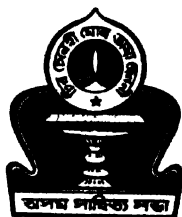
অকনোদইৰ ধলফাট

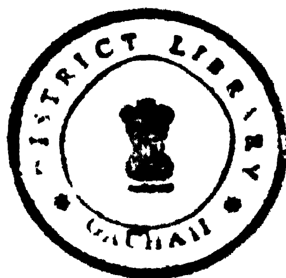
অৰুনোদইৰ ধলফাট

অৰুনোদই বা অৰুণোদয় পত্ৰিকাৰ প্ৰবন্ধৰ বাছনি

সঙ্কলয়িতা

ডক্টৰ বিৰিঞ্চিকুমাৰ বৰুৱা





১৯৬৫

অসম সাহিত্য সভা

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন

যোৰহাট : অসম

ARUNODAIR DHALPHAT (The White Peep of Sunrise), being selections from the *Orunodoi* (Arunodaya), selected by the late Professor Dr Birinchi Kumar Barua, and published under the care of, and with an Introduction by Dr Maheswar Neog, General Secretary, Asam Sahitya Sabha, Chandrakanta Handiqui Bhavan, Jorhat 1965

প্ৰকাশক :
ডক্টৰ মহেশ্বৰ নেওগ
প্ৰধান সম্পাদক,
অসম সাহিত্য সভা
চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন
যোৰহাট, অসম

বেচ ২·৫০ আঢ়ৈ টকা মাথোন

মুদ্ৰক :
শ্ৰীকালীচৰণ পাল
নৱজীৱন প্ৰেছ
৬৬ গ্ৰে ষ্ট্ৰীট, কলিকতা-৬

॥ সূচীপত্র ॥

॥ ভূমিকা ॥

ডক্টৰ মহেশ্বৰ নেওগ

ভাৰত চৰকাৰ আৰু অসম চৰকাৰৰ যুটীয়া আঁচনি 'আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা-উন্নয়ন' পৰিকল্পনা অনুসৰি অসম সাহিত্য সভাৰপৰা বৰ্ত্তমান যুগত অসমীয়া ভাষা উদ্ধাৰ কৰোঁতাসকলৰ অন্যতম এমেৰিকাৰ বেপ্টিস্ট মিছনৰ মুখপত্ৰ 'অৰুনোদই'ৰ (পিছত 'অৰুণোদয়') প্ৰবন্ধৰ বাছনি এটি সংগ্ৰহ কৰিবৰ বাবে সভাৰ কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰাধ্যাপক ডক্টৰ বিৰিঞ্চিকুমাৰ বৰুৱাদেৱক ভাৰ দিয়ে। বৰুৱা ডাঙৰীয়াই অতি আনন্দেৰে এই ভাৰ গ্ৰহণ কৰে আৰু সংগ্ৰহটিত দিব লগীয়া প্ৰবন্ধৰ এটি তালিকা কৰে। কিন্তু প্ৰবন্ধখিনি অনুলিপি কৰা শেহ হওঁতে নৌ হওঁতেই যোৱা ২৯ মাৰ্চ ১৯৬৪ তাৰিখে শ্ৰদ্ধেয় বৰুৱাদেৱক অকাল মৃত্যুৱে আমাৰ মাজৰপৰা লৈ যায়। তেখেতে আৰু প্ৰবন্ধ যোগ দিলেহেঁতেননে বা বৰ্ত্তমান সঙ্কলনখনিক কিভাৱে সম্পাদন কৰিবলৈ ভাল পালেহেঁতেন, আমি ক'ব নোৱাৰিলো। গতিকে, তেখেতে যিভাৱে নকল কৰাইছিল, সেয়ে পুথিখনিৰ তেখেতৰ ঈপ্সিত ৰূপ বুলি মানি আমি তেখেতৰ স্মৃতিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা ৰাখি সেইভাৱেই প্ৰকাশৰ আয়োজন কৰিলো। সকলো ঠাইতে আমি 'অৰুনোদই'ৰ নিজস্ব বৰ্ণবিন্যাস ৰাখি ছপা কৰাৰ যত্নৰ ত্ৰুটী কৰা নাই। সঙ্কলনখনিৰ কিছু অংশ সামাজিক বিচাৰৰ কালৰপৰা কাৰোবাৰ অবাঞ্ছনীয় যেন লাগিব পাৰে; কিন্তু বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিত তেতিয়াৰ সমাজৰ একাংশৰ এজনৰ মনোভাৱ-প্ৰকাশক-ৰূপে তাৰো

এক মূল্য আছে ; তদুপৰি, সঙ্কলয়িতা বৰুৱাদেৱে আমাক সেই-খিনি কেনেভাৱে গ্ৰহণ কৰিবলৈ ক'লেহেঁতেন, তাক নজনাত আমি কোনো অংশ কৰ্তন কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিবলৈ কুণ্ঠা বোধ কৰিলো। প্ৰবন্ধবোৰৰ ক্ৰম সময়ানুক্ৰমিকভাৱেই ইয়াত ৰখা হ'ল। প্ৰতি প্ৰবন্ধৰ তলত থকা ইংৰাজী নামান্তৰ আৰু প্ৰকাশ পোৱা 'অৰুনোদই'ৰ সংখ্যাৰ উল্লেখ সন্নিবেশ কৰা কথাটোৰ পৰামৰ্শ আমিয়ে বৰুৱাদেৱক দিছিলো। তেখেতে তাক ৰংমনে গ্ৰহণ কৰাত প্ৰতি প্ৰবন্ধৰ তলত এই উল্লেখবিলাক দিয়া হ'ল। বৰ্ত্তমান প্ৰকাশনৰ নামকৰণো আমাৰ। এই পুথিৰ বাবে বৰুৱাদেৱৰ স্মৃতিত শ্ৰদ্ধা জনাই তাৰ দোষৰ বাবে আমাকহে পাঠকে যেন জগৰীয়া কৰে।

আমাৰ এটি ডাঙৰ হেপাহ আছিল সমস্ত 'অৰুনোদই'ৰ বিষয়-সূচী বৰ্ত্তমান পুথিখনিতে সন্নিৱিষ্ট কৰি দিয়াৰ, কাৰণ অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী লিখোঁতে অনেকে নগৈ গডগাঁৱৰ বাতৰি দিব লগীয়াতো পৰিছে। কিন্তু সেই আশা আমাৰ উথায় হুদি লীয়ন্তে হ'ল। কাৰণ এতিয়াও আমি সকলো সংখ্যা 'অৰুনোদই'ৰ মুখ দেখাৰ আশা সমূলিকে কৰিব পৰা হোৱা নাই। তথাপি স্বৰ্গত ডক্টৰ বৰুৱা আৰু ডক্টৰ সূৰ্যকুমাৰ ভূঞাৰ ঘৰত আৰু গুৱাহাটীৰ এমেৰিকান বেপ্টিস্ট মিছনৰ পুথিভঁৰালত থকা সংখ্যাখিনিৰপৰা বিষয়-সূচী সঙ্কলন কৰি আমাৰ এই ভূমিকাৰ পোনতে দিলো। এই সূচীৰপৰা 'অৰুনোদই'ৰ বিষয়-বস্তুৰ বিস্তৃতি অতি সুন্দৰভাৱে উপলব্ধি কৰিব পৰা যাব।

প্ৰথম চোআ। জানোআৰি ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অঃ সঁক। নম্বৰ ১।

জোআ বছৰৰ কথা।

ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।

অৰুনোদই সম্বাদ পত্ৰ।

বজাৰ মৈদাম খনা।

কানিৰ বিবৰণ।

প্রথম চোআ। ফেব্রোআৰি ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ২।

অনেক দেসৰ সংসাৰিক সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।
গ্ৰহৰ বিবৰন।
প্ৰিথিবিৰ আকাৰৰ বিসই।
জাহাজ ভঙ্গা
প্ৰথম খ্রিষ্টিয়ান মার্ত্তৰ স্তিফানৰ মৰন।
ধৰম গিত।

প্রথম চোআ। মার্চ ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৩।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
লঙ্কাৰ বিবৰন।
পলিকার্পক মৰাৰ কথা।
আমেৰিকা প্ৰথমে দর্সন হোআৰ কথা।
প্ৰিন্টিং প্ৰেচৰ বিবৰন। অর্থাত চাপাখানাৰ আখ্যান।
হিন্দুস্তানি মাত।

প্রথম চোআ। এপ্ৰেল ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৪।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।
প্ৰিথিবিৰ বিবৰন।
কএদি এজনক ফাঁসি দিয়া কথা।
কলিকতাৰ পানি সিলৰ উঁৰাল।
সিংহৰ বিবৰন।

প্রথম চোআ। মেই ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৫।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কানিয়া মানুহ এজনি মৰাৰ কথা।
সিল হৈ জোআ মঁহৰ কথা।

তেজ জোআ সিৰৰ বিবৰন।
প্রিথিবিৰ উত্তৰ ফালৰ বিবৰন।
ইগনেতিয় নামে এজন খি ষ্টিয়ান মার্তৰৰ কথা।
ভক্তি লোকৰ অনন্ত সুখ।

প্রথম চোআ। জুন ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কেমতাই আৰু বনৰৌ পহুৰ বিবৰন।
কাকতি ফৰিঙ্গৰ কথা।
ফটিকাৰ বিবৰন।
বাঘৰ বিবৰন।

প্রথম চোআ। জুলাই ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
পানি বর্ষাৰ বিবৰন।
ভোটৰ দেসৰ বিবৰন।
দানিএল ভবিস্যত বক্তাৰ বিবৰন।

প্রথম চোআ। আগষ্ট ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৮।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
বাপেক, পুতেক, আৰু গাধ।
চৰক পুঁজাৰ বিবৰন।
ধৰমৰ কথা বাত্রা।
প্রিথিবিৰ পুর্বকালিয় ইতিহাসৰ সংখেপ বিবৰন।
হাতিৰ বিবৰন।

প্রথম চোআ। চেপ্তেম্বৰ ১৮৪৬ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৯।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
গিয়ান সভা আৰু স্কুলৰ বিবৰন।
অৰুনোদই পৰ্হা সকলৰাবিলাকৰ প্রতি প্রথম প্রনই পত্র।

উত্তমাসা অন্তৰিপ ঘুৰি, ইউৰপৰ পৰা ভাৰতবৰ্ষলৈ প্ৰথম আহিবৰ কথা।
গ্ৰেইত ব্ৰিটেনৰ বিবৰন।
মৰনৰ ভই হেলা কৰা এজনৰ কথা।

প্ৰথম চোআ। অক্তোবৰ ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১০।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
থেইমচ্ নৈৰ তলে দি সুৰুঙ্গা বাট কৰাৰ বিবৰন।
লোৰ বিবৰন।
মিচৰ দেসৰ বিসই।
উত্তমাসা অন্তৰিপ ঘুৰি, ইউৰপৰ পৰা ভাৰতবৰ্ষলৈ প্ৰথম আহিবৰ কথা।
মনুস্য পুন্যৰ পৰা পতিত।
প্ৰাৰ্থনা কৰা কল।
গঁৰৰ বিবৰন।

প্ৰথম চোআ। নবেম্বৰ ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মতোৱাল হোআৰ কথা।
প্ৰিথিবিৰ পূৰ্ব্বকালিয় ইতিহাসৰ সংখেপ বিবৰন।
য়িহুদিবিলাকৰ কথা।
মাদিয়া ৰাজ্য।
পাৰ্চিৰ ৰাজ্য।
তিমি মাচৰ বিবৰন।

প্ৰথম চোআ। ডিচেম্বৰ ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।
গ্ৰিক দেসৰ কথা।
ৰোমৰ ৰাজ্য।
ৰৰপুনৰ কথা।

প্রিথিবি আৰু তাৰ সন্তানবিলাকৰ দ্রিষ্টান্ত।
বাঘৰে মেৰ পোআলিৰে দ্রিষ্টান্ত।

দ্বিতিয় চোআ। জানোআৰি ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কথা কোআ বাজনাৰ নক্চা।
নতুন গ্রহ দেখা পোআৰ কথা।
ধৰমৰ কথা বাত্রা।
লঙ্কা উপদিপৰ কথা।
ভিন ভিন দেসৰ মৰা স লৈ বেৱহাৰ।
লুভিয়া ধনৱন্তৰ কথা।

দ্বিতিয় চোআ। ফেব্রোআৰি ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ইউৰপৰ কথা।
বেগুসচ আৰু খ্রিষ্টৰ মৰন।
গিয়ান।

দ্বিতিয় চোআ। মার্চ ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৩।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ইউৰপৰ কথা।
বুৰা মানুহ আৰু ম্রিত্যু।
বুধি নিৰ্বুধি কন্যাৰ দ্রিষ্টান্ত।
লাপ্লাণ্ড দেসিয়াবিলাকৰ বেৱহাৰৰ বিসই।

দ্বিতিয় চোআ। এপ্রেল ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৪।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্রা।
শ্রীজুত বাবু আনন্দিৰাম ফুকন কর্ত্রিক ইংলণ্ডৰ বিবৰন।
এদিষ্টন প্রদিপ ঘৰ।
অভ্যাসৰ ফল।

ছুতিয় চোঅা। মেই ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৫।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

খেতিয়কৰ দ্রিষ্টান্ত।

মাউৰ কালত ধুঁৰা দাঙ্গবিয়াৰ মহত্মাৰ বিবৰন।

লৰা কালত সিখ্যা।

খ্রিষ্টত সম্পুর্ন ত্রান।

গাৰোৰ দেসৰ বিবৰন।

ছুতিয় চোঅা। জুন ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

তামাখু জি মন্দ গুন তাৰ বিবৰন।

সত্য ভক্তিৰ লাভ।

জুলাই মাহৰ পত্রিকা।

ছুতিয় চোঅা। জুলাই ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

ধৰমৰ কথা বাত্রা।

ৰথ যাত্রা।

নানা জাতি মানুহে জি বিভিৰে থাই তাৰ বিবৰন।

আগষ্ট মাহৰ পত্রিকা

ছুতিয় চোঅা। আগষ্ট ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৮।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

ধৰমৰ কথা বাত্রা।

বাবেল নগৰৰ বিবৰন।

ইশ্বৰৰ মহিমা।

চেপ্তেম্বৰ মাহৰ পত্রিকা।

ছুতিয় চোঅা। চেপ্তেম্বৰ ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৯।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

মানুহ এজনক কাঁচি দিয়াৰ কথা।

কলিকতাৰ পৰা গুআহাটিলৈ ভাপৰ নাও অহা জোআৰ কথা ।
ত্রান কর্তাৰ আগমন ।
পৰ দ্রব্য গ্রহন ন কৰা আৰু অনুগ্রহ জনা ।
অক্তোবৰ মাহৰ পঞ্জিকা ।

ছুতিয় চোআ । অক্তোবৰ ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক । নম্বৰ ১০ ।

অনেক দেসৰ সম্বাদ ।
বলুনৰ, অর্থাত বতাহে উৰাই নিয়া পাত্রৰ বিবৰন ।
ছুবে নামে এজন নগা লৰাৰ মৰন ।
পৌল পাঁচনিৰ বিবৰন ।
নবেম্বৰ মাহৰ পঞ্জিকা ।

ছুতিয় চোআ । নবেম্বৰ ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক । নম্বৰ ১১ ।

অনেক দেসৰ সম্বাদ ।
অতি প্রিয় ডুজন মিতিৰ ।
পৌল পাঁচনিৰ বিবৰন ।
পৰম ইশ্বৰে স্রিষ্টি কৰাৰ কথা ।
ইশ্বৰলৈ প্রার্থনা ।
ডিচেম্বৰৰ মাহৰ পঞ্জিকা ।

ছুতিয় চোআ । ডিচেম্বৰ ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অং সঁক । নম্বৰ ১২ ।

অনেক দেসৰ সম্বাদ ।
আমেৰিকান সেনাপতি স্কট চাহাব ।
বিবাহ নো হোআকৈ চোআলি অনা ।
প্রিথিবিৰ আকর্সনৰ বিসইতে দুইজনৰ কথোপকথন ।
লঙ্গ গচ ।
সাপ মেলা জুগিৰ নক্চা ।
লোভৰ ফল ।
পৰম ইশ্বৰে স্রিষ্টি কৰাৰ কথা ।
জানোআৰি মাহৰ পঞ্জিকা ।

ত্রিতিয় চোআ। জানোআবি, ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ত্রোআ নগৰৰ কাঠৰ ঘোঁৰা।
এটা লৰাৰ কাপৰত জুই লাগি মৰাৰ কথা।
জলাপ্লাবনৰ কথা।
মঁহৰ বিবৰন।
ফেব্রোআবি মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। ফেব্রোআবি, ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ২।

চন্দ্র সুর্জ্জৰ গ্রহণ।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
জলাপ্লাবনৰ কথা।
বুৰা মানুহ এটা মৰাৰ কথা।
বলদ গৰুৰ বিবৰন।
মার্চ মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। মার্চ, ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৩।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
দৰিদ্র আৰু মুর্থৰ কথা।
জাইফলৰ গচ।
গাই গৰুৰ বিবৰন।
এপ্রিল মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। এপ্রিল, ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৪।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
বিভিচাৰ বিসয়ক।
মেই মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্ৰিতিয় চোআ। মেই, ১৮৪৮ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৫।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।
সত্য ধৰমৰ চাৰি প্ৰমান।
গিয়ান আৰু লাভ বৰ্হাৰ কথা।
ৰুচিয়া দেসত কুকুৰে চানি টানি নিয়াৰ নকচা।
ধনৱন্ত আৰু কঙ্গাল মানুহৰ দ্ৰিষ্টান্ত।
জুন মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্ৰিতিয় চোআ। জুন, ১৮৪৮ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কুবা উপদিপৰ কথা।
এলিয়া আৰু বেল দেৱতাৰ কথা।
ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।
নগাৰ বিবৰন।
জুলাই মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্ৰিতিয় চোআ। জুলাই, ১৮৪৮ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কুপৌৰে মাখি মৌৰে দ্ৰিষ্টান্ত।
কুপৌৰে এন্দুৰবে কথা।
ইষ্ট ভেদ কৰা কথা।
সিংহৰ কথা।
মেকুৰিএ চৰাই পোআলি খোআৰ কথা।
এলিয়াক স্বৰ্গলৈ নিয়াৰ কথা।
থামতিৰ বিবৰন।
মিচিমিৰ বিবৰন।
আগষ্ট মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। আগষ্ট ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৮।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
বাপেক পুতেকহঁতৰ কথা।
চিংফৌৰ বিবৰন।
অকাৰ্জত ধন ভঙ্গা পুতেকৰ দ্রিষ্টান্ত।
খেঁক সিয়ালৰে লতা পনিয়লৰ কথা।
মিচৰ দেসৰ স্ফিংক্সৰ কথা।
খেহ দেসৰ মহা গৰৰ কথা।
কাউৰিৰে খেকসিয়ালেৰে কথা।
এটা কনাৰে এটা খোৰাৰে কথা।
চেপ্তেম্বৰ মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। চেপ্তেম্বৰ ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৯।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মৌমাখিৰ বিবৰন।
কাউৰিৰে মেৰ চাগলিৰে কথা।
অক্তোবৰ মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। অক্তোবৰ ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১০।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ইউৰপৰ দেসবিলাকৰ নকচা।
পুৰ্বকালৰ ইংলণ্ডিয়বিলাকৰ বিবৰন।
ক্রাকৌৰ ওচৰত থকা লোন খনা গাঁত।
কম্পানি বাহাদুৰৰ বিবৰন।
নৱেম্বৰ মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। নৱেম্বৰ ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
বেঙ্গ আদি অচেতন হৈ থকাৰ কথা।

মন তম্ভিত হোআ কথা।
আবৰ, বৰ আবৰ, মিৰি আৰু ডফলাৰ বিবৰন।
জাত্রিকৰ জাত্রা।
কলঙ্গ নৈৰ ওপৰত কাঠৰ দলঙ্গ।
ডিচেম্বৰ মাহৰ পঞ্জিকা।

ত্রিতিয় চোআ। ডিচেম্বৰ ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্রা।
ইংৰাজি আৰু হিন্দুৰ মাহ দিন মিলোআৰ ক্রম।
সপ্তৰিসি, ধ্রুব, আৰু কাচিয়পিয়া নথ ত্র।
য়িচু সত্য বলিদান।
জানুআৰি অর্থাত মাঘ, ১৮৪৯।
মহা বিসুব সংক্রান্তিৰ পৰা জলবিসুব সংক্রান্তিলৈ সূর্জ থকা প্রথম চই ৰাসিৰ নক্চা।
জলবিসুভ সংক্রান্তিৰ পৰা মহাবিসুভ সংক্রান্তিলৈ সূর্জ থকা সেস চই ৰাসিৰ নক্চা।

চতুর্থ চোআ। জানুআৰি ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
প্রিথিবিৰ বর্গমাইল আৰু প্রজাৰ মুঠ লেখা।
শ্রীপ্রাণনাথ বৰুআই লিখা কলি[ক]তা আদি ভাটি দেসৰ বিবৰন।
ফেবৰুআৰি, অর্থাৎ ফাগুন, ১৮৪৯।

চতুর্থ চোআ। ফেবৰুআৰি ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ২।

সূর্জৰ গ্রহণ লগা কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ কথা বাত্রা।

খঁকাৰ বিবৰন।
আচিয়া বৰ্গৰ দেসবিলাক।
অহঙ্কাৰৰ কথা।
মাৰ্চ অৰ্থাৎ চত, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। মাৰ্চ ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৩।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কলিকতাত বেলুনত উঠি জোআৰ কথা।
কলম্বচে খ্রিষ্টান্ত দি বুজোআৰ কথা।
গিয়ানিৰে মূৰ্খৰে কথা।
সত্যাদি জুগৰ কথা।
আব্ৰাহামৰ বিবৰন।
টৈঙ্গৰ আলোআইৰ কথা।
এপ্রিল অৰ্থাত বহাগ, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। এপ্রিল ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৪।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
গিয়ানৱন্ত বজাৰ সোধ।
অনন্ত কাল।
মানিক পোআ দুই ভায়েকৰ কথা।
দুটা ইষ্ট মানুহৰ কথা।
আলাসভে বহি থকা সন্নাসিৰ কথা।
মেই, অৰ্থাৎ জেঠ, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। মেই, ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৫।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
পঞ্জাবৰ বনৰ সেন্দৰ কথা।

গবৰ্ন্মেণ্টৰ ঘোসনা।

জুন, অৰ্থাত আহাৰ, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। জুন, ১৮৪৯ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

ঘোঁৰাৰ বিবৰন।

জুলাই অৰ্থাত সাওন, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। জুলাই, ১৮৪৯ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

চাপাখানাৰ কথা।

খেমা কৰাৰ কথা।

ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।

ইচাকৰ বিবৰন।

পিক দেসৰ মেৰ চাগলি।

সাথিৰ নিমিত্তে গচ মতোআৰ কথা।

আগষ্ট, অৰ্থাত ভাদ, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। আগষ্ট, ১৮৪৯ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৮।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

জিৰাফ, অৰ্থাত নাহৰ ফুটুকিয়া পহুৰ বিবৰন।

আমেৰিকালৈ জোআ এজন নগাওঁ ফুলৰ চাতৰৰ পৰা···।

অসম লৰা আমেৰিকালৈ জোআৰ কথা।

কুকুৰ আৰু সিয়ালৰ কথা।

চেপ্তেম্বৰ অৰ্থাত আহিন, ১৮৪৯।

চতুৰ্থ চোআ। চেপ্তেম্বৰ ১৮৪৯ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৯।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

উট চৰাই।

গুপুত ধন।
ঘোঁৰাৰ ইতিহাস কথা।
অক্তোবৰ, অর্থাৎ কাতি, ১৮৪৯।

চতুর্থ চোঅা। অক্তোবৰ ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১০।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
"অসমিয়া লৰাৰ মিত্র।"
য়াকোবৰ বিবৰন।
নবেম্বৰ অর্থাত আঘোন, ১৮৪৯।

চতুর্থ চোঅা। নবেম্বৰ ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
নানা সম্বাদ।
য়োচেফৰ বিবৰন।
সাধু কথা।
আমেৰিকাৰ পৰা পোঅা পত্র।
ডিচেম্বৰ, অর্থাত পুহ, ১৮৪৯।

চতুর্থ চোঅা। ডিচেম্বৰ ১৮৪৯ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
পৰিশ্রমৰ ফল।
য়োচেফৰ বিবৰন।
লৰাবিলাকক পঢ়িবলৈ সিকোঅা বাপেক মাকৰ উচিত।

পঞ্চম চোঅা। জানুআৰি, ১৮৫০। নম্বৰ ১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মচলমানৰে চাগলিৰে কথা।
বিবৰ পহুৰ বিবৰন।
য়োচেফৰ বিবৰন।

পঞ্চম চোঅা। ফেবৰুআৰি, ১৮৫০। নম্বৰ ২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
য়োচেফৰ বিবৰন।
নেগুৰ বজোআ সাপ।
মৰিচ আৰু জেনেবিৰৰ কথা।
এবিধ কেমতাই পহুৰ নকচা।
প্ৰাজকচ আৰু তেওঁৰ দাস সকলৰ কথা।
সিকোজা চাগলিৰ কথা।
ভাঁৰি কোআ।

পঞ্চম চোঅা। মাৰ্চ, ১৮৫০ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৩।

ইণ্ডিআনাৰ বিবৰন।
হিন্দুস্থানৰ বুৰঞ্জি।

পঞ্চম চোঅা। এপ্ৰিল, ১৮৫০ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৪।

দোদো পখি।
হিন্দুস্থানৰ বুৰঞ্জি।
গজনিনৰ দ্বিতিয় ৰজা মহমদৰ আখ্যান।
গজনিনৰ ত্ৰিতিয় ৰজা মচউদৰ আখ্যান।

পঞ্চম চোঅা। মেই, ১৮৫০ খ্ৰিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৫।

কাচোআৰি চৰাইৰ বিবৰন।
গজনিনৰ চতুৰ্থ ৰজা মদুদ।

গজনিনৰ পঞ্চম ৰজা দ্বুতিয় মচউদ।
গজনিনৰ সষ্ট ৰজা আবদুল হচেন।
গজনিনৰ সপ্তম ৰজা আবছুল ৰাচেদ।
গজনিনৰ অষ্টম ৰজা ফেৰুখজাদ।
গজনিনৰ নৱম ৰজা ইব্ৰাহিম।
গজনিনৰ দসম ৰজা ত্ৰিতিয় মচউদ।
গজনিনৰ একাদশ ৰজা আৰ্চিলা।
গজনিনৰ দ্বাদস ৰজা বহৰাম।
গজনিনৰ ত্ৰয়োদস ৰজা খোস্ৰো।
গজনিনৰ চতুৰ্দস ৰজা দ্বুতিয় খোস্ৰো।

পঞ্চম চোঅা। জুন, ১৮৫০। নম্বৰ ৬।

গৌৰৰ ৰজাবিলাকৰ বিৱৰন।
গৌৰ আৰু হিন্দুস্থানৰ প্ৰথম ৰজা মহম্মদৰ আখ্যান।
আপুনি আপোনাৰ বিচাৰ কৰা উচিত অথবা তিনটা লৰাৰ বিৱৰন।

পঞ্চম চোঅা। জুলাই, ১৮৫০। নম্বৰ ৭।

গৌৰৰ দ্বুতিয় ৰজা মহম্মদৰ আখ্যান।
কাৰাজিমৰ বাদস্বা মহম্মদৰ আখ্যান।
জঙ্গিচ খাৰ ৰাজ্যৰ বিৱৰন।

পঞ্চম চোঅা। আগষ্ট, ১৮৫০ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৮।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
আফ্ৰিকাৰ পুৱ তোখৰ জেঞ্জিবাৰ দেস।
কলিকতা নগৰৰ পিয়ল।
ম্ৰিত্যু হোৱা পাদ্ৰুৰি বাৰ্ক্বৰ চাহাবৰ বিৱৰন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।
তিনটা লৰাৰ বিৱৰন, দ্বুতিয় ভাগ।

পঞ্চম চোআ। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৫০ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ৯।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কৌর্ত অফ ডিৰেক্তর্চ।
ধৰমৰ কথা বাত্রা।
পাদুৰি বার্কৰ চাহাবৰ বিবৰন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।

পঞ্চম চোআ। অক্তোবৰ, ১৮৫০ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১০

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
পাদুৰি বার্কৰ চাহাবৰ বিবৰন।
আফ্রিকাৰ দখিন ফালৰ বিবৰন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।

পঞ্চম চোআ। নৱেম্বৰ, ১৮৫০ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
কাচৰ বিবৰন।
ৰামগতিৰ বিবৰন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।
সোনৰ কনি পৰা হাঁহৰ পটন্তৰ।

পঞ্চম চোআ। ডিচেম্বৰ, ১৮৫০ খ্রিষ্ট অং সঁক। নম্বৰ ১২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
দিঘল সিঙ্গ থকা পহুৰ দ্রিষ্টান্ত।
সমুদ্রৰ সাপ ওলোআৰ কথা।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।

৬ বচৰ। জানুআৰি, ১৮৫১। নম্বৰ ১

অষ্ট্রেলিয়াৰ বিবৰন।
জাত্রিকৰ জাত্রা ১ আধ্যা।

বন্ধুৱা গামৰ বিবৰন।
বাতিৰ বিবৰন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।
অনেক দেশৰ সম্বাদ।
ফেবৰুআৰি, ফাগুন মাহৰ পত্রিকা।

৬ বচৰ। ফেবৰুআৰি, ১৮৫১। নম্বৰ ২।

নিস্তাৰৰ উপাই।
ইশ্বৰৰ দসম আগ্যা।
প্রভু য়িচু খ্রিষ্টৰ অবতাৰ বিবৰন।
নৰকৰ বিবৰন।
স্বৰগৰ বিবৰন।
বিনই বচন।
জাত্রিকৰ জাত্রা, ২ আধ্যা।
ধৰমি চহৰিয়া এজনৰ বিবৰন।
কির্পিনৰ পটন্তৰ।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ৭।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মার্চ, অর্থাত চ'তৰ পত্রিকা

৬ বচৰ। মার্চ, ১৮৫১। নম্বৰ ৩।

নায়াগৰা আদি নদি পতন।
কলিকতাৰ সুখিয়াতি।
জাত্রিকৰ জাত্রা, ২ আধ্যা।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ৮।
ছায়া।
অনেক দেশৰ সম্বাদ।
ৰঙ্গপুৰত কপ খানি উলিওৱা।
এপ্রিল অর্থাত বহাগৰ পত্রিকা।

৬ বচৰ। এপ্ৰিল, ১৮৫১। নম্বৰ ৪।

আচিয়াৰ উত্তৰ দেস ৰুচিয়াৰ বিবৰন।
সত্য ধৰমৰ সংখ্যেপ কথা।
ধৰমৰ কথাৰ সম্বাদ।
ম্ৰিত্যু, মহা বিচাৰৰ দিন আৰু অনন্তকাল।
এজনি খ্ৰিষ্টিয়ান তিৰোতাৰ বিবৰন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ৯।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মেই, অৰ্থাত জেঠৰ পঞ্জিকা।

৬ বচৰ। মেই, ১৮৫১। নম্বৰ ৫।

আচিয়াত থকা ভাগ তুৰুকৰ বিবৰণ।
আফ্ৰিকৰ জাত্ৰা, ৩ আধ্যা।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ১০।
অনেক দেশৰ সম্বাদ।
কলিকতা আদি বঙ্গাল দেসত চলোঁআ বঙ্গালি ভাসাৰ সমাচাৰ পত্ৰবিলাকৰ নাম।
লবাৰ নিমিত্তে সাঁথৰ দিয়া।
ৰঙ্গপুৰত থানি উলিওৱা ৰূপ।
জুন অৰ্থাত আহাৰৰ পঞ্জিকা।

৬ বচৰ। জুন, ১৮৫১। নম্বৰ ৬।

চুৰিয়া আৰু য়িহুদা দেসৰ বিবৰন।
কলি জুগত ভোগ কৰা ৰজাবিলাকৰ নাম।
খ্ৰিষ্টৰ কথাত তোমালোকৰ মনে কি ধৰে?
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ১১।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
তিমি মাচ মৰাৰ বিবৰন।
জুলাই, অৰ্থাত সাওনৰ পঞ্জিকা।

৬ বচৰ। জুলাই, ১৮৫১। নম্বৰ ৭।

৬ বচৰ। আগষ্ট, ১৮৫১। নম্বৰ ৮।

৬ বচৰ। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৫১। নম্বৰ ৯।

কলিকতাত থকা শ্ৰীজুত সুজাত আলিএ লিখা পত্ৰ।
কুট অঙ্কৰ গননা।
ঘুৰনিয়া মাটিৰ হিচাব।
অচম দেস সত্ৰুএ আক্ৰমন কৰা কথা।
গলায়া আবাতু ভাটৌ।
মাটিত টঙ্গনিয়াই চোৰ ধৰা কথা।
সাঁথৰ দিয়া।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
অক্তোবৰ, অৰ্থাত কাতিৰ পঞ্জিকা।

৬ বচৰ। অক্তোবৰ, ১৮৫১। নম্বৰ ১০।

আমেৰিকাৰ মধ্যম ভাগৰ বিবৰন।
পৌল পাচনিৰ বিবৰন।
প্ৰস্ন।
পৌল পাচনিৰ জৌবন কালৰ বিবৰন।
প্ৰস্ন।
পৌলৰ মন পালটাৰ বিসই।
প্ৰস্ন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ১৪।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
নবেম্বৰ, অৰ্থাত আঘোনৰ পঞ্জিকা।

৬ বচৰ। নবেম্বৰ, ১৮৫১। নম্বৰ ১১।

আমেৰিকা মিল দেসৰ পুব ভাগৰ বিবৰন।
মিকচালমলৈ পৌলৰ প্ৰথম জাত্ৰা।
মিকচালমলৈ পৌলৰ দ্বুতিয় জাত্ৰা।
পৌলৰ প্ৰথম মিস্তনেৰি জাত্ৰা।
প্ৰস্ন।
মিকচালমলৈ পৌলৰ ত্ৰিতিয় জাত্ৰা।
প্ৰস্ন।

পৌলৰ তৃতিয় মিস্তনেৰি জাত্ৰা।

প্ৰস্ন।

পৌলৰ ত্ৰিতিয় মিস্তনেৰি জাত্ৰা।

প্ৰস্ন।

পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ১৫।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

ডিচেম্বৰ অৰ্থাত পুহৰ পঞ্জিকা।

৬ বচৰ। ডিচেম্বৰ, ১৮৫১। নম্বৰ ১২।

আমেৰিকা দেসৰ পচিম ভাগ।

ম্নিকচালমলৈ পৌলৰ সেস জাত্ৰা।

প্ৰস্ন।

ৰোম নগৰলৈ পৌলৰ প্ৰথম জাত্ৰা।

প্ৰস্ন।

পৌল বন্দিসালৰ পৰা মুকলি হোৱা।

প্ৰস্ন।

ৰোম নগৰলৈ পৌলৰ তৃতিয় জাত্ৰা

প্ৰস্ন। ন.প.ক.।

ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।

হিৰা আদি মুকুতাৰ বিৱৰণ।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

জানুআৰি, অৰ্থাত মাঘৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। জানুআৰি, ১৮৫২। নম্বৰ ১।

কাশ্মিৰ দেশৰ বিবৰন।

ধৰম কথাৰ সম্বাদ।

অচম্ভিৰা বাপ্তিষ্ট সমাজ পতাৰ কথা।

কাপৰত তুলিবৰ নিমিত্তে ৯ সুতিয়া আখৰৰ ঠগ।

গজনিনৰ বজাবিলাকৰ নাম আৰু বাজ্য পোৱা সঁক।

হিন্দুস্থানৰ পাঁঠান বা আফ্‌গানৰ বজাৰ নাম।
তিমুৰ আদি মগল বংসি বজাৰ নাম।
য়ান হার্মচেন নামেৰে এটা মাউৰা লৰাৰ বিবৰন।
আদমে পাপ কৰা।
পুৰণি অসম বুৰঞ্জি, নং ১৬।
দিল্লিৰ মগল বাদস্বাবিলাকৰ ৰূপ।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ফেবৰুআৰি, অর্থাত ফাগুনৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। ফেবৰুআৰি, ১৮৫২। নম্বৰ ২।

ব্রিটিস্ব আমেৰিকা দেস।
অঙ্ক গননাৰ প্রশ্ন।
তিনিজন ভাই মিস্যনেৰি জাত্রা।
কইন আৰু হেবেলৰ কথা।
এটা ভাইৰ উপদেস।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি।
মাত্রি বধ।
জিয়াই থাকিবলৈ কেৱল পাঁচ খন্তেক মাথোন।
ভাঙ্গৰ ভিঙ্গিৰে এটা মানুহৰ কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মার্চ, অর্থাত চত্তৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। মার্চ, ১৮৫২। নম্বৰ ৩।

মেকচিকো দেসৰ বিবৰন।
নিনিবি পুৰনি নগৰত পোৱা মুর্তি।
জাত্রিকৰ জাত্রা, ৫ আধ্যা।
জল প্লাবন।
পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ১৮।
এজনি ধৰমি তিবোতাৰ কথা।
উচিত কথা।

বৰ ভাল্লুক বিৰ এজনৰ বিবৰন।

পিত্রি মাত্রি সমাদৰ কৰা।

ধনৰ উত্তম খৰচ।

ছুটা সক লৰাৰ কথা বাত্ৰা।

ঔষধ।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

এপ্রিল, অর্থাত বহাগৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। এপ্রিল, ১৮৫২। নম্বৰ ৪।

গুআতিমালা দেসৰ বিবৰন।

পচিম দিপ প্রথমে বিচাৰি পোৱা লোকৰ বিবৰন।

ইস্বৰে পাপ কৰাইনে ?

জাত্রিকৰ জাত্রা, ৫ অধ্যা।

আব্রাহামলৈ অঙ্গিকাৰ কৰা দেশ।

পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ১৯।

মৈদামত জিয়াই থোৱা এটি কেঁচুৱা চোৱালিৰ কথা

বাঙ্গ কুকুৰৰ অদ্ভুত কথা।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

এপ্রিল, অর্থাত জেঠ মাহৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। মেই, ১৮৫২। নম্বৰ ৫।

আফ্রিকাৰ পচিম দেসবিলাক।

পিত্রি মাত্রিয়ে লৰাক কেনেকৈ সিকাই ?

জাত্রিকৰ জাত্রা, ৬ অধ্যা।

আপোনাৰ ধনে লোকক হিত কৰা।

আব্রাহামলৈ অঙ্গিকাৰ কৰা পুত্র।

ম্রিত্যু আহিব।

পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ২০।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

জুন, অর্থাত আহাৰৰ পঞ্জিকা।

৭বচৰ। জুন, ১৮৫২। নম্বৰ ৬।

লিদিয়া স্তুতিবেস্ত, নাইবা আত্মাক নাস কৰা ঠাৱৰ।

থক্ক কৰাৰ কথাত হিতোপদেস।

অলপ পাপলৈকো ভয় কৰাৰ কথা।

আব্রাহাম নাইবা প্রেমৰ পৰিখা।

পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ২১।

চিন কেতবিলাক।

তাৰ পাচে কি? ম.

পাৰাদাইচ পখিৰ বিবৰন।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

জুলাই, অর্থাত আহাৰৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। জুলাই, ১৮৫২। নম্বৰ ৭।

মান দেসৰ বিবৰন।

মই প্রার্থনা কৰিব নে জানোঁ।

সুবুধি বচন।

তির্থৰ বিবৰন।

য়াকোবে দেখা স্বর্গিয় সপোন।

ইস্বৰে আপোনাৰ লোকক ৰখা।

কেম্ তাই পন্থ ধৰা কথা।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

আগষ্ট, অর্থাত ভাদৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। আগষ্ট, ১৮৫২। নম্বৰ ৮।

হিন্দুস্থানৰ বিবৰন।

তির্থৰ বিবৰন।

আচিৰ বিসই।

উচিত আহিঁ দেখাবৰ প্ৰয়োজন।

য়াকোবৰ বহু দিনিয়া জাত্ৰা।

প্ৰাৰ্থনাৰ গুন।

পুৰনি অসম বুৰঞ্জি, নং ২২।

মৰনৰ বিসয়ে কিচু চিন্তা।

এটা ন ভবা গননা।

মৰনৰ ভই হেলা কৰা এজনৰ কথা।

গিত।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

চেপ্তেম্বৰ, অৰ্থাত আহিনৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৫২। নম্বৰ ৯।

হিন্দু ধৰমৰ বিবৰন।

তিৰ্থৰ জাত্ৰা।

য়াকোব নাইবা গোট খোআ।

কমিয়া ৰজাবিলাকৰ আখ্যান।

হিত উপদেস।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

নবেম্বৰ, অৰ্থাত আঘোনৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। অক্তোবৰ ১৮৫২। নম্বৰ ১০।

হিন্দুস্থানৰ নানা প্ৰদেস।

তিৰ্থ জাত্ৰা।

ঘোচেফক গাঁওত খোআৰ কথা।

আকৰ্সন আৰু তাপৰ বিসই।

ইশ্বৰ তেওঁৰ সকলো শ্ৰিষ্টিতকৈ গৌৰৱন্ত।

উইৰ কথা। লবাৰ মিত্ৰ।

গিয়ানৰ পুত্ৰ, অৰ্থাত মহন্ত।

ডিউক অৰু ওএলিংতনৰ বিৱৰন।

ডিচেম্বৰ, অৰ্থাত পুহৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। নবেম্বৰ, ১৮৫২। নম্বৰ ১১।

সোনতকৈ ধ্ৰম ভাল।
ধৰমৰ কথা বাত্ৰা।
তিৰ্থ জাত্ৰা।
য়োচেফ বন্দি হোআৰ কথা।
ইশ্বৰৰ চকু সকলো ঠাইতে আছে।
বকৰে সামুক ভঙ্গাৰে সাধু কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
জানুআৰি, অৰ্থাত মাঘৰ পঞ্জিকা।

৭ বচৰ। ডিচেম্বৰ, ১৮৫২। নম্বৰ ১২।

তাতাৰ দেসৰ বিবৰন।
ধৰম সিকিবলৈ লৰাৰ নিবেদন।
সক চোআলিৰ ভাবনা।
দেও পুজক লৰাৰ গান।
তিৰ্থৰ জাত্ৰা।
চিপিও সেনাপতিৰ চৰিত্ৰৰ কথা।
য়োচেফ বন্দি হোআৰ কথা।
গিয়ানৰ পহাৰ।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ফেবৰুআৰি, অৰ্থাত ফাগুনৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। জানুআৰি, ১৮৫৩। নম্বৰ ১।

নকৈ লোআ পেণ্ড ক্লেস।
ৰঙ্গপুৰ নগৰৰ বৰ্ণন। দয়াৰাম।
পাৰ্চি ৰজা আৰু বন্দি।
তিৰ্থৰ জাত্ৰা।
য়োচেফ, আৰু ৰজাৰ বাটি লোআ, আৰু চাকৰাই।
কামৰূপৰ বুৰঞ্জি, ১ আধ্যা।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মার্চ. অর্থাত, চতৰ পত্রিকা।

৮ বচৰ। ফেবৰুআৰি, ১৮৫৩। নম্বৰ ২।

থেহ্ আৰু কানিৰ কথা।
মোৰ আই।
গিয়ান ৰূপে বুধি দিয়া।
পৰিখা জই কৰা।
চাপাখানাৰ বিবৰন।
দাৰিদ্ৰৰ গিত।
কনিলিয় আৰু পিতৰৰ দর্সন।
হিন্দু লৰাৰ উত্তম উত্তৰ।
সূর্জ চন্দ্র আৰু তৰাবিলাকৰ বেৱস্থা।
পর্বতবোৰৰ বিবৰন।
এটা চিকাৰি আৰু সিয়াল।
সুবচন।
কামৰূপৰ বুৰঞ্জি, ২ আধ্যা।
জৌৱন ব্রাহ্মন খ্রিষ্টিয়ান হোআ।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মাত্রিৰ সান্তনা।

৮ বচৰ। মার্চ, ১৮৫৩। নম্বৰ ৩।

মান দেসৰ সম্বাদ।
আদি বাসি নগাৰ কথা।
পাৰচি দেসৰ বাদস্যা।
কামৰূপৰ বুৰঞ্জি।
সূর্জৰ উদই। অর্থাত লৰাবিলাকৰ গিয়ান জনমোআ ধৰম উপদেস।
ধৰম সাস্ত্রক মান্য কৰা এক সৰু লৰাৰ কথা।

খেহ লোকৰ ক্রিপা কৰোঁতা দেৱি।
মিচা কথাত ভয় পোৱা এক সৰু লৰাৰ কথা।
চুৰ কৰিবলৈ ভই কৰা এক সৰু লৰাৰ কথা।
হাকিম কালিফ।
আগ্রিপা ৰজা।
জৰ্মানি দেসৰ এক সাধু কথা।
পৰিথাৰ বিবৰন।
কু ভাবনা।
ভেঁটি দিয়াৰ অসুভ ফল।
সাগৰৰ ওপৰত জাহাজ ভগাৰ বিবৰন।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।

৮ বচৰ। এপ্রিল, ১৮৫৩। নম্বৰ ৪।

গোট গোট হোৱা আঁথৰে প্রথমে চপা পাত।
সাধু চোৰ ত্রিতি কৰাৰ কথা।
শ্রীজুত পাহুৰি দাইবলি চাহাব ম্রিত্যু হোৱা।
কিমান বাজিচে ?
ধৰম কথাৰ সম্বাদ। নানা বিধ ধৰম আচৰন কৰা লোকৰ সংখ্যা।
য়োচেফ বন্দিসালৰ পৰা মুকলি হোৱা।
মাহুহ আৰু জন্তুবিলাকৰ মাজত জি ভেদ হই তাবে কিছু কথা।
পোসন পালন কৰা মাত্রিৰ কথা।
গঙ্গা নাৰায়ন চিল।
ৰুমিয়া ৰজাবিলাকৰ আখ্যান।
মাহুহৰ অমৰনৰ বিসয়ে আকাসৰ তৰাবিলাকে প্রমান দিয়া।
কালৰ বিসই।
বায়ুৰ গধুৰ পৰিমান কৰা জোখৰ জন্ত্র।
চেতন হোৱা।

মূৰ্খক কিহেৰে জনা জাই।
পাপ সোমোৱা দুআৰ।
কপৰ পাচনি।
মহা সমূদ্ৰৰ জোথ।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মেই, অৰ্থাত জেঠৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। মেই, ১৮৫৩। নম্বৰ ৫।

টাইমচ্ নামেৰে সম্বাদ পত্ৰ চপা ঘৰ।
বিথোআনা নামেৰে এবিধ অসভ্য লোকে প্ৰথমে পুথি পাই আনন্দ কৰাৰ কথা।
অচম দেসৰ লোক সকলৰ প্ৰতি নিবেদন পত্ৰ।
ম্নোচেক মিচৰ দেসৰ অধিকাৰ হোৱা।
আৰিকাৰি চৰাইৰ বিবৰন।
দুখিয়া লোকক দায়া কৰা।
আচৰিত ৰূপে প্ৰান ৰখ্যা পোৱা।
গিত।
কামৰূপ বুৰঞ্জি, ৫ আধ্যা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মান দেসৰ বাত্ৰা।
জাপান উপদ্বিপ।
জুন, অৰ্থাত আহাৰৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। জুন, ১৮৫৩। নম্বৰ ৬।

লঙ্কা দ্বিপত মুকুতা বিচৰা।
ৰাত্তিৰাম প্ৰচাৰকৰ সান্তনা ৰূপে মৰন।
খেহ আৰু অচম দেসৰ ইস্কুলৰ কথা।
ম্নোচেক, নতু তোজৰ কথা।

কন্‌স্তান্তিনচ ৰজাই খ্রিষ্টিয়ান লোকক পৰিথা কৰি প্ৰতি-
ফল দিয়া কথা।
গুআহাটিৰ বিবৰন।
আপোনাৰ হিত চিন্তা কুকুৰ।
প্ৰাথমিক সিখ্যা।
মৌ মাখিৰ কথা।
কামৰুপৰ বুৰঞ্জি, ৬ আধ্যা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
নগাঁৱত মাউৰ লগাৰ কথা।
জুলাই, অৰ্থাত সাওনৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। জুলাই, ১৮৫৩। নম্বৰ ৭।

আমেৰিকা দেসৰ ওআস্তিংতন নগৰৰ ৰাজ সভা ঘৰ।
থেহ লোকৰ সেৱা পুজা কৰা মন্দিৰ।
উত্তৰ কাচাৰ দেসৰ পৰা লিখা।
লঙ্কা দিপৰ বিবৰন।
অচম দেসৰ লোক সকলৰ প্ৰতি তৃতিয় নিবেদন পত্ৰ
কলিকতা নগৰত থকা এজন অচমিয়া লোক।
ইস্বৰ আৰু ভেওঁৰ ব্ৰিষ্টিৰ কৰমৰ কথা।
বনিয়ান চাহাব আৰু বন্দিসাল ৰখিয়াৰ কথা।
আনন্দেৰে মৰন।
থেহ দেশৰ পৰা আচৰিত সম্বাদ।
তিনিটা সৰু মাচৰ খ্রিষ্টান্তৰ কথা।
মৰমিয়াল কুকুৰ।
কামৰুপৰ বুৰঞ্জি, ৭ আধ্যা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
আগষ্ট, অৰ্থাত ভাদ মাহৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। আগষ্ট, ১৮৫৩। নম্বৰ ৮।

জিব্ৰা পহুৰ বিবৰন।

অচমিয়া লোকে অচমিয়া ভাসা সিকাৰ ফল ; ত্ৰিভিয় পত্ৰ ।
অচমিয়া লোক সকলৰ হিত কথা ।
থেহ দেসৰ জঙ নামেৰে সাগৰত ফুৰা জাহাজ ।
স্নোনাৰ বিবৰন ।
স্নোচেফ নতু ক্ষমাৱন্ত ভায়েক ।
ববখুনৰ আখ্যান ।
জন্তুবোৰক আমি জি ৰূপ বেৱহাৰ কৰিব লাগে তাৰ কথা ।
বঙ্গাল দেসৰ বৰিচাল জিলাৰ একাল ।
লুং চাং নামে এটি নগা লৰাৰ কথা ।
অনেক দেসৰ সম্বাদ ।
মান দেসৰ মিলন হোআৰ বাত্ৰা ।
১৮৫২ সঁকৰ কলিকতা পুলিচৰ ৰিপৰ্ট ।
জগনাথ তিৰ্থত জাত্ৰিক লোকৰ মৰন ।
চেপ্তেম্বৰ, অৰ্থাত আহিনৰ পঞ্জিকা ।

৮ বচৰ । চেপ্তেম্বৰ, ১৮৫৩ । নম্বৰ ৯ ।

বিশ্ৰাম দিন আৰু ইস্বৰক ভজা ঘৰ ।
ঢাকাৰ মল মঙ্গ কাপোৰৰ বিবৰন ।
চৰাই চলনৰ সক্তি ।
মান দেসৰ কাৰেন লোকৰ আখ্যান ।
স্নোচেফ নতু হেৰোৱা পুত্ৰ ।
উপকাৰি পৰামৰ্স ।
বিবেচনাৰ গুন ।
সংসাৰৰ মায়াৰ বজাৰ ।
সুৰ সিকা এটা পাৰ চৰাইৰ কথা ।
হাতি আৰু সিয়ালৰ ত্ৰিষ্টান্ত ।
বিদ্যা সিকাৰ নিবেদন ।
ইংৰাজি লোকৰ আগৰ কালৰ অসভ্য বেৱহাৰ ।

মিক্রস্কোপ আৰু এক নিষ্ঠুৰ লৰাৰ কথা।
বিবাহৰ সুখ।
বিবাহৰ সম্বাদ।
অক্তোবৰ, অৰ্থাত কাত্তিৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। অক্তোবৰ, ১৮৫৩। নম্বৰ ১০।

ববি নামে এটা সাহসিক কুকুৰৰ আখ্যান।
বিস্তা ৰূপ ত্রিথ্য।
দানসিল ৰূপে আপোনাক উচৰগ কৰা এক চাকৰৰ কথা।
অৰুনোদই পৰ্হা সক চাতৰবিলাকৰ প্রতি কিচু কথা।
কলিকতাৰ পৰা চতুৰ্থ পত্র।
ঢাকাৰ মল মল কাপোৰৰ বিবৰন।
স্বৰগ।
ইণ্ডিয়ান নামেৰে আমেৰিকা দেসৰ আদি বাসি লোকৰ কথা।
বিস্বাসৰ ফল।
বৰ চতুৰ চোৰ।
কামৰূপৰ বুৰঞ্জী ৮ আধ্যা।
মধু ৰস।
অনেক দেসৰ সম্বাদ। মান দেসৰ বাত্রা।
চুলতান ৰজাই সৈতে ৰুচিয়া অধিকাৰৰ বিবাদ।
নৱেম্বৰ, অৰ্থাত আঘোনৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। নৱেম্বৰ, ১৮৫৩। নম্বৰ ১১।

জেনেৰেল চেৰ চাৰ্লচ নেপিয়ৰ ম্রিত্যু হোআৰ বাত্রা।
প্রধান আৰু ইতৰ লোকক ব্যেৱহাৰ কৰাৰ কথা।
তিৰোতাক বধ কৰাৰ কথা।
অতি দুৰৈ ঠাইলৈ দেখা অস্ত্রৰ কথা।
ভাল ৰূপে কাকত পৰ্হাৰ নিয়ম।

চিচিলি আৰু নাপৰি ৰাজ্যৰ আলঙ্কো ৰজা।
কোন অধিকাৰ শ্ৰেষ্ঠ।
ফতিক চাঁদৰ বিবৰন।
এক বুধিয়ক কুকুৰৰ কথা।
মেৰি কেৰিল।
দুৰ্জনৰ চাতুৰি।
জহনিৰ বিবৰন। শ্ৰীমিৰ মজফৰ হুচেন।
মাউৰ ধৰা গৰুক দৰব দিয়াৰ কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ডিচেম্বৰ অৰ্থাত পুহৰ পঞ্জিকা।

৮ বচৰ। ডিচেম্বৰ, ১৮৫৩। নম্বৰ ১২।

ফেঁটি সাপৰ বিবৰন।
এজন কইদি আৰু এন্দুৰৰ কথা।
আগৰ কালৰ ভবিস্যত বাক্য।
মহা চিকন্দৰ আৰু তেওঁৰ মাক।
পুৰনি ৰূপত লিখা মহা চিকন্দৰ বাদসাৰ নকচা।
বিবাহৰ সময়ত যি সকল নিয়ম প্ৰতিপালন কৰা কৰ্ত্তব্য তাৰ কথা।
অচম দেসৰ বালক সকলৰ বুধি আৰু যথাৰ্থ গিয়ান বাঢ়িবৰ উপাই বিস্তাৰ বিসয়ে উপদেস।
ইশ্বৰত ভক্তি কৰাৰ কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
জানুআৰি, অৰ্থাত মাঘৰ পঞ্জিকা।

৯ বচৰ। জানুআৰি, ১৮৫৪। নম্বৰ ১।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
জাত্ৰিকৰ জাত্ৰা, ৬ অধ্যা।
ভেউকা হিন বিয়া চৰাই।
দিলিৰ ৰজা কুতুৱ উদিনৰ বংসাৱলি।

জাত্ৰা কৰা কথা।
অৰুনোদইৰ স্থ নিয়ম।
এজন বাদস্তা আৰু দৰবেচ ফকিৰ।
অচমিয়া লোকলৈ নিবেদন পত্ৰ।
বিধবাৰ বিবাহ।
ৰজাৰ মুখ দেখাৰ ফল।
লৰা কালে কৰিব কৰম।
ফেবৰুআৰি, অৰ্থাত ফাগুনৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোৱা ৰচিত।

১ বচৰ। ফেবৰুআৰি, ১৮৫৪। নম্বৰ ২।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
থেহ দেসৰ ৰন।
বাঘৰ পৰা ৰখ্যা পোৱা।
এট্‌না পৰ্বতৰ বিবৰন।
অচমিয়া ভাসা।
মোচাৰ বিবৰন।
আবাম স্তাৰ আখ্যান।
ইলুতমস্তৰ আখ্যান।
ফিৰোজৰ আখ্যান।
চুলতানা ৰজিয়া।
মান্যবৰ শ্ৰীজুত অৰুনোদই সম্পাদক মহাসই মান্যবৰেষু।
চিকন্দৰিয়া নগৰত সাত লাখ পুথি পোৰা।
গিয়াতি পৰিয়াল বিলাকলৈ আচৰিব লগা কথা।
এন্দুৰ আৰু তাৰ বোজাৰ কথা।
গিত।
ইশ্বৰৰ বচন।
ইশ্বৰৰ আগ্যা।
বিবাহৰ সম্বাদ।

ইংৰাজি দেসৰ ইস্কুল।
মানুহৰ হাৰ।
মার্চ, অর্থাত চতৰ পঞ্জিকা।

৯ বচৰ। মার্চ, ১৮৫৪। নম্বৰ ৩।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মৌ মাখিৰ জুধ।
জাত্রিকৰ জাত্রা।
আমেৰিকাৰ ঢুই জন চিকাৰি লোকৰ বিবৰন।
জুধত ৰথ্যা পোআ।
কির্তন কৰাৰ কথা।
অচম দেসৰ জুবা মচলমান সকলক প্রতি নিবেদন পত্র।
অৰুনোদই পর্হা লৰা বিলাকলৈ।
পাকৈ ঢোঁৰা চৰাইৰ বিবৰন।
এজন চাহাবৰ ঘৰিৰ ওপৰত এই ৰূপ কথা লিখি থোআ হৈছিল।
ঢুতিয় বহৰামৰ আখ্যান।
চতুর্থ মচউদৰ আখ্যান।
নিতি বেদ্ম। সম্বাদ পত্র পুর্ণচন্দ্রোদই।
Books.
এপ্রিল, অর্থাত বহাগ মাহৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোআ বচিত।

৯ বচৰ। এপ্রিল, ১৮৫৪। নম্বৰ ৪

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
পাপিৰ প্রার্থনা।
জাত্রিকৰ জাত্রা, ৭ আধ্যা।
মিচা কথাৰ বিবৰন।
হিত কথা সকল।

অচমিয়া ৰজাবিলাকৰ মোহৰ।
বোধ নাই কিয়া পৰিয়া।
ডিচেম্বৰত লিখা প্ৰশ্নৰ উতৰ।
প্ৰশ্ন বিলাকৰ উতৰ।
বান্দৰৰ বিবৰন।
মেই, অৰ্থাত জেঠৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদই অৰ্থে ধন পোআ ৰচিত।

১ বচৰ। মেই, ১৮৫৪। নম্বৰ ৫।

নানা দেসৰ সম্বাদ।
সিৱসিংহ আৰু বৰ ৰজাৰ মোহৰ।
সুবুধি।
দুষ্টৰ লগত সঙ্গ লোআ।
মহা তিমুৰ বেগৰ আখ্যান।
জাত্ৰিকৰ জাত্ৰা, ৭ আধ্যা।
এজনি ধৰমি তিৰি আৰু অধৰমি পুৰুসৰ কথা।
জুবা ও গিয়ানি লোকলৈ নিবেদন।
চকুৰ বিবৰন।
সত সংসৰ্গ কৰাৰ কথা।
মলুআ ৰজাৰ এখন চিঠি।
বাৰ্লিনৰ আখ্যান।
জুন, অৰ্থাত আহাৰৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোআ ৰচিত।

১ বচৰ। জুন, ১৮৫৪। নম্বৰ ৬।

নানা দেসৰ সম্বাদ।
বাবৰ বাদস্তাৰ বিবৰন।
গিত।
"ভেঁও নিবেদন কৰি আচে।"

জাত্রিকৰ জাত্রা, ৭ অধ্যা।
অম্বিকা, সর্ব্বেশ্বৰি, প্ৰমতসিংহ ৰূপ।
বিশ্রাম বাবৰ কথা।
লার্ক নামে ভৰত চৰাই আৰু সহ থকা খেতিৰ কথা।
জান এলিয়ত চাহাবৰ বিৰৰন।
পৰিয়ালৰ সাসন।
স্বকার্য্য আৰু স্বনির্ভৰ।
নির্ভোল আৰম্ভ কৰা।
আমেৰিকা দেসৰ পেৰু চৰাই।
বালিনৰ আখ্যান।
ইংলণ্ড আৰু স্কটলণ্ড দেসৰ মানুহৰ সংখ্যা!
প্ৰথমৰে পৰা অৰুনোদই লোআৰ সংখ্যা।
Books।
জুলাই, অর্থাত সাওনৰ পত্রিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোআ ৰচিত।

৯ বচৰ। জুলাই, ১৮৫৪। নম্বৰ ৭।

নানা দেসৰ সম্বাদ।
আচৰিত কথা বাত্রা।
জাত্রিকৰ জাত্রা, ৮ আধ্যা।
কলিকতাৰ পৰা সঠ পত্র। এজন অচমিয়া লোক।
নামান নামেৰে এজন কুঠিয়া স্বস্ত হোআৰ কথা।
ৰাজেশ্বৰ সিংহৰ সোন ৰূপৰ মোহৰ।
চৰাপুঞ্জি মোকামৰ বিৰৰন।
সর্বকাল জিয়াই থকা গচ।
হুমায়ুন বাদস্থাৰ বিৰৰন।
আগষ্ট, অর্থাৎ ভাদৰ পত্রিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোআ ৰচিত।

৯ বচৰ। আগষ্ট, ১৮৫৪। নম্বৰ ৮

নানা দেসৰ সম্বাদ।

মান্যবৰ স্রিজুত অৰুনোদই সম্পাদক মহাসয়লৈ নিবেদন।

সাঁথৰ দিয়া।

আকবৰ বাদস্বাৰ কথা।

লথমি আৰু গৌৰিনাথৰ মোহৰ।

মহা মহিম স্রিজুত অৰুনোদই সম্পাদক মহাসই দেসোপকাৰক বৰেষু।

জাত্রিকৰ জাত্রা, ৮ আধ্যা।

কৈকোবাদৰ আখ্যান।

চেপ্তেম্বৰ, অৰ্থাত আহিনৰ পঞ্জিকা।

Books.

অৰুনোদই অৰ্থে ধন পোআ বচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ১। জানুআৰি ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

সিবসাগৰত সভা পতাৰ কথা।

অৰুনোদই পাঠক সকললৈ নিবেদন।

ইংৰাজি লোকৰ পুৰ্ব কালৰ ৰজাবিলাকৰ সংখেপ বিবৰন।

১২৪ গিত।

১২৫ গিত।

বিধৱা বিবাহ।

মাক বাপেকলৈ লৰাৰ বেৱহাৰ।

ভাই, ভনি, লগৰিয়াবিলাকলৈ লৰাইতৰ বেৱহাৰ।

নতুন বচৰ।

তুৰুকি ৰাজ্যত খ্রিষ্টিয়ান ধৰম ব্রিধি হোআ।

অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোৱা বচিত।

ফেবৰুআৰি, অৰ্থাত ফাগুনৰ পঞ্জিকা।

১১ বচৰ। নম্বৰ ২। ফেবৰুআৰি, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ডাক্তৰ লঙ্গ চাহাবৰ ম্রিত্যুৰ কথা।
আচাম দেস হিতৈসিনি সভাৰ বিগ্যাপন।
প্রভূৰ ৰাজ্য ব্রিধি।
বিশ্বাসি মাত্রিৰ কথা।
সভ্যতা আৰু বানিজ্যৰ কথা।
নিতি কথা।
মালা।
উপদেস হেলা কৰা লৰাৰ অধিক বয়সত দুৰৱস্থা হোৱা।
১২৬ গিত।
১২৭ গিত।
১২৮ গিত।
বিস্রাম দিন মান্য কৰা কথা
গিৰ্জা ঘৰ আৰু বিস্রাম দিনৰ ইস্কুলত থাকোঁতে উচিত আচৰণ কৰাৰ কথা।
মিচা কোৱাৰ কথা।
ইংৰাজি বজাবিলাকৰ কথা।
মার্চ, অর্থাত চতৰ পত্রিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোৱা ৰচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৩। মার্চ, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
অসমিয়া ভাসাৰ কথা।
চাহৰ গুনৰ কথা।
ডাক্তৰ ব্রিসইৰ কথা।
১৩০ গিত।
১৩১ গিত।
চুৰ কৰাৰ কথা।

ম্রিত্যুৰ কথা।
ম্রিত্যুৰ পাচৰ ঘটনাৰ কথা।
থেহ্ দেসৰ প্রধান গৰ।
মানুহৰ বিসই।
আচৰিত পানি।
অজোধ্যা দেস কোম্পানিৰ অধিন কৰাৰ কথা।
মুক্তিৰ উপাই।
এপ্রিল, অর্থাত বহাগৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোআ ৰচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৪। এপ্রিল, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
চার্দিনিয়া ৰজাৰ কথা।
ভাপ কল নির্মান কৰা জেইম্চ ওআট চাহাবৰ কথা
অনেক বিয়া কৰা অদ্ভুত।
মিচা সাখিৰ কথা।
১২৯ গিত।
সপোনত মহা প্রলয়ৰ দর্সন পোআ।
কি অলঙ্কাৰ পিন্ধিম?
প্রার্থনাৰ আচৰিত উতৰ।
ইংলণ্ড দেসৰ ৰজাবিলাকৰ কথা।
লণ্ডনৰ তাওৰৰ কথা।
ওএষ্টমিন্‌ষ্টৰ এবে গির্জা ঘৰ।
মই অনন্ত কাল কোন ঠাইত নিয়ম?
মেই, অর্থাৎ জেঠৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোআ ৰচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৫। মেই, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

খেহৰ কো দেৱতাৰ মুৰ্ত্তি।
নিন্দা বচন।
Hypocrisy.
পিক দেসৰ মেৰ চাগলি।
অনন্ত কাল।
বন্ধুতাৰ কথা।
গধুৰ বিসই।
সপোনত মহা প্ৰলয়ৰ দৰ্সন পোআ।
মানুহে জানিব লগিয়া ঘাই কথা।
নিত্তি কথা।
তোমাক এজন মিত্ৰ লাগে নে ?
ইশ্বৰৰ পবিত্ৰ গুনৰ বিচাৰ।
জুন, অৰ্থাত আহাৰৰ পত্ৰিকা।
অকনোদইৰ অৰ্থে ধন পোআ বচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৬। জুন, ১৮৫৬।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
চত্ৰধাৰি নামে চৰাইৰ কথা।
[৮৩-৮৪ পিঠিৰ একাংশ মাত্ৰ আছে, বাকী ফাটি গ'ল।]
নানা বচন। সবাৰ মিত্ৰ।
ৰোমান কাথলিক মণ্ডলিৰ আখ্যান।
প্ৰাস্তোৰ উপাখ্যান।
খেহ দেসৰ কান্তন নগৰৰ কথা।
মাদাগাস্কাৰ উপদ্বিপ।
হাতিৰ সক্তিৰ কথা।
গোচৰ কৰাৰ লাভ।
মান দেসৰ গৌতমা মুৰ্ত্তিৰ দল।
দেসৰ মুঠ কথা।
ইশ্বৰৰ পবিত্ৰ গুনৰ বিচাৰ।
ঘ

জুলাই, অর্থাত সাওনৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অর্থে ধন পোআ ৰচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৭। জুলাই, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
চাবেঙ্গদাৰ চৰাইৰ কথা।
ইংলণ্ড আৰু অচম দেস।
প্রার্থনা স্বনা।
এলেহুআ লোকৰ কথা।
প্লাতোৰ উপাখ্যান।
এলিয়া ভবিস্যত বক্তাক স্বৰগলৈ নিয়া।
ওপচম নামে পহুৰ কথা।
বিস্থপ কুপৰ চাহাবৰ কথা।
ইস্বৰৰ নিয়াই গুনৰ বিচাৰ।
Emigration to the United States in 1854.
মেক্‌চিকো দেস জই কৰা।
"God is seen in every thing."
শ্রীজুত ব্রাওন চাহাবৰ পত্র পোআ।
আগষ্ট, অর্থাত ভাদৰ পঞ্জিকা।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৮। আগষ্ট, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
তির্থ আৰু পুৰানৰ উত্‌পত্তিৰ কথা।
বক্তৃতাৰ কথা।
ভবিস্যত কথা।
৬৭ গিত।
পবিত্রমৰ দোআৰাই বিদ্যা আদি লাভ হোআ।
পৰম ইস্বৰৰ দায়াৰ বিসই।
কোএকৰ লোকৰ বিসই।

Maxims.

আৰ্মনি দেসৰ এক ৰজাৰ কথা।

সত্য গিয়ানৰ বিনে কোনো ৰূপে মানুহ সভ্য হব নোৱাৰে।

Statistics.

অকনোদইৰ অৰ্থে ধন পোৱা বচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

অচম দেস হিতৈসিনি সভাৰ পত্ৰ।

বিধৱা বিবাহ।

মিচৰ দেসৰ বিৱৰন।

নিদ্ৰা আৰু ম্ৰিত্যু।

Anecdote of John Newton.

ইশ্বৰে মোক দেখিব।

এটা কুকুৰৰ ইতিহাস।

পৰম ইশ্বৰৰ সৰ্বজ্ঞ গুনৰ বিচাৰ।

মই বিচাৰ ন কৰোঁ।

অলপ বয়সত বিয়া কৰোৱা অনুচিত।

ডাপ গাঁবি জোৱা বাটবোৰ।

A coin dug up near Gowhati.

অকনোদইৰ অৰ্থে ধন পোৱা বচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ১০। অক্তোবৰ, ১৮৫৬।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

বুধি লিজি নামে এজনি খ্ৰিষ্টিয়ানি তিৰোতাৰ বৰন।

শ্ৰী শ্ৰীমতি লেডি কেনিঙে এই দেসৰ স্ত্ৰি সিখ্যা কৰাৰ কথা।

পৰম ইশ্বৰৰ সত্য গুনৰ বিচাৰ।

সত্য ধৰমৰ সক্তি।

বন বিৱাদিৰ কথা।

মন বিদবি জোঅা উত্তৰ।
পুৰুসে তিৰোতাক জি ৰূপে সমাদৰ কৰিব লাগে।
জাতনা ভোগ কৰা জন।
কেঁকোৰা বিচাৰ আখ্যান।
মিচৰ দেসৰ বিবৰন।
নৱেম্বৰ, অৰ্থাত আঘোনৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোঅা ৰচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ১১। নৱেম্বৰ, ১৮৫৬

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ডক্তৰ ফ্ৰাঙ্কলিন চাহাবৰ ইতিহাস।
কলাই থাৰ কৰাৰ বিবৰন।
আস্থ্যৰেঞ্চ চোচাইটিচ্।
আগ্ৰা জিলাৰ চোঅালিৰ ইস্কুল।
থেহ দেসৰ বিধান পতা ফোহিৰ কথা।
পুলিপেনাং মাজুলিৰ বিবৰন।
অচমিয়া লোকলৈ নিজ ভূমিৰ সাধাৰন পত্ৰ।
পৰম ইশ্বৰৰ সত্য গুনৰ বিচাৰ।
পৰম ইশ্বৰৰ সৰ্ব্বসক্তি গুনৰ বিচাৰ।
দৰ্সন বিদ্যাৰ বিবেচনাত সুখৰ উত্তপত্তি।
সৰ্ব্ব তত্ত্ব প্ৰকাসিকা।
পৰ্পেতুঅা নামে এজনি ধৰমি তিৰিৰ চৰিত্ৰ।
কাপিবাৰা জন্তু।
ডিচেম্বৰ, অৰ্থাত পুহৰ পঞ্জিকা।
AGENTS FOR THE ORUNODOI.
অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোঅা ৰচিত।

১১ বচৰ। নম্বৰ ১২। ডিচেম্বৰ, ১৮৫৬।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

বায়ুৰ কথা।

লোৰ ঘোবাৰ কথা।

ইংৰাজি আৰু অসমিয়া যি অভিধান অলপতে চপোৱা হব, তাৰে আহি। [ইয়াত A-ৰ পৰা Ablution পৰ্য্যন্ত আছে।]

এক ইশ্বৰ, দুতি নাস্তি।

অবেকৃচ পহৰ কথা

প্ৰিথিবিৰ গতি।

পৰিত্ৰান।

তোদচ্ বিজিয়চ্ নামে চৰাইৰ কথা।

তিৰ্থ আৰু পুৰানৰ উত্পত্তিৰ কথা।

মিচা কথা কোআৰ ফল।

য়িচুৰ নাম।

অৰুনোদইৰ অৰ্থে পোআ ধনৰ বচিত।

জানুআৰি, অৰ্থাৎ মাঘৰ পঞ্জিকা।

১২ বচৰ। নম্বৰ ১। জানুআৰি, ১৮৫৭।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

চন্দ্ৰৰ কথা।

বেলৰ দৰ গাঁৰি।

তাঁতি চৰাই।

ইউৰপ, অৰ্থাত বিলাত আৰু তাৰ প্ৰথম বসতি কৰোঁতা লোক।

দুজনি বিধবা চোআলিৰ বিবাহ হোআৰ কথা।

জ থকা পাৰ।

ইশ্বৰৰ বিকাৰ হিনৰ বিসই।

কঁপালত লিখাৰ কথা।

পাপত পতিত হোআৰ কথা।

মহা ৰজা চিকন্দৰৰ সত বেৱহাৰ।
ফেবৰুআৰি, অৰ্থাত ফাগুনৰ পঞ্জিকা।

১২ বচৰ। নম্বৰ ২। ফেবৰুআৰি, ১৮৫৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
মনুস্য আদিৰ উত্‌পন কৰাৰ বিচাৰ।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি।
তিৰ্থ আৰু পুৰানৰ উতপতি কথা।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ।
বিজুলি ডাকৰ বিবৰন।
মাৰ্চ, অৰ্থাত চতৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অৰ্থে পোআ ধনৰ ৰচিত।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৩। মাৰ্চ, ১৮৫৭।

এপ্ৰিল, অৰ্থাত বহাগৰ পঞ্জিকা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন।
মাত্ৰি ভাসাৰ সক্তি।
মহা ৰাজ চিকন্দৰ চ্যাহ বাদস্যাৰ বিবৰন।
ৰূপ বৰনিয়া চৰাই।
মনুস্য আদিৰ উত্‌পন কৰাৰ বিচাৰ।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি।
আমেৰিকা দখিন খণ্ডৰ বিবৰন।
বেনেজুআলা দেসৰ বিবৰন।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ২ আধ্যা।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৪। এপ্ৰিল ১৮৫৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

Expected attack on Tezpur.

The new Steamer.

ভূতলৈ ভই কৰা মিচা।

আমেৰিকা দেসৰ প্ৰেচিডেণ্ট লোক।

ইশ্বৰে সৈতে মানুহৰ সম্বন্ধ।

বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৩ আধ্যা।

খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৩ আধ্যা।

মহম্মদৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৩ আধ্যা।

আমেৰিকাৰ দখিন খণ্ডৰ বিবৰণ।

মহম্মদৰ ধৰম বৰ্ত্তাৰ বাত্ৰা।

মেই, অৰ্থাত জেঠৰ পত্ৰিকা।

অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোআৰ বচিত্ত।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৫। মেই, ১৮৫৭।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৪ আধ্যা।

INUNDATION IN INDIA: TREE OF REFUGE.

মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৪ আধ্যা।

পুৰুসে তিৰোতাক জি ৰুপে সমাদৰ কৰিব লাগে।

চিত্তবিলাসিনি পুথি।

বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৪ আধ্যা।

বিধৱা বিবাহ।

আমেৰিকাৰ দখিন খণ্ডৰ বিবৰন।

মাউৰ নিবাৰনৰ উপাই।

লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ১ আধ্যা।

জুন, অৰ্থাত আহাৰৰ পত্ৰিকা

অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোৱা বচিত্ত।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৬। জুন, ১৮৫৭।

জুলাই, অৰ্থাত সাওনৰ পত্ৰিকা।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
For the Orunodoi Subscribers.
বানাৰচ আৰু আগ্ৰা দেসৰ কথা।
লণ্ডন নগৰৰ বিবৰন।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৫ আধ্যা।
দখিন আমেৰিকা খণ্ডৰ বিবৰন।
প্ৰিথিবিৰ জোখৰ বিবৰন।
সৰু চিমুএল।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৫ আধ্যা।
আচৰিত গচ।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৫ আধ্যা।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ১ আধ্যা।
Catalogue of Books.
অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোআ ৰচিত।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৭। জুলাই, ১৮৫৭।

আফ্ৰিকা খণ্ডৰ মাজত থকা দেসবোৰৰ কথা।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ২ আধ্যা।
ঘোষা পুথি চপা হোআৰ বিগ্যাপন।
উত্তম ভাৰ্য্যা।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৬ আধ্যা।
লণ্ডন নগৰৰ থেইম্চ নদিৰ সিলৰ সাঁকোৰ কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
To Correspondents.
আগষ্ট, অৰ্থাত ভাদৰ পঞ্জিকা।
অৰুনোদইৰ অৰ্থে ধন পোআ ৰচিত।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৮। আগষ্ট ১৮৫৭।

চেপ্তেম্বৰ, অৰ্থাৎ আহিনৰ পঞ্জিকা।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
সাধু কথা।
লণ্ডন চহৰৰ সাঁকোৰ কথা।
বিধৱা বিবাহ।
গৌৰমা নামে ৰাজ কুমাৰিৰ বিবৰন।
তিনটা ঘোৰাৰ পৰিখা।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৬ আধ্যা।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৬ আধ্যা।
আফ্রিকা খণ্ডৰ মাজত থকা দেসবোৰৰ কথা, সেস ভাগ।
অকনোদইৰ অর্থে ধন পোআ ৰচিত।

১২ বচৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ ১৮৫৭।

বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৭ আধ্যা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ধৰমৰ উচাহৰ কথা।
সোকৰ ঔসধ।
পাচি দেসৰ ৰব কটকি।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্র, ৩ আধ্যা।
সিংহ আৰু সহাৰ কথা।
য়িচয়া ভবিস্তত বক্তাৰ পুথি, ১ আধ্যা।
পুৰাত্রিত।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৭ আধ্যা।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্র, ৭ আধ্যা।
আচাম দেশ হিতৈষিনি সভাৰ ৰচনা কৰা। দেসাচাৰৰ বিসই। ইস্কুলৰ কিতাপবিলাক।

১২ বচৰ। নম্বৰ ১০। অক্তোবৰ ১৮৫৭।

নবেম্বৰ, অর্থাৎ আঘোনৰ পত্রিকা।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৮ আধ্যা।

মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৮ আধ্যা।
লগৰ কথা।
বহু মূল্য মুকুতা।
থেইমচ্ নদিৰ তলে থনা সুৰঙ্গা বাটৰ বিবৰন।
নগাঁও জিলাৰ বৰ্নন।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৮ আধ্যা।
য়িচয়া ভবিস্যত বক্তাৰ পুথি, ২ আধ্যা।
জ্ঞান প্ৰদায়িনি সভাৰ সম্বাদ।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৩ আধ্যা।

১২ বচৰ। নম্বৰ ১১। নৱেম্বৰ ১৮৫৭।

প্ৰথম ৰিচাৰ্দ ৰজাৰ বিবৰন।
মাচিয়াৰ কথা।
য়িচয়া ভবিস্যত বক্তাৰ পুথি, ৩ অ্যাৰু ৪ আধ্যা।
দিল্লি নগৰৰ যাত্ৰা।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৯ আধ্যা।
বিধৱা বিবাহ।
পহু আৰু চৰাই আদিৰ কথা।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ, ৪ আধ্যা।
পৈ নামে চৰাইৰ কথা।
দখিন আমেৰিকা খণ্ডৰ বিবৰন।
বিবাহৰ যাত্ৰা।
ডিচেম্বৰ, অৰ্থাত পুহৰ পঞ্জিকা।
এজন ধৰমি লোকৰ প্ৰাৰ্থনা।

১২ বচৰ। নম্বৰ ১২। ডিচেম্বৰ ১৮৫৭।

ফ্ৰাঙ্কলিন চাহাবৰ সুচৰিত্ৰ।
দুজিলেও উপদিপৰ কথা।
সত্য ধৰম বাধা পালেও বাঢ়িব।

আমেৰিকাৰ পৰা পঠোৱা পত্ৰ।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি, ৯ আধ্যা।
মহমদৰ জিৱনি চৰিত্ৰ, ৯ আধ্যা।
"নিজ পিত্ৰি মাত্ৰি জানি সম্মাদৰ ৰাখিবা"।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন, ৯ আধ্যা।
পিত্ৰি মাত্ৰিএ সুঁঅৰিব লগা কথা।
য়িচয়া ভবিস্যত বক্তাৰ পুথি, ৫ আধ্যা।
দখিন আমেৰিকাৰ বিবৰন।
জানুআৰি মাহৰ পঞ্জিকা।
শ্ৰীজুত সম্পাদক মহাসইৰ প্ৰতি নিবেদন।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ১। জানুআৰি ১৮৫৮।

নতুন বচৰৰ উপদেস।
সম্পাদকৰ কথা।
খ্ৰিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১০ আধ্যা।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১০ আধ্যা।
য়িচয়া ভবিস্যত বক্তাৰ পুথি। ৬ আধ্যা।
পৰহিতৈষিতা অৰ্থাৎ পৰোপকাৰ "নোপকাৰাৎ পৰোধৰ্ম্মঃ"।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ। ৫ আধ্যা।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্ৰ। ১০ আধ্যা।
দখিন আমেৰিকাৰ বিবৰন।
সালিকা চৰাইৰ বিবৰন।
অকনোদইৰ ধন পোৱা ৰচিত।
ফেবৰুআৰি মাহৰ পঞ্জিকা

১৩ বচৰ। নম্বৰ ২। ফেবৰুআৰি ১৮৫৮।

মই কি কৰিম?
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
লুথৰৰ জিৱন চৰিত্ৰ। ৬ আধ্যা।
আপোন সন্তানলৈ পিত্ৰি মাত্ৰিৰ উচিত কৰম।

বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১১ আধ্যা।
য়িচয়া ভবিষ্যত বক্তাৰ পুথি। ৭ আধ্যা।
মহম্মদৰ জিৱন চৰিত্ৰ। ১১ আধ্যা।
বৰটোকোলা চৰাইৰ বিবৰন।
নতুন বঙ্গালি কিতাপ চপাৰ ঘোসনা পত্ৰ।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১১ আধ্যা।
অৰুনোদইৰ ধন পোআ বচিত।
মাৰ্চ মাহৰ পঞ্জিকা।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ৩। মাৰ্চ ১৮৫৮।

স্ৰী স্ৰীমতি বিক্তৰিয়া মহাৰানিৰ আখ্যান।
এথন পত্ৰ আৰু তাৰ উত্তৰ
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১২ আধ্যা।
সুহুৰ বিবৰন।
ৰাম নৱমী নাটক।
য়িচয়া ভবিষ্যত বক্তাৰ পুথি। ৮ আধ্যা।
বিধৱা বিবাহ।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১২ আধ্যা।
দখিন আমেৰিকাৰ বিবৰন।
অসম দেসৰ সম্বাদ।
অৰুনোদইৰ ধন পোআ বচিত।
এপ্ৰিল মাহৰ পঞ্জিকা।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ৪। এপ্ৰিল ১৮৫৮।

প্ৰথম আৰু দ্বিতিয় আদম।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১৩ আধ্যা।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১৩ আধ্যা।

মহমদৰ জিৱন চৰিত্র। ১২ আধ্যা।
বিধৱা বিবাহ। এজন সংসাৰৰ লোক।
য়িচয়া ভবিষ্যত বক্তাৰ পুথি। ৯ আধ্যা।
অসম দেসৰ উপকাৰ।
গৰুৰ বিবৰন।
বিবাহৰ কথা।
পাৰ চৰাইৰ কথা।
অৰুনোদইৰ ধন পোআ ৰচিত।
মেই মাহৰ পঞ্জিকা।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ৫। মেই ১৮৫৮।

আফ্রিকা খণ্ডৰ বিবৰন।
সিংহৰ বিবৰন।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১৪ আধ্যা।
লোভ।
এখন পত্র আৰু তাৰ উত্তৰ। বিদ্যালয় পৰিত্যাগীছাত্র
য়িচয়া ভবিষ্যত বক্তাৰ পুথি। ১০ আধ্যা।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১৩ আধ্যা।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্র। ১৩ আধ্যা।
অৰুনোদইৰ ধন পোআ ৰচিত।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ৬। জুন ১৮৫৮।

এই কথা পঢ়ি চাওক।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১৪ আধ্যা।
সিংহৰ বিবৰন।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১৬ আধ্যা।
লতা পনিয়ালৰ কথা।
য়িচয়া ভবিষ্যত বক্তাৰ পুথি। ১১ আধ্যা।
আফ্রিকা খণ্ডৰ বিবৰন।

অনেক দেসৰ সম্বাদ।
পাৰ চৰাইৰ বিবৰন।
অৰুনোদইৰ ধন পোৱা ৰচিত।
জুলাই মাহৰ পঞ্জিকা।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ৭। জুলাই ১৮৫৮।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১৭ আধ্যা।
সগুনৰ কথা।
ইংৰাজি দেসৰ সম্বাদ।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্র। ১৪ আধ্যা।
এজন চহা মানুহৰ পত্র।
মিচা প্রসংসা।
নম্রতা।
বিৰম্ব।
কপৌ আৰু পাৰ-চৰাই কথা।
ৰাম নৱমি নাটক। প্রথম অঙ্ক। প্রথম দর্সন। দ্বিতিয় দর্সন।

১৩ বচৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ ১৮৫৮।
খ্রিষ্টিয়ান মণ্ডলিৰ বিবৰন। ১৯ আধ্যা।
ধান মৰা খলাৰ কথা।
বঙ্গাল দেসৰ বুৰঞ্জি। ১৭ আধ্যা।
মহমদৰ জিৱন চৰিত্র। ১৬ আধ্যা।
গ্রিকলোকৰ পুৰ্বকালৰ সংখেপ বিবৰন। দ্বিতিয় ভাগ।
সমাজিকৰ কথা।
অনেক দেসৰ সম্বাদ।
ভালুকৰ বিবৰন।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১। জানোয়াৰি, ১৮৬১।
সম্পাদকৰ কথা ১।
শিৱসাগৰৰ গৱর্ণমেণ্ট স্কুলৰ ছাত্রবিলাকৰ বিভাৰ মহলা।

আফ্রিকা দ্বীপৰ ৰুলু প্ৰদেশৰ পাণ্ডা ৰজাৰ নক্সা।

১১ গীত।

ৰাধানাথ আৰু প্ৰসন্নৰ কথোপকথন ১৩ খণ্ড।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

গবৰ্ণমেণ্টৰ এটা বিজ্ঞাপনৰ কথা।

টেইবল মাওণ্টেইন অৰ্থাৎ মেজ পৰ্ব্বতৰ নক্সা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ২। ফেব্ৰুয়াৰি, ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

মাতৃ ভাষা।

ৰাধানাথ আৰু প্ৰসন্নৰ কথোপকথন ১৪ খণ্ড।

পাটসিয়া চৰাইৰ কথা।

মেকুৰিৰ যুদ্ধৰ কথা।

মিস্তনেৰি সভা।

১২ গীত।

১৩ গীত।

১৪ গীত।

১৫ গীত।

পঞ্জাব দেসৰ আঁকালৰ কথা।

ত্ৰাজান ৰজাৰ কথা।

মহৰে সিংহৰে যুদ্ধ।

গীত।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৩। মাৰ্চ ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

ৰাধানাথ আৰু প্ৰসন্নৰ কথোপকথন ১৫ খণ্ড।

নীতি কথা।

খেহ দেশৰ মানুহে বলিদানৰ নিমিত্তে এটা কুকুৰ মৰাৰ নক্সা।

পঞ্জাব।

১৬ গীত।

১৭ গীত।

১৮ গীত।

এঁকালৰ কথা।

গীত।

গীত।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৪। এপ্রিল, ১৮৬১

অনেক দেশৰ সম্বাদ ৪৯।

গীত।

মাখন তোলাৰ কথা।

১৯ গীত।

২০ গীত।

২১ গীত।

২২ গীত।

২৩ গীত।

২৪ গীত।

এবিধ উৰি ফুৰা মাছৰ কথা।

অৰুণোদই পঢ়া লৰাবিলাকৰ প্রতি।

উই পোক খোৱা জন্তুৰ কথা।

টাকু নগৰৰ কাৰণে স্কুলৰ কথা।

স্ত্রী শিক্ষা।

গীত।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৫। মেই, ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ ৬৫।

স্ত্রী শিক্ষা।

জলজন্তুৰ নক্সা।

২৫ গীত।

২৬ গীত।

২৭ গীত।

২৮ গীত।

২৯ গীত।

৩০ গীত।

বঙ্গাল দেশৰ বুৰঞ্জী।

এটা মগনীয়াৰ কথা।

অৰুণোদয় পৰ্হা লৰাবিলাকৰ প্ৰতি দ্বিতীয় পত্ৰ।

এজন ধৰমীৰ মৃত্যু।

গীত।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৬। জুন, ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

এবিধ ভাঁবিয়া কুৰৰ পক্ষিৰ কথা।

বঙ্গাল দেশৰ বুৰঞ্জী।

অৰুণোদয় পৰ্হা লৰাবিলাকৰ প্ৰতি তৃতিয় পত্ৰ।

মাকে জীয়েকক বিদ্যা শিকোৱা কথা।

গৰগাওঁ নগৰৰ কথা। যথাৰ্থ বক্তা।

৩১ গীত।

৩২ গীত।

৩৩ গীত।

বলুনৰ কথা।

কানী এৰাৰ কথা।

বিজ্ঞাপন।

নেজাল তৰাৰ কথা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৭। জুলাই, ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

ধঁৱাৰ কল নাৱৰ বিৱৰণ।

খ্ৰীষ্টীয়ানে শত্ৰুক প্ৰতিফল দিয়া।

লঙ্কা উপদ্বীপৰ কথা।

কলিকতা আৰু মুৎলাৰ ৰেইল ৰোডৰ কথা ।
৩৪ গীত ।
৩৫ গীত ।
৩৬ গীত ।
৩৭ গীত ।
নৰৰ দুই শত্রু ।
গৰিলা এবিধ বন মানুহৰ কথা ।
বিকানচ নামে এবিধ সৰু উটৰ কথা ।
"মাছ এৰিলে কুকুয়াৰ মৰণ নাই ।"
Remarks by the Editor ।

১৬ বছৰ । নম্বৰ ৮ । আগষ্ট, ১৮৬১ ।

অনেক দেশৰ সম্বাদ ।
মিচৰ দেশৰ এটা দলৰ কথা ।
পিতা তেলৰ পুঞ্জ ।
নৰৰ দুই শত্রু ।
সমুদ্রৰ কম্পন ।
বাঘৰ পৰা আশ্চৰিত ৰূপে ৰক্ষা পোৱা ।
সভা হ'বলৈ নিবেদন । এজন স্কুলৰ ছাত্র ।
ইংৰাজিৰ নীতি কথা ।
৩৮ গীত ।
৩৯ গীত ।
ভূগোল বিদ্যাৰ শিক্ষা ।
বিজ্ঞাপন ।

১৬ বছৰ । নম্বৰ ৯ । চেপ্তেম্বৰ, ১৮৬১ ।

অনেক দেশৰ সম্বাদ ।
আমাৰ কিবা চিন দেখুউৱা ।
তোমাৰ মুক্তিৰ ভৰসা কি ।

ভূমিকা

হুটা ভাওক মানুহৰ কথা।

সূৰ্য্যৰ গ্ৰহণ।

এজন দৰিদ্ৰ ধৰমী লোকৰ কথা।

জগতৰ বিশেষ কথা।

নম্ৰতাই জ্ঞানৰ ফল।

"তয়ো মাৰি দিবি।"

৪০ গীত।

৪১ গীত।

ছটী ভয়ানক মাত।

অসন্মত বিবাহ।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১০। অক্টোবৰ, ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

সুজিলণ্ড উপদ্বীপ নিবাসী লোকৰ ঘৰৰ নক্সা।

কাৰেণ লোকৰ ৰাজ নিচান।

শ্ৰীযুত ব্ৰাওন চাহাবৰ পত্ৰ।

আশ্চৰিত ৰূপে এটা মানুহ বধিক ধৰাৰ কথা।

পিতৃৰ সমাজিক।

সম্পাদকলৈ চিঠি।

৪২ গীত।

দেশহিতৈৰী শ্ৰীযুত অৰুণোদয়।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১১। নবেম্বৰ, ১৮৬১

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

শ্ৰীশ্ৰীযুত চেৰ চাৰ্লচ উড চাহাবৰ নক্সা।

ভৰ আকৰ্ষণৰ কথা।

ধৰমীৰ শেষ গতি।

চুএজ কানাল বা ৰূপহী নৈ।

৪৩ গীত।

৪৪ গীত।

৪৫ গীত।

৪৬ গীত।

৪৭ গীত।

নগঞা দ্ৰোহী লোকৰ চৰিত্ৰ বৰ্ণন।

আফ্ৰিকা দ্বীপত থকা তাঁতি চৰাইৰ নক্সা।

চন্দ্ৰ ধেনুৰ নক্চা।

জ্ঞানী অজ্ঞানী চৰিত্ৰ বৰ্ণনা।

ইং শক।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১২। ডিচেম্বৰ, ১৮৬১।

অনেক দেশৰ সম্বাদ।

কুবৰ পক্ষিৰ নক্সা।

পাই জ্ঞানী টকা অজ্ঞানী।

লৰা চোআলীবিলাকৰ উচিত কৰম।

কাচাৰ আৰু অসম দেশত ছাহ গুলোআৰ কথা।

স্ত্ৰী শিক্ষা।

বিদ্যাৰ গুণ।

গীত।

৪৮ গীত।

৪৯ গীত।

৫০ গীত।

৫২ গীত।

মুসা ধৰ্ম্ম বিবৰণ।

জ্ঞান শিক্ষা কৰাৰ কথা।

বিধবা বিবাহ।

বালানিচেপাচ নামে পক্ষিৰ কথা।

আমেৰিকা দেশৰ ৰণৰ কথা।

১৭৯২ ছনৰ ২ অক্টোবৰ তাৰিখে বিলাতত বেপ্টিস্টসকলৰ এখন সৰু সভাত উইলিয়াম কেৰী নামৰ এজন ডেকা পাদুৰীৰ আহ্বানত বিদেশত খ্ৰীস্টধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে Particular Baptist Society for the Propagation of the Gospel amongst the Heathen প্ৰতিষ্ঠিত হয়। ১৭৯৩ ছনৰ ৯ জানুৱাৰীত ইতিমধ্যেই বঙ্গদেশত কাম কৰা ডাক্তৰ জন তমাছ আৰু কেৰীক ভাৰতবৰ্ষত ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ অৰ্থে নিয়োগ কৰা হয়। সেই বছৰতে দুয়ো কলিকতা পালেহি। কিন্তু ইস্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে সিখন বৰছৰৰত নতুন পাদুৰীক পাম পাতিবলৈ দিবলৈ ৰাজী নোহোৱাত দুয়ো কলিকতাৰপৰা ১৬ মাইল দূৰৰ শ্ৰীৰামপুৰত ৰ'লগৈ। ১৭৯৯ ছনত যেতিয়া উইলিয়াম ৱাৰ্ড আৰু জশুৱা মাৰ্শমেন আহিল, তেতিয়া বিখ্যাত শ্ৰীৰামপুৰ-ত্ৰয় (Serampore Trio) পূৰ হ'ল। তেওঁলোকে খ্ৰীষ্টিয়ান ধৰ্মশাস্ত্ৰ দুকুৰি সাতোটা ভাৰতীয় ভাষা-উপভাষাত ভাঙি উলিয়ায়। কেৰী ছাহাবৰ যত্নতে কলিয়াবৰৰ আত্মাৰাম শৰ্মা কলিকতালৈ গৈ বাইবেলখন অসমীয়া কৰে আৰু ১৮১৩ ছনত সিখন ছপা হৈ ওলায়। এই প্ৰথম ৰচিত আৰু মুদ্ৰিত অসমীয়া খ্ৰীষ্টিয়ান ৰচনা। ই অসমত আহোম যুগৰে বস্তু।

১৮২৬ ছনত য়াণ্ডাবোৰে অসমৰ স্বাধীনতা বিলোপ কৰিলে। ১৮৩৮ ছনত অসমত ব্ৰিটিংশ গজগজীয়া হৈ বহিল। প্ৰায় তেতিয়াৰেপৰা বৰ্মাত থকা বেপ্টিস্টসকলে অসমৰ ফালে এটি চকু ৰাখিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। অসমত গবৰ্ণৰ-জেনেৰেলৰ এজেণ্ট আৰু কমিছনাৰ কেপ্টেইন এফ্. জেনকিন্‌ছে কলিকতাৰ চিভিল ছাৰ্ভিচৰ বিষয়া মিষ্টাৰ ট্ৰেভেলিয়ানলৈ এখন চিঠি লিখি জনাইছিল যে বৰ্মা বা শ্যাম আৰু উত্তৰ-পূব বৰ্মাৰ স্থানসকলেৰে সমগোত্ৰীয় খামটিসকলৰ মাজত ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰাৰ কথা চিন্তা কৰিব পাৰি। তেওঁ আৰু জনাইছিল যে কোনো পাদুৰী আহিলে তেওঁলোকে ব্ৰিটিংশৰ আশ্ৰয় লাভ কৰিব। মিষ্টাৰ ট্ৰেভেলিয়ানে আকৌ কোনো পাদুৰী পৰিয়ালে যদি সদিয়াত মিছন স্থাপন কৰাৰ ইচ্ছা কৰে তেওঁলোকলৈ এহেজাৰ টকাৰ বৰঙণি যাচিলে। ১৮৩৫ ছনত এমেৰিকাত থকা বেপ্টিস্ট বোৰ্ডক জেনকিন্‌ছৰ প্ৰস্তাৱ জনোৱা হ'ল। বোৰ্ডে মৌলমেনত থকা নেথান ব্ৰাউনক সদিয়ালৈ যাবলৈ আজ্ঞা কৰিলে।

ওলিভাৰ টি. কটাৰ আৰু নেথান ব্ৰাউনে নিজ পত্নী আৰু এটা ছপাখানা লৈ কলিকতাৰপৰা চাৰি মাহ বাটত খপি খপি ১৮৩৬ ছনৰ ২৩ মাৰ্চত

সদিয়াত ভৰি দিলেহি, পিছৰ বছৰ বোৰ্ডৰ আদেশমতে জেকব তমাছ আৰু মাইলছ ব্ৰনছনে সপত্নীক এমেৰিকাৰপৰা আহি কলিকতা পাই নাৱে-ভৰে সদিয়াৰ ব্ৰাউন-কট্টাৰৰ লগলৈ যাত্ৰা কৰিলে। তেওঁলোক সদিয়া পাওঁ পাওঁ হওঁতেই ৭ জুলাইৰ দিনা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত নাও বান্ধোতে পাৰৰ গছ খহি ততালিকে তমাছক হেচি মাৰি পেলালে। বিধৱা শ্ৰীমতী তমাছ আৰু ব্ৰনছন গিৰিয়েক-ঘৈণীয়েক ১৭ জুলাইত সদিয়াত প্ৰৱেশ কৰিলে। ১৮৩৯ ছনৰ খামটি বিদ্ৰোহৰ ফল-স্বৰূপে সমস্ত মিছন ছপাখানাই সৈতে জয়পুৰলৈ ভটীয়াই আহিব লগীয়া হ'ল। ১৮৪০ ছনত ব্ৰনছনে নামচঙীয়া নক্টেসকলৰ মাজত এখন পঢ়াশালি পাতিলে। তেওঁৰ লগত যোগ দিলেহি ভনীয়েক কুমাৰী ৰোডা ব্ৰনছন, চাইৰাছ বাৰ্কাৰ আৰু শ্ৰীমতী বাৰ্কাৰে। তেওঁৰ স্কুলৰ কাৰণে জেনকিন্‌ছৰ যত্নত উজনি অসমৰ কমিছনাৰে বাৰ শ টকা দান দিয়ে।

১৮৪০ ছনৰ অক্টোবৰত কুমাৰী বাৰ্কাৰ ঢুকাল। প্ৰথম ছবছৰৰ চেষ্টাৰ পিছত এজন অসমীয়া (নিধি লিবাই) লোকেহে মাথোঁ ধৰ্ম ধৰাত তৈয়ামত কাম কৰিবৰ মনস্থ কৰা হ'ল। ১৮৪১ ছনত বাৰ্কাৰ-দম্পতীক শিৱসাগৰত কাম কৰিবলৈ পঠোৱা হ'ল, আৰু জেনকিন্‌ছৰ উপদেশমতে ব্ৰনছনে যোৰহাটত কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ আহিল। ১৮৪৩ ছনত তেওঁলোকৰ আৰু এটি থানা বহিল গুৱাহাটীত। এই সময়তে শিৱসাগৰত চৰকাৰী স্কুল স্থাপিত হয়; তাত অসমীয়া আৰু বঙলা শিকোৱা হৈছিল। কট্টাৰে শিৱসাগৰত গাঁৱে গাঁৱে ছখন স্কুল পাতে। হেলেকা শৰীৰৰ বাৰ্কাৰে গুৱাহাটীত এখন স্কুল সাজিলে। ১৮৪২ ছনত ব্ৰনছনে নগাঁৱত Nowgong Orphan Institution প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ১৮৪৩ ছনৰ ভিতৰতে শিৱসাগৰ বেপ্টিস্ট কাৰ্য্যাৱলীৰ প্ৰধান কেন্দ্ৰ হৈ পৰিল। কট্টাৰইতে জয়পুৰৰপৰা আনি ছপাখানা শিৱসাগৰত পাতিলে আৰু ব্ৰাউনে সদিয়াতে আৰম্ভ কৰা তেওঁৰ অসমীয়া সাহিত্য-সেৱা চলাই থাকিল। শিৱসাগৰৰ বাহিৰে নগাওঁ আৰু গুৱাহাটীও বেপ্টিস্টৰ প্ৰধান ঠাই হ'ল। তিনিও ঠাইতে গীৰ্জা হ'ল। সদিয়া-জয়পুৰ এৰাবাৰী হ'ল। ১৮৪৮ ছনত এ. এইচ্. ডেনফোৰ্থ আৰু শ্ৰীমতী ডেনফোৰ্থে মিছনৰ কামত যোগ দিলেহি গুৱাহাটীত, আইৰা. জে. স্টোড্ডাৰ্ড আৰু শ্ৰীমতী স্টোড্ডাৰ্ডে যোগ দিলেহি নগাঁৱৰ অৰ্ফেন ইনষ্টিটিউটত। ১৮৫১ ছনৰ ৩০ অক্টোবৰত নগাওঁ, শিৱসাগৰ আৰু গুৱাহাটীৰ গীৰ্জা মিলি আসাম বেপ্টিস্ট এছোচিয়েচন গঠন কৰিলে।

এনেতে অসমৰ বেপ্টিস্টসকলৰ কাৰণে বিপদ আৰু পাতি আছিল। ব্ৰাউন-ব্ৰনছনে শিক্ষণ আৰু ধৰ্মপ্ৰচাৰক পৰম্পৰ পৰিপূৰকৰূপে লৈ যি কাম আৰম্ভ কৰিছিল, এমেৰিকাৰপৰা ডক্টৰ ছোলোমোন পেকৰ নেতৃত্বত অহা দৌত্যাই সেই কাম নাপছন্দ কৰিলে। নগাঁৱৰ ওৰ্ফেন ইনষ্টিটিউটক এখন নৰ্মাল স্কুলত পৰিণত কৰা হ'ল, ফলত সি মৰি থাকিল। ব্ৰনছন ইয়াতে বৰ হতাশ হ'ল। একে কাৰণতে আৰু বেয়া স্বাস্থ্যৰ বাবে নেথান ব্ৰাউনে ১৮৫৫ ছনত শিৱসাগৰ এৰিলে। ১৮৫৭ ছনত প্ৰথম ভাৰতীয় স্বাধীনতা আন্দোলন আৰু বেমাৰ-আজাৰেও বেপ্টিস্টসকলক ভুকলা কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি আছিল। গুৱাহাটীৰ ডেনফোৰ্থে ১৮৫৭ ছনৰ বাৰিষাটো নিতৌ ৰণ-বিভাগৰ কাম কৰিব লগীয়া হৈছিল, শিৱসাগৰৰ ছেমুৱেল এম্. হোৱাইটিং পৰিয়ালেও ৰণৰ জুমুৰি পৰিলেই কাম এৰি যাবলৈ সাজু হৈছিলেই, ভাগ্যে সেই অৱস্থা আৰু নহ'ল। ১৮৫৯ ছনত ডেনফোৰ্থ পৰিয়াল স্বাস্থ্য বেয়া বুলি এমেৰিকালৈ গ'লত চাইৰাছ এফ্. টোলমান আৰু শ্ৰীমতী টোলমানক নগাঁৱলৈ পঠোৱা হয়। ইকালে ব্ৰনছন পৰিয়ালো এমেৰিকালৈ যোৱাত শিৱসাগৰৰ হোৱাইটিঙে কেয়োফালে চকু দিব লগীয়াত পৰিল। টোলমানে ১৮৫৯ ছনত মিকিৰ পৰ্বতত কাম আৰম্ভ কৰিছিল; কিন্তু তেওঁৰ শৰীৰৰ কাহিলা পৰাত ব্ৰনছন দেশৰপৰা ঘূৰি অহা ছেগতে তেওঁ এমেৰিকালৈ ঘূৰি যাবলৈ বাধ্য হ'ল। ইফালে ছৰকাৰৰ কৰ-কাটল বঢ়াত অসমীয়া প্ৰজাৰ মাজত অসন্তোষ বাঢ়ি উঠিল। কোনো কোনোৱে ক'বলৈ ধৰিলে, সকলো প্ৰজাকে ছৰকাৰে খ্ৰীষ্টিয়ান কৰিহে এৰিব। ভূতৰ ওপৰত দানহৰ দৰে, বেপ্টিস্টসকলৰ নিজ ঘৰ এমেৰিকাতে জুই লাগিল গৃহ-যুদ্ধৰ ৰূপত। বিশেষকৈ ১৮৬৭ ছনৰপৰা অসমত বেপ্টিস্টসকলৰ প্ৰচাৰৰ পথৰ পৰিৱৰ্তন হ'ল, তেওঁলোকে ভৈয়ামৰ লোকক এৰি পৰ্বতীয়া লোকৰ মাজত ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিবলৈ লাগিল।

১৮৪৬ ছনৰ জানুৱাৰীৰপৰা ওলিভাৰ টি. কটাৰৰ সম্পাদনাত ১৬-পিঠীয়া 'অৰুনোদই' প্ৰকাশ পাবলৈ ধৰে। তাৰ ওপৰৰ শিৰোনামা এনে প্ৰকৃতিৰ—

অৰুনোদই সম্বাদ পত্ৰ।

প্ৰথম চোঅা। মোঃ সিবসাগৰ, জানোআৰি ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অঃ সঁক। ১ নম্বৰ

VOL. I. SIBSAGOR, ASAM, JANUARY, 1846. No. 1

কাকতখনৰ প্ৰতি পৃষ্ঠাত ছপা অংশৰ দুটাকৈ স্তম্ভ। শেষ পৃষ্ঠাৰ দ্বিতীয় স্তম্ভৰ শেষাংশত এইখিনি কথা ইংৰাজীত দিয়া হৈছিল—

THE ORUNODOI,

A monthly Paper, devoted to Religion, Science, and General Intelligence, is printed and published at the Sibsagor Mission Press, by O.T. CUTTER, *for the American Baptist Mission in Asam. Price one rupee per annum, in advance, or one and a half at the end of the year.*

এই প্ৰথম সংখ্যা কাকতৰ বিষয়-সূচী ওপৰত দিয়া হৈছে। লেখকসকলৰ নাম ক'তো দিয়া হোৱা নাই। তাৰ পৰিবৰ্তে 'জোঅা বচৰৰ কথা', 'ধৰমৰ কথা বাত্ৰা' (তাৰ লগৰ 'হেকলা পৰ্বতৰ ওপৰত জোল ওলোঅাৰ কথা'), আৰু 'বজাৰ মৈদাম খনা' প্ৰবন্ধকেইটাৰ লেখকক বুজাবলৈ "॥" চিনটি মাত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। 'কানিৰ বিবৰন' প্ৰবন্ধৰ দুটা পদ (আমাৰ মূল পুথিত সন্নিৱিষ্ট) আৰু গদ্য কথাখিনিৰ শেষত লেখকৰ নামৰ ইঙ্গিত হ'ল "ব"।

ওলিভাৰ টি কট্টাৰ ১৮৪৬ জানুৱাৰীৰপৰা ১৮৫০ ফেব্ৰুৱাৰীলৈকে সম্পাদক, মুদ্ৰক আৰু প্ৰকাশক আছিল। ১৮৫০ মাৰ্চৰপৰা তেওঁ মুদ্ৰক আৰু প্ৰকাশক-ৰূপে থাকিল, কিন্তু ডক্টৰ নেথান ব্ৰাউন (ব্ৰাওন) সম্পাদক হ'ল। ১৮৮২-৮৩ ছনলৈকে 'অৰুনোদই' চলি আছিল আৰু আন আন সম্পাদকসকল আছিল এপলটন হাও ডেনফোৰ্থ, ছেমুৱেল এম্. হোৱাইটিং, ডক্টৰ মাইলছ ব্ৰনছন, শ্ৰীমতী এছ. আৰ্. ৱাৰ্ড, ই. ডব্লিউ ক্লাৰ্ক, এ. কে. গাৰ্নী আদি। সকলো সংখ্যা পত্ৰিকা নোপোৱাত কাৰ কাৰ্যকাল কেতিয়ালৈকে আছিল জনা নগৈছে। ব্ৰাউন ছাহাব ১৮৫০ মাৰ্চৰপৰা ১৮৫৪ আগস্টলৈকে সম্পাদক আছিল, তাৰ পিছত কিমান দিনলৈ আছিল আমি ধৰিব নোৱাৰিলোঁ। ১৮৫৩ জানুৱাৰীৰ

পৰা ডেনফোৰ্থৰ নাম আছে। ১৮৫৭ ফেব্ৰুৱাৰীৰপৰা হোৱাইটিং সম্পাদক হয়, আৰু সম্ভৱতঃ ১৮৬০ ডিচেম্বৰলৈকে থাকে। ১৮৬১ বছৰটো উইলিয়াম ৱার্ড সম্পাদক আছিল; তাৰ পিছৰ লেখ পোৱা নাযায়।

সৰহখিনি ক্ষেত্ৰতে 'অৰুনোদই'ৰ প্ৰবন্ধ-লেখকসকলৰ নাম পোৱা নাযায়। অনেক ঠাইত লেখকৰ কোনো ইঙ্গিত দিবৰে যত্ন কৰা হোৱা নাই। আন কিছু ঠাইত ॥, §, *, ··· আদি চিনে লেখকৰ নামৰ ঠাই লৈছে। তাৰ ভিতৰত "॥" চিনটোৰেই ব্যৱহাৰ বৰ বেছি, আৰু আমাৰ অনুমানমতে ই সম্পাদকীয় ৰচনাৰ সঙ্কেত। ১৮৪৮ চনৰ নবেম্বৰত প্ৰথম দেখা দিয়া জন বান্‌য়ানৰ Pilgrim's Progress-অৰ ভাঙনি 'জাত্ৰিকৰ জাত্ৰা'ৰ অনুবাদককো এই সঙ্কেতেৰেই নিৰ্দেশ কৰা হৈছে। 'অৰুনোদই'ত সকলোতকৈ বেছি প্ৰবন্ধ-কবিতা লিখা লেখক হ'ল নিধি লিবাই ফাৰোৱেল। অসমীয়া খ্ৰীস্টিয়ান সাহিত্যলৈ এওঁৰ বৰঙণিয়েই সেই দেখি আটাইতকৈ ডাঙৰ বুলি ক'ব পাৰি। আমাৰ অনুমান হয়, এওঁ 'অৰুনোদই'ৰ সম্পাদকসকলৰ সদায় সোঁ হাত আছিল আৰু অনেক নিনাও লেখা এওঁৰেই। এওঁৰ প্ৰবন্ধৰ বিষয় অতি বিস্তৃত; তাৰ ভিতৰত বিশিষ্ট হ'ল ভক্ত পল আদি এপোস্টলসকলৰ (পাঁচনি) পৰিচয়-সমূহ, হিন্দুস্থানৰ আৰু গজনিৰ মুছলমান ৰজা-সম্ৰাটসকলৰ বুৰঞ্জী, বাইবেলৰ বিবিধ কাহিনী আৰু চৰিত্ৰৰ আভাস, ধৰ্ম-প্ৰচাৰৰ বাতৰি আৰু 'তিৰ্থৰ বিবৰন' বা 'তিৰ্থৰ জাত্ৰা' নামে পদ্য ৰচনা। শেষৰ ৰচনাটিত নকৈ খ্ৰীস্ট-ধৰ্মত শৰণীয়া হোৱা নিধি লিবাই হিন্দু ধৰ্মৰ প্ৰতি কঠোৰ আৰু কটু হৈ পৰিছে; অনেক ঠাইত যে অযথায় তেনে হৈছে, আমাৰ মূল পুথিত সন্নিৱিষ্ট পাঠৰপৰাই তাক ধৰিব পৰা যাব। 'ন.ল.' বা 'ন.ল.ফ.' তেওঁৰ নামৰ সঙ্কেত-ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

'অৰুনোদই'ৰ লেখকসকলৰ সাঙ্কেতিক নামবোৰ তলত বৰ্ণানুক্ৰমিক-ভাৱে সজোৱা হ'ল—

অ.—'আমেৰিকা প্ৰথমে দৰ্শন হোআৰ কথা'।

অ.চ.ক—'গিয়ানৰ পহাৰ', 'পৰিশ্ৰাৰ বিবৰন'।

অ.ল.ম.—'নানা সম্বাদ', 'পবিত্ৰৰ ফল'।

অ.হ.দ.—'আপোনাৰ হিত চিন্তা কুৰুৱ,' 'মৌ মাখিৰ কথা,' 'The new Steamer'।

আ.—'বিভিচাৰ বিসয়ক', 'নগাৰ বিবৰন', 'থামতিৰ বিবৰন,' 'মিচিমিৰ বিবৰন', 'আবৰ, বৰ আবৰ, মিৰি আৰু ডফলাৰ বিবৰন', 'খঁকাৰ বিবৰন', 'আমেৰিকাৰ দুই জন চিকাৰি লোকৰ বিবৰন'।

আ.হ.দ.—'মৰমিয়াল কুকুৰ'।

ই.হু.ব. (সম্ভবতঃ শ্ৰীমতী ইলাইছা হুইটি ব্ৰাউন)—'মিত্যু হোআ পাদুৰি বাৰ্কৰ চাহাবৰ বিবৰন,' (বাখৰগঞ্জৰ) 'ৰামগতিৰ বিবৰন,' 'ধৰমি চহৰিয়া এজনৰ বিবৰণ'।

উং—'ৰবি নামে এটা সাহসিক কুকুৰৰ আখ্যান'।

ও.—'গিত' (৭.৮), (৮.৫)।

ও.ও. (সম্ভবতঃ ও. আৰু ও. ও. হ'ল উইলিয়াম ৱাৰ্ড)—'গিত' (৯.২)।

ক.—অসমীয়া আৰু বঙালী মানুহৰ চৰিত্ৰ তুলনা কৰি এটি প্ৰবন্ধ, 'তিনটা ঘোৰাৰ পৰিথা'।

ক.ব.চ.—'নগাৰ্ত মাউৰ লগাৰ কথা'।

কৃ.—'আচৰিত কথা বাত্ৰা'।

খে. (সম্ভবতঃ বেপ্টিস্টসকলৰ লগত সম্বন্ধ ৰখা যোৰহাটৰ খেটকেশ্বৰ পণ্ডিত)—'নিনিবি পুৰনি নগৰত পোআ মূৰ্তি'।

ঘ.—'গঙ্গা নাৰায়ন চিল'।

ঘ.ল.প.—'আকবৰ বাদস্যাৰ কথা'।

ঘি.—'দুখিয়া লোকক দয়া কৰা', 'আচৰিত ৰূপে প্ৰান ৰখ্যা পোআ', 'বনিয়ন চাহাব আৰু বন্দিসাল ৰখিয়াৰ কথা' আদি।

চ.অ.ক.—'ইশ্বৰে আপোনাৰ লোকক ৰখা'।

চি.দ.—'বিত্তা ৰূপ ত্ৰিখ্য'।

চি.দ.প.—'উপদেস হেলা কৰা লবাৰ অধিক বয়সত দুৰৱস্থা হোআ', 'পুৰাত্ৰিত'।

জ.ট.—'আৰ্চিৰ বিসই', 'মৰনৰ বিসয়ে কিচু চিন্তা', 'এটা ন ভৱা গননা' 'আকৰ্সন আৰু তাপৰ বিসই', 'খেহ, লোকৰ ক্ৰিপা কৰোঁতা দেবি', 'কুভাবনা', 'কালৰ বিসই', 'হাঁতি আৰু সিয়ালৰ ত্ৰিষ্টান্ত'।

জ.ত.—'সত্য ধৰমৰ চাৰি প্ৰমান'।

জ.ব.—'ডাকৰ বিসইৰ কথা'।

জি.ব. (গুণাভিৰাম বৰুৱা)—'বিধৱা বিবাহ', 'বক্তৃতাৰ কথা', 'ইংলণ্ড আৰু অচম্ব দেস', 'তির্থ আৰু পুৰানৰ উত্‌পত্তিৰ কথা', 'পুৰুসে তিৰোতাক জি ৰূপে সমাদৰ কৰিব লাগে' 'দুজনি বিধৱা চোৱালিৰ বিবাহ হোআৰ কথা', 'মাত্রি ভাসাৰ সক্তি' আদি, 'ৰাম নৱমী নাটক।'

জে.ট—'ত্রান কর্তাৰ আগমন'।

জোব.—'প্রিথিবিৰ আকর্সনৰ বিসইতে দুইজনৰ কথোপকথন'।

ত.থ.—'ধৰমৰ উচাহৰ কথা', 'সোকৰ ঔসধ'।

থ.ত.—সম্পাদকলৈ (১২. ১২)।

দ.—'বাপেক পুতেক আৰু গাধ,' 'ৰবথুনৰ কথা', 'মাউৰ কালত বুৰা দাঙ্গৰিয়াৰ মহত্মাৰ বিবৰন'।

দ.ক.—'পৰিয়ালৰ সাসন।'

ধ.—'গিয়ান আৰু লাভ বর্হাৰ কথা'।

ধ. ল. হ.—'আপুনি আপোনাৰ বিচাৰ কৰা উচিত, অথবা (দুভাগ)।

ন.—'নামান নামেৰে এজন কুঠিয়া ৰক্ত হোৱাৰ কথা'।

প. ৰা. স.—'সিৱসাগৰত সভা পতা কথা'।

প. স.—'প্রিথিবিৰ আকাৰৰ বিসই', 'মতোআল হোআৰ কথা'।

পু. স.—'হিত কথা সফল'।

প্র. চ. দ.—'পাকৈ ঢোঁৰা চৰাইৰ বিবৰন'।

ফ.—'তিনিটা সৰু মাচৰ দ্রিষ্টান্তৰ কথা,।

ফ. দ.—'ভাই, ভনি, লগৰিয়াবিলাকলৈ লবাহতৰ বেৱহাৰ', 'মিচা কোআৰ কথা', 'ম্রিত্যুৰ পাচৰ ঘটনাৰ কথা'।

ব. (সম্ভৱতঃ, ব., ব. দ. আৰু ৰ. হ'ল ডক্টৰ নেথান ব্রাউন।)—'সিল হৈ জোআ মঁহৰ কথা', 'তেজ লোআ সিবৰ বিবৰন', 'কেৱতাই অর্থাত বনৰৌ পছৰ বিবৰন', 'ত্রোআ নগৰৰ কাঠৰ ঘোঁৰা।

ৰ.—'দেও পুজক লৰাৰ গান'।

ব. দ.—'অসম লৰা আমেৰিকালৈ জোআৰ কথা', 'কুকুৰ আৰু সিয়ালৰ কথা', 'গুপুত ধন'।

ব. ন.—'প্রাথমিক সিখ্যা', 'ইশ্বৰ আৰু তেওঁৰ স্রিষ্টিৰ কৰমৰ কথা',

জন্তুবোৰক, আমি জি ৰূপ বেৱহাৰ কৰিব ল্যাগে তাৰ কথা', 'মিক্ৰস্কোপ আৰু এক নিষ্ঠুৰ লৰাৰ কথা', 'মহা চিকন্দৰ আৰু ডেওঁৰ মাক', ইত্যাদি।

ব. ন. চ.—'উত্তম ভাৰ্জা'।

ব. প.—'প্ৰভুৰ ৰাজ্য ব্ৰিধি'।

বিং সং—'খেহ দেশৰ জন্ত নামেৰে সাগৰত ফুৰা জাহাজ', 'ঢাকাৰ মল মল কাপোৰৰ বিবৰন'।

ব্ৰ.—'কানিৰ বিবৰন', 'কাকতি ফৰিঙৰ কথা', 'ধৰমৰ কথা বাত্ৰা', 'মান্নহ এজনক ফাঁচি দিয়াৰ কথা' (শিৱসাগৰত)।

ভ.—'চৰাই চলনৰ সক্তি', 'বিশ্বাসৰ ফল'

ভ. ম. ব.—'সুৰ সিকা এটা পাৰ চৰাইৰ কথা', 'সুবুধি'।

ভ. শ. স. স.—'জ্ঞান প্ৰদায়িনি সভাৰ সম্বাদ'।

ম.—'কএদি এজনক ফাঁসি দিয়া কথা' (নগাঁৱত), 'প্ৰিথিবিৰ পুৰ্ব-কালিয় ইতিহাসৰ সংখেপ বিবৰন' 'অৰুনোদই পৰ্হা সক লৰাবিলাকৰ প্ৰতি প্ৰথম প্ৰনই পত্ৰ', 'মিচৰ দেসৰ বিসই' আদি।

ম. ফ. ক্ৰ.—'ৰুসিয়া ৰজাবিলাকৰ আখ্যান'।

ম. ব. (সম্ভৱতঃ, ম. আৰু ম. ব.=ডক্টৰ মাইলছ ব্ৰনছন)—'মহম্মদৰ ধৰম বঢ়াৰ বাত্ৰা', 'ঘোষা পুথি চপা হোআৰ বিগ্যাপন,' 'বহু মুল্য মুকুতা', 'লঙ্কা উপদীপৰ কথা', 'তোমাৰ মুক্তিৰ ভৰসা কি'।

ম. ৰ. ব. (কুমাৰী মেৰী আৰ্. ব্ৰনছন ?)—'সক চিমুএল' (পদ্য)।

মা.—'নগাঁৱত মাউৰ লগাৰ কথা'।

মো. স.—'পৱাৰ' (১'.৩)।

ৰ.—'ভোটৰ দেসৰ বিবৰন', 'লঙ্কা উপদিপৰ কথা', 'কম্পানি বাহাদুৰৰ বিবৰন।

ৰং দং প্ৰং—'বিদ্যাৰ গুন'।

ৰু.—'পুৰ্বকালৰ ইতিহাস', 'আদমে পাপ কৰা কথা', 'কইন আৰু হেবেলৰ কথা', 'আব্ৰাহামলৈ অঙ্গিকাৰ কৰা দেস' আৰু'—পুত্ৰ', 'আব্ৰাহাম নাইৰা প্ৰেমৰ পৰিখা', 'য়াকোবে দেখা স্বৰ্গিয় সপোন' আদি।

ৰু. এ. ৰু.—বাতৰি (১৬.৩)।

ক. বা.—'বিধৱা বিবাহ' (১২.৮)।

ক. বা. ডে.—'ছটা ভয়ানক মাত'।

ল. দ.—'সাধু কথা'।

ল. লে. দ.—'উপকাৰি পৰামৰ্শ'।

সু. স.—সাধুকথা (Riddles)—তাৰে এটাৰ এশাৰী কথা হ'ল 'কবি কঙ্কন হিয়েলিৰ চন্দ।'

হ. চ.—'স্ত্ৰীশিক্ষা'।

C. H.—'মান হাৰ্মচেন নামেৰে এটা মাউৰা লৰাৰ বিবৰন'।

D.—'লিদিয়া ভৰ্ত্তিবেন্ত, নাইবা আত্মাক নাস কৰা ঠাৱৰ'।

G. D.—'লুইচা নামেৰে এজনি চোআলিৰ বিবৰন'।

G. L. P.—'প্ৰশ্নবিলাকৰ উত্তৰ'।

H. Chunder (সম্ভৱতঃ, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা)—'আচৰিত গচ'।

G. J. S.—'সভ্যতা আৰু বাণিজ্যৰ কথা'।

এইদৰে লেখকৰ নাম সাঙ্কেতিক ৰূপত দিয়াৰ চলতি গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ 'আসাম বন্ধু'তো আছিল। গুণাভিৰামে তাত নিজৰ নামৰ ঠাইত 'জি', দিছিল।

তলত দিয়া প্ৰবন্ধ-লেখক বা পত্ৰ-লেখকৰ নাম-সমূহ বিভিন্ন সংখ্যা 'অৰুনোদই'ত পোৱা যায়।

আনন্দিৰাম ফুকন (আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন)—তলত চাওক।

ইভা বি পাটন—'আমেৰিকাৰ পৰা পঠোৱা পত্ৰ'।

উৎসৱানন্দ গোস্বামী ডিপুটি ইনস্পেকটৰ—'বিজ্ঞাপন' (১৬.৬)।

কনকচন্দ্ৰ সৰ্মা—'ভুতলৈ ভয় কৰা মিচা'।

কম্বুকণ্ঠ সৰ্মা—'সিংহ আৰু সহাৰ কথা'।

কান্তিৰাম গোঁহাই—'চৰাপুঞ্জি মোকামৰ বিবৰন'।

কিনাৰাম সত্ৰিয়া—'কলিকতাৰ সুখিয়াতি' (পদ্য)।

গোবিন্দৰাম ভূঞা—'নগাঁও জিলাৰ বৰ্নন' (পদ্য)।

চিকা দাস (শিৱসাগৰ)—'মত সংসৰ্গ কৰাৰ কথা' (পদ্য)।

জাতিৰাম গোঁহাই—'পুলিপেনাং মাজুলিৰ বিবৰন'।

দয়াৰাম চেটিয়া—'ৰঙ্গপুৰ নগৰৰ বৰ্নন' (পদ্য)।

ধৰ্মকান্ত গোহাঁই—'গুআহাটিৰ বিবৰন' (পদ্য)।

পথ্যধৰ সৰ্মা—‘জুৱা ও গিয়ানি লোকলৈ নিবেদন’।

পমধৰ সম (সম্ভবতঃ, প্ৰেমধৰ শৰ্মা)—‘লৰা কালে কঁৰিব মৰম’।

পুৰ্নানন্দ সৰ্মা মহোৰি ক্ৰিমিনেল কোৰ্ত (Sri Purnanond Sorma) —‘বিবেচনাৰ গুণ’ (পদ্য) ‘ভালৰূপে কাকত পৰ্হাৰ নিয়ম’, ‘অচম দেসৰ বালক সকলৰ বুধি আৰু যথাৰ্থ গিয়ান বাৰ্হিবৰ উপাই’, সম্পাদকলৈ (৯.৮), ‘আচাম দেস হিতৈসিনি সভাৰ বিগ্যাপন’, ‘অসমীয়া ভাসাৰ কথা’ আদি।

শ্ৰীব্ৰাওন চাহাব আৰু শ্ৰীমতী মেম চাহাব—চিঠি (১৬.১০)।

মিৰ মজফৰ হুচেন (কলিকতাত পঢ়া ছাত্ৰ)—‘জহনিৰ বিবৰন’, সম্পাদকলৈ চিঠি (৯.২)।

মুনছী কেফায়ৎ উল্লা মুনচেফ—‘নীতিকথা’, ‘জ্ঞানী অজ্ঞানীৰ চৰিত্ৰ বৰ্ননা’।

লুচিএন হেউডেন, ওৰফে ধনীৰাম—বোস্টোন ছহৰৰপৰা পত্ৰ।

সৰ্ব্বগুণ্য ভট্টাচাৰ্য্য—চিঠি (১৬.১০)

সুভদ্ৰি—‘জুধত ৰথ্যা পোআ’।

Anondoram Phukan—ইংৰাজি আৰু অসমিয়া যি অভিধান অলপতে চপোৱা হব, তাৰে আৰ্হি (১১.১২) : A—Ablution

Lakhmilal Dutt (Sibsagor) : সম্পাদকলৈ চিঠি (৯.৮)

নিজৰ নাম স্পষ্টকৈ নিদি লিখা লেখকসকলে এইবোৰ নাম ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়—

অৰুনোদইৰ পাঠক এজন—‘অৰুনোদইৰ সুনিয়ম’

এজন অচমিয়া লোক—‘অচম দেসৰ লোকসকলৰ প্ৰতি নিবেদন পত্ৰ’ (৮.৫), (৮.৭), (৮.৮), (৮.১০), (৯.১), (৯.৭), ‘বিবাহৰ সময়ত যি সকল নিয়ম প্ৰতিপালন কৰা কৰ্তব্য তাৰ কথা’, ‘বিধবাৰ বিবাহ’, ‘অচমিয়া ভাসা’। এই লেখক গুণাভিৰাম বৰুৱাও হ’ব পাৰে।

এজন মিত্ৰ—‘নিজ পিত্ৰি মাত্ৰি জানি সমাদৰ ৰাখিবা’।

এজন স্কুলৰ ছাত্ৰ—‘সভ্য হ’বলৈ নিবেদন’।

ওপৰ অচমত থকা এজন অসমিয়া লোক—‘অচমিয়া লোকসকলৰ হিত কথা’।

তোমালোকৰ পৰম মিত্ৰ এজন—'আপোন সন্তানলৈ পিত্ৰি মাত্ৰিৰ উচিত কৰম'।

বিদ্যালয় পৰিত্যাগী ছাত্ৰ—'এখন পত্ৰ আৰু তাৰ উত্তৰ'।

যথাৰ্থ বক্তা—'গৰগাঁও নগৰৰ কথা'।

সিখ্যক—'মোৰ আই'।

শ্ৰীসোনাৰ চাঁদ (হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা)—'অনেক বিয়া কৰা অজুগুত'।

শ্ৰীশ্ৰীমতি অচম ভূমি—'অচমিয়া লোকলৈ নিজ ভূমিৰ সাধাৰন পত্ৰ'।

শ্ৰীশ্ৰীমলুআ কপিৰাজ চক্ৰবৰ্তি—'মলুআ ৰজাৰ এখন চিঠি'।

সম্ভৱতঃ তলৰখিনি বিবিধ পুথিৰপৰা লোৱা পাঠ—

অচমিয়া লৰাৰ মিত্ৰ—'ইশ্বৰৰ আখ্যা'।

লৰাৰ মিত্ৰ—'হিন্দুস্থানৰ নানা প্ৰদেস', 'ইশ্বৰ তেওঁৰ সকলো স্ৰিষ্টিতকৈ গৌৰৱন্ত', 'উইৰ কথা', 'গিয়ানৰ পুত্ৰ, অৰ্থাত মনুস্য', 'ইশ্বৰ চকু সকলো ঠাইতে আছে', 'চিপিও সেনাপতিৰ চৰিত্ৰৰ কথা'।

বিবিধাৰ্থ সংগ্ৰহ—'লঙ্কা দিপৰ বিবৰণ'।

সম্বাদ পত্ৰ পুৰ্নচন্দ্ৰোদই—'নিতি বেছু'।

Podartho Bidya—'মানুহৰ বিসই'।

'অৰুনোদই' কাকতে অসমীয়া পাঠকৰ মানসিক দিগন্ত আধুনিক ধাৰাত বহল কৰি তুলিছিল। গ্ৰীচ, মিছৰ, খেহ দেশ (চীন) আদি দূৰ দেশৰ বুৰঞ্জী আৰু ৰাজনীতি, ৰুছিয়া, মেক্‌ছিকো, গুৱাটিমালা আদি দূৰ দেশৰ ভূগোলৰ বিবৰণ, ভাৰতবৰ্ষৰ বুৰঞ্জী আৰু চলন্ত ৰাজনৈতিক ঘটনাৰ সংবাদ আদি 'অৰুনোদয়ে' সততে পৰিৱেশন কৰিছিল, প্ৰাণীবিদ্যা, উদ্ভিদ-তত্ত্ব, পদাৰ্থবিদ্যা আৰু জ্যোতিৰ্বিদ্যা আদি জ্ঞান বিতৰণ কৰিছিল। এই কাকতে বাইবেল আৰু খ্ৰীষ্টিয়ান ধৰ্মৰ সাহিত্য আৰু বুৰঞ্জীৰ আভাস দিছিল, নানা পেৰেবোল, উপকথা আদিৰ পুনঃকথন কৰিছিল। জন বান্‌য়ানৰ Pilgrim's Progress-অৰ ভাঙনি ধাৰাবাহিকভাৱে প্ৰকাশ পায় 'অৰুনোদই'ত। 'ৰাধানাথ আৰু প্ৰসন্নৰ কথোপকথনে' এক উপন্যাসৰে আকৃতি ধাৰণ কৰি আছে। 'পুৰণি অসম বুৰঞ্জী', 'কামৰূপৰ বুৰঞ্জি', 'চুটিয়া বুৰঞ্জি'—এই তিনিখন পুৰণি অসমীয়া বুৰঞ্জী ধাৰাবাহিকভাৱে প্ৰকাশ হোৱাত বাহিৰৰ জগতেও অসমৰ প্ৰাচীন বুৰঞ্জী-সম্পদৰ ভু পাব পৰা হৈছিল। আ. নামৰ লেখকৰ অসমৰ জনজাতি-সমূহৰ পৰিচয়-সমূহ

অতি মূল্যবান সম্পত্তি। গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ সামাজিক 'ৰাম-নৱমী' নাটকখনি পোনতে 'অৰুনোদই'ৰ বুকতে ওলায়। ১১শ বছৰ ১২শ সংখ্যাত সম্পাদক স্তেনকোর্থে আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ ইংৰাজী-অসমীয়া অভিধানৰ A-ৰপৰা Ablution পর্যন্ত প্ৰকাশ কৰি জনায় যে 'ফুকনে ইংৰাজি অচমিয়া আৰু অচমিয়া ইংৰাজি, এই ৰূপে দুই খণ্ড অভিধান লিখিচে। তাৰে আহি লোকবিলাকক দেখাবৰ কাৰণে এই অৰুনোদইৰ মাজত দুই এক পিঠি চাপিবলৈ আমাক পত্ৰ লিখিচে।' জীৱনী, ভ্ৰমণ-বৃত্তান্ত আদি আধুনিক সাহিত্যৰ অঙ্গৰ বিকাশো 'অৰুনোদই'তে হৈছিল। চাইৰাছ বার্কাৰ, গডলব চি. ডাইবলি (Dauble), ডব্লিউ. জে. লং আদি ছাহাব লোক, আৰু খুকু আবি ফাৰোৱেল, বুধি লিজি বোর্ডমান, বাতিৰাম দাস, লুঙ্গচাঙ্গ ফ্ৰাঙ্কিছ ওৱেলণ্ড (নগা) আদি লোকৰ মৃত্যু-সংবাদ (obituary note) বিশেষ মন্তব্য। অসম আৰু বাহিৰত খ্ৰীস্টধর্ম-প্ৰচাৰৰ সংবাদ প্ৰায় সংখ্যাতে দিয়া হৈছিল। 'অৰুনোদই'ৰ ফেহুজালিৰ সময়ত আধুনিক অসমীয়া কবিতাই চেৰা-শালিত কিদৰে কান্দিছিল, তাৰ আভাস বৰ কৌতূহলৰ বিষয়। পুৰণি তেতিয়া মৰি গৈছে, কিন্তু নতুনৰ জন্ম যন্ত্ৰণা হৈ পৰিছে। কবিতাৰ অনুভূতি আৰু কল্পনা তেতিয়াও বহুত আঁতৰত। 'অসমিয়া লৰাৰ মিত্ৰ', বঙলা 'চিত্তবিলাসিনি পুথি', ঘোষা পুথি আদিৰ বিষয়ে ওলোৱা কথাখিনিতে আধুনিক সমালোচনা-সাহিত্যৰ জন্ম বুলি ক'লে বোধ হয় শুদ্ধ নহ'ব। কিন্তু 'বাবেমতৰা পথিলা পুথি', 'কানীয়া কীর্তন' আদি প্ৰকাশ আৰু প্ৰচাৰৰ সম্বাদ মন কৰিব লগীয়া। ২য় বছৰ ষষ্ঠ সংখ্যাৰপৰা মাহেকীয়া পঞ্জিকা আৰু ৯ম বছৰ ১ম সংখ্যাৰপৰা 'অৰুনোদইৰ ধন পোৱা বচিত', এই দুটি নতুন বস্তু সুমুওৱা হয়। গ্ৰাহক-সংখ্যাৰ এটি বিশ্লেষণ বর্তমান সংগ্ৰহত সন্নিবিষ্ট হৈছে। ১২শ বছৰ ষষ্ঠ সংখ্যা কাকতৰ সম্পাদক হোৱাইটিঙে আপত্তি কৰিছিল, 'অৰুনোদই পত্ৰৰ কাৰণে মাহে ৫০ টকা খৰচ হই, অর্থাৎ বচৰত ৬০০ টকা জাই ; কিন্তু আমি লোকৰ পৰা প্ৰাই ৪০০ টকাহে পাও।' আমাৰ সাংবাদিকতাৰ ইতিহাসে এই কথা বিশেষভাৱে মন কৰিব পাৰে। এইদৰে যেন পেলায়ো বেপ্টিস্টসকলে অসমীয়া ৰাইজৰ মাজত জ্ঞান বিলাবৰ যত্ন কৰি আছিল। কাৰণ তেতিয়াও যেন অসমীয়া জাতি শুই আছে, কানিৰ ৰাগিয়ে টোপনি গধুৰ কৰি তুলিছে। নানা কুসংস্কাৰ আৰু অন্ধবিশ্বাসে দেশখনক আচ্ছন্ন কৰি ৰাখিছে। 'অৰুনোদই'ৰ লেখকসকলে

সেই টোপনি ভাঙি দি কুসংস্কাৰ আৰু অন্ধবিশ্বাস আঁতৰাবৰ কাৰণে যেন প্ৰাণ-পণে যত্ন কৰিছে। বিদ্যা আৰু জ্ঞান-বিস্তাৰৰ অৰ্থে তেওঁলোক নবীন-প্ৰবীন সকলোকে উপদেশ দিছে; উঠি অহাসকলক সজ ব্যৱহাৰ শিকাবৰ কাৰণে অনবৰত যত্ন কৰিছে। ঠায়ে ঠায়ে হিউমাৰ বা হাস্যৰো অৱতাৰণা কৰা হৈছে; শ্ৰীশ্ৰীমলুআ কপিৰাজ চক্ৰবৰ্তিৰ পত্ৰখনিত তাৰ আভাস পোৱা যাব।

'অৰুনোদয়ে' ১৮৪৬ জানুৱাৰীত প্ৰথম ওলায়ে 'জোআ বচৰৰ কথা'ত ১৮৪৫ ছনৰ খবৰ দি প্ৰায় প্ৰতি সংখ্যাতে 'অনেক দেসৰ সম্বাদ' আৰু 'ধৰমৰ কথা বাত্ৰা'ত অসম, ভাৰত আৰু পৃথিৱীৰ বাতৰি দি গৈছিল। অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰপৰা গোটোৱা খবৰৰ যি ৰেকৰ্ড 'অৰুনোদই'ত আছে, তাৰপৰা দেশৰ যোৱা শতিকাৰ বুৰঞ্জীৰ এটি ভাল আভাস পোৱা যায়। বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ এনে বাৰ্তাৰ মাজৰপৰা কেইটিমান তলত উদ্ধাৰ কৰি দিয়া হ'ল,—

'সিৱসাগৰৰ উজনি মেটেকাৰ ঘাটত বৰ্তমান মাহে এজনি তিৰোতা মানুহে দিখৌ নৈত নামি পাৰ হওঁতে এটা ঘৰিয়ালে কামুৰি মাৰিলে।' (মাৰ্চ ১৮৪৬)

'বৰ্তমান সঁকৰ এপ্ৰেল মাহৰ ২৬ তাৰিখে সিৱসাগৰ জিলাৰ দখিন ফালে কালু গাঁৱৰ শ্ৰীলম্বোদৰ মৌজাদাৰৰ ককায়েক ম্ৰিত্যু হোআৰ পুৰ্বে তেওঁৰ ঘৈনিএকে স্বামিৰ লগত সতি জাবৰ নিমিত্তে অগ্নি পৰিখাকে আদি কৰি সকলো ৰূপে প্ৰবান চাই সতি হই জেন জানি মৌজাদাৰে শ্ৰীজুত বিচাৰ পতিৰ আগত সেই কথা জনালত দাৰোগাৰ দোআৰাই সতিক নিবাৰণ কৰিলে।' (মেই ১৮৪৬, 'সতি জোআৰ নকচা' এখনো দিয়া হৈছে।)

'১৮ জুন তাৰিখে নিসা দুই বজাৰ সময়ত গুআহাটিত বৰকৈ ভুমি কম্প হৈছিল, তাতে সেই জিলাৰ প্ৰধান পকি গিৰ্জা ঘৰৰ ওপৰে দলৰ ৬ হাত মানৰ তলতে কঁৰালবিলাক এৰাই পৰিল, আৰু ভিতৰতো অনেক ঠাই ফাটিল। আৰু, বেলি চোআ ঘৰিবোৰৰো প্ৰায়ে মাত মৰিল।' (জুলাই ১৮৪৬)

'জুলাই মাহৰ ৩০ তাৰিখত জোৰহাটৰ শ্ৰীজুত পুৰন্দৰ সিংহ মহা ৰজাৰ কোসৰ ঘৰত চুআৰ মেলি, চোৰ সোমাই, পেৰা আৰু জপাৰ টিঙিৰি কাটি, কাপোৰ আৰু অলঙ্কাৰ ২৪১৪ টকাৰ বস্ত চোৰে নিলে; এতিয়ালৈকে চোৰ ধৰিব পৰা নাই, তথাপি মহা ৰজাৰ ভিতৰৰ মানুহে কুপৰামৰ্স কৰি নিয়াইচে বুলি দাৰোগাই মনেৰে ভাবিচে।' (আগষ্ট ১৮৪৬)

'জোৰহাট নগৰত মহা ৰজা পুৰন্দৰ সিংহৰ ৩ দিন পৰ্জন্তে মধু মেহৰ পিৰা

উপস্থিত হৈ বৰ্ত্তমান মাহৰ ১ প্ৰথম তাৰিখে ব্ৰিহস্পতি বাৰৰ দিনা বেলি দুই বজাৰ সময়ইত ব্ৰিত্যু হল।

'তেতিয়া দুৰ্গা পুজা চাবলৈ ফুকন, বৰুআ আদি বৰ বৰুআ ডাঙৰিয়া সকল গোট থাই, সেই ব্ৰিত্যু মহা ৰজাক নগৰৰ পৰা বাহিৰ কৰি, দহন আদি কৰাবৰ নিমিত্তে, শ্ৰীজুত কামেশ্বৰ সিংহক, ব্ৰিত্যু ৰজাৰ স থকা ঠাইতে বৰ চৰাত কাপৰ পাৰি বহুআই, বৰ বৰুআ আৰু ডাঙৰিয়া সকলে চাৰি ৰজাৰ সময়ইত পুৰ্বে পিত্ৰি ৰজাই জুবৰাজ নাম দিয়া, শ্ৰীজুত কামেশ্বৰ সিংহক এক সেৱা কৰি জুবৰাজ মৰ্জতা দিলে। পাচে জুবৰাজে সোন, ৰূপ, কাঁহ আৰু তাম, এই চাৰি কলহেৰে ব্ৰিত্যু ৰজাক গা ধুআই, ৰাজ অলঙ্কাৰ পিন্ধাই, সৰাইত সাজ কাপৰ দি, কুঁঅৰি আৰু গোহাঁই সকলে সেৱা জনাই, চাঙটি চন্দোৱাৰ তৰি, চোদোলত তুলি, দিচৈ নৈৰ ওচৰলৈ নি, আঁৰ কাপৰ তৰি চন্দন কাঠ আদিৰে দহন কৰিলে। স নিওঁতে বৰ লোক আৰু সৰু লোক, বহু মানুহ গৈছিল।' (অক্টোবৰ ১৮৪৬)

'কোনো কোনো অসমিয়া লৰা, বেজৰ কাম সিকিবৰ নিমিত্তে অসম দেসৰপৰা কলিকতালৈ গৈ মেদিকাল কলেজ, অৰ্থাত প্ৰধান বেজৰ স্কুলত সোমাল, আৰু কলিকতাৰ সমাচাৰ দৰ্পনত লিখিছে, সিহঁতে ভালকৈ সিকি আছে।' (নবেম্বৰ ১৮৪৬)

'নবেম্বৰ আৰু ডিচেম্বৰ মাহৰ ভিতৰত গুআহাটিত ৭টা, নগাঁৱত ১১টা মানুহ খিষ্টৰ সিস্ত হৈ বুৰ পাই মণ্ডলিত সোমাল।' (ডিচেম্বৰ ১৮৪৬)

'সিৱসাগৰ জিলাত ১৭ ফেব্ৰোআৰি তাৰিখে শ্ৰীহৰনাথ পৰ্বতিয়া বৰুআ পেঁচকাৰে বোকা থাতৰ শ্ৰীবেথাই সৰ্মাকে ধৰি আনি, আপোন জিএক শ্ৰীমতি কেতেকিক সালংক্ৰিতাকৈ বিয়া দিলে। নিমন্ত্ৰনতে অনেক ভদ্ৰলোক বিয়া চাবৰ নিমিত্তে আহিছিল, কিন্তু সেই ৰাতিৰ ন বজাৰ সময়ত অতি সিলা ব্ৰিষ্টি হৈ বিয়া দিয়াৰ ঠাই নষ্ট কৰাত ৰভাৰ ভিতৰত বৰ বোকা পানি হলত, চৰা ঘৰৰ ভিতৰ সোমাই জগ্য কৰি বিয়া দিলে।' (ফেব্ৰুৱাৰী ১৮৪৭)

'ডিবুৰুগৰৰ জিলাৰ পৰা আমালৈ এথান পত্ৰ লিখি এই কথা জনাইচে। মটকৰ ব্ৰিতমাতিৰৰ বৰ সেনাপতিৰ মধ্যম পুতেক ভগিৰথ মাজিও গোহাঁই বৰ সেনাপতি সদৰ আমিন কাম লৈ সৰহ দিন কৰিবলৈ ন হল ; এনেতে তেওঁৰ বাপেক বৰ সেনাপতি জি ৰোগত ব্ৰিত্যু হল সেই ৰোগেই কফাব্ৰিত পিত হৈ

খাব নোৱৰা, জি খাই সিও জিন নো জোৱা, পিডে খুন্দা মাৰি ধৰে, এনে বোগ হৈ এই মাঘ মাহৰ ১৭ তাৰিখে ক্রিষ্টাষ্টমিৰ দিনা ৰাতি ২ পৰ জাঁওতে মাজিও গোহাঁই ম্রিত্যু হল। কিন্তু ম্রিয়মান কালে তেওঁৰ বৰ গিয়ান আছিল, গুৰুকো অনাই সবাইৰে দখিনা কৰি জিবোৰ মানুহ তেওঁক চাবৰ মনেৰে গৈ আছিলে, সেইবোৰকো চাই সমাদৰ কৰিহে মৰিল। তাৰ পাচে তেওঁৰ সপৰিবাৰে মৰা স বাপেকৰ ৰিতিৰে দাহ কৰি মৈদামৰ দৰে ওখ ভেঁটি কৰিলে; বিধি মতে পছু মাচ আদি কৰি খাদ্য দ্ৰব্য মৰ্জাদাৰ কাপৰকো কৰি ভালেমান দ্ৰব্য গোটাই ২৯ ফাগুন তাৰিখে স্থকুৰ বাৰৰ দিনা ৰাতি দিনকৈ বৰ সবাহ কৰিলে। দেস দস্তুৰ বিধি মতে কৰম কাজ কৰিলে।' (মার্চ ১৮৪৭)

'বৰ্ত্তমান বচৰৰ জানোআৰি মাহৰ ২৮ তাৰিখে বাপ্তিষ্ট মিস্নেৰি সমাজৰ বাৰ্ষিক সভা কলিকতা নগৰত হৈছিল। তাতে এই এই কথা প্রকাশ হল, বঙ্গাল আৰু হিন্দুস্তান দেসত বাপ্তিষ্ট অর্থাত বুৰ পোআ ২৮ টা মণ্ডলি আছে; মণ্ডলিৰ লোক মুঠে ১৩৩৮ আছে।' (এপ্রিল ১৮৪৭)

'নবেম্বৰ আৰু ডিচেম্বৰ মাহতে পাদুৰি সাহাবৰিলাকে ভাটিলৈ জাত্রা কৰি গলত অৰুনোদই কৰিব নো আৰিলে; সেই নিমিত্তে এতিয়া দুই পত্র একে বেলিএ চাপ কৰি দি পঠাব।' (নবেম্বৰ ১৮৪৭)

'জিলা সিৱসাগৰৰ অৰ্জ্জুনৰ গুৰিত শ্ৰীযুত মনিৰাম দেৱানে সনিবৰিয়া হাট পতাইচে তাত সকলো বস্তু ওলাই গাৱলিয়া আৰু নগৰিয়া নগাকে আদি কৰি সকলো মানুহে সনিবাৰৰ দিনা কিনা বেচা কৰি হাট বেহাই গৈ।' (জানুৱাৰী ১৮৪৮)

'ডিচেম্বৰ ২৮ তাৰিখত অসম দেসৰ শ্ৰীযুতা কটৰ মেম চাহাবে সৈতে শ্ৰীযুত ব্ৰঞ্চন চাহাব আৰু মেম চাহাবে বাবা লোক আৰু নগাঁও স্কুলৰ দুজন অসমিয়া লৰাক লগত লৈ ককিৰো নামে এখান জাহাজত উঠি কলিকতা এৰি সাগৰৰ পাৰ হৈ ৫ মেই তাৰিখত আমেৰিকা দেসৰ বস্তন নগৰ পালেগৈ।' (আগস্ট ১৮৪৯)

'২৯ তাৰিখত শ্ৰীযুত পাদুৰি বাৰ্কৰ চাহাবে নৰিয়াৰ কাৰণে মেম চাহাব আৰু বাবা লোকে সৈতে আমেৰিকা দেসলৈ জাবৰ নিমিত্তে তাপ জাহাজত উঠি গল।' (অক্টোবৰ ১৮৪৯)

'গুআহাটি নগৰত প্রায়ে এক হেজাৰ মানুহ মাউৰে ধৰি মৰিল।

সিবিলাকৰ মাজত ক্রিস্নৰাম ভৰালি বৰুআ ফৌজদাৰি চিৰস্তাদাৰ ৩১ মেইৰ মানিসা ৰাতি মাউৰে ধৰি ৰাতি পুআ ১০ বজাত ম্রিত্যু হল।

'নগাঁৱত এসতকৈ অধিক মানুহ এই পিৰাতে মৰা সুনিচোঁ।' (জুন ১৮৫১)

'বর্তমান ডিচেম্বৰ মাহৰ ১৫ তাৰিখত স্রীযুত কাপ্তান ব্রোডি চাহাব ওপৰ আচাম সিৱসাগৰ জিলা এৰি আপোন দেসলৈ জোআত সকলো লোকে আহি দর্সন দি সোকাকুল হৈ অতিসই মনত দুখেৰেহে বিদাই দিলে। তেওঁ বৰ চাহাব হৈ ১৮৩৮ সঁকৰ পৰা ১৩ বচৰ দায়া ৰূপে এই জিলা সাসন কৰিলে।' (ডিচেম্বৰ ১৮৫১)

'১৮৫২ ইং সঁকৰ ১০ জুন তাৰিখে বেলা তিনি বজাৰ সমই জোৰহাটত স্রী স্রী কামেশ্বৰ সিংহ মহা ৰজা পৰলোক প্রাপ্ত হল, এই মহা অসন্তোসৰ বাত্রা জোৰহাটৰ পৰা সুনিচোঁ।' (জুন ১৮৫২)

'৪ জুলাই তাৰিখে ৰজাৰ সৰাধলৈ জাঁওতে ভোগদৈত নাও বুৰি অনেক মানুহ মৰিল। মালৌ কলিয়নিত সিবিলাকৰ মৰা স বামুন তিনিটা, সুদিৰ দুটা, গনক দুটা, এই খিনি পাইচে; নো পোআও আচে।' (জুলাই ১৮৫২)

'২৫ মার্চ সুকুৰ বাৰৰ ৰাতি দুপৰ মানৰ সময়ত কোঁঅৰপুৰ মৌজাৰ ৰতি নেওগ নামে এজন মানুহৰ ঘৰৰ ওচৰতে বান্ধি থোআ খুঁটিৰ মহৰ মাজত বজ্রপাত পৰি পাঁচ জনি মহ মৰিল। ৰাতি পুআ মহৰ গৰাকিএ দেখে যে পাঁচো জনি ঠৰ হৈ পৰি মৰি আচে; তাৰে এজনিৰ চকু এটা ওলাই নিলগত পৰি আচিল।' (এপ্রিল ১৮৫৩)

'৮ জুনৰ ৰাতিপুআ ৮ বজাৰ সময়ত জমুনা নামে ভাপ জাহাজ আহি সিৱসাগৰ জিলা পালেহি। তাতে দিখৌ নদিৰ গৰাত লৰা বুৰা বহু মানুহে বৰ আনন্দেৰে জাহাজ চাবলৈ গোট খাইচিল। এই জাহাজতে কলিকতাৰ পৰা লর্ড চাহাবৰ আগ হৈ অহা প্রোস স্রীযুত মিলচ নামে জজ চাহাবো আহি ৫ জুনত এই জিলা পালেহি। তেও এই অচম দেসৰ সকলো জিলাৰ সোধ পোচৰ মহলা লৈ লর্ড চাহাবক বুজাব। এই জাহাজ নাজিবাত থকা অচম কম্পানিৰ চাহ কুঠিলৈকো নিয়া হব। জাহাজ ইমান তাকৰ হোআতো কেৱল তিনি হাত পানিতে ভাল ৰূপে চলিব পাৰে। জাহাজৰ কাপ্তান স্রীযুত হুক্রি চাহাব।' (জুন ১৮৫৩)

'ফেব্ৰুআৰিৰ ২৬ তাৰিখে সুকুৰবাৰে বেলা দহ বজাৰ সময়ত জোৰহাট

মোকামত ৰাজদ্ৰুহি অপৰাধে মনিৰাম দেৱান আৰু পিয়ালি সৰ্মা মৌজাদাৰ, এই দুই জনক ফাঁচি দিয়া হল।' (ফেব্ৰুৱাৰী ১১৫৮)

'অসম দেসৰ ৰাজ পুত্ৰ শ্ৰীযুত কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহ আপোন দেসলৈ আহিবৰ নিমিত্তে গবৰ্ণমেণ্টৰ পৰা অনুমতি পাইছে। তেওঁ আজিলৈকে বৰ্দ্ধমান জিল্লাত আছিল।' (জুন ১৮৬১)

'এই সিবসাগৰ জিল্লাৰ গবৰ্ণমেণ্ট ইস্কুলৰ হেড মাষ্টৰ শ্ৰীযুত বাবু নিলমণি গাঙ্গুলী ৬ মাহৰ বিদায় লৈ আপোন ঘৰলৈ গল; তাতে তেওঁৰ চাত্ৰবিলাকে তেওঁৰ সজ ব্যৱহাৰ আৰু মিষ্ট বাক্যৰ নিমিত্তে আৰু বিদ্যা গুণে সিবিলাককো গুণী কৰাৰ কাৰণে তেওঁলৈ বৰকৈ বেজাৰ কৰিছে।' (ছেপ্টেম্বৰ ১৯৬১)

'অৰুনোদই'ৰ বৰ্ণবিন্যাস প্ৰণালী সৰলীকৃত আছিল। এই বিষয়ে বৰ্ত্তমান পুথিত সন্নিৱিষ্ট Style and Mode of Spelling প্ৰবন্ধ বিশেষভাৱে প্ৰণিধান-যোগ্য। এই আলোচনাৰ পটভূমি হ'ল—১৮৫৩ ডিচেম্বৰ মাহত ১০ টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰত 'এজন ডেকা পণ্ডিতে' লিখা কথাখিনি তুলি দিয়া হৈছে, আৰু তাৰ পাছত লিখা হৈছে,—'ইয়াত বাজে আন আন কোনো সংস্কিত আৰু বঙ্গালিৰে মিহলি কথা লিখিচে; আৰু সংস্কিতৰ মাত লিখাৰ দৰে দিৰ্ঘ ঈকাৰ ঊকাৰ আদিৰে ভাসাৰ মাতো লিখিব দিচে; আৰু আমাত কৈচে, "আনন্দ বৰ্দ্ধক, ও শুদ্ধ, ও সংস্ক্ৰিত কঠোৰ কঠোৰ শব্দ, এবং গভিৰ ভাব, জ্ঞানৰ নিমিত্ত পদ-বিলাক শুদ্ধ ও পদ বৰ্দ্ধবিলাক শ্ৰাবনী জনৰ শ্ৰবণ কুহৰে সুধা শ্ৰবিত তুল্য হালইতেন, অৰুনোদই নো কি অমূল্য নিধি হলইতেন, কবই নোআৰোঁ; তথাছ, বাথৰ দিয়া শোনাৰ ভূষনতে হিৰা পভাৰ নিচিনা হব।" ইয়াৰ পিছতে Style and Mode of Spelling শিৰোনামা দি সম্পাদক ব্ৰাউন চাহাবে (শেষত নামৰ বদলি 'B' সঙ্কেত মাত্ৰ আছে) নিজৰ মত দি গৈছে। হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই লিখিছে, কেনেকৈ তেওঁ ব্ৰাউন আৰু ব্ৰাউনৰ মতাৱলম্বী নিধি লিবাই ফাৰোৱেলৰ লগত এই বিষয়ে যুঁজিব লাগিছিল। শেষত হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰে জয় হ'ল। 'অৰুনোদই' নামটো ১৮৬১ চনৰ জানুৱাৰীৰপৰা উইলিয়াম ৱাৰ্ডৰ সম্পাদিত ৰূপত 'অৰুণোদয়' হ'ল আৰু সমস্ত কাকতখনিত আজিৰ দিনৰ আহিঁৰ হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা-নিৰ্দিষ্ট বৰ্ণ-বিন্যাস গ্ৰহণ কৰা হ'ল। এইদৰে অসমীয়া ভাষাৰ এই প্ৰথম সাংগঠনিক স্তৰে পিছৰ কালৰ কাৰণে নানা অনুশীলনৰ যোগে এটি অভিনৱ ঐতিহ্য সৃষ্টি কৰিলে।

বৰ্তমান প্ৰকাশনৰ কামত নানা সহায়ৰ বাবে শ্ৰীমতী লক্ষেশ্বৰী ভূঞা (ডক্টৰ সূৰ্যকুমাৰ ভূঞাদেৱৰ পত্নী), শ্ৰীমতী শান্তিছায়া বৰুৱা (ডক্টৰ বিৰিঞ্চিকুমাৰ বৰুৱাদেৱৰ পত্নী), গুৱাহাটীত থকা বেপ্টিস্ট কাউন্‌চিল ফৰ নৰ্থ-ইস্টাৰ্ণ ইণ্ডিয়াৰ মিস্টাৰ জৰ্জ জিলেপছি, অধ্যাপক শ্ৰীহেমন্তকুমাৰ শৰ্মা, শ্ৰীকেশৱ মহন্ত, শ্ৰীসুৰেন্দ্ৰনাথ ভাগৱতী, শ্ৰীহেমৰথ বৰ্মন আদিক নানাপ্ৰকাৰ সাহায্যৰ বাবে আমি কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

গুৱাহাটী

জানুৱাৰী , ১৯৬৫

॥ অৰুনোদইৰ ধলফাট ॥

কানিৰ বিবৰন।

Evils of Opium.

প্ৰথম চোঙা। ১ নম্বৰ। জানোআৰি ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অব্দ।

অতি মন্দ বস্তু কানি,
  জি খাই বৰ অগিয়ানি,
সঞ্চিত বস্তু হই তাৰ হানি,
  মুখে কই কটু বানি।

সকল লোকে থাকে জানি,
  কানি খাই মন্দ প্ৰানি,
সি ন হই সংসাৰত গিয়ানি,
  কথাই তাৰ অপ্ৰমানি।

কাকতি ফৰিঙ্গৰ কথা।

Locusts in 1844.

প্ৰথম চোআ। নম্বৰ ৬। জুন ১৮৪৬ খ্ৰিষ্ট অঃ সঁক।

ইংৰাজি ১৮৪৪ সনৰ ২৭ জানোআৰি তাৰিখত সনি বাৰে আন্দাজ বেলি এপৰ ডেৰ পৰ উঠাৰ সময়ত, ভাটি ফালৰ পৰা কাকতি ফৰিঙ্গ-বোৰ আহি মোকাম সিৱসাগৰ পাই উজাই গৈছিলে। কিন্তু সেই ফৰিঙ্গবোৰ জি পোনে জাই, পকা মৌতকৈও অধিক ঘনে জাই, আকাস দেখিবলৈ নো পোআকৈ মেঘৰ নিচিনা ঢাকি জাই, আৰু বতাহৰ সদৃস ভোঁ ভোঁকৈ জোআ সবদ সুনিবলৈ পাই, আৰু অতিসই ওখকৈ উৰিব পাৰে; আৰু সেই ফৰিঙ্গবিলাকৰ এটাইবে একে বৰন, একেৰিও লৰ চৰ নাই। তাৰ পাখিৰ দুই দাঁতিত কলমেৰে লিখাৰ নিচিনা কলা আঁক আছে, সেই নিমিত্তে মানুহে কাকতি ফৰিঙ্গ বুলি কই। কিন্তু জেতিয়া মাটিত পৰে তেতিয়া গোটেই খন জুৰি পৰে, ন পৰা ঠাই নাই, আৰু সকলো বাগিচাৰ সাক, গচৰ পাত, আৰু পথাৰৰ বন আদি কৰি নিচেই লঠাকৈ খালে, একো সস্য নেথাকিল; এই ৰূপে উজনি ভাটিকৈ প্ৰাই তিনি দিন মানলৈকে আছিল, তিনি দিনৰ মুৰত আৰু দেখিবলৈ নে পালোঁহঁক।

আৰু আগৰ কালৰ বুঢ়া বুঢ়া মানুহবিলাকৰ মুখৰ পৰা সুনিছিলোঁ, বোলে মানৰ দিনৰ পুৰ্ব্বে এই ৰূপে কাকতি ফৰিঙ্গ উজাইছিলে, পিছে আমাৰ দেসত নানা ৰূপ দুৰ্গতি গল। মানে দেস ললে, মৰানে অসম ৰজাৰ দেস লুটিলে; ৰজা, বৰ গোহাই, বুঢ়া গোহাই, আৰু ফুকন বৰুআ আদি কৰি বিসয়াবোৰৰ বিসই বাসনা গুচি লৰবাজ

তৰবাঙ্গ হল, আৰু দেসত বৰ মাউৰ আৰু মহা আঁকাল হৈছিল, এইদৰে দুৰ্গতি হোআতে কেতবোৰ মানুহ খাবলৈ নে পাই অতি দুখেৰে মৰিল।

সেই কালৰ কথাকে শুনি অনেক মানুহে কৈচিলে বোলে, সেই ৰূপে এতিয়াও কোনো আপদ হব, কোনো বজা বিসয়াবিলাকৰ ভঙ্গা পতা, বন বিগ্ৰহ নতুবা দেসত মাউৰ নাইবা মহা আঁকাল হব, এই দৰে কোনো বিপতি অবস্তেই হব; এই নিমিত্তে আপদৰ চিন দেখাবলৈ পুৰ্বৰ মতেৰে কাকতি কৰিজ ওলাইচে, এই কথাকে অনেক মানুহে দ্রিঢ় ৰূপে কৈ কৈ আচিলে দেখি, সেই কথাকে মোৰ কিতাপত লিখি থৈচিলোঁ, কি জানি মানুহবোৰে কোআ কথা চকপ হইবা; এতিয়া প্ৰাই দুই বচৰ হল, কিন্তু আমাৰ দেসত একো আপদ ইস্বৰে দিয়া নাই, ইস্বৰৰ অনুগ্ৰহতে লাহে লাহে আমাৰ দেস সুখিহে হৈচে; কিয়নো এই কথা নগৰত থকা আৰু গাঁৱত থকা সকলো মানুহবিলাকে জানিব পাৰে, আগৰ কালত কিমান সুখ আচিলে, আৰু এতিয়া শ্ৰীজুত কম্পানি বাহাদুৰৰ দিনত কিমান সুখ হৈচে, অধিক প্ৰমান দিব নে লাগে; তথাপি তাহানিৰ কালত এজন মানুহে তিনি টকা ৰূপতে বজা ঘৰত এবচৰলৈ তাৰ চাউল লোন খাই খাটিব লাগে, তেহে তাৰ বচৰেকত খাটনি ধনৰ পাল সুটে; কিন্তু এতিয়া মাহেকত কুলিএ বন কৰি তিন টকা চাই টকাকৈ পাইচে, আৰু তাতোকৈ অনেক লাভ এতিয়া আচে, মানুহে আপুনি আপুনি জানিব পাৰে; আৰু আসা কৰিচোঁ জদি কম্পানি বাহাদুৰৰ দিন সদায় থাকে তেন্তে দেস সুখি হব।

তেনে হলে হেৰা এই দেসি বা আন দেসি মানুহবিলাক, মানৰ দিনত কাকতি কৰিজ ওলাইচিলে দেখি ইমান বিভ্ৰাট হৈচিলে, আমি এনে কথা কব নোআৰোঁ, কিয়নো এতিয়াৰ দিনত জি কাকতি কৰিজ ওলাইচিলে আৰু মানুহবিলাকেও সেইদৰে কৈচিলে, কিন্তু তাৰ একো প্ৰমান ন হল। আৰু জগতৰ লোকে জেনেকৈ এতিয়াও

কোনো কথাৰ কাৰনে মঙ্গল চাই কই বোলে, এনেকুআ হব নাই বা তেনেকুআ ন হই, এই কথা কৈ কৈ থাকে, তেনে আমি তাকো প্ৰমান কথা বুলিব নোআৰোঁ, কিয়নো জি খেনত জি হব তাক মানুহে জানিব নোআৰে, কেবল অন্তৰ্জামি পৰম ইস্বৰেহে জানে। ব.

গিয়ান।

On Wisdom.

তৃতিয় চোআ। নম্বৰ ২। ফেব্রোআৰি, ১৮৪৭ খ্রিষ্ট [illegible] শক।

গিয়ান শব্দেৰে এক অমূল্য বস্তু আচে বুলি জগতৰ সকলো লোকে জানে, আৰু কোনো কোনোএ ভেনে গিয়ানতে মগ্ন হৈ আচে। কিয়নো পুৰ্ব্বতে স্রজন কৰ্ত্তা জনে আপোন সৰ্ব্বগিয়ানৰ দোআৰাই জাক জি গিয়ান লাগে তাকে সেই ৰূপ দিলে। অৰ্থাৎ মানুহ, জন্তু আৰু আকাসত উৰি ফুৰা চৰাই এই সকলোকে বিধ বিধকৈ আপোন আপোন গিয়ান দি থলে; কিন্তু সকলোৰে সম গিয়ান ন হই। জন্তু আদি চৰাইবোৰক কেৱল খাবলৈ, পিবলৈ আৰু ভই জুক্ত হলে পলাই সাৰিবলৈ ইশ্বৰে গিয়ান দিলে, তাত বাহিৰে আন বুধি নাই। মানুহক তাতকৈ অতি উত্তম আৰু ওপৰত কোআৰ দৰে অমূল্য গিয়ান দিলে, জেন মনুস্যৰ দোআৰাই ইশ্বৰৰ মহিমা প্ৰকাশ হই। অৰ্থাত পৰম আত্মা আৰু দোসাদোস গিয়ানৰ দোআৰাই ইশ্বৰে জি গিয়ান মানুহক দিলে। তাৰে যেন ইহকালৰ আৰু পৰকালৰ কৰম সম্পুৰ্ণ ৰূপে কৰিব পাৰে এই কাৰনে সকলো বস্তুতকৈ মানুহক শ্রেষ্টকৈ স্রজিলে।

মানুহত বাহিৰে আন জিবোৰ স্রজন বস্তু আচে সেইবিলাকৰ জি গিয়ান সেই গিয়ানেৰে আৰু গিয়ান বৰ্ঢ়াব নোআৰে। তথাপি মানুহৰ গিয়ান হলে অনেক ৰূপে বৰ্ঢ়াব পাৰে, কিয়নো সক কালৰে পৰা ক্ৰমে ক্ৰমে মানুহৰ গিয়ান বুধি বাঢ়ি থাকে, আৰু জদি কোনো

মানুহে বিদ্যা সিকে তেতিয়া সেই মানুহৰ আন্তকৈ দহ গুনে বুধি বার্হে।

কোনোএ কই আদিতে ইস্বৰে জি গিয়ান আমাক দিলে তাৰ পৰা আমি কেনেকৈ নতুন গিয়ান বর্হাম, তেন্তে মই সোধোঁ, তুমি জেতিয়া মাত্রিৰ গর্ভৰ পৰা জনম পাইচিলা, তেতিয়া তোমাৰ জি গিয়ান আছিল এতিয়া তুমি ডাঙৰ হোআত সেই গিয়ানেই আচে নে? কিয়নো ইস্বৰে লৰা কালতে তোমাক গিয়ান দিলে, জদি তোমাৰ কথা স্বৰূপ হই তেনে লৰা কালৰে গিয়ান এতিয়াও আচে; জদিহে সক কালৰ গিয়ান বুধিতকৈ এতিয়া তোমাৰ গিয়ান বার্হিল তেন্তে তুমি ওপৰে কোআ কথা কৰৰ সন্ধি নাই; কিয়নো আমি আগতে দেখিচোঁ, লৰা কালত জি বুধি বা বিদ্যা জানে বৰ হলে তাতকৈও অধিক বুধি বার্হে।

আমাৰ এই দেশৰ আগত গিয়ান আৰু তাকে বর্হোআৰ কথা কলে হাঁহি কই, আমাৰ আগত কি গিয়ানৰ কথা কৈচ, আমাৰ জানো গিয়ান নাই। কিন্তু জিবিলাক মানুহ বুধিমন্ত সিবিলাকে জি জি গিয়ানৰ কথা সুনে তাক উপলব্ধা ন কৰে; কেৱল বিচাৰ পৰ কৰি তাকে ভাল দেখিলে অতি শ্রমে সিকে; বিসেসকৈ ইংৰাজি আৰু আমেৰিকাৰ লোকবিলাকলৈ মন কৰিলে জানিব পাৰে, কিয়নো সিবিলাকৰ পুৰুসানুক্রমৰে পৰা এনে গিয়ান বুধি আছিল, সেয়ে ন হই, কিন্তু আগৰ কালৰ ইংৰাজি মানুহ অসমিয়াতকৈও নির্বুধি আচিল, তথাপি সিবিলাক এতিয়া অতিসই বুধিমন্ত আৰু সকলো কৰমতে নিপুন, আৰু বলে সক্তিএ পৰাক্রমি হৈ আচে। বোলা জদি কেনেকৈ ইমান গিয়ানি হল, বাৰু কঁও সুনা, সিবিলাকে তোমালোকৰ নিচিনা আমাক কি গিয়ান লাগিচে বুলি উপলব্ধা ন কৰিলে, কিন্তু জতে জি জি বুধি গিয়ান দেখে আৰু সুনে তাকে পাবৰ নিমিত্তে বৰ খেদ কৰি তাকে নেপাই মানে ৰাতিএ দিনে জতন কৰি অভ্যাস কৰে। জেনেকৈ কোনো সাহাৰে এজোপা

গচৰ তলত বহি তাৰ গুটি তললৈ পৰিবৰ দেখি ভাবি চিন্তি কি নিমিত্তে ওপৰলৈ বা আন ফাললৈ নগৈ গুটি মাটিত পৰিল, তাকে ভালকৈ জানিলে, আৰু সেই অলপ কথাতে সুৰ্জ্জ, চন্দ্ৰ নখেত্ৰ প্ৰিথিবি আদি কৰি কি ৰূপে আলাসত ফুৰি থাকে তাকো জানিলে। সেই ৰূপে আৰু এজন সাহাবে গচত আখৰ খোঁলোতে পাচে ক্ৰমে মনৰ উত্সাহ বাৰ্হি চাপাখানা কৰিব পাৰিম বুলি কাৰ্বাৰ কৰাত তাৰ ইচা সিধি হল। ইংৰাজি আৰু আমেৰিকা মানুহৰ গিয়ান হোআৰ কথা এতিয়া মই সৰহকৈ ন কওঁ, তেও এই দুটা কথা মাথোন গমি চোআইঁক ; মোৰ মনে জানিচোঁ পাচে কোআ চাপাখানাৰ বুধিৰ সমান জগতৰ ভিতৰত এনে উত্তম বুধি আৰু নাই, কিয়নো এই ৰকম হোআতে প্ৰাই প্ৰিথিবিৰ সকলো মানুহৰ উপকাৰ হৈছে।

এই নিমিত্তে হে অসম দেসৰ সকলো লোক ভদ্ৰ হওক বা সামান্য হওক তোমালোকত মই এই মিনতি কৰিচোঁ, তোমালোকৰ এই মানবি জনম পাই হেলাতে নিৰ্বুধি হৈ মুগুচাবা, কিন্তু আপোন নিজ গিয়ানৰ দোআৰাই ইহকালৰ আৰু পৰকালৰ সকলো কৰমকে সম্পূৰ্নকৈ কৰিবলৈ উপাই কৰা। বোলা জদি আমি কি ৰূপে কৰিম ? তেন্তে কওঁ সুনা, তোমালোকৰ সতি সন্তানবোৰক অতি স্ৰমে বিদ্যা সিকাবা আৰু আপুনিও জতনেৰে ন নকৈ বুধি সিকা আৰু ইস্বৰে জি আমাক দোসাদোস গিয়ান দি, পাপ পুন্য জনাইচে, সেইৰূপে তোমালোকে সদ আচাৰ প্ৰবৰ্ত্তন কৰা তেহে তোমালোকৰ দুয়োকালৰ লাভ হৈ সদাই আনন্দে থাকিবা। কিন্তু জদি অৱহেলা কৰি এই সুবৰ্নমই কাল মিচাতে চুকুআ তেন্তে ইস্বৰৰ মহাক্ৰোধৰ ভিতৰ হবা, কিয়নো আমি ইস্বৰৰ অমূল্য গিয়ান পাই জদি লুকাই থওঁ তাতে ইস্বৰে খংহে কৰে, আৰু আমাবো গিয়ান লুপ্ত হলে কেৱল গৰু পহুৰ নিচিনা অগিয়ানি হম। এই নিমিত্তে আঁহা সকলোএ ভাল কৰমত মন দি আপোনাৰ সুভলৈ কাৰ্বাৰ কৰোঁহক, তেহে

আমাৰ অসম দেস ভাল হৈ আন দেসৰ আগৰ্ত্ত প্ৰসংসনিয় হব, তাতে আমাৰ আৰু সন্তানবোৰৰো অনেক ৰূপ উপকাৰ হৈ গিয়ান ব্ৰিধি হব।

সকলোকে একে বাৰে কৰোঁ নমস্কাৰ,
সুনি মোৰ এই প্ৰিয় বানি গিয়ান কৰা ধাৰ ;
জাকে বোলে গিয়ান অতি অম্ৰিত সমান
বাঞ্ছিও গলত তাক কৰি উপাৰ্জ্জন,

গিয়ান পালে মানুহৰ ন হব দুৰ্গতি,
অল্প অল্প কৰি তাৰ বাৰ্হিব সম্পতি ;
গিয়ান জেবে ব্ৰিধি হব বাৰ্হিবগৈ আসা
সবেও তাহাক সদা কৰিব প্ৰসংসা। ন. ল.

মাউৰ কালত বুৰা দাঙ্গৰিয়াৰ মহত্মাৰ বিবৰন।

Superstitious Fears of the Assamese in times of Cholera.

দুতিয় চোঙা। নম্বৰ ৫। মেই, ১৮৪৭ খি্ষ্ট অ° সঁক।

নগাঁৱৰ জিলাৰ ওচৰৰ মৰি কলঙৰ শ্ৰী বিতুৰাম হাজৰিকাই আপোনাৰ কুসলৰ নিমিত্তে ২৪ মাৰ্চ্চৰ ৰাত্তিতে বৰ সভা পাত্তি তাঁলৈকে অনেক মানুহ মাতিছিল। পিচে আটাই মানুহ গোট খালত প্ৰথমতে কিৰ্ত্তন পুথি পৰ্হিলে, পাচে, কিৰ্ত্তন সামৰি থৈ, আটাই মানুহ তিনি সাৰি হৈ নাম গাবলৈ ধৰিলে। পাচে নাম গাই থাকোঁতেই তাৰ মাজৰ পানিৰাম নামেৰে মানুহ এজন কাপৰ কানি এৰি, নাম গোৱা মানুহবোৰৰ মাজৰ পৰা জঁাপ মাৰি পৰি, তাৰ মুৰটো জোকাৰিব ধৰিলে; আৰু বৰ জাৰে ধৰা মানুহৰ নিচিনা কঁপিবলৈ ধৰিলে। তাতে আটাই মানুহ বিস্মই হল; তেনেতে সি মাত লগাই কলে বোলে, মই কিয় আহিচোঁ ভইতে মোত সোধচোন। তাতে মানুহবোৰে তামোল পান আগ কৰি দি আৰু বহিবলৈ আগলি কলাপাত দি সুধিলে বোলে, আপুনি বুৰা দাঙ্গৰিয়া ইয়াকে আমি জানো। আমাৰ দাই দোস এৰিব. কিয়নো আমি একো নে জানোঁইক, আমি মহা পাতকি। আৰু দেসত মাউৰ লাগি আন মানুহ মৰিচে, এতিয়া আমাৰ নো কি গতি হব? আপুনি আমাক অনুগ্ৰহ কৰিলে ৰখ্যা পৰিব পাৰোঁ। তাতে সেই মানুহটে কলে, মই ভইতক ৰাখি আচোঁ। ইমান দিন ভইতৰ একো হোৱা নাই, এতিয়া মই জাওঁ, সেট মাউৰে ভইতৰ গাৱঁত সোমাবলৈ আহিচে, এতেকে মই লগতেই জাওঁ আৰু

ভইঁতে সভা কৰ নে নকৰহঁক, তাকে মোৰ আগৰ্ত ক। পাচে মানুহবোৰে কলে, জদি আপুনি সভা কৰিব দিচে, তেন্তে আমি কৰিম, এই বুলি কোআতে সেই মানুহটো সভাৰ মাজৰ পৰা উঠি গৈ বাটত ধাঁচ কৰে দিঘল হৈ পৰিল। পাচে উঠি আহি আন মানুহৰ দৰে ভাল হল।

২৮ মাৰ্চত মানুহবোৰে গোট খাই, মাহ, চাউল, পিঠা গুৰি, গুৰ আৰু তামোল, পান আদি কৰি ঘৰে ঘৰে তুলি লৈ গাঁৱৰ মুৰত তিৰোতা মুনিহ সকলোএ গোট খাই, বৰ সভা কৰিলে, এই দৰে সেই ঠাইৰ মানুহে বুৰা দাঙ্গৰিয়াকে মান কৰি থকাতো পাচে অনেক মানুহ মৰিল, এতিয়াও ছুটা এটা মৰিবহে লাগিচে, এতেকে আমাৰ মনেৰে হলে বুৰা দাঙ্গৰিয়াক মান্য কৰাৰ একো উপকাৰ ন হল।

এইদৰে অসমীয়া মানুহৰ মাজত কোনোএ কোনোএ মাউৰৰ সময়ত কলাৰ ভুঁৰ সাজি চাকি লগাই চাউল, মাহ, গুৰ, ঘিঁউ আদি কৰি ভুঁৰৰ ওপৰত তুলি দি নদিতে উতাই পঠিয়াই। কোনোএ কোনোএ সেইদৰে চাগলিও দিএ, আৰু কোনোএ মাউৰৰ নাম কৰি বামতো এৰি দিএ, পাচে এই সকলো বস্তু কাউৰে আৰু চোৰে খাই। ইয়াকে দিওঁতে ৰাজ্যৰ বিস্তৰ ছুখ নাই কেৱলে টকাহে হানি হই, কিন্তু বুৰা দাঙ্গৰিয়াৰ কথা জি লিখিচে তাতে মাউৰ গুচুক চাৰি বাৰ্হেহে, কিয়নো মাউৰৰ কালত জেতিয়া এটা মানুহে ভই দেখাই, আৰু এই গাঁৱত অনেক মানুহ মৰিব বুলি কই, সেই ভয়তে পেট বৈ মাউৰ বৰ্হা হই। এনেকৈ জি মানুহে ভই দেখাই সি ফাটকত পৰিবৰ জোগ্য হই। আৰু আগৈএ এটা সাহাবৰ দিনত এটা মানুহে আহি বুৰা ডাঙ্গৰিয়া বুলি কলে জে এই জিলাৰ মাজত মাউৰ লাগি প্ৰাই সকলো মানুহ মৰিব। এই দৰে কৈ অনেক দিন ভই দেখালত কোনো কোনো মানুহে নাও তৈয়াৰ কৰি আন ঠাইলৈ জাবলৈ কাৰ্যাৰ কৰাত, পাচে শ্ৰীবিচাৰ-

পতিএ সেই বুৰা দাঙৰিয়াক ধৰি আনি সোধ কৰি আগ্যা দিলে, জে জিমান দিনলৈকে তোৰ কথা ন ফলিয়াই, তিমান দিন তই ফাটকত থাক, এই দণ্ড পাই সি কঁপিব জঁপিবলৈ এৰিলে, আৰু সেই কালত বিস্তৰ মাউৰো নাচিল। আৰু কোনোএ কোনোএ মুৰ্তি সাজি নদিৰ পাৰত থই, আৰু গধুলি গধুলি তাৰ আগত চাকিও লগাই থই, আৰু থায়ে থায়ে জুমে জুমে সকলো থনতে গধুলি হলে ধোল কোবাই গোটেই থনতে ফুৰি থাকে। কিন্তু আমি দেখাত এই সকলো মাউৰ গুচিব বুলি অনর্থক শ্রম কৰা হই, আৰু আন ৰোগ জেনেকৈ আহে ইয়ো ইস্বৰৰ আগ্যাতে আহে। আৰু কেৱলে তেওঁৰ অধিন হৈ থাকে। আৰু ইয়াকে পাপৰ ফল বুলি নিচই জানিবা। এই নিমিত্তে পুজা পাটল এৰা আৰু পাপ কৰম তিয়াগ কৰা উচিত, কেৱলে তাতেহে প্রভুৰ পৰম সন্তোস জনমোআ হই। দ.

কলিকতাৰ পৰা গুআহাটিলৈ ভাপৰ নাও অহা জোআৰ কথা।

Steam Communication between Calcutta and Gowahati, Assam.

তৃতিয় চোআ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ ১৮৪৭ খ্রিষ্ট অঃ সঁক।

ঢাকাই দি গুআহাটিলৈ তিনি বছৰলৈকে মাহে মাহে ষ্টিম্ বোট, অৰ্থাত ভাপৰ নাও পঠাবলৈকে গবৰ্ণমেণ্টে আগ্যা দি থিৰ কৰিলে। আগষ্ট মাহৰ ১৩ তাৰিখত জমনা নামে এখন ষ্টিম্ বোট কলিকতা ২৯ তাৰিখত মোকাম গুআহাটি পালেহি; তাতে তিনি দিন মান থকাত, সেই জিলাৰ সাহাব, মেম সাহাব, আৰু অসমিয়া অনেক ভদ্ৰলোক, মুঠে তিনি স মান মানুহ ষ্টিম বোটত উঠি, অলপমান উজাই গৈছিল, তাৰ পাচে ভাটিলৈকো কিচু দুৰ গৈ আকও গুআহাটিলৈ উভতি আহিল।

ষ্টিম জাহাজ আৰু ষ্টিম নাবৰ এনে গুন আচে, মানুহৰ হাতে বঠা, চৰি ধৰি বাব নে লাগে, আৰু আন নাবৰ নিচিনাকৈ গুন নে টানি বা পাল ন তৰিলেও জাহাজ বা নাও কলৰ দোআৰাই জাই। তাৰ ভিতৰত জন্ত্ৰ আছে, তাতে পানি উতলাই, আৰু সেই উতলা পানিৰ ষ্টিম, অৰ্থাত ভাপে কলত লাগি আৰু দুই কোখৰত থকা ৰৰ ঘিলা অতি বেগেৰে ঘুৰি তাতে বঠাবোৰৰ নিচিনাকৈ পানিত চৰিয়াই জাহাজ চলাই থাকে; কিন্তু বঙ্গালি বা আন নাওবোৰক হলে কেতিয়াও সেইৰূপ বেগে চলাব নোআৰে। আৰু জেতিয়া অসম দেসলৈ আহিব লাগে তেতিয়া কেবল গুআহাটিলৈ পাওঁতেই

বাটত এমাহ ডেৰ মাহৰ কম ন হই, আৰু কেতিয়াবা তাতকৈও অধিক দিন লাগে। চাপাখানাৰ আখৰ অনা নাও এখন কলিকতা মার্চ মাহত এৰি, চাৰি মাহ মানৰ মুৰতহে গুআহাটি পালেহি, আৰু গুআহাটিৰ পৰা বর্ত্তমান মাহৰ ৩০ তাৰিখলৈকে সিৱসাগৰ পোআই নাই। এতিয়া কলিকতাৰ পৰা বেপাৰি লোকে অহা জোআ কৰি বা কেৱল বস্তু অনা নিয়া কৰি, অসম দেসৰ বেহা কৰিবলৈ বৰ ভাল হৈছে, আৰু অতি বেগে পাবহি; আৰু জি জি মানুহ কলিকতালৈ জাব খোজে সি এমাহতে ঘুৰি আকও গুআহাটিলৈ আহিব পাৰে।

ষ্টিম বোট প্রতি মাহে ১৩ তাৰিখত কলিকতা এৰিবলৈ নিবন্ধ কৰিলে, জেতিয়া তেবে তাৰিখত দেওবাৰ পৰিব, তেতিয়া বাৰে তাৰিখতেই পঠাব। আগষ্ট মাহত সেই নাও আহোঁতে

১৩	তাৰিখত	কলিকতা এৰিলে।
১৮	"	বৰিচাল পালে।
১৯	"	ঢাকা পালে।
২২	"	চিৰাজগঞ্জ পালে।
২৪	"	দেওানগঞ্জ পালে।
২৫	"	বাগুআ পালে।
২৬	"	পগলাটেক তিনি মাইলৰ ভাটিত পালে।
২৭	"	গুআলপাৰা পালে।
২৯	"	গুআহাটি দুপৰত পালে।

কিন্তু পাচলৈ ২৫ তাৰিখত গুআহাটি পাবলৈ আসা কৰিছে; তেন্তে কলিকতাৰ পৰা গুআহাটিলৈ উজাবলৈ ১৩ দিন, আৰু উভতি জাবলৈ ৯ দিন মান হব।

কলিকতাৰ পৰা গুআহাটিলৈ প্রাই ৬০০ মাইল অর্থাত ৩০০ ক্রোস, আৰু কলিকতাৰ পৰা আন আন ঠাইবোৰবো দুৰ তলত লিখা গৈছে।

বৰিচাল	২০০	মাইল	অৰ্থাত	১০০	ক্ৰোস
ঢাকা	৩০০	"	"	১৫০	"
চিৰাজগঞ্জ	৪০০	"	"	২০০	"
দেওানগঞ্জ	৪৫০	"	"	২২৫	"
বাগুআ	৫০০	"	"	২৫০	"
গুআলপাৰা	৫৫০	"	"	২৭৫	"
গুআহাটি	৬০০	"	"	৩০০	"

জি কোনো সাহাব বা ভদ্র লোকে সেই ভাপ নাৱত আহিব বা জাব খোজে, আপোনালৈ এক খোঁটালি পাই ১০০ মাইল অৰ্থাত ৫০ ক্ৰোসত ২৫ টকা কেবেয়া দিব লাগে আৰু ষ্টিম বোটৰ কাপ্তান সাহাবক খাবলৈ খোৰাকি দিনে পতি ৪ টকাতকৈ অধিক দিব লাগে, সেইদৰে কলিকতাৰ পৰা গুআহাটিলৈকে কাপ্তানক দিয়া খোৰাকিৰ বাহিৰে ১৫০ ডেৰ শ টকা অকল কেবেয়া হৱ। খোটালি পতি এক চাকৰ গৰাগিএ সৈতে কেবেয়া নি দিয়াকৈ জাব পাৰে, কিন্তু দুই মানুহ এক খোটালিত জদি জাই আৰু আন চাকৰ লই, তেন্তে সেই দুতিয় চাকৰৰ নিমিত্তে ৯ টকা কেবেয়া আৰুও দিব। আন চাকৰ বা আন মানুহ জদি জাহাজৰ বাহিৰে উঠি জাই, তেন্তে মাইলে পতি আদ অনা লব, সেইদৰে কলিকতাৰপৰা গুআহাটিলৈকে ১৮৸০ অঠৰ টকা বাৰে অনা কেবেয়া লাগিব আৰু সি আপোনাৰ খাব; কিন্তু মচলমান মানুহ হলে দিনে পতি নাৱৰিয়াক ৵০ অনা দি সিহঁতৰ লগতে খাব পাৰে।

জি বস্তু আনিব লাগে জদি কিউবিক ফুট বা ঘন ফুট ৩৫ পৌণ্ড অৰ্থাত সাৰে ১৭৷৷ সোতেৰ সেৰত কৈ অধিক ওজন হই, তাৰ ওজনৰ হিচাপ চাই কেবেয়া লব।

	ফুট হিচাপ।	সেৰ হিচাপ।
বৰিসাল আৰু ঢাকা	॥ অনা	৬ পাই
চিৰাজগঞ্জ দেওানগঞ্জ আৰু বাগুআ	৸০ "	৯ "
গুআলপাৰা আৰু গুআহাটি	১৲	১২ "

ভটিয়াই জাঁওতে, ঢাকাৰ উজনি জি ঠাইৰ পৰা বস্তু কলিকতালৈ নিএ, জি বস্তু সাৰে ১৭॥০ সোত্তৰ সেৰ কিউবিক ফুটতকৈ ওজন কম হই, তেন্তে ফুটে ফুটে ।০ চাৰি অনকৈ লৰ, ঢাকাৰ ভাটিৰপৰা জি নিএ ।৴০ অনা মোন নাইবা ৶৬ আধৈ অনা ফুট।

ঘোঁৰা, বলদ আৰু গাই গৰু কলিকতাৰ পৰা গুআহাটিলৈ আনিব লাগিলে, বখিয়া আৰু সিহঁতৰ ঘাঁহ দানাৰ খোৰাকি এৰি ৪৮ টকা কেৰেয়া, চাগলিৰ হলে ৮ টকা।

জি টোপোলা বা পেৰা অতি সৰু হলেও ভেৰ কপতকৈ কম নি নিএ।

আমি জানিচোঁ জদি কেঁয়া আৰু বেপাৰি লোক সকলে কলিকতা, ঢাকা, চিৰাজগঞ্জ আদি ঠাইবোৰৰ পৰা ষ্টিম্ বোটৰ দোআৰাই সিহঁতে বস্তু আনিলে ভাল, কিয়নো বঙ্গালি নাৱেৰে পলম। আৰু অনেক নাওবোৰ ভাগি জল জাই আৰু বস্তু নষ্ট হৈ হানি হই; কিন্তু ষ্টিম বোটৰ দোআৰাই অতি বেগ দেখি বস্তু সৰহ দিনৰ কাৰণে থাই আৰু বেয়া হৈ নে জাব, আৰু নাও বুৰাৰ কাৰণে লোকচান হবলৈ অতি ভই নাই। §

বলদ গৰুৰ বিবৰন।

The Ox.

ত্ৰিতিয় চোঙা। নম্বৰ ২। ফেব্ৰোআৰি ১৮৪৮ খ্ৰিষ্ট অ° সঁক।

গৰু প্ৰাই সকলো দেসতে আছে, কিন্তু ইউৰপতে আমেৰিকাতে অতি ভাল জাতৰ গৰু পোআ জাই, আৰু সেই দেসৰ গৰুবোৰ অসম দেসৰ মঁহবোৰৰ মান ডাঙ্গৰ। তিনি চাৰি বচৰিয়া বলদ গৰুটোৰে হলে ওৰে দিনটো বন কৰাব পাৰি; অসম দেশৰ মঁহ-বোৰতকৈও তাৰ বল সৰহ। ইংলণ্ড দেসত আগৈএ ভাল বলদ গৰু একোঁটাত ১০০ এস টকা মান দাম আছিল। হাল বাবলৈ আৰু ৰথ, কাঠ আদি কৰি টনাবলৈ সেই জন্তু বৰ ভাল। বঙ্গালৰ আৰু হিন্দুস্থানৰ গৰুবোৰ ইউৰপৰ গৰুতকৈ সৰু কিন্তু অসম দেসৰ গৰুতকৈ ডাঙ্গৰ। সেই দেসবোৰত আৰু মান দেসতো গৰুৰে ৰথ সৰহকৈ টনাই আৰু অনেক লোকে গৰুৰ গাঁৰিতহে উঠি ফুৰে। হিন্দুস্থানৰ গৰুবোৰৰ ডাঙৰ চুট আছে, ইউৰপৰ গৰুবোৰত হলে সিমান ডাঙৰ চুট নাই। অনেক বনৰিয়া গৰু আছে, তথাপি কোনো কোনো লোকে বগা বঙ্গা বৰনিয়া গৰুক আন বৰনিয়াতকৈ নৰম বোলে। ১৫।১৬ বচৰৰ পৰা গৰুবোৰ আৰু নে বাৰ্হে। তাৰ দাঁত চাএই বয়স কিমান হৈছে জানিব পাৰি। তলৰ দাঁতৰ সাৰিতে ঘাঁহ চিঙ্গা দাঁত আঠোটা থাকে, বয়স দহ মাহ হলেই সোমাজৰে দুটা দাঁত সৰে তাতে আৰুও নকৈ দুটা গজে; সেই দুটা আগতকৈও ভালহে কিন্তু সিমান বগা ন হই। বয়স ষোল মাহ হলে সেই দাঁতৰ দুই কোসৰে আৰুও দুটা সৰে তাতো নকৈ দুটা

গজে ; এই ৰূপেই চ মাহ চ মাহৰ মূৰত আৰৈ বচৰলৈকে ছুটা ছুটা সৰি ছুটা ছুটা গজি থাকে ; জেতিয়া অলপ বুৰা হই দাঁতবোৰ লাহে লাহে কলা পৰি, দিঘল চুটি হৈ জাই, তাতে দাঁতৰ বলো কম আৰু সমান নো হোআত বন ঘাঁহ আদি চিঙ্গি চোবাই খাব নোআৰাত বচৰি বচৰি খিনাই খিনাই একো ৰোগ নো হোআকৈও মৰি থাকে। দাঁততকৈ সিঙ্গত গৰুৰ বয়স ভালকৈ জানিব পাৰি। ৪ বচৰত গুৰি ডোখৰ ডাঠ আৰু নিমজ হই ; ৫ বচৰত কিচুগ্যান সিঙ্গ জোৰ ডাঙ্গৰ আৰু কৰপো লই, আৰু সি ন মৰে মানে সিঙ্গত বচৰি বচৰি এক এক কৰপ বাহি জাই। এই হেতুকে পূৰ্ব্বৰ চাৰি বচৰে সৈতে সিঙ্গৰ কৰপ লেখিলেই গৰুৰ বয়স সঠিককৈ জানিব পাৰি। কেতিয়াবা কেতিয়াবা গৰু বেচা দুৰ্জন মানুহে গৰুৰ বয়স অলপ বুলি জানিবলৈ সিঙ্গৰ কৰপ চেৰেক চিনিব নোআৰাকৈ চাঁচি থই।

বঙ্গাল আৰু হিন্দুস্থান আন আন দেসতো মঁহৰ নিচিনাকৈ গৰুবোৰৰ নাক বিন্ধি নাকি লগাই, জেনেকৈ ঘোঁৰাত উঠি লেগামেৰে লৈ ফুৰাই তেনেকৈ মানুহে গৰুতো উঠি দিনটত ১৫।২০ ক্রোস মান কেতিয়াবা কেতিয়াবা ফুৰে। আগৰ কালত ইংলণ্ডৰ ডাঙৰ লোকে ভতৰা গৰু আৰু এক জাতৰ অতি চোকা কুকুৰ পোহে, পাচে বচৰি বচৰি গৰু কুকুৰ দুইকো জুজ লগাই তাকে বঙ্গ বুলি ৰজাকে আদি কৰি অনেক মানুহ চাবলৈ জাই, কিন্তু সেই মেলেচৰ দস্তুৰ এতিয়া এৰিলে। ইস্পানিয়া দেসত হলে এতিয়ালৈকে বচৰি বচৰি নিৰ্দ্দয়া ৰূপে ভতৰা গৰু ঘোঁৰা মানুহে সৈতে জুজাই ঘোঁৰা গৰু অনেক মাৰি কেতিয়াবা কেতিয়াবা মানুহো মাৰে। এনে কুকৰম ৰঙ্গ তামচা বুলি ত্রিচ চলিচ হেজাৰ মান মানুহে ৰজা কুঁঅৰি কুকনকে আদি কৰি তাকে চাবলৈ চাপে।

স্কটলণ্ড দেসৰ লাগন গাৰঁৰ ওচৰত 'জেবোআ বেৰ নি দিয়াকৈ অনেক খেতি পথাৰ বাৰি আচিল তাতে থকা এজন সাহাবৰ গৰুৰ জাকত এটা অতি চিকন সিঙ্গ নাইকিয়া ভতৰা গৰু আচিল সেই

গৰুবোৰ লোকৰ পথাৰলৈ নে জাবৰ কাৰনে এটা লৰা গৰখিয়া দিলে কিন্তু লৰাটো বৰ সৰপা সি টোপনিয়াই সুই সুই থাকে, পাচে গৰুবোৰে ধান খাবলৈ জোআত খেতিয়কে সহিব নোআৰি গৰখিয়াক সাস্তি কৰে তাতে তাৰ বৰ খঙ উঠি এচাৰি এডাল হাতত লৈ সি মাৰ মৰা কোনোটো গৰু বাহিৰ হলেই পাৰে মানে মৰিয়াই ওভোতাই আনে। তেতিয়া এই অপৰাধতে গৰুবোৰৰ এনে দুৰ্গতি হৈছে বুলি সেই ভতৰা গৰুটে জানি গৰুবোৰ জাব খুজিলেই সি আগচি আনে তাতে যদি কোনোটো সিমা পাৰ হৈ জাইএই তাক সি মুৰেৰে খুন্দিয়াই খুন্দিয়াই সাস্তি কৰি আনেগৈ; আৰু গৰুএ দেখি তাৰপৰা নে জাবৰ কাৰন সি আন পথাৰলৈ কেতিয়াও নে জাই তেতিয়া ভতৰাটে গৰু জাক এনে ভালকৈ ৰখা দেখি খেতিয়কে গৰখিয়াটো তাৰ পৰা নি আন বনত লগালে।

ইউৰপিয়া ভতৰা গৰুবোৰ অতি খঙাল; বান্ধি নথলে মানুহক ৰৰকৈ খেদি খেদি খু চিবলৈ জাই। এজন খেতিয়কৰ অতি খঙাল এটা ভতৰা গৰু আচিলে, তাক লোৰ সিকালিৰেহে সদাই বান্ধি থই। জেতিয়া পানি খুআবলৈ নিএ ৰখিয়াই সিকলিত ধৰি বুৰ্ধিএৰেহে লৈ জাই। পাচে খেতিয়কৰ ভায়েকে সেই ভতৰা গৰুক কেতিয়াবা জোকালত সি তাক নিচেই দেখিব নোআৰে। জেতিয়া নিলগত দেখে হোঁৰুৰনি মাৰি সিঙেৰে মাটিত খুম মাৰি মাটিবোৰ দলি মাৰি মাৰি পঠাই। আৰু সেই মানুহত তাৰ চকু পৰিলেই অতিসই খঙেৰে জেন খোঁচ মাৰি মাৰিব গৈ এই এনে ভয় দেখুআই থাকে। এদিন পানি খুআবলৈ নিয়াত সেই মানুহক কেনেৰাকৈ সি দেখা পাই খুঁচিবলৈ দুবেলিও চল চাই চাই জাঁপ মাৰিচিল, তথাপি ৰখিয়াৰ কাৰণে এৰাই জাব নোআৰিলে। পাচে এক ৰাতি সেই দেশত কোনোএ নে দেখা সুস্থুনা অতি ভয়ঙ্কৰ ধুমুহা, মেঘ গাজনি আৰু ঘনে ২ বিজুলি হৈচিল; বহু হেজাৰ বৰ টোপন মৰঙৰ নিচিনা মেঘে গাজিচিল, আৰু বিজুলিয়ে

আকাস গোটেই খন জুইৰ নিচিনা প্ৰজলিত হল। সেই সময়ত ভতৰাই অতি ভই পাই বৰকৈ বেৰাই ঘুৰি ফুৰিছিল। সি থকা গোহালিত বেৰ নাইকিয়া দেখি গিৰিহঁতে ভাবিলে জে কিজানি সি বিজুলি দেখি ভই কৰিচে, সেই নিমিত্তে তাক ওঁৱালৰ ভিতৰলৈ সুমাবলৈ লগৰ মানুহবোৰক আগ্যা দিলে তথাপি ইমান অন্ধকাৰ নিসা মেঘৰ গৰ্জনি তাতে বিজুলি দেখি কোনো মানুহ জাবলৈ সাহ ন কৰিলে। তেতিয়া তাৰ ভায়েক বৰ মৰমিয়াল মানুহ আৰু গৰুটৰ দুখ দেখি সি গৈ তাৰ ওচৰ পাই চালে দেখে সি কঁপি কঁপি পৰি আচে, আৰু তাৰ নাক সিকলিৰে চুচি ঘা লগাই থৈচে, কিয়নো সি চিঙ্গি জাব পাৰো বুলি ঘুৰি ঘুৰি বল দিচিলে। তেতিয়া তাৰ সক্ৰুক দেখিও আগৰ নিচিনাকৈ খঙ মুঠিল আৰু বৰ বঙহে পালে। তেতিয়া নিয়ম ৰূপে তাৰ পাচে পাচে গৈ ভিতৰ সোমালগৈ। ৰাতি পুৱালত তাক আকও মুকলি গোহালিলৈ আনিলে; তেতিয়া সি দেখিব নোআৰা সেই মানুহটোৰ ওচৰলৈ জোআত আম খোনৰ নিচিনাকৈ হোঁকৰি খুম মাৰি মাটি নি সিচিলে। তাতে সি ভাবিলে জেন কালি ৰাতি মই মৰম কৰিলোঁ সেয়ে ইয়াৰ মনত আচে, সেই কাৰণেহে তাৰ ওচৰলৈ মোক জাব দিচে। সেই দিনাৰে পৰা তাক জোকাই ধেমালি কৰিবলৈ আৰু মুৰত থপিয়াবলৈ দিলে, জেতিয়া সি তাক চাবলৈ জাই ভতৰাই বৰ বঙ দেখুআই আৰু সেই মানুহক জেনেকৈ ভাবে সৈতে ধেমালি কৰিব দিএ আন কোনো মানুহক তেনেকৈ নিদিএ। §

জাইফলৰ গচ।

The Nutmeg Tree.

ত্রিতিয় চোঙা। নম্বৰ ৩। মার্চ ১৮৪৮ খ্রিষ্ট অং সঁক।

এই অতি সুন্দৰ গচ মোলোকা মাজুলিত অধিক আচে কিন্তু আন আন ঠাইতো পোআ জাই। এই অসম দেসৰ পর্বতবিলাকতো আচে তথাপি এইবোৰৰ গুটি অতি তেনে ভাল ন হই।

জাইফলৰ গচ একুৰি হাত মান ওখ হই তাৰ পাতো দেখিবলৈ অতি চিকন। ফুলবোৰ সৰু আৰু অলপ হালধিয়া বৰন। গুটি হলে নৰা বগৰিৰ সমান ডাঙৰ আৰু তাৰে নিচিনা দেখিও; পকিলে হালধিয়া পৰে। এটা কিতাপত লিখিচে, জাইফলৰ গচে বচৰেকত তিনি বাৰ গুটি ধৰে। প্রথমবাৰ এপ্রিল মাহত, সেইবোৰ গুটি আটাইতকৈ ভাল। দুতিয়বাৰ আগষ্ট মাহত, ত্রিতিয় বাৰ ডিচেম্বৰ মাহত;. কিন্তু গুটি ভালকৈ পকিবলৈ ৯ মাহ মান লাগে। জেতিয়া পকে পাৰি আনি, বাকলি বখলিয়ালে, ভিতৰত এতৰপ জালৰ নিচিনা পাতল ঢাকনি চাল থাকে, তাকে নিৰলকৈ একআই সুকাই থই, সেয়ে জাইপত্রি। পাচে গুটিবোৰ তিনি মাহ মান ধুঁআৰ ওপৰত দি সুকাই, ভাঙ্গি, সাহটো উলিয়াই, তাকেহে জাইফল বোলে। আৰু সি সৰহ দিনলৈ থাকিবৰ মনেৰে চুনৰ পানিত জুবুৰিয়াই।

জিবোৰ জাইফলৰ বৰ গন্ধ আৰু ডাঙৰ, গধুৰ আৰু জলফাই টেঙ্গাৰ দৰে দেখি সেইবিলাক চিকন, তাক বাচি বাচি কিনিব লাগে। সি খাবলৈ উত্তম মচলা আৰু দৰবলৈকো অনেক কার্জ-

লৈকো ভাল। জাইফলবোৰ জন্ত্ৰত চেপিলে অতি সুগন্ধিত তেল ওলাই; সেই তেল দৰবলৈ বৰ চিকন। জাইপত্ৰিৰ বৰন অলপ ৰঙ্গটুআ, চোবালে মুখত ধৰে চোকা। জাইফল যি কাৰ্জলৈ ভাল জাইপত্ৰিও সেইবিলাকলৈ ভাল। সি অতি চোকা আৰু লঘু দেখি তাৰ দৰ জাইফলতকৈ অধিক হয়। কেতিয়াবা কেতিয়াবা জাইফল কেঁচাতে চিঙ্গি আনি, বাকলিএ সৈতে তেনেই চেনি দি পগাই আচাৰ কৰে, তাক খাবলৈ অতি চিকন, আৰু সেই চেনিৰ ৰসতে থলে কুমলিয়া জাইফলেই বহুত বচৰলৈ ভালে থাকে; আৰু টেকেলিত ভৰাই জাহাজেৰে অনেক দেসলৈ নি বেহা কৰে। সেই গচৰে গুটিএ সৈতে ডালৰ নক্সা ওপৰত লিখা আছে।

জাইফল অতি উত্তম সজ গন্ধেৰে,
মানুহৰ ভোগৰ হেতু দিলে ইশ্বৰে।
খোআ বস্তু জিবোৰত তাক মিহলাই,
মহা মনোহৰ ৰূপে সুগন্ধ কৰয়।
জাইপত্ৰি হলে তাক সকলোএ খাই,
মচলাৰ মাজতে উত্তম বোলা জাই।
কোনো কোনো লোকবোৰে জাইফল আনি,
তাৰো তেল লই জন্ত্ৰত চেপি টানি।
বেজইঁতে দৰব কৰি সেই তেলেৰে,
নানা বিধ ৰুগিয়াৰ ৰোগ ভাল কৰে।
কেতবোৰ লোকে আৰু কোমল জায়েৰে,
চেনিৰে সিজাই তাৰ আচাৰকো কৰে।
আৰু তাক খাবলৈ এনে মধুৰ হয়,
দেসে দেসে বেচি তাৰে বেহাও কৰয়।

শ্রীপ্রাণনাথ বৰুআই লিখা
কলি[ক]তা আদি ভাটি দেসৰ বিবৰন।

Prannath Borua's Description of Calcutta.

চতুর্থ চোআ। নম্বৰ ১। জানুআৰি ১৮৪৯ খ্রি° অ° সঁক।

আমি তির্থ জাত্রাৰ কাৰন দখিন পচিম এই সকল জি জি জিলাত আগেয়ে কোনো কালে নে দেখা দেখি অহা হৈচে, তাক সংগ্রহ কৰি স্রিজুত পাচুৰি চাহাবক চাপা কৰাৰ কাৰন দিয়া জাই।

প্রথমতে মুর্চিদাবাদ চহৰত নেবাবৰ তুআৰত চুটা জন্তু দেখিলোঁ; তাৰ হাত ভৰি সকলো সিংহৰ দৰে; মুখখন আৰু মুৰটো মানুহৰ নিচিনা; আগ ঠেঙ্গৰ মাজতে তিৰোতাৰ নিচিনা চুই স্তন। (আগই মাহৰ অৰুনোদইত জি স্ফিংচৰ কথা লিখা গল, এনে জন্তুৰ সেই মুর্ত্তি।)

পচিমত সিতাকুণ্ড নামে এটা পুখুৰি আচে, তাৰ পানি বক বক কৰি তলৰ পৰা উতলি থাকে; এক নলাই দি সেই পানি গৈ আচে, আৰু চকুৰে দেখালৈকে তপত। সেই পুখুৰিৰ পানিৰ ওচৰত বহিলে ভৰি পুৰিব খোজে, কিন্তু চাউল দিলে ভাত ন হই; মানুহে চুব নোঅৰা তপত। আৰু গয়াৰ ফল্‌গুবালি বুলি এক ঠাই আচে, ওপৰে বালি খানিলে পানি ওলাই। সেই পানিৰ লগত বলিয়ৰা মাচৰ নিচিনা সৰু সৰু মাচ অনেক ওলাই। আৰু কটককৈ জোআ বাটত বৰ নদি বুলি এখন আচে, তাত পাটলি নাও জোৰকৈ এক হাতৰ আঁতৰে সালৰ চতি লগাই ওপৰে পাট পাৰি, হাতি চুটিয়াকৈ পাৰ কৰিবৰ দেখিচোঁ। আৰু স্রিখেত্রত পাঁচ ঠেঙ্গিয়া বলদ আচে;

চাইটা ভবি ইবোৰ গৰুৰ নিচিনা, এটা গলধনৰ চুঁটৰ পৰা মাটিৰ এবেগতৰ ওপৰত ওলমি থাকে। এক এক গাইত পুআ /৮ সেৰ, গধুলি /৮ সেৰ গাখিৰ ওলোআ গৰু দেখিচোঁ। চাগলি একোজনিৰ বাট খামোচ নে পাই, এবেগত মান দিঘল; দুই বেলাত /৪ সেৰ গাখিৰ সততে ওলাই। পচিমৰ মহবোৰ গৰুএ সৈতে একে লগে ৰাখে। গৰুতকৈ মহ কেতবোৰ সৰু, সিঙ্গ এহাতমান, নেজ গচ গৰুৰ দৰে মাটিত পৰা। আৰু সেইখনৰ মগনিয়াৰ মানুহ কেতবোৰে পইচা খোজাত নি দিলে তাৰ আপোনাৰ নাক বা কান খন কাটে, নাইবা বুকুত মিতখন সুমাই দিএ, এনে মানুহ আচে।

আৰু কলিকতা চহৰত কলেজৰ ঘৰত ইংৰাজিএ জন্ত মলুক দখ কৰিচে, তত মলুকৰ বিক্ৰিতি হৈ জি সকল মানুহ গৰু চৰাই হুই, সেই সেই জন্তবোৰ ৰাখি থৈছে। চাৰি হাতেৰে, তিনি চকুআ, দুই মুৰিয়া, তিন ঠেঙ্গিয়া, তিনি মহিয়া, চাৰি মহিয়া, দহ মহিয়া পৰ্জন্ত লৰাবোৰ আছে। চৰাই পোআলি চাৰি ঠেঙ্গিয়া দুই মুৰ, দুই ঠোঁট এনে আচে। চৰাই পোআলি চাৰি ঠেঙ্গিয়া দুই মুৰ, দুই ঠোঁট, এনে আচে। বন মানুহ তাতে আচে; ওথ চবচবিয়া লৰাটোৰ সমান; গাটো নিচেই মানুহৰ দৰ, মুখ খন বান্দৰৰ নিচিনা। আৰু জন্ত এটা আচে; পহুতকৈ দিঘল আৰু ওখ, তাৰ পেটত এক জোলোঙ্গাৰ দৰে আচে; তাৰ পোআলি চৰিবলৈ জাই, পিচে আহি তাতে সোমাই থাকে। আৰু মৰা সিংহো আচে, সেয়ে বাঘৰ নিচিনা হুই।

চহৰত দিঘে পথালিএ এদিনৰ বাট আন্দাজ হুই; এভিয়া চকেদ পকি দেলান। আলিবোৰত এবেলি গলে তাৰ ঠিক ধৰিব নোআৰি আৰু জি খন টিলা আচে, টিলাৰ দুআৰত গোৰা চাহাবৰ নিচিনা এজন, কলা দু জন চিপাহি থিয় হৈ থাকে। তাৰ ভিতৰত লোহাৰ পিতলৰ কত বন্দুক আচে, তাৰ ঠিক নাই; আটাইবোৰ বৰ টোপ, আৰু গুলিৰ বম গোলাৰ দল আচে। আৰু লৰ্ড চাহাবৰ সিংহ দুআৰত দুই কালে বগা, কলা, সৌজিয়া, এনে পিলাচৰ নিচিনা

টেকেলিবোৰত ওলোমাই থোৱা দুই হেজাৰ মান চাকি লগাই। দুৱৰ পৰা অনেক বৰনিয়া ভৰাবোত জেন দেখে। আৰু গোটেই থন জিলাত ১০।১২ টাঁৰৰ আঁতৰে এক এক লোহৰ খুঁটাৰ ওপৰে এক এক ফানুচ লগাই। আৰু কলেৰে পানি তুলি চহৰৰ দুআৰৰ মুখে মুখে একোটা সৰু পুখুৰি আচে, বাতিপুয়া গধুলি ভৰাই দিএ। সেই পানি কোন পোনে আহে, কোন পোনে জাই, তাৰ ঠিক নাই, এই সকল কথা দেখা গল। বিলাইতৰ পৰা অহা সৰু জাহাজ গঙ্গাৰ ঘাটত নাৱৰ ওপৰে মানুহ পাৰ হৱ পাৰে ইমান ভাঠ। গঙ্গাৰ মাজত তামৰ ডিমা লাউৰ দৰে ওপঙ্গি থাকে, তাতে সেই জাহাজবোৰ বান্ধে; ডিমা আন্দাজ ৫।৬ হাত মান ডাঙ্গৰ। আৰু বালি চৰত জি জি জাহাজ আচে কলিকতালৈ নাহে; সেই জাহাজ বহলে বঙ্গলাৰ সমান, দিঘলে এনে দুজোখা মান। আৰু তাতে লোন পগাই দম দম কৰি থোআ দেখিলোঁ; সেৰে দুই পইচা দাম। আৰু তাৰে পৰা আহি দিনে ৪ টা ৪ টা ঢৌও কলিকতাই দি জাইহি, সেই ঢৌও আহোঁতে উজনি জাওঁতে ভাটি এক দুপৰ মানৰ বাটত নাও বাব নে লাগে, বেগে আহে জাই।

টেঙৰ জালোআইৰ কথা।

The Ready Fisherman.

চতুৰ্থ চোঙা। নম্বৰ ৩। মাৰ্চ ১৮৪৯ খ্রি° অ° সঁক।

এক জালোআই নৈত মাচ ধৰোঁতে এনে চিকন মাচ এটা পালে তাৰ নিচিনা মাচ পোআটো চাৰি কোনেও দেখাই নাই। জালোআই মনত ভাবিলে, জে এই মাচটো হাটত বেচিলে অলপ মান কপ পাম; ৰজাৰ আগলৈ নিলে দেখি ভেওঁ সন্তোস হৈ আমাকো সন্তোষ কৰিব। ইয়াকে বুলি জালোআই মাচটো লৈ ৰজাৰ আগলৈ গলত, মাচটো দেখি, ৰজাই বৰ ৰঙ্গ পাই জালোআইক তেতিয়াই এস কপ দিবলৈ আগ্যা কৰিলে। তাতে মন্ত্রিএ এই কথা সুনি ৰজাত কলে, বোলে, এটা মাচত এস টকা কপ দিয়াটো উচিত ন হই। ৰজাই কলে মই এবেলি আগ্যা দিলোঁ নি দিলে মই লাজ হম। মন্ত্রিএ বুধি দিলে যে আপুনি এই মাচটো মতা কি মাইকি তাক জালোআইত সোধক; জদি মতা বোলে মাইকিটো, জদি মাইকি বোলে মতাটো আনিবলৈ জালোআইক আকও আগ্যা কৰোক; লগৰটো মাচ আনি দিব নোআৰিলে কপ নেপা। তেতিয়া ৰজাই মন্ত্রিৰ বুধিৰেই জালোআইক সুধিলে জে এই মাচটো মতা নে মাইকি। জালোআইএ কলে, এই মাচ মতাও ন হই মাইকিও ন হই ই নপুংসক। সেই কথা শুনি ৰজাই হাঁহি তাক দুস কপ বঁটা দিলে।

কলিকতাৰ সুখিয়াতি।

Description of Calcutta.

৬ বচৰ। নম্বৰ ৩। মার্চ, ১৮৫১।

কোনো কোনো ভদ্র লোকৰ অভিলাস জানি
কল্কতাৰ গুনা গুন পৰাৰ বখানি;
চহৰৰ গুণ জস অন্ত কেবা কৰে,
প্রচাৰ কৰিতে গুণ মাসেকে না পাৰে।
জন্তপি কৰিলোঁ পৰাৰ বাহুল্যক ডৰি
অল্প বোধে ৰচি আচোঁ মোট মোট কৰি
সক বৰ গঙ্গা মধ্যে চহৰ প্রকাসে,
ভাগিৰথি গঙ্গা মাই বহে জাৰ কাসে;
পৰম্পৰ সুনি আচো সব্দ চহৰৰ,
প্রবেস হৈয়া ভাত পালোঁ বৰ ডৰ।
দির্ঘে প্রস্তে চহৰৰ চাৰি ক্রোস প্রাই,
তথাকাৰ লোকে মাত্র তাৰ অন্ত পাই;
মেলা নগৰ্ ইটা খোলাই বাদ্ধিচে প্রবন্ধে,
স্বর্গ বোধ হয় তাহা প্রবেস হইতে।
স্বর্গৰ আক্রিতি হেতু চহৰ্ নাম বুজি,
সেই থানে লোক হেৰাই ৰাস্তা নে পাই খুজি
পথ বিচাৰিয়া নে পাই খেদ কৰে বৰ,
কোনো লোকে মাৰে বুলি মনে কৰে ডৰ
জাহা খেদ কৰি ফুৰে, সুনা সর্ব্ব জন,
কিনাৰাম সত্রিয়া ৰচে পদ বিচখ্যন।

পথ হেৰোআ লোকৰ খেদ

হাই হাই, কিনো কঁপাল মোৰে,
পৰিলোঁ বিপদ ঘোৰে,
কোন বিধি পথ উপদেসে ?
অন্ধকাৰ জাম মৰি,
গাবিৰ তলত পৰি,
বিপতি মিলিব বৰ সেসে।
হাঁঠি হাঁঠি আধা ৰাস্তা,
নে পাঁও কোনো ফালে দিসা,
কোন বিধি চিনাইবেক মোকে ?
পথ জদি সোধো মই,
মুৰে মাৰে টাঙ্গোন চই,
মুষ্টি গোট মাৰে মোৰ বুকে
নে পাঁও নিবাসৰ পথ,
সুৰ্জ ভৈল অস্তাগত,
কোন বিধি দিবেক উপাই ?
হাতে থকা হলে পইচা,
সুধি চালোঁহেঁতেন ৰাস্তা,
কৰি বিনা গালি গালাজ খাই।
এই ৰূপে কোনো লোক হইয়া কাতৰ,
কাৰো কাসে ৰক্ষে ৰাতি মনে কৰি ডৰ ;
পুহাইলে ৰজনি জদি দিসা দিসে জাই,
বাট পথ সুধি জাই গালা গালি খাই ;
কত কত সুধি পাচে বাসস্থান পাই,
বিধি দিলে স্বর্গ জেন হাতত পোলাই।
আত পৰে কহোঁ সুনা চহৰ বেৱস্থা,
হেজুলিয়া ইটা বাড়ি আছে সর্ব ৰাস্তা ;

গাৰিৰ গঞ্চালে তাহা ধুলা প্ৰাই হই,
হিমালয়ৰ হিমে জেন অন্ধকাৰমই;
সেই ধুলা অনুমানে জোজন্ উৰ্ধে জাই,
তৰু ব্ৰিখ দেখি জেন অগ্নি দাহ প্ৰাই।
সপ্তাহ দিন অন্তে ধুলা গো গাঁৰিতে তুলি,
গবৰ্ণমেণ্টে হুকুম দিএ পকি বান্ধা বুলি;
হেন সিখ্যা মনে ধৰি নকৰ লোকে জাই,
প্ৰবন্ধ কৰিয়া সব ইটা বদলাই।
পুনু পুনু সেই ৰূপে পথ জুগুত হই,
দুই কিনাৰে কলৰ জন্ত্ৰে গঙ্গা জল বই;
জেন সিন্দুৰৰ আলি তৈলেৰে লিপই,
ব্ৰিষ্টি জল পৰি আলি সেই ৰূপে হই।
টকা সাস্তা, বস্তু মৰ্গ, চহৰ বিচখ্যন,
বিচাৰিলে সকল দ্ৰব্য পাই তেতিখ্যন।
অনেক বিচিত্ৰ দ্ৰব্য তাতে পোআ হই,
বসতি কৰিচে লক্ষ্মি আপুনি নিচই।
সৰ্ব দেসৰ লোক মাত্ৰ তাতে পোআ জাই,
নদি নদৰ জল জেন সুমুদ্ৰে বহই;
গুম গুম কৰে জেন গৰ্জ্জন মেঘৰ,
সেইৰূপে দিবা ৰাত্ৰি সব্দ মনুস্যৰ।
অদ্ভুত তামোচা অনেক আচে সেই চহৰে,
কৰুতাক নিন্দা কৰে কে চেলা পামৰে।
দিনে দিনে দুই সত লোক ম্ৰিত্যু হই,
গনিবাৰ সাধ্য নাহি কত জন্ম পাই।
অন্নত কৰিয়া ৱিধি দুই দস সত,
দিনে দিনে আমদানি লিখিতৰ মত।

চলিওক লোক সব কক্তা চহুবে,
পরাব মিচা হুই জদি নিন্দিবা আমাবে।
চিৎপুর হৈতে ছুই দণ্ডে পটলডাঙ্গা পাই,
তাবোতবে মেদিকাল কলেজ দেখা জাই;
ঘবব নক্চা দেখি জেন দেবব দেবপুবি,
ম্রিত্যু সব দেখি যেন জমব নগবি।
প্রিথিবিব জত জন্তু তাতে দেখা জাই,
বিধিব নির্বন্ধ অঙ্গ খণ্ডে খণ্ডে পাই।
ইহাব ভাটি দখিনতে ইংবাজি কলেজ,
বিবি চালিয়া পহে তাতে কবিয়া সমাজ;
অপেশ্ববি গান কবে ইন্দ্র পুবে জেন,
তদ্রুপ পর্হিচে ভাত বিবি চলিগন;
সর্ব অঙ্গ পবিস্কাব দেবব তকনি
সেইকপে কন্যা সব নবিন জোবনি।
হাই হাই, ইংবাজিব কিনো কর্ম বিচখ্যন,
কোন বিধি কবি আচে চহব্ নিকপন।
এই সব কথা মাজে লজ্জা নাহি দিয়া
অল্প বোধে পবাব বচে কিনাবাম সত্রিয়া।

কৌন্সলব অফিচব বর্নন

আতপবে কহো মই কৌন্সলব কথা,
নাই পটন্তব কপ তাহাব বেবস্থা।
অতি দির্ঘাকাব ঘব প্রস্ত আচে বব,
চৌতলা মহল সিতো নির্মান ইটাব;
জেন গিবি বব শ্রিঙ্গ তাহাব উঁন্রত,
পবম সুন্দব দেখি অতি সোভাবিত।

উক্ত ঘৰে সৰ্ব্ব দেসৰ ভাল মন্দ হই,
কিন্তু দেৱানিৰ কৰ্ম হস্তে ন পৰ্স ই।
ইংৰাজিৰ ৰিনা আন ভাসা ন চলই,
ত্ৰিচ চলিচ্ লোক তাত চকিতে থাকই ;
ইংৰাজি সমাজ তাৰ বিচাৰ কৰ্ত্তা হই,
নিমিসৰ মধ্যে তাত বিচাৰ কৰই।
আৰু কহি কিবা আমি কত পাৰ পাৰ,
গবৰ্ণমেণ্টৰ ঘৰৰ কহোঁ ব্যৱহাৰ।
নৱ দস পুৰা ভূমি চৌগৰ ভিতৰ,
চতুৰ্দ্দিসে চাৰি দ্বাৰ দেখিতে স্নুন্দৰ ;
পকি গৰৰ ওপৰে দ্বাৰ দুই কোনা,
দুই দুই সিংহ তাতে কৰিচে নিৰ্ম্মনা ;
দুই দুই দ্বাৰ পাল থাকে দ্বাৰে দ্বাৰে,
তাহাৰ প্ৰতাপে কোনো সোমাব নোআৰে।
অতি স্নুসোভন পকা গ্ৰিহ ভয়ঙ্কৰ,
কিচু দুৰে দেখি জেন কৈলাস সিখৰ ;
ইটাৰে বান্ধিচে তাক দেখিতে স্নুন্দৰ,
কঁহাৰৰ পুত্ৰ জেন গৰ্হে সিটো ঘৰ।
জন্ত্ৰে তন্ত্ৰে জানি জেন নিজে বিশ্বকৰ্ম্মে
কতদিনে সিতো ঘৰ কৰিচে জতনে।
তাত উঠি জনা জাই থনে অনুমানি,
পঙ্কজ বিলাসে হেৰা আহি আচো আমি ;
ইতো গ্ৰিহপতি গৱৰ্ণমেণ্ট বাহাদুৰ,
নৰেশ্বৰ নৰোত্তম হৈ আচে প্ৰচুৰ।

খাচ কমিস্যন অফিচ বৰ্নন

তাত থাকি দেখি পাচে পচিম দিসতে
সদৰ দেৱানি খাচ কমিস্যন তাতে ;
ত্ৰেতলা মহল পকা ঘৰ জে উত্তম,
খাচ কমিস্যন নিজামত নবোত্তম ;
হাঁচি কাহ আদি কৰি তাত কিছু নাহি,
গোঁজা মাৰে যিটো লোকে তাত কৰে হাই ।
ওথ ঘৰ দেখি অতি পৰম সুন্দৰ,
অনুমানে বুজি জেন বৈকুণ্ঠ নগৰ ।
ফাৰ্চি বিনা অন্যাখ্যৰ তাত ন চলই,
তাহাতে বাঙ্গালা মাত্ৰ জানিবা নিচই ।
সেই ঘৰৰ পচিমে বাজি ঘৰ আচে
আত পৰে কিনাৰাম সত্ৰিয়া ৰচিচে ।

অথ বাজি ঘৰৰ বৰ্নন

তুতলা মহলে এক বাজি ঘৰ আচে,
সপ্তাহৰ মধ্যে তাত ৰঙ্গ মিলে পাচে ;
ধন লুভি জত লোক প্ৰধান আচই,
বেহিয়া বহিয়া সবে বাজিকে মেলই ।
জেই চাহাবৰ হুই গুটি পৰাজই,
নিৰ্বন্ধৰ জত টকা তেতিখ্যনে দেই ।
আত পৰে কহোঁ আমি চুপ্ৰিম কাচাৰি,
গ্ৰিহৰ খোলাচা আমি কি কৰ বিচাৰি ।

অথ চুপ্রিম কৌর্ত্ত বর্নন

জতনেৰে তিন তলা সুসোভন অতি,
অনুমানে বুজি জেন ইন্দ্র অম্রাবতি;
তাতে থাকি অষ্ট চাহাব্ কাচাৰি কৰই,
ধর্মৰাজা জেন মত পাপ বিচাৰই।
চহৰৰ বিনা আফিল্ কদাচ ন কৰে,
মহা ৰাণিৰ অফিচ্ তাত থাকে ৰৰোবৰে;
লোক অনুমতি পাই ৰচিলো পৱাৰ,
সংখেপ কৰিয়া আমি লিখি আচোঁ তাৰ।
হ্রস্ব দির্ঘ কৰি জদি সুজানে পৰ্হই,
এই কৰিতে কদাচিতো নিন্দা নাহি হই।
পৱাৰ পৰ্হিয়া লোকে চহৰ দেখা হই,
প্রবন্ধেৰে কিনাৰাম সত্রিয়া ৰচই।

অথ কিলাৰ বর্নন

কৌঞ্জল পচিমে আচে গঙ্গা সমিপতে
কিলা নামে এক কোঁঠ কঠিন ঠুকিতে;
প্রিথিৱিৰ সম দেখি ওপৰ ত্রিন আচে,
চুৰে থাকি মু বুজই তলে কিবা আচে;
প্রবন্ধেৰে জদি তাতে ঠুকিবাৰে পাই,
এমুআ ঘৰৰ বন্ধ কতো দেখা নাই।
চুই পাসে চুই ঘৰ মধ্যে ৰৰ ৰাস্তা,
এক পাসে দেখি টোপ ৰৰ ৰৰ মোস্তা।
একো একো ঘৰ দেখি পর্ৰত আকাৰ,
জত ঘৰ আচে তাত গনে সক্তি কাৰ?

চারি গোট বর টোপ বাজ্য যারে থাকে,
রাতি চারি প্রহরতে চারি গোট ফুটে।
কিলা মধ্যে গোঁরা আছে চারি সত মান,
বগা রন দেখি যেন ইংরাজর ঠান।
সংগ্রামর জত জন্ত্র তাতে রাখি আছে,
কারাজ করিতে প্রতি সুক্র বার দিচে;
গোঁরার কারাজ জদি দেখিবারে পাই,
সংগ্রাম দেখিতে বাবা প্রয়োজন নাই।

অথ টাকচাল বর্ন্নন

সুন সুন বুধিমন্ত, সবে কথা এক চিত,
টাকচাল ঘরর বেবস্থা।
সিতো ঘর দির্ঘ বর, উস্রিত আছে ভয়ঙ্কর,
সুনি অতি আচম্বিত কথা।
চৌঘরে লোহার গর, পহরাতে বরোবর,
অষ্ট জন চিপাহি থাকই।
কদাচিতো কোনো লোকে ঠুকিব নোআরে তাতে,
বিহুরেতে লোক হেঙ্কারই।
সেই ঘরর টাকচালে টাকা মারে জন্ত্র কলে,
দেখি অতি বর অদভুত;
করি আছে বহু জন দেখা জাই কলা বর্ন,
রুপ মোহর মারিচে বহুত।
লোহার সিকলি জরি কলে আছে ধরি ধরি,
অন্ত নে পাই দেখোঁতে দেখোঁতে।
কোথা রুপ দিয়া থাকে, কোথা মোহর মারি আছে,
দেখা নে পাই জন্ত্রর মধ্যতে।

জেন বক্কা কপৰ তোবা কাটি দিলে তাহাৰ তলা
সকল টকা গেৰি গেৰি পৰে।
হস্তি জেন কপে ভৰ্চে, মেঘে জেন ধাবে বৰ্সে,
সেই মতে কলে কপ গিবে।
সুধিৰ চাহাব জনে অধিপতি সেই খানে,
টকা মোহৰ কৰে ৰাতি দিন।
দিবা ৰাত্রি সম কৰি বাজে জন জন কৰি
কলৰ নাহিকে খতি খুন।
সেই কলে টকা জত দিনে ৰাতি হুই কত,
তাৰ সংখ্যা মনে ন ধৰই।
কিন্তু মনে অনুমানি ঘণ্টা বেলাই টকা খনি
দস হেজাৰ মাৰিতে পাৰই।
ঐ কলৰ মধ্যে হৈতে সৰ্ব টকা হুই,
জেন গিৰি শ্রিঙ্গৰ্পৰা জল ধাৰা বই;
গিৰ গিৰ গিৰ গিৰ সব্দক কৰিচে,
অনুমান বিধি নিজে নিৰ্মান কৰিচে।
কল জন্ত্রে অগ্নি ধুঁআ জত উপজই
সেই ঘৰৰ ভিতৰতে কিঞ্চিতো ন ৰই।
কলৰ্মধ্যে মধ্যে জাই ঘৰৰ ওপৰ।
জন্ত্র বলে উঠে ধুঁআ গগন মণ্ডল।
সত্য বিনা এ পৰাবে অন্য কিচু নাই।
অসত্য ৰচিলে কিবা লাভ পোআ জাই;
ইহাতে কৰিয়া আমি কি কব বিস্তৰ?
কিনাৰাম্ সজ্রিয়া কৰি টাক্‌চাল জন্ত্রৰ।

গাঁও আৰু বজাৰৰ বর্নন

কালি ঘাটৰ পচিম দিগে গ্রাম খিদিপুৰ,
লিখিলে বাহুল্য হই, কি কব বিস্তৰ ?
ধন্য ধন্য থান সিতো লক্ষ্মি নিজে বসে,
তাৰ মধ্যে চাপন খানা বাজাৰ প্রকাসে।
তাতো কৰি প্রধান্ আচে চিক্লিয়া বাজাৰ,
তাহাৰ পচিমে পটল্‌ডাঙ্গা নাম জাৰ ;
চাপাতলা হাট আচে তাহাৰ দখিনে,
বাঘ বাজাৰ্ এক আচে উত্তৰ পচিমে।
ততোধিক ৰূপে আচে বৰ জে বজাৰ,
সমন নগৰ দেখি প্রতাপ তাহাৰ।
সে বজাৰে দেখি অতি প্রজা লোকাৰন্য,
কোন বেটা গনিবেক তাতে কত সৈন্য ?
সব বজাৰত কৰি দ্রব্য সাজা আচে,
কিন্তু সিধা লোক গেলে ঠগ হই পাচে ;
কদৰ বুজিয়া তাত কথা টানি নেই,
ঠগি লোকে সোধে তাক হাই ডাবি দেই।
কোন বেটা কোন লোকৰ মাথা কাটি লই,
তথাচ তাহাৰ কিছু সন্ধান ন হই।

চহৰ বর্নন

চহৰ চহৰ বৰ অতি বাহাদুৰ,
সেহৰ ভুবন জেন কৰিচে প্রচুৰ।
বজাৰে ঘু ফুৰে জদি কৰিয়া বৰাই,
মাথাই কৰি সব দ্রব্য দিএ কৰি পাই।

চহৰতে জত লোক থাকে জেই ঠাই,
নিবাসৰ চাৰি দিসে চাৰি বজাৰ পাই।
উত্তম অধমে কৰে বৰ জে পোচাক,
জোঁতা মাত্র নাহি পদে কুতা আৰু কাক।
কোনো জদি ধনা হেতু সমর্থ ন হই,
ধাৰ কৰি সেই বেটা পকিতে চৰই।

অথ পুখুৰিৰ বর্নন

আৰু আমি কহোঁ সুনা পুস্কর্নিৰ কথা,
কহিতে বিপুল লাগে তাহাৰ বেৱস্থা।
দির্ঘ প্রস্ত অতি বৰ পুখুৰি বিস্তৰ,
প্রবন্ধেৰে ইটে বন্ধা দেখিতে সুন্দৰ।
চৌ দিসে লোহাৰে বেৰা ঠুকে সক্তি কাৰে,
ডবাব নি দিএ ভৰি ভাণ্ড চাৰি পাৰে;
চতুর্কোনে দিপ জলে বাতি সমুদাই,
দির্ঘ দির্ঘ ৰাস্তা জেন দিপ সেহি প্রাই;
সর্ব জন দেখি জেন জমুনাৰ নই,
তাতে মত্‌স্য পুত্র মেলি কত পুসিচই।
ৰাস্তাই পুস্কর্নিৰ দিপ বহু বহু জলে,
ৰাত্রি হৈলে সেই প্রদিপ পুষ্প ৰূপে ফুলে;
জল হৈলে সেই প্রদিপ ন হই নির্বান,
জি জি ঠাইতে জেই জাই পাবই সন্ধান।

অথ চহৰ সুখিয়াতি

ধন্য ধন্য চহৰ ৰাৰা কলকতা নগৰ,
লোনা জল বিনা হেৰা থাকিতে সুন্দৰ।

গুম গুম বাজে জেন গাঁবিব। ঘণ্কাল,
কোনো সব্দ ভেদ নাই সদা কোলাহাল।
দুম দুম দাম দাম গিব গিব করে,
ঠেলা ঠেলি লোক পরে দেখি রঙ্গ চরে।
কিনো চিত্র, কিনো রুপে, কিনো কারিকর,
জত জন্ত্র নির্মান করে কল্কতা চহর।
চল চল চল ভাই, কল্কতা চহর,
তাহা দেখি চক্ষুবির্তি সবে অস্তকর।
কল্কতা নগর জেই জন দেখা নাই,
ত্রিতিকার কলচিত্তে আচই লুকাই;
জেই জন দেখি আচে কল্কতা ভুবন
চক্ষু দ্বারা করিলেক অম্রিত ভোজন।
অন্ন্য পথে গলে জদি ঠগ হানি হই,
মাথা ভাঙ্গাই গলে বাবা কিচু নাহি ভই।
লক্ষ্মি লক্ষ্মিপতি করে চহরে বসতি,
সেই হেতু কোনো কার্জ নাহি অসঙ্গতি।
সংখেপ পারার কহি এসব ভাবিয়া,
মতি অনুসারে রচে কিনারাম সত্রিয়া।

নগাঁৱত মাউৰ লগাৰ কথা।

Cholera at Nowgong.

৬ বচৰ। নম্বৰ ৭। জুলাই ১৮৫১।

জুন মাহত জিলা নগাঁৱত মাউৰে ধৰাত অনেক মান্নুহ মৰিচে। সদায় মান্নুহ মৰা দেখি মান্নুহবিলাকৰ মনত স্নুখ সাতি নাই। কেৱল অথিৰ হৈ মনত বৰ ভয় লাগি মান্নুহবিলাকে বোলে, আমিও নো এই বেলি জিম নে? মৰাবোৰ মৰিচে হই, কিন্তু আমাবো এইবাৰ জিয়াৰ আগন্তুক নাই, এনে পৰাঠত জিম জেন বুলি কেৱে আসা ন কৰিবাহঁক, কি জানি এই বাৰতেই ইস্বৰে সকলোকে সংহাৰ কৰে, সকলোএ গোট খাই ইস্বৰৰ নামকে লঁওহঁক। এই বুলি মান্নুহবোৰে গোট খাই লৰা তিৰোতা ডেকা বুৰা সকলোএ সভা পাতি গাঁৱে গাঁৱে ছুয়ো বেলা নাম লৈচে। আৰু বঙ্গালিবোৰেও গোট খাই তাল ম্রিদঙ্গ লৈ ৩ বজাৰ পৰা ৰাতি ৮।৯ বজালৈকে নগৰৰ আলি বাটে বাটে কিৰ্ত্তন কৰি কৰি সেসত গাঁৱলৈ জাই। পাচে চোতালতে বা পছুলি মুৰতে আটাইবোৰে তাল খোল বজাই হাত দাঙি ঘুৰি ঘুৰি কিৰ্ত্তন কৰি থাকোঁতেই ঘৰৰ পৰা গিৰিহঁতে আনি চেনি, বা বাতাচা, বা আন ভাল উপহাৰ বস্তু হৰিৰ লুট বুলি সকলোৰে মুৰৰ ওপৰত সিঁচি সিঁচি দিএ; পাচে মান্নুহবোৰে বুটলি বুটলি খাই। আৰু পল্টনিয়াবোৰে হলে পাৰ, চাগলি, হাঁহ আৰু নৈবেদ্যে সৈতে গোটাই লৈ কলঙ্গ নদিলৈ নি পানিৰ ওচৰতে পুজা দি প্ৰাৰ্থনা কৰি তাতে এৰি আহে। এই মতে জেয়ে জিহকে হই, তাকে কৰিচে, কিন্তু এইবোৰ কৰাত উপসাম হোৱা নাই, মৰিহে আচে, অচমিয়া উপাইৰ পৰা এটিও ৰখ্যা পোৱা নাই;

কিন্তু পাছুৰি চাহাবৰ পৰা কিচু মানুহ জিচে। সেয়ে নো কেনেকৈ জিচে, শ্ৰীজুত ব্ৰন্‌চন চাহাবে আমেৰিকাৰ পৰা আহোঁতে তেওঁ নতুন ভাল দৰব কিচু লৈ আহিছিল; সেই দৰবকে নি জি জি খুআইচেনি, সেয়ে বখ্যা পৰিচে, আৰু ওচৰৰ চাৰিও কালে জি জি পৰিচে, তাক হলে শ্ৰীজুত ইস্তদৰ্দ পাছুৰি চাহাবেও দেৱাই দিএ, দেৱাই খুআই ঘনে বাত্ৰা লৈ থাকে; তেও জদি পেট জাই, বা বাঁতি হই, আৰুও আন ৰকমৰ দেৱাই খুআই, বেলিএ বেলিএ চাহাবে নিজেই গৈ হাত ভৰি পিটিকি চাই তদাৰক কৰি থাকে। আৰু ইস্কুলৰ লৰা গোটা চাৰেক পৰিচিল, সেই দৰে চাহাবে মেমে দেৱাই দি তদাৰক কৰি ভাল কৰিলে। আৰু সকলোতে কৈচে, জাৰ জাৰ বেমাৰ হই, মোৰ এখেৰ দেৱাই নি খুআবাগৈ। এই দৰে আমাৰ চাহাবে মেমে ব্ৰনচন চাহাবেও সকলোৰে বখ্যাৰ উপাই চিন্তিচে।

মা.

অনেক দেসৰ সম্বাদ।

Journal of Events.

৬ বচৰ। নম্বৰ ৭। জুলাই, ১৮৫১।

এপ্রিল মাহৰ অৰুনোদইত ব্রহ্মপুত্রৰ গৰাত ধন পোআ কথা লিখা হৈছিল। সেই কথা বিচাৰ কৰ্তাৰ আগত সোধ পোচ কৰাত আউনিয়াটিৰ চাউল ভঁৰালিএ সেই ধন কাঢ়ি লোআৰ অপৰাধ পালত ৩ বচৰ, আৰু লগৰ ভকত জন চাৰেকক ১ বচৰকৈ ফাটক দিলে।

গুআহাটিত থকা কেঁয়া লোকে ভাপ জাহাজৰ দোআৰাই চন্দুকত ধন ভৰাই কলিকতালৈ পঠালত তত লোআ গৰাকিএ চন্দুক মেলি ইটা ডোখৰ চাৰেক ভৰোআ মাথোন পালে। পাচে গুআহাটিত ভাপ জাহাজৰ বস্তু ৰখা জি কেৰানি চাহাব, তাৰ গাত চোভা পাই সোধ কৰ্তাৰ আগলৈ নিলে। এতিয়া আমি সুনিচোঁ, তাক পঞ্চায়ত লোকে অপৰাধৰ ৰাই দিয়াত সোধ কৰ্তাই ৭ বচৰ ফাটকৰ জোগ্য বুলি থিৰ কৰিলে।

ভাটি ফালে কাপ্তান ৰবিঞ্চন নামে এজন চাহাবে হাবিত চিকাৰ কৰোঁতে এটা বৰা গাহৰি বেগেৰে আহিবৰ দেখি চিটা গুলি ভৰোআ হিলৈ মাৰিলত গাহৰিৰ আৰু খঙ্গ হৈ খেদি আহি চাহাবক কামুৰি পেট ফালি মৰিব লগাগৈ এৰি গ'ল।

লখিমপুৰৰ পৰা এই কথা পত্রত লিখিচে, এই বচৰৰ জেঠ মাহত ৰাণ্টৌ গাঁৱৰ এটা মানুহে আহু ধান নিবাবলৈ জাঁওতে বাটত এটা বনৰিয়া মহে কৰজনে খোঁচ মাৰি তপিলালৈকে মঙ্গহ ডোখৰ ওভোতাই পেলালে; আৰু সিটো ভৰিৰ গোৰোআই দি সিজ

সুমাই আঁঠুলৈকে মঙ্গহ ডোখৰ সিঙ্গতে নিলে। মুৰৰ পোনে ২।৩ খোঁচ মাৰিলে, গালে দি সিঙ্গ মাৰি মুখে উলিয়ালে ; পাচে ছ দিনৰ মুৰত মৰিল। সেই মহটো জিলাৰ শ্ৰীজুত হল্‌ৰইদ চাহাবে গুলিয়াই মাৰিলে।

আৰ গৰমুৰৰ ওচৰত এটা মানুহক গঁৰ এটাই খৰগেৰে পিঠি ফালে মাৰি, তল পেটে উলিয়ালে। সেইটো মানুহক লখিমপুৰ জিলাৰ ডক্তৰ চাহাবে দৰৰ দি এমাহলৈকে ৰাখিচে।

জেঠ মাহতে আক এটা মানুহৰ পাচ ফালে দি গুলি লাগি তপিলাই দি ওলাই বাজ হৈ গ'ল ; তাকো ডক্তৰ চাহাবে দৰৰ দি ভাল কৰিলে, এতিয়া সি আগৰ নিচিনাকৈ বল বাৰি কৰি ফুৰিচে।

ডিবুৰুগৰ জিলাৰ ওচৰত এটা বৰ মৰলি সাপে পহু ধৰি এডোখৰ গিলি থাকোঁতে মানুহে দেখা পাই বাত্ৰা কলত শ্ৰীজুত ইদন নামে কাপ্তান চাহাবে গৈ দেখি তাৰ জোখ পোত কৰি ঠিক কৈ নকচা লিখিলে।

৮ জুনত বম্বাই নগৰত থকা এটা পাৰ্চি মানুহে পেট বোঝা দৰৰ বেজ ঘৰৰ পৰা কিনিবলৈ চাকৰ পঠোআত দৰৰৰ গৰাকিএ ভুল হৈ কাকিঙ্গৰ জোল দি পঠালে, তাকে খালত এঘণ্টাৰ পাচে সেই মানুহ মৰিল। জিমান কাকিঙ্গ আনিচিলে, সি তিনটাক মাৰিবলৈকো জুৰিলেহেঁতেন।

জুন মাহত বিৰভূম নগৰৰ পৰা হাজাৰিবাগ গাঁৱলৈ ৭০ জন কইদি লোকক নিঁওতে, এক ৰাতিতে গোবিন্দপুৰ নগৰত কাপৰৰ ঘৰত বন্ধ হৈ সুই থাকোঁতে সেই ঘৰত জুই লাগি একে বেলিএ ২৪টা মানুহ পুৰি মাৰিলে, আন সাতোটাকো বৰকৈ পুৰিলে ; আক ১৯টাক অলপ অলপ পুৰিলে। ৰখিয়াবোৰে শ্ৰম কৰা হলে প্ৰাই আটাইবিলাক ন মৰাকৈ ৰাখিব পাৰিলেহেঁতেন।

চদলপুৰত এজন নিল কুঁঠিৰ চাহাবৰ বস্ত লুট কৰিবলৈ এমসা ডকাইত আহিলত চাহাবে সিইঁতক ১৪ বেলি গুলি দিয়ালৈকে সাহ কৰি থাকিল, পাচে হহকি গল।

জেৱানচিঙ্গ নামে এজন চিকৰ সেনাপতিএ এটা জগৰিয়া গোৰা চিপাহিক ধৰিবৰ নিমিত্তে তাৰ ওচৰলৈ গ'লত সি ফটিকাৰে বলিয়া হৈ একে বেলিএ সেই সেনাপতিক মাৰিলে। পাচে হাতত তৰোআল লৈ লৰ মাৰি বাটত এটা গাধ পাই তাকো কাটি পেলালে; পাচে গৈ মানুহ কাঁচি দিবলৈ পোতা চতিৰ খুঁটাক কাটিব ধৰিলে; সেসে তাক বৰ শ্ৰমেৰেহে ধৰা হ'ল।

এৰিএল নামে এখান জাহাজ ১৪ মেই তাৰিখত হুগুলি নদিৰ মুখে ওলাঁওতে লস্কৰে জুই লগালত পুৰি পুৰি পাচে জুয়ে জখাৰ পাই তাত লাগি একে বেলিএ ফুটি জাহাজ তল গল। তাত কাফিঙ্গৰ ৮০০ চন্দুক আচিল পাচে সোধ পোচ কৰি কৰিম বকৃচ নামে এটা লস্কৰ চুসি জেন বুজি দেসান্তৰ কৰি জনম ভৰ ফাটকত দিলে।

নবেম্বৰৰ ১৯ তাৰিখৰ পৰা ৬ দিনলৈ ইঙ্গলণ্ডত ভয়ানক ধুমুহা বতাহ হোআত, অনেক জাহাজ ভাগিল। এখন জাহাজত ২১৬ জন মানুহ আচিল; জাহাজ বামলৈ নিয়া হৈ ভাগিলত ৯৬ মানুহ মৰিল। আন এখন জাহাজত ৫০০ মান মৰিল।

আক্তোবৰ ২৩ তাৰিখত ৯০ বৰ টোপ নিয়া তুককি বনুআ জাহাজৰ ভিতৰত খাৰত জুই লাগি ফুটি জাহাজ আদি সকলোকে ডোখৰ ডোখৰকৈ উকআই পেলালে। তাত ৫০০ মান মানুহো মৰিল।

.৪ এপ্ৰিলৰ পৰা ৬।৭ দিনলৈকে আমেৰিকাৰ দাঁতিত বৰ তুফান হৈছিল, সাগৰৰ টৌ বতাহে তোলাত ভালেমান নগৰ আৰু গাঁৱৰ আলি বাট তল গলত ঘৰ আদি অনেক বস্তু লোকচান হ'ল। বস্তন নগৰৰ দখিন ফালে এটা প্ৰদিপ দল ভাগি পৰিল, আৰু তাত থকা দুজন ৰখিয়াও মৰিল, সিবিলাকৰ সও পোআ ন গল।

খেহ দেসৰ কান্তন নগৰৰ পৰা ওৰিএন্তল নামে এখান

আমেৰিকান জাহাজে ২৭,০০০ মোন চাহ আদি বস্ত নি ৯৮ দিনত লণ্ডন নগৰ পালে। ইমান বেগেৰে আগেয়ে কেও জাব পৰা নাই।

পাচিফিক নামে আমেৰিকাৰ এখন ভাপ জাহাজ এপ্রিলৰ ৯ তাৰিখত লিবৰপুল নগৰ এৰি ৯ দিন ২০ ঘণ্টাৰ ভিতৰত ৩০০০ মাইলৰ বহল আটলান্তিক সাগৰ পাৰ হৈ নুয়র্ক নগৰ পালে। তাৰ সমান বেগে আন কোনো জাহাজ জোআ নাই।

ওআস্তিংতন নামে এখান আমেৰিকান জাহাজত ১০১০ মানুহ উঠি লিবৰপুল নগৰ এৰি ৩০ মেই তাৰিখত নুয়র্ক নগৰ পালেগৈ। এইমান সৰহ মানুহ একে খান জাহাজত আগেয়ে জোআ নাই; বাটতো সিবিলাকৰ এটাও ন মৰিল। ॥

সাঁথৰ দিয়া।

Riddles.

বচৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ ১৮৫১।

১। ৰজাৰ লেজু গচ মেলিব পাৰে,
চপাব নোআৰে।

২। হাবিত কাহে, ওলাই নাহে।

৩। মাক জুটুলি মুটুলি,
পুতেক চোকা টেকেলা।

৪। ঘৰৰ ভিতৰ সোমাল বাঘিনি,
চাৰি ঠেঙ্গ মেলি হল গাভিনি।

৫। হাবিৰ পৰা ওলাল বুৰি,
তাইৰ চকু বাৰে কুৰি।

৬। সুফুল ফুলিচে, পিন্ধোঁতা নাই,
সুপাটি পাৰিচে, সোঁওতা নাই।

৭। এক গোট জন্তু আচে, গাৱে ত্রিভংগুৰ,
মাথে এক স্থুল আচে, ত্রিতই লেঙ্গুৰ।

৮। ত্রিশ্য হই, গুটি নাই,
ঘৰৰ কৰ্ম্মে সততে পাই,
সক কালে কাপৰ লই,
বৰ হলে নাঙ্গট হই।

৯। মুৰত চৰে, চোৰ চোৰ কৰে,
খাই হাতৰ পানি, থাকে খোৰ খানি।

১০। ন মৰা নি জিয়া দুই ভাই,
জন্তু ন হুই চলি জাই;
ঘোঁৰা ন হুই টাব চাৰি,
ৰজা ন হুই চত্ৰ ধাৰি।

১১। একে হাত কাঠ, বাৰে হাত ডাঠ,
তাৰে সাজিলে ভিম কাতৰি,
তিনি স তিনি কুৰি জঁতৰ জঁতৰি।

১২। ন মৰে, ন জিএ, একেটি ভাই,
মানুহৰ ঘৰে বিচাৰিলে পাই,
পহু পখি তাৰ মাথে
চুলে মাত্ৰ সততে কান্দে।

১৩। সৰ্ব গাই জাবৰ, মাজে কিচু খাল
খালে মুখত গোজাই সিতো,
খাবলৈকো ভাল।

অৰুনোদই। ৬ বচৰ। নম্বৰ ১০। অক্টোবৰ, ১৮৫১।

চেপ্তেম্বৰৰ অৰুনোদইত দিয়া শাঁথৰৰ উত্তৰ।

১, আলি বাট। ২, কুঠাৰ। ৩, ভোট মৰিচ। ৪, আঠুঁৱা। ৫, ঢাকনি। ৬, সুৰ্জ্জ আৰু পানি। ৭, মিচা মাচ। ৮, শাহ। ৯, ধুঁৱ; ১০, খবৰ। ১১, বচৰ। ১২, কঁকৈ। ১৩, জোৰ ভামোল।

তিনি জন ভাইৰ মিস্যনেৰি জাত্ৰা।

Missionary Tour of Native Assistants.

৭ বচৰ। নম্বৰ ২। ফেব্ৰুআৰি ১৮৫২।

আমি সিৱসাগৰ জিলাৰ পৰা ৬ ডিচেম্বৰত প্ৰথমে গৈ আউনিআটি সত্ৰৰ ভাটিএ ভেঁকেলি মুখত থকা মিৰি গাঁও পালোঁ। সেই মিৰি গাঁৱতে আমাৰ মিস্যন ইস্কুল থকাত আমি তাতে এদিন থাকি লৰাবোৰৰ লিখ্য পৰ্হাৰ মহলা ললোঁ। পাচে ইস্কুল ঘৰত মিৰিবোৰক গোটাই, তাতে আমাৰ নিতি মতে সিবিলাকৰ লগত ইশ্বৰক সেৱা কৰিলোঁ; আৰু সিবিলাকৰ আগত আমি তিনিও ভায়ে ক্ৰমেৰে আমাৰ প্ৰভুৰ মহা প্ৰাচিতৰ কথা বুজালোঁ। মিৰিবোৰ মাইকি মতা সকলোএ আমাৰ কথা স্তুনিবলৈ গোট খালে। পাচে আমি জি জি কথা, বিশেষকৈ প্ৰভুৰ জি প্ৰেমৰ কথা সিহঁতত বুজালোঁ, তাকে ভালকৈ সকলোএ মন দি স্তুনিলে; কিন্তু ইস্কুলৰ চাত্ৰবোৰৰ মাজৰ কোনো কোনোএ প্ৰভুৰ ছুখ ভোগৰ কথা স্তুনি বৰকৈ মন দিলে। আমি সিহঁতৰ গাঁও পোআৰ গধুলিও আমাৰ নাৱলৈ আহি সিহঁতে বহু পৰলৈ ইশ্বৰৰ কথা স্তুনিলে।

এই মিৰি জাতি লোকলৈ আমি সদাই স্তুঁৱৰি থাকোঁ। সিহঁতৰ আগৰ কোনো ধৰম বা সাস্ত্ৰ নাই, এতিয়াহে অচমিয়া গোঁসাইবিলাকে সিহঁতক ভকত কৰাই মিচা আস্ৰই দেখাইচে। তথাপি আমি সিহঁতলৈ সদায় আসা কৰোঁ, আৰু অলপতে ইশ্বৰে সিবিলাকলৈ পৰিত্ৰান প্ৰকাস কৰি দেখাব বুলি বিস্বাস কৰিচোঁ। ইশ্বৰে জেন এই কুসলৰ সময় আতি সিগ্ৰে আনে, তাৰ কাৰণে আমাৰ সদাই প্ৰাৰ্থনা।

সেই মিৰি গাঁৱৰ পৰা গৈ ১৩ তাৰিখে কমলপুৰ গাঁও পালোঁ। তাতে অহাই জোআই ৬ দিন মান থাকি চাৰিও ফালৰ গাঁৱত ফুৰি জি কৰম কৰিবলৈ আমাৰ প্ৰয়োজন আচিল, সেই আমাৰ ত্ৰান কৰ্ত্তা প্ৰভুৰ অমূল্য পৰিত্ৰানৰ বাক্য প্ৰচাৰ কৰিলোঁ। আমাৰ কথা স্তনিবলৈ অনেক সত্ৰৰ পৰা গোসাঁই মহাজন বিলাকে আহি আমি কোআ কথাৰে সৈতে বাদ বিচাৰ কৰিলে। কিন্তু সিবিলাকৰ সাস্ত্ৰৰ ভিতৰত জাত কুলৰ প্ৰাচিতত বাজে অন্তৰ পাপৰ কোনো প্ৰাচিত নোলাই; তাকে প্ৰমাণ কৰি বুজালত সিবিলাকেও সেই কথা হুই বুলি সৈ কাৰ্হিলে। পাচে এঈ কথা কেনেকুআ, তাক বিচাৰ পৰ কৰি চাবৰ কাৰণে আমাৰ পৰা সাস্ত্ৰ কিতাপ সিবিলাকে আপুনি খুজি খুজি ললে।

১৫ তাৰিখে সুতাৰ নামে এখন গাঁৱলৈ তিনিও ভাই গৈ হুই তিনি ঠাইত সোমাই কিচু কিচু মানুহ পাই, তাতে সিবিলাকৰ আগত অলপ বেলি প্ৰভুৰ দুখ ভোগৰ কথা প্ৰচাৰ কৰিলো। আৰু জিবিলাকে পৰ্হিব পাৰে, সিবিলাকে সাস্ত্ৰ কিতাপ ললে। তাত থকা এজন গোসাঁয়েও আমি বিবেচনা কৰি চাম বুলি, আমাৰ পৰা এখান সাস্ত্ৰ আৰু আন কিতাপ কিচু ললে। আৰু কলে, বোলে, তোমালোকে আমুক ঠাইলৈ গৈ তাতে এই কথা প্ৰচাৰ কৰাগৈ; কিয়নো তাতে এজন ব্ৰিধ গোসাঁই ম্ৰিত্যু হোআত আৰু তেওঁৰ দহ দিনিয়া দহা হৈচে। এই কাৰণে তাত অনেক ঠাইৰ পৰা বহু লোক আহি গোট খাইচে। সেই কথা শুনি আমি এজন মানুহৰ লগত গৈ সেই ঠাই পালোঁহঁক। তাতে বহু লোক গোট খোআ পাই আমি ক্ৰমেৰে আমাৰ ত্ৰান কৰ্ত্তা প্ৰভুৰ প্ৰাচিত্তৰ কথা বুজাবলৈ ধৰিলোঁ। পাচে আমাৰ কথা সুনি ১০০ মান লোক ঘৰৰ চোঁতালত গোট খালে, তাতে আমি দুই ভায়ে দুই ঘণ্টা মান সিবিলাকৰ আগত প্ৰভুক কিৰ্ত্তন কৰিলোঁ। আৰু সিবিলাকে এতিয়া জি ধৰমত আস্ৰই লৈ আচে, তাৰ দোআৰাই জে পৰিত্ৰাণ

পাব নোআৰে, তাকো বহু প্ৰমাণেৰে বুজালোঁ। আমি কোআ এনে প্ৰমাণ শুনি সিবিলাকে আৰু বৰকৈ মন দিলে। পাচে কোনো কোনোএ সুধিলে, বোলে, তেন্তে আমি যিচু খ্ৰিষ্টক নো কেনে ৰুপে চিন্তিলে পাব পাৰিম? তাতে আমি সন্তোস মনেৰে সিবিলাকে প্ৰভুক জি ৰুপে চিন্তিলে পাব পাৰে, তাৰে কথা বুজাই দিলোঁ। এই ৰুপে আমি সিবিলাকৰ আগত কথোপকথন কৰি থাকোঁতে কোনো এজন মানুহে নাম ঘৰৰ পৰা লোকবিলাকক বিঙ্গিয়াই কলে, এতিয়া তোমালোকে দহালৈ আঁহা, কিয়নো সকলো বস্তু জুগুত হৈ আচে। তেতিয়া মোৰ পাচৰ পৰা এটা মানুহে উত্তৰ দি কলে, তোমালোকৰ তাত নো কি বস্তু আচে? কেৱল মাহ আৰু চাউল মাথোন আচে, কিন্তু আমি ইয়াত অমৃত ৰুপ বাক্য শুনিবলৈ পাইচোঁ। এই হেতুকে আমি এনে কথা এৰি তালৈ জাব নোআৰোঁ; কি জানি এই কথাৰ দোআৰাই ইশ্বৰে আমাক কোনো ৰুপে মুক্তিৰ পথ দেখাই। এই ৰুপে সেই মানুহে বহু গোসাই আৰু ভদ্ৰ লোকবিলাকৰ আগত সাহ দি কলে; তথাপি কোনোএ তাৰ কথাত একো উত্তৰ দিব নোআৰিলে। আৰু মানুহ-বিলাকে আমাৰ কথা মনৰ ইচাৰে শুনি থকাৰ কাৰণে আন একো কথালৈ মন নি দিলে। পাচে জেতিয়া আমি কথা কৈ এঁটালোঁ, তেতিয়া জিবিলাকে পঢ়িব পাৰে, সেইবিলাকক সাস্ত্ৰ কিতাপ দি আন এক দুই ঠাইত সোমাই পাচে আমি থকা ঠাইলৈ আহিলোঁ।

মানুহবিলাকে আমাৰ কথাত এই ৰুপে মন নি শুনাত আমি অতি আনন্দ পালোঁ। আৰু মনত এনে সান্ত্বনা হোআত বাট বুলি আহোঁতেও নাচিম জেন লাগিচিল। এনে ৰুপে প্ৰভুএ আপোনাৰ অনন্ত পৰিত্ৰানৰ বাক্য লোকবিলাকৰ আগত আমাৰ দোআৰাই প্ৰকাশ কৰোআত আমি তেওঁৰ ধন্যবাদ কৰিবৰ অতি কাৰন হৈচে।

এনেকৈ আমি কলঙ্গপুৰত ফুৰি এঁটাই ১৯ তাৰিখে তাৰ পৰা এবেলাৰ উজনি হোআ গহপুৰ নামে মোৰ জনম ঠাইলৈ গলোঁ।

ভাতো মোৰ আগৰ চিনাকিবোৰৰ আগত ৬ দিন মান থাকি প্ৰভুৰ কিৰ্তন কৰিলোঁ। সিবিলাকে মোৰ মুখৰ পৰা য়িচু খ্ৰিষ্টৰ প্ৰাচিত্তৰ বচন স্তুনি বৰ বিস্মই জেন পালে। আৰু মই সিবিলাকৰ গাঁৱৰ মানুহ হৈ এনে নতুন ধৰমৰ কথা কোআত ভালকৈ মন দি স্তুনিলে।

২২ তাৰিখে মোৰ সৰিল অতি ভাল নো হোআত ভাইবিলাকে সৈতে ছুবৈ গাঁৱলৈ জাব নোআৰিলো, ওচৰৰ গাঁৱতে ফুৰি ১০।১২ জন লোকৰ আগত অলপ বেলি ইস্বৰৰ কথা কবলৈ পালোঁ। ভাইবিলাকে সৈতে ছুবৈ গাঁৱলৈ জাব নোআৰাত মনত বৰ অসন্তোস হৈছিল। তথাপি জেতিয়া ভাইহঁত গাঁও ফুৰি আহিল, তেঁাতিয়া সিবিলাকে অতি আনন্দৰ বাত্ৰা মোত বুজালে, বোলে, আজি আমি এঠাইত এজন বুৰা আৰু গোটা চাবেক ডেকা মানুহকো লগ পালোঁ। তাতে সিবিলাকৰ আগত কিচু বেলি কথা কঁওতেই বুৰাই মাত লগালে, বোলে, গল ৰাতি মই এটা আচৰিত সপোন দেখিলোঁ, এজন চাহাব ঘোঁৰাত উঠি আমাৰ ঘৰৰ কাললৈ পোনাই আহিচিল; তেওঁৰ বুকু বঙ্গা, মুখ বগা, পাচে তেঁও আহি মোৰ ঘৰৰ ওচৰ পোআতে কলে, মই জাবৰ কাৰণে তোমাৰ জেওৰা ভাঙ্গি দিয়া; কিয়নো চাহাবে জেন আমাৰ ঘৰলৈ নাহিব, তাৰ কাৰণে বৰ ওখকৈ জেওৰা দিচিলোঁ। তেও চাহাবে বাট দে, বাট দে বুলি কলে। কিন্তু আমি তেঁও আহিবলৈ বাট নি দিয়া দেখি চাহাবে ঘোঁৰাই সৈতে জাঁপ মাৰি ইমান ওখ জেওৰা খন পাৰ হৈ আহিল। পাচে আমাৰ ওচৰ পাই এই কথা কলে, তোমালোকে সকলোএ আগৰ মিচা ধৰম আৰু মিচা আএই এৰি সত্য ধৰম লব লাগে; কিয়নো এতিয়া সত্য অৱতাৰৰ কথা ওলাইচে। তাতে তোমালোকে ধৰিলে পৰিত্ৰান পাবা। এই ৰূপে কথা আমাত কৈ চাহাবে ঘোঁৰাই সৈতে উভৰ কাললৈ গুচি গল। সেই বুৰাই আপোনাৰ সপোনৰ কথা কৈ ভাইবিলাকত কলে, জেতে

তোমালোকে জি জনৰ কথা আমাৰ আগত কৈচা, সেই জনেই আমি সপোনত দেখা সত্য অৱতাৰ হব পাই।

আমাৰ ভাইবিলাকে এনে ৰূপে গৈ সিবিঙ্গাকৰ আগত সত্য অৱতাৰ প্ৰভু য়িচু খ্ৰিষ্টৰ সুভ বাত্ৰা কিৰ্তন কৰাত সিবিলাকে সুনি বিস্মই মানিলে।

এই ৰূপে সেই মোৰ জনম ভুমিত অহাই জোআই সাত দিন মান থকা হল। আৰু সেই থকা দিনৰ ভিতৰত আমি দিনে দিনে তিনি কুৰি বা চাৰি কুৰি মান মানুহৰ আগত প্ৰভুৰ বাক্য কবলৈ পাইচিলোঁ। গাঁৱৰ পৰা উভতি আহিলেও ওচৰৰ গাঁৱলিয়াবোৰে ৰাতি জুমে জুমে আমাৰ ওচৰলৈ আহে। সিবিলাকে ধৰম কথা সুনিবৰ কাৰনে আহে, কেৱল এনে ন হই, কিন্তু মোৰ লগত একৰ্দিয়ন নামে বিলাতি বাজনা জোআত তাক সুনিবলৈহে আহে। তাতে আমি অলপ বেলি বাজনা দেখাই ৰাতি বহুতলৈকে সিবিলাকৰ আগত আমাৰ প্ৰভুৰ কথা বুজাঁও।

এদিন আমি গাঁঠি গাঁও নামে এক ঠাইলৈ গলোঁ, তাতে ডফলা কেতবোৰ আহি গাঁও পাতি আচে। পাচে আমি সেই ডফলাৰ ঘৰলৈ গৈ এটা গামক পাই তাৰ আগত অলপ বেলি ইস্বৰৰ কথা কলোঁ। সি এনে কথা কেতিয়াও আগৈএ সু সুনাত বৰ বিস্মই হল। আৰু বুলিলে, মোক প্ৰভু য়িচু খ্ৰিষ্টে ৰাখিচে নে? তেঁৱে মোক মাৰিব নে? পাচে আমি কলোঁ হই, তোমাক ৰাখিচে, আৰু মাৰিবও। কথা কৈ এঁটাই তাক মই সুধিলোঁ, তোমাৰ আগৰ বুপা ককা কৰ পৰা আহিল? সি কলে, আমি স্বৰগৰ পৰা আহিলো, আহোম ৰজা সোনৰ জখলাৰে আহিল, আমি বাঁহৰ জখলাৰে আহিলোঁ সেই কাৰনে এতিয়া আমি চাঙ্গ ঘৰ সাজি থাকোঁ। ডফলা জাতি প্ৰাই মিৰিৰ দৰে হই, ঘৰো মিৰিৰ ঘৰৰ দৰে, আৰু জেতিয়া অচমিয়া কথা কই তেতিয়া মিৰিৰ দৰেই উচাৰন কৰিব নোআৰে। মানুহবোৰ মিৰিতকৈ সকত আৰু হিংসক। সিইঁতে সদায় বনৰ সাজেৰে ফুৰে, ভিজিত কাঁৰৰ

টৌন আৰু ধেনু, আৰু ডেৰহাত মান দিঘল এখন পজুআ অৰ্থাত দা। এইবোৰ অস্ত্ৰ সদাই গাত লৈ ফুৰাই, কোনোএ জদি সিইঁতক অপকাৰ কৰে, সিইঁতেও তাৰ প্ৰতিফল নি দিএ মানে নেৰে। সিইঁত মানুহবোৰে প্ৰায়ে নগাত কৈ বগা; নগাৰ দৰে সকলো বস্তু খাই। সিইঁতে চাৰি পাঁচ দেৱতাক পুজে; সেই দেৱতাবোৰৰ নাম এই। চৰক, অৰ্থাৎ স্বৰগ দেও, ষ্ম দেও, চিকি দেও, লুঁট দেও, আৰু টাপম দেও। কিন্তু আটইতকৈ প্ৰধান চৰক দেও। জেতিয়া সিইঁতে দেৱতা সেৱা কৰে, তেতিয়া আহোম দেঁওধাইৰ দৰে গাহৰি, কুকুৰা মাৰি মন্ত্ৰ গাই। ডফলাৰ কেৱল দুই জাতি মাথোন। এজাতিৰ নাম টাগি, সিইঁতৰ ভাসা আনতকৈ কিচু লৰ। আগৰ কালত ডফলাবোৰে বায়তক বৰ দুখ দিচিল, কেতিয়াবা অলপ মান জগৰ লাগিলেই বাতি ঘৰ বেৰা দি কোনো কোনো ঘৰ ধৰি সিইঁতৰ চাঙ্গলৈ নিএ। পাচে গাঁৱৰ পৰা বহুতিয়াবোৰে বহু ধন দিহে আনিব পাৰে। এতিয়া হলে সিইঁতৰ ইমান সক্তি নাই। ডফলাৰ ভাসা প্ৰায়ে মিৰিৰ নিচিনা শুনি।

জি দিনত আমি গহপুৰৰ পৰা আহিলোঁ, তেতিয়া মই সেই মোৰ আপোন গাঁৱলৈ বাটৰ পৰা ঘুৰি ঘুৰি চাই মনত ভাবিলোঁ, হাই হাই, ইস্বৰে এই ঠাইলৈ আপোনাৰ কুসল পঠিয়ালে; মানুহবিলাকে জদি এই বাত্ৰা গ্ৰাজ্য কৰা হলে, তেন্তে সিবিলাকৰ কেনে আনন্দৰ কাৰন হলহেঁতেন। কিন্তু এতিয়া আমি আহিলোঁ, কি জানি এনেকথা সিবিলাকে আৰু কেতিয়াও শুনিবলৈ নে পাব। তথাপি জানিচোঁ, আমাৰ প্ৰভুৰ জি অগ্নিৰূপ বাক্য এই পাপময় অৰন্যত পৰিল, সেই অৰন্য সকলোকে পুৰি ভস্ম ন কৰে মানে তাৰ পৰা উলটি নাহিব। পৌলে জেনেকৈ কলে, মই বন্ধনতে আচোঁ, তথাপি ইশ্বৰ বাক্য বন্ধন ন হই। সেই ৰূপে আমি আহিলেও ইশ্বৰৰ সক্তিময় বাক্য তাৰ পৰা উলটি নাহিব, ইয়াকে মই বিশ্বাস কৰিচোঁ।

ন.ল.ফ.

তির্থৰ বিবৰন।

Wanderings of a Pilgrim,—From the Bengali.

৭ বচৰ। নম্বৰ ৮। আগষ্ট, ১৮৫২।

৩ আধ্যা।

কামাখ্যাৰ বিবৰন।

পয়াৰ।

কামৃৰুপতে আচে মুৰ্ত্তি কামাখ্যা দেবিৰ,
জিলা গুআহাটি সিতো পৰ্বত ওপৰ;
ইটাৰ নিৰ্মান কৰা বৰ এক গৰ,
তাৰ মাজে পুব দুআৰে আচই মন্দিৰ;
ইটাৰে বান্ধিচে তাক ভিতৰত গাঁত,
উপমা কি দিমো তাৰ পাটকুআ মত?
তাহাৰ ভিতৰে থাকে কামাখ্যা সুন্দৰি,
সি সব ব্রিতান্ত মই কহিব নোআৰি।
মুত্তি আদি কিচু নাহি, সিলৰ গুপ্তাঙ্গ,
খনিকৰে কাটি কৰিলন্ত সেহি অঙ্গ।
সোনেৰে খতাইচে তাক, দেখোঁতে সোভন,
জাত্রি লোক গলে তাতে কৰাই দৰ্সন;
বেল পাত আদি কৰি দিএ তাৰ মাজ,
তিৰি লোকে দেখি তাক কৰে অতি লাজ;
নিলাজ হৈয়া বোলে আপোন তিৰিক,
ভাল মতে দৰসন কৰিবি দেবিক।

সহস্র ব্রাহ্মন তাত বহে চাৰি পাসে,
ভক্তি ভাৱ কিচু নাহি লাভৰ আশ্বাসে ;
চাউল কলা মিঠে আদি নানা উপহাৰ,
সজায়া সাৰি সাৰি ভোগ দিএ তাৰ।
অন্ধকাৰমই অতি দেখি ভয়ঙ্কৰ,
কোলাহাল সব্দ উঠে মন্দিৰ ভিতৰ।
লোকক ভুলুআ চলে আচর্জ দেখুআই,
সিলৰ অঙ্গৰ পৰা জল উলিয়াই।
অতি বেগে উঠে সেহি, সুনা বিবৰন,
কিন্তু সিও সত্য ন হই, কালৰ কাৰন।
তাত বক্ত তিনি দিন উঠে মাহে প্রতি,
গুপুতে কধিৰ দিএ বহু চাগ কাটি,
বোলে, ৰিতুস্নান হৈচে কামাখ্যা দেবিৰ,
ব্রাহ্মনেও লই কৌট সি সব কধিৰ।
কিচু কিচু লৈয়া কেৱে দিএ চকু মুখে,
হিয়াত ৰাখিয়া হাত মচই মস্তকে।
তাহাৰে বোলই বস্ত্র সকল ব্রাহ্মন,
অল্প মূল্য লৈয়া দিএ সর্ব জাত্রিগণ।
পাত্রত ভৰিয়া ৰাখে কৰিয়া জতন,
বোলে, পাপ খেমা হব তাহাৰে কাৰন ;
ৰোগ, দুখ, ধন হানি কদাচ ন হব,
ৰাতি কালে ভূতে আৰু প্রেতে ন ধৰিব।
অকাৰনে হিন্দু লোকে কৰে নানা কর্ম,
বিচাৰ কৰিয়া দেখা, তাত কোন ধর্ম ?
তাহাতে ব্রাহ্মন সত ঘৰ বাস কৰে,
তির্থ গুৰু বুলি তাৰা পাণ্ডা নাম ধৰে।

সি সবৰ ঘৰে কন্যা জতেক জন্মই,
বচৰ কুৰিৰ কমে বিবাহ ন হই ;
সি সবক বোলে সবে কন্য অকুমাৰি,
জি ৰূপ আচাৰ তাৰ কহিব নোআৰি।
সিহঁতে দেবিৰ কোসে থাকে দিনে দিনে,
জাত্রিগণ দেখি ধৰে পইচাৰ কাৰনে।
তাৰ মাজে সুদিৰবো কন্যা সদা ৰই,
নিলাজ হৈয়া সবে ভ্রমন কৰই।
স্বামি বিনে কাৰো হই দুই তিনি সন্তান,
বোলে দেবি দিচে মোক অনুগ্রহ দান।
ধনৰ লোভত লাগি সৰ্বথ্যন ফুৰে,
দুষ্টৰ সঙ্গত জাই পৰ্বতে গহ্বৰে।

কুমাৰি লোকৰ কথা কৰিলা শ্রৱন,
ব্রাহ্মণৰ কথা এবে কৰোঁ নিবেদন।
পথে পথে ৰহি থাকে জাত্রিৰ কাৰনে,
জাক দেখে, তাক বোলে, জাবা দৰসনে।
এক জন জাত্রি পালে হৰিস মনত,
অতি বেগে নিএ তাক আপোন ঘৰত।
আদৰ সম্মান কৰি ৰাখই জতনে,
তামাখু ভৰিয়া তাক খুআই আপোনে ;
তাৰ পাচে মধু স্বৰে কৰই জিগ্যাস,
কৰ পৰা আহি আচা, কোন থানে বাস ?
ধন্য তন্তু, পিত্রি মাত্রি দিলে কেনে জন্ম,
তুমিহে কৰিলা বাপু সুপুত্রৰ কৰ্ম ;
হৰিসিত মনে কৰা কামাখ্যা দৰ্সন,
তাহাতে নিস্তাৰ পাবা দোৰ্ঘোৰ মৰন ;

ব্ৰাহ্মণক কৰা দান পুজা কুমাৰিক
অন্ত কালে নিসংসয়ে জাবা স্বৰ্গলোক।
তুমি জদি আহি আচা দর্স্নি কাৰন
জনাঁও তোমাক জিতো হব প্ৰয়োজন।
দেবিৰ কাৰনে বস্ত্ৰ সিন্দুৰ আদি ভেঁটা,
পাপ খেমা হেতু দুআৰতে চাগ কাটা;
লোন আদি কৰি কিচু সুগন্ধি মচলা,
নৈবেদ্য কাৰনে চেনি চাউল আৰু কলা।
এই হেতু টকা পইচা জত দিব পাৰা,
ঘ্ৰিত কাষ্ঠ দিয়া কিচু জঁগ্য জাগ কৰা,
প্ৰধান পাণ্ডা সকলে পুজাক কৰিব,
পুজাৰি সবকো জানা লাগে টকা দিব;
মালিও দুঅৰি আদি অনেক লোককো
ধাৰা মতে পইচা বাপু লাগিব সবাকো;
থানে থানে আৰু জত দেখা দেৱালই,
দর্স্নি দখিনা আদি সিও সবে লই,
এই ৰুপে কৰিলে হই দেবি দৰসন,
মোক পাচে দিবা আপোনাৰ জেন মন;
তাৰ পাচে কুমাৰি সকলেও ধৰিব,
নিয়ম মতে তাসম্বাকো লাগে দিব।
নিজ হাতে কৰা জদি এই সব বই,
ধন হানি হব আৰু বহু দুখ হই;
এই হেতু বোলোঁ মই, মোৰ কথা ধৰা,
মোহোৰ হাতত দিয়া জি জি তুমি পাৰা;
কিচু কিচু ৰুপে মই সবাকো তুসিমো,
নিৰাপদে ভাল ৰুপে দর্স্নি কৰামো।

মোহোক জি দিবা তাক কাকো নু বুলিবা,
মুখ্য পাণ্ডা জদি সোধে, ইয়াকে কহিবা ;
তুখি লোক মই আহি আচোঁ দর্সনত,
ধৰিলে নোআৰোঁ দিব জদি বিধি মত ;
তুটি এটি টকা মই ঠাকুৰক দিচোঁ,
কামাখ্যা দেবিৰ নামে জিহুকে আনিচোঁ।

জতেক ব্রাহ্মন আচে কৰে এই মত,
প্রথমতে মিচা কথা কব দিএ তাত।
ধর্ম্ম ফল ব্রিধি জিতো বুজাহা সকলে,
কেৱল ভাগুনা কৰি টকা লই চলে।
জদি কোনো জাত্রি তাৰ মতে ন কৰই,
ঠগ কৰি তাক পাচে আপদে পেলাই।
মুখ্য পাণ্ডা সকলোতে গুপুতে জনাই,
বৰ ধনী লোক ইটো জানিবা নিচই।
জাত্রিক দেখিলে খোজে পুজা বহুতৰ,
দিব নোআৰিলে মেলি নি দিএ তুআৰ।
প্রথমে সম্মত হৈ দিলে তাৰ হাতে,
এক অংস বই সিতো কৰে দর্সনতে।
বাকি জত থাকে তাক নিজে নিজে লই
কোনো থানে মাত্র এক পইচাৰ বই।
দর্সনৰ পাচে জাত্রি লৈ জাই ঘৰক,
বোলে, এতিয়া ভোজন কৰোআ কুমাৰিক ;
আৰু দিয়া সিইঁতৰ কঁপালে সিন্দুৰ,
এহি ৰূপে ই থানৰ আচই দস্তুৰ ;
ন কৰিলে তির্থ ফল কদাচো নহই,
সত্য ভাবে কওঁ আমি, জানিবা নিচই ;

জতেক কবিলা বই সব হব ব্রেথা,
সেই কাবনে কলোঁ মই এই সাব কথা।
বজাবব মিঠৈ আদি একোকে নে খাব,
জি হেতুক তাক খালে জাতি নষ্ট হব।
তোমাব কাবনে আমি নিজে:কবোঁ শ্রম,
ধন দিলে কবা জাব জেলেপি উত্তম।
এহি মত চল কবি টকা খিনি লই,
চাউল গুবি খুন্দি পিঠাক কবই।
পাচ, সাত কুমাবিক কবে নিমন্ত্রন,
সুদিবধো কন্যা তাত কবই ভোজন,
অলপ কবি সিইতক কবোআই ভোজন,
কঁপালতো দিএ কোঁট সিন্দুব চন্দন;
তাব পাচে বোলে, সুনা বাপু জাত্রি লোক,
ভোজন দখিনা দিয়া ব্রাহ্মন কন্যাক।
এহি রূপে জত পাবে সকলোকে লই,
কন্যাকো নি দিএ, কিন্তু আপুনি বাখই;
তাব পাচে জদি দেখে, আচে কিছু বাঁকি,
নানা মতে চল কবি দিএ বব ফাঁকি।
তির্থ থানে বাতি বাস কবাহা ইথানে,
ত্রিবাত্রি বাসব কথা আচই বিধানে।
বিনই বাক্যত জাত্রি সন্তোস কবিয়া,
নিজ ঘবে বাখে তাক বাস থান দিয়া।
বাতি হলে বোলে, তাক সুনা নিবেদন,
জদি মন থাকে ধবা মোহোব বচন।
সর্ব কাজ সিধি হৈচে, আচে এক ভাই,
গোপনিয় কথা তোমাতেহে কহোঁ মই।

জদি ইচা থাকে বাপু কৰা তুমি তাৰ্ক,
ন কৰিলে মন্দ, কিন্তু নাহি দিও হাক।
মু বুলিলে মোৰ পাপ হৈবেক নিচই,
এই হেতু কহো মই জেনে ইচা হই।
মদ, মাংস আদি কৰি সংখৰ সবদে,
নানা ফুল চন্দনাদি আৰু বেল পাতে;
তাহাক নি গুপ্ত ৰূপে এক ঘৰ মাজে,
ভক্তি ভাবে কুমাৰিক জিবিলাকে পুজে;
তাহাতে কামাখ্যা দেবি হৰিস মনত,
জেন বৰ খোজে, তাক দিব সেই খেনত।
দেবিৰ প্রতিগ্যা বাক্য বিফল ন হই,
কাল ক্রমে হব সিধি জানিবা নিচই।
এহি ৰূপে বুধি চলে ভুলাই জাত্রিক,
এক ঘৰে ৰাখি থই দ্রব্য সকলক।
উপজুক্ত লোক চাই কন্যা পঠিয়াই,
জাত্রিক তাইৰ চৰনতে পুজাদি কৰই।
পুজা হলে তাৰ পাচে কৰে আৰু দান,
অৱসেসে মদ আদি কৰে ছুয়ো পান।
মনে মনে ছুয়ো জনে ঘৰৰ ভিতৰে
জেনে ইচা হই, তাক কৰিবাক পাৰে।
বামুনে বোলই, তাত নাহি কিচু দোস,
মন্দ কৰ্ম ন হই সিতো সক্তিৰ সন্তোস।
সমস্ত ৰাতিতে ছুয়ো জনে বাস কৰে,
অন্য কোনো নাহি আছে ঘৰৰ ভিতৰে।
মদ পান হেতু কোনো জন মতোআল,
হলে তাত বিৰক্ত ন হই ব্রাহ্মন সকল।

জত দিন ইচা কৰে থাকিবাক পাৰে,
অৰ্থ ঢুকালেহে গলে ধৰি বাজ কৰে।
এহি ৰূপে হৰে ধন নাহি ধৰ্ম কৰ্ম
নাম মাত্ৰ ধৰে বিপ্ৰ, মিচা সব কৰ্ম।

জাত্ৰি সকলৰ কথা কৰিলা স্ৰৱন,
ব্ৰাহ্মনৰ কথা আৰু কৰোঁ নিবেদন।
বজাৰৰ চাউল আদি একোকে নে খাই,
বিধুতি বস্ত্ৰৰে বান্ধি ভোজন কৰই;
বাহিৰত গলে কৰে স্নান তেতিখ্যন,
সুদ্ৰৰ ঘৰত কোনো ন কৰে ভোজন।
হাবিৰ কাঠক আনি পানি চেটিয়াই,
বৰা কাচ আদি সহা সব ধৰি খাই;
গুঁই নামে সৰ্প আৰু বগলিকো খাই,
কুকুৰ দেখিলে সবে ৰাম ৰাম কই।
কামাখ্যাৰ বিবৰন আৰু বহু জানোঁ,
লিখিলে বাহুল্য হব, মনে এহি গুনোঁ।
এই ৰূপে নি লিখিহে ৰাখোঁ মই হাত,
জদি কোনো জনে সোধে, বুজাই দিমো তাত।
জি হেতু পুৰ্বৰ পৰা মই আচোঁ স্নুনি,
আৰু সদা গৈয়া তাত দেখিচো আপুনি।
গুআহাটি গুআলপৰা নাম এহি থান,
ভ্ৰমিলোঁ তাহাত মই চাৰি বচৰ্ মান।

আত পাচে নিবেদন স্নুনা সৰ্ব জন,
হয়গ্ৰিৱ মাধৱৰ বোলোঁ বিবৰন।

তাৰ পাচে সি থানৰ ব্ৰাহ্মন আচাৰ,
ইস্বৰেহে সক্তি দিলে কৰিমো প্ৰচাৰ।
নিজ বুধি গিয়ানে মই একোকে নোআৰোঁ,
কেৱল প্ৰভু খ্ৰিষ্টত ভাৰসা জি কৰোঁ।
তেঁৱে সৰ্ব্বসক্তিমান জদি দিএ সক্তি,
বোবা কথা কব পাৰে তেঁওতে হলে ভক্তি;
খোৰাকো দিচিলে ভৰি অন্ধকো নয়ন,
হস্ত হিনে দিলে হস্ত ম্ৰিতুকো জিৱন;
ভুতে পোআ কুষ্ট ৰুগি আৰু জত জত,
আৰোগি কৰিলে প্ৰভু আপোন বাক্যত;
গোটা পাঁচ সাত পিঠা হাতে তুলি লৈয়া,
সহস্ৰ লোকক প্ৰভু দিচিলে বাঁটিয়া;
ত্ৰিপ্তি হৈল ভক্তগণ ভুঞ্জিয়া সকলে,
এনে চমত্কাৰ কৰ্ম্ম নাহি ভুমণ্ডলে।
সমুদ্ৰ ওপৰে খোঁজ কাৰ্হি পাৰ হৈলে,
বাক্য মাত্ৰে সুৰ্জ্জ চন্দ্ৰ স্ৰজন কৰিলে;
জিৱ জন্তু, পসু, পখি সব স্ৰজিলন্ত,
ত্ৰিণ ব্ৰিখ্য আদি যত ইচাতে হৈলন্ত;
আকাস মণ্ডল জত তৰাগন আৰ,
কোনে বৰ্নিবাক পাৰে, জাৰ নাহি পাৰ।
সাস্ত্ৰত প্ৰতিগ্যা প্ৰভু কৰিচে আপুনি,
বিস্বাসিলে স্বৰ্গ পাব, জানা সৰ্ব্ব প্ৰানি।
তুআৰত চপৰিয়াই মাগে জেই বৰ,
অৱস্যে কৰিব সিধি য়িচু গুনাকৰ।
এই হেতু দ্ৰিঢ মনে কৰিচোঁ ভাৰসা,
ক্ৰিপা কৰি সম্পুৰ্ন্ন কৰিব সৰ্ব্ব আসা।

ন. ল. ফ.

তির্থৰ যাত্ৰা।

Wanderings of a Pilgrim—From the Bengali.

৭ বচৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৫২।

৪ আধ্যা।

হয়গ্ৰিৱ, মাধৱ আৰু কেদাৰনাথৰ বিবৰন।

পৱাৰ।

অচম দেসতে আচে হাজো নামে গ্ৰাম,
সেই থানতো মুৰ্তি এক হয়গ্ৰিৱ নাম;
পৰ্বতৰ ওপৰত তাহাৰ মন্দিৰ,
থাপনা কৰিচে, মুৰ্তি তাহাৰ ভিতৰ;
সদ্ৰিস জগনাথৰ তাহাৰ প্ৰতিমা,
দুয়ো হাত কটা তাৰ জানিবা উপমা।
সেৱা অৰ্থে বাস কৰে অনেক ব্ৰাহ্মন,
চলি ধন লই তাতো কামাখ্যাত জেন;
ইসবেও সেই ৰূপে পাণ্ডা নাম ধৰে,
কিন্তু সক্তি ভাৱে ইথানত নাহি কৰে।
কুমাৰিও আত নাহি, নাহি চাগ কটা,
তাতোকৈ বৰ দুষ্ট আচে এক কথা;
বহু বেস্যা তিৰি আচে জাত্ৰি মন মোহে,
পাল ক্ৰমে নাচ কৰে দেৱ মুৰ্তি কোসে।
ঘৰ মাজে থাকি সদা স্বধৰ্ম আচৰে,
গ্ৰিহস্থৰ মতে সব গ্ৰিহ কাম কৰে·

বেস্যা কর্ম কৰিলে অসুচি নো বোলই,
জি হেতু ব্ৰাহ্মনে সি সবৰ হাতে খাই;
সেই সব বিভিচাৰি দুষ্ট নাৰিগন
ব্ৰাহ্মনৰ পাশে থাকে সদা সর্বখ্যন;
ওলোটাই বান্ধে কেস, কৰে নানা ভেস,
নিতে গান কৰি নাচে অসেষ বিসেস।
সিইঁতৰ মাজে এক বাদ্যক থাকই,
তাক্‌ধিন্‌তাক্ তাক্‌ধিন্‌তাক্ কৰি ম্রিদং বজাই।
সিইঁতৰ নাচ কিচু কৰোঁ নিবেদন,
তাজি ঘোঁৰা লাফে লাফে চলই জেমন;
দেখিলে সি সব কথা আহে বৰ হাঁহি,
স্বৰুপতে নাৰিগণ দেখোঁতে ৰুপহি।
কি কৈমোহো জেন অলঙ্কাৰ তাসম্বাৰ,
মুর্খ লোকে মু বুজিব পণ্ডিতৰ ভাৰ;
জিকি মিকি কৰে বৰ দেখোঁতে সোভন,
সুললিত গান কৰে মোহে অতি মন;
সকলোকে জনাবলৈ কৰিলোঁ জতন,
এই হেতু লিখোঁ মই তাৰ এক গান।

গান।

আমাৰ চুতৰেৰ মাজে কোৰা দিয়া হানেৰে
গৌৰাঙ্গ,
জসোদা মা ৰানি বোলে গোপাল গৌৰা পৰেৰে
গৌৰাঙ্গ।

অর্থ।

মোৰ চিত্ত মাজে ৰচা গৌৰাঙ্গ হানিচে,
জসোদা গোপাল বুলি বাগৰি পৰিচে।

পয়াৰ।

এহি মতে নিত্য গান কৰি বজ্ঞ বৰ,
নিলাজ হৈয়া নাচে, নে লাগে ভাগৰ।
অপেস্বৰি বুলি কই ব্ৰাহ্মন সকলে,
হিন্দু সাস্ত্রে দেখুআই প্ৰমান্ বিচাৰিলে;
বোলে, স্বৰ্গে আচে গন্ধৰ্বাদি নাৰিগন,
সিহঁতৰ উপমাহে জানিবা কাৰন।
জত জাত্ৰিগন জাই দৰ্সন কাৰনে,
পইচা হেতু টনা টানি কৰে বেস্যাগনে;
কেৰে হাত ধৰে টানি, কেৰে ধৰে কেস,
পইচা নি দিলে তাক দিএ বহু ক্লেস;
ব্ৰাহ্মনৰ আগতে সি সব নাৰিগন
সৰিলৰ বস্ত্র টানে পইচাৰ কাৰন।
এহি ৰূপে দুষ্ট নাৰি কৰে জোঁটা পোটা,
সভাৰ মাজত কাকো কৰে উলঙ্গটা;
দেখিচোঁ তিৰ্থৰ মাজে এহি দুৰাচাৰ,
আৰু বহু কৰ্ম. কৰে তাৰ নাহি পাৰ।
জি সবে দৰ্সন কৰে, ব্ৰাহ্মনে বোলই,
স্ৰীখেত্ৰ গমন ফল সেহি জনে পাই;
জগনাথ দৰ্সন কৰিলে হুই ত্ৰান,
সেই হেতু নিতে জাই বহু জাত্ৰিগন।
এনে ৰূপে লোকে কই, জাত্ৰা কৰোঁ বলা,
কিন্তু মিচা কথা মাত্ৰ কাঠৰ পুতলা।
তাহাৰ ওচৰে আচে সিব কেদাৰনাথ,
বহু দুৰ ন হুই সি পোআ ক্ৰোচ পথ;
পৰ্বতৰ ওপৰত তাহাৰ মন্দিৰ,
ওচৰতে আচে তাৰ পুখুৰি গম্ভিৰ;

মন্দিৰ মাজতে সিব মুৰ্ত্তি ৰাখে বেৰি,
সিবৰ তুলনা কাচ ৰাখিচে পুখুৰি।
মহনা বুলিয়া তাক সকলে মাতই,
সেয়ে স্বয়ং সিব বুলি ব্রাহ্মনেও কই।
ইথানতো পুৰ্বমত আছে বেস্যা তিৰি,
ব্রাহ্মন সকলে ধন লই চল কৰি;
দৰ্সনৰ পুজা ভেটি অনেক দস্তুৰি,
জাত্রিৰ হাতৰ ধন লই বহু হৰি।
চাউল, কলা, ঘ্রিত, চেনি, উপহাৰ নানা,
সৰ্ব পাণ্ডাগনে লই ভোজন দখিনা;
তাৰ পাচে পুখুৰিলৈ নিএ জাত্রিগন,
চাগ কাটি ত্রিপুৰাৰি কৰাই ভোজন।
এহি মতে হৰে ধন, শুনা তাৰ ফন্দ,
আচৰ্জ্জ কৰম দেখাই লগাই বৰ ধন্দ;
বোলে, নিজ হাতে জদি খুআবা সিৱক,
তাৰ পুন্য ফলে পাচে জাবা স্বৰ্গ লোক।
চাগ নতু পাৰ জাত্রিগন হাতে দিয়া,
এটাহ্ পাৰি মাতে কাচ মহনা বুলিয়া।
সেহি ৰূপে সিকি আচে অনেক বচৰ,
লোভে বস হৈয়া আছে পুখুৰি ওপৰ;
ওপৰে উঠিয়া কাচ জন্তু আদি লই,
দেখিয়া অগ্যানি লোকে বিস্বাস কৰই।
ভোজন কৰোআ হলে ব্রাহ্মনে জাত্রিক,
বোলে, বহু দান কৰা ব্রাহ্মন লোকক;
কৰালা নিজ হাতেৰে সিৱক ভোজন,
তুমি বিনে পুন্যবন্ত নাহি কোনো জন।

জাৰ হাতে নাহি খাই তাহাক বোলই,
বহু পাপ আচে তোৰ জানিবি নিচই;
সেই হেতু সিৱে নাহি খালে হাতে তোৰ,
নিজ ভাগ্য জান তই অমঙ্গল বৰ:
এই হেতু বোলোঁ আমি কৰিও গ্ৰহন,
কৰা দান আদি তুমি পুজিও ব্ৰাহ্মন;
আৰু কৰা জগ্য হোম সিৱৰ কাৰনে,
পাপ খেমা হব, পাচে খাবহি আপোনে।
হুয়ো পোনে লাভ লই ব্ৰাহ্মন সকলে,
তিৰ্থ জাত্ৰি লোকক পেলাই বহু ভুলে;
কি নো ধৰ্ম কৰ্ম মই একো নে দেখিলোঁ,
পইচাৰ সব্দ সদা কানতে সুনিলোঁ,
জি থানত জাঁও মই দেখোঁ এহি ৰিতি,
বিচাৰিয়া বুজা সবে কি নো ধৰ্ম নিতি?
দুই তিৰ্থে দুই জন সবাৰ ওপৰে,
অন্য পাণ্ডাগন জত তাৰ সেৱা কৰে;
বুলিয়া গোঁসাই তাসম্বাক কৰে মান,
সাসন কৰিয়া থাকে সবাতো প্ৰধান;
ৰজা ভাৱে সিবিলাকে কৰে বেৱহাৰ,
সঙ্গত আৰ্দলি চলে নিচান্ আদি তাৰ;
দেৱান মহৰি থাকে তাসম্বাৰ কাসে,
বিচাৰ কাৰনে জেন ৰহে চাৰি পাসে;
নিষ্ঠুৰ নিৰ্দ্দয়া অতি পৰধন হৰা,
তাহাৰ সমুখে থাকে এক হোকা ধৰা;
অহঙ্কাৰে পুৰ্ন সিতো, কথা নাহি সুনে,
স্বস্তৰ সত্ৰিস ৰহি থাকে সৰ্বখ্যনে।

জাত্রি লোকে কৰে স্তুতি, নো বোজ্ঞে বচন,
আপোনাকে সদা ভাবে কৰি সর্বোত্তম।
গ্রিহ বাস কালে মই তথাতে গৈচিলোঁ,
দেখি পাণ্ডা সকলৰ চৰনে ধৰিলোঁ;
মোৰ সঙ্গে মাতামহি তির্থত চলিল,
তাক দেখি মুখ্য পাণ্ডা আনন্দিত হৈল।
তিৰি লোক গলে পাই বহুতৰ ধন,
হৰিসিত ভৈলা পাণ্ডা সেহিসে কাৰন;
একোকে নে জানে অল্প তিৰি মতিগন,
ব্রাহ্মনৰ ক্রোধ ভয়ে কৰে অর্থ দান।
নে জাই ঘৰত তিৰি ন কৰি দর্সন,
ইহাক জানই মনে সেহি পাণ্ডাগন।
কত মতে বুজালোহোঁ মু স্তনে বচন,
অর্থৰ কাৰনে লুভি হৈল সর্বজন;
এই হেতু ধৰিলোঁহো দুষ্টৰ চৰন,
তথাপিতো নে মানিলে মোহোৰ বচন;
আমাক বুলিলে বাক্য বিকট বদনে,
এক সত টকা লৈবো দর্সন কাৰনে;
জদি ইচা আচে, তেন্তে কৰিবা দর্সন,
নতু পুনৰপি ঘৰে কৰিও গমন।
সেসতে এৰৈচ টকা লৈলন্ত দুর্জ্জনে,
তেতিখ্যানে দিলে আগ্যা দর্সন কাৰনে।
সকলো জাত্রিৰ প্রতি কৰে এহি ৰিতি,
ধন নে পাইলে কথা মু স্তনে দুর্মতি।
ৰাতি কালে নিতে নিতে সেহি সব নাৰি
পাল ক্রমে গোঁসাইৰ থাকে সেৱা কৰি।

লোকে বোলে কন্যাগনে পুজে চৰনত,
সেই হেতু থাকে ৰাতি গোঁসাইৰ থানত;
কিন্তু তাৰ ঘৰ মাজে দুই প্ৰানি বিনে,
সোমাব নোআৰে তাত অন্য কোনো জনে।
এহি সব দেখি আচোঁ আপোন চকুতে,
তাক বিবৰিব মই নোআৰোঁ লাজতে;
সংখেপ কৰিহে মই লিখিলোঁহো সাৰ,
এহি কথা সত্য ভাৱে কৰিলোঁ প্ৰচাৰ।
এনে দেব পুজাত ন হব কোনো ধৰ্ম,
এই হেতু তিয়াগ কৰি ভজা পুৰ্ন ব্ৰহ্ম।
অচম দেসৰ তিৰ্থ জেনে দেখিলোঁহো,
জতন কৰিয়া তাক মই লিখিলোঁহো।
বিচাৰিয়া দেখা সবে, এহি কেনে ধৰ্ম?
জি সকলে দেখি আচে, জানে তাৰ কৰ্ম।
মোৰ নিবেদন কথা মনত শুনিয়া,
নিজ নিজ গিয়ানে ভাই দেখাহা ভাবিয়া;
মিচা দেৱ দেবি, আৰু মিচা তিৰ্থ ফল,
আশ্ৰই কৰিলে তাত হব অমঙ্গল;
এনে মিচা ভক্তিত নাহিকে পৰিত্ৰান,
কিন্তু তাত হ'ব সেসে বৰ অপমান।
এই হেতু ভ্ৰম এৰি হোআ গিয়ানৱন্ত,
চইতানৰ মায়াত ন হবা আৰু ভ্ৰান্ত।
কৰজোৰে বোলোঁ মই মিনতি কৰিয়া,
ভজা যিচু খ্ৰিষ্ট পদ মনে বিশ্বাসিয়া;
এৰা, এৰা, এৰা সবে মিচা দেৱগন,
পৰকালে উধাৰৰ কৰিও জতন;

ভাবি দেখা, আয়ুসৰ ক্রমে হৈছে সেস,
ন ভজিলে য়িচু খ্রিষ্ট হবা সর্বনাস ;
স্বর্গ জাত্রা হেতু লোআ পথৰ সমল,
নতুবা পৰকালত হব অমঙ্গল ;
স্বর্গপুৰে সাঁচি থোআ ধর্ম ৰূপ ধন,
অসাৰ বস্তুৰ প্রতি নি দিবাহে মন।
জি হেতু এই সকলো বস্তু নাস হব,
জি কালত প্রভু য়িচু জগতে আহিব ;
জগতৰ সেস দিনে এক মহা দুত
ভয়ঙ্কৰ ভেঁৰি তেঁৰে বজাব অদ্ভুত।
তাহাতে সকলো ম্রিত্যু উঠি তেতিখ্যন,
নিজ নিজ আত্মা জুক্ত হব প্রতি জন ;
জগতৰ আদিৰ পৰা জত জত নৰ
সবে উঠি থিয় হব প্রভুৰ ওচৰ।
অগ্নিএ কৰিলে দগ্ধ, জন্তুতে মৰন,
মৈদামত থোআ, নতু জলতে মগন,
সকলো প্রকাৰে জেয়ে হৈচিলে সংহাৰ,
নিজ দেহ ধৰি উঠিবেক পুনর্বাৰ।
সুর্জ চন্দ্র তৰাগন সব নষ্ট হব
প্রিথিবি কঁপিব, পাপি পর্বতে পলাব।
পাপ পুন্য জেয়ে জি কৰিলে ইহলোক,
তাহাৰ উত্তৰ দিব সর্ব নৰ লোক ;
দেখাতে বা গুপুতত মনৰ অন্তৰে
ৰাতি দিনে আদি কৰি জেনে চিন্তা কৰে ;
প্রভুৰ ত্রিষ্টিত হৈছে সকলো প্রকাস,
সাস্ত্রে বোলে এহি কথা কৰিবা বিস্বাস ;

জি হেতুক তেৱেঁ প্ৰভু সৰ্ব অন্তৰ্জামি,
মনৰো ভাবনা জানে জগতৰ স্বামি।
সকলোৰে বিচাৰ কৰিব সেহি দিন,
উপজুক্ত প্ৰতিফল দিব সনাতন।
ইশ্বৰে জাতিৰ কথা একো নু সুধিব,
সৰ্ব কৰমৰ কথা মাত্ৰ বিচাৰিব;
জাৰ পাপ, তাৰ সাপ হৈবেক হে ভাই,
সক, বৰ, বিপ্ৰ, সুদ্ৰ, একো ভেদ নাই।
দখিনতে ধৰমি সকলোকে ৰাখিব,
পাপি বাঁও হাতে ৰাখি এই ৰূপে কব;
আঁহা, মোৰ পিত্ৰিৰ প্ৰেমৰ পাত্ৰগন,
সুখ ভোগ কৰিওক স্বৰগৰ থান।
ধৰ্ম পথে চলি জত পাইচিলা ক্লেস,
তাৰ হেতু ভুঞ্জা সুখ অসেস বিসেস।
স্বৰ্গিয় দুতৰ সঙ্গে মন হৰিসিত
ভুঞ্জা সুখ পিন্ধি সদা অথই মুকুট।
এহি ৰূপে ধৰমিগন স্বৰগত জাব,
তেওঁৰ সঙ্গে বাস কৰি আনন্দে থাকিব।
অনন্তৰে পাপিগন প্ৰতি ক্ৰোধ কৰি,
বুলিব সবাকো, অৰে দুষ্ট দুৰাচাৰি;
অনন্ত নৰক মাজে গৈয়া কৰ বাস,
জতে আচে চইতান, আৰু তাৰ দাস।
এহি মতে সিহঁতকো নৰ্কত পঠাব,
ঘোৰ অন্ধকাৰ মাজে জাতনা ভুঞ্জিব।
সেহি দিনে পাপিগন ন হব উধাৰ,
কেৱল নৰক সাস্তি হব হাহাকাৰ।

নে চাব কাহাৰো মুখ, দায়া ন কৰিব
সত্য ৰূপে সকলোৰে বিচাৰ কৰিব।
এই হেতু বোলোঁ মই, মোৰ বাক্য ধৰা,
ভজি য়িচু খ্রিষ্ট পদ পাপ সিন্ধু তৰা;
সংসাৰৰ সুখ ভোগে ন কৰিবা মন,
আৰু নে সঁচিবা তুমি বহুতৰ ধন;
জিৱনৰ কালত ইশ্বৰ সেৱা কৰা,
সকলো ভাৱত সদা সুকৰ্ম আচৰা;
পৰ তিৰি, পৰ ধন ন কৰা হৰণ,
মিচা কথা নকহিবা কাহাৰো কাৰণ;
নিজ পিত্রি মাত্রি জানি কৰা সমাদৰ,
অকাৰনে নবধিবা জিৱ মানুহৰ;
নিৰৰ্থক ন লয়োক ইশ্বৰৰ নাম,
সপ্তম দিনক স্মৰি কৰিবা বিস্রাম;
ইশ্বৰৰ বিনে তুমি কাকো নে মানিবা,
স্বৰ্গে মৰ্ত্তে কাৰো পুতলাক নু পুজিবা;
আপোনাৰ দৰে প্রেম কৰা সৰ্বজন,
ইশ্বৰ বুলিয়া নে মানিবা দেৱগণ;
তিয়াগ কৰা কাম, ক্রোধ আৰু অহঙ্কাৰ,
সাস্ত্রে বোলে ইশ্বৰৰ আগ্যা এহি সাৰ।
পুনৰ জনম হব লাগে সকলোৰে,
পিত্রি, পুত্র, ধৰ্মাত্মা, এই তিনিৰো গুনেৰে;
সি ন হলে মন সুধ কদাচো ন হই,
জত পুন্য আৰ্জে সব হব পাপমই।
পুনৰ জনম পালে সুধ হই মন,
তাহাতে সোমাব ধৰ্ম আত্মাৰ কিৰন;

তাৰ পৰা হব আৰু গিয়ানৰ উদই,
পাপ, পুন্য, সকলো জানিব সমুদাই ;
তেওঁৰ শক্তি বলে পাপ দমন কৰিব,
তিয়াগ কৰি পাপ, ধৰ্ম পথতে চলিব ;
মনৰ ভিতৰে হব ভক্তিৰ উদই,
তাহাত জন্মিব পাপ কৰমত ভই।
এহি ৰুপে কৰ্ম হলে, হই পৰিত্ৰান,
তেহে মৰনৰ পাচে পাবা স্বৰ্গ থান।
কৰজোৰে কলোঁ মই, বিনই কৰিয়া
সবে মানা মোৰ সত্য বচন শুনিয়া ;
খ্ৰিষ্ট বিনে কোনো থানে নাহিকে উপাই,
তেঁৱেহে পাপিৰ নাথ জানিবা সবাই।
তেৱে অতি দায়াতুৰ পাপিৰ কাৰন
সেই হেতু কৰে দান আপোনাৰ প্ৰান।

ন. ল. ক.

ৰঙ্গপুৰ নগৰৰ বনন।

Poetical Description of Rongpur.

৮ বচৰ। নম্বৰ ১। জানুআৰি, ১৮৫৩।

সবাৰো আগত মই কৰোঁ নিবেদন,
নিন্দা ন কৰিবা সুনি মোহোৰ বচন ;
মন দিয়া শুনা সবে বচন আমাৰ,
ৰংপুৰ নগৰ কথা কৰিবো প্রচাৰ।
ওপৰৰ পৰা আহি আচাম নিপৰৰ,
সি সবেও ভাল মতে সাজিলন্ত ঘৰ ;
ৰংপুৰ নামে আচে নগৰ বিচখ্যন,
জাত প্রজাগনে খানি পাইচে বহু ধন।
কি কৰিবো আমি সবে তাহাৰ বর্ণন,
বৰ বৰ পকি ঘৰ কৰিলে নির্মান ;
ৰজাৰ নিবাস ঘৰ অতি বিচখ্যন,
তাহাৰ ভিতৰে সুনি মেঘৰ গর্জন।
তলাতল ঘৰ সিতো অতি ভয়ঙ্কৰ,
দেখিলে মাত্রকে মন মোহই নৰৰ ;
তাহাৰ ভিতৰে দেখি বৰ অন্ধিয়াৰি,
পসিলে তাহাত জানা ওলাব নোআৰি।
এতিয়া হৈলন্ত তাত বহুত জংঘল,
তথাপিতো চালে চকু কৰে জল মল।
আৰু এক গোটা আচে ৰঙ্গ ঘৰ নামে
তাত ৰঙ্গ কৰে পাত্র মন্ত্রি ৰজা সমে ;

তাৰ মাজে কোঠা কোঠা দেখিতে সুন্দৰ,
সি কাৰনে তাৰ নাম বোলে ৰঙ্গ ঘৰ
এক গোট দল আচে দেখিতে সুন্দৰ,
দুৰ হস্তে দেখি তাক অতি ভয়ঙ্কৰ ;
তাহাৰ কপৰ আৰু নাহিকে উপমা,
ৰজা সমনিতে তাত খেলই ফাকুআ ।
আৰু পকি ঘৰ দল আচই জতেক,
আমি মুৰ্খে তাৰ কথা কহিবো কতেক ।
আচাম ৰজাই তাক নগৰ বোলই,
সি সবক ইংৰাজিএ জিলা নাম কই ।

আৰু কিচু কহোঁ মই জিলা বিবৰন,
অল্প মন দিয়া সুনা তাহাৰ বৰ্নন ।
তথাতে আচই এক দল বিচখ্যন,
দুৰ হৈতে দেখি জেন পৰ্বত সমান ।
এক সত হস্ত মানে উখ্রিত হৱই,
সোনাৰ কলচি এক ওপৰে আচই ;
এক প্রহৰৰ পৰা তাক দেখা জাই,
জল মল কৰি সিতো কলচি জলই ।
সিৱ নামে এক মুৰ্তি তাহাৰ ভিতৰে,
ব্রাহ্মন সকলে তাত নিতে পূজা কৰে ।
তাহাৰ বাৰত মুৰ্তি আচই বিস্তৰ,
হাত ভৰি নাক কান দেখিতে সুন্দৰ ।
তাৰ পুবে আচে এক বিষ্ণুৰ মন্দিৰ,
পচিমতো দেবি দল দেখিতে সুন্দৰ ।
পুখুৰি আচই তাত বিস্তৰ বহুল,
তাহাৰ চাৰিও পাৰে সাজে বহু ঘৰ ।

তাৰ মাজে ৰাজ হংস বহুত চৰই,
দেখিলে সবাৰো মনে সন্তোষ মিলই।
পুবৰ পাৰত তাৰ পল্টন আচই,
দখিনে পচিমে চাহাবানে ঘৰ লই;
সি সব ঘৰক জিতো কৰিলে নির্মান,
বৰ বুধিমন্ত সিতো ইংৰাজি সমান।
খেলত চেটিয়া মই আহোম কুলত,
সততে বসতি কৰোঁ সিৱসাগৰত;
মই অল্প মতি দোস কৰিও মর্সন,
দয়াৰামে পদ ৰচি কৰোঁ নিবেদন।

চাপাখানাৰ বিবৰন।

Description of the Printing Office.

৮ বচৰ। নম্বৰ ২। ফেবৰুআৰি, ১৮৫৩।

মাহে মাহে অৰুনোদই জেনে মতে পাই,
তাৰ বিবৰন লিখোঁ জন্ত্র সব চাই ;
বহু বহু লোক আচে দেখিতে নে পাই,
অচম দেসত জানা এনে জন্ত্র নাই।
এক গোটা পকি ঘৰ ইটাৰে কৰিচে,
ঠায়ে ঠায়ে বহু জন্ত্র তাহাতে থাপিচে ;
কোঁঠালি কোঁঠালি তাক দেখিবাক ভাল,
আৰ্চিৰ দুআৰ তাত দিচে চাবি ফাল।
তাহাৰ ভিতৰে জন্ত্র জতেক আচেই,
আদি অন্ত নাহি তাৰ কত কৰ্ম হই,
আখৰ ঢলোআ জন্ত্র অতি আচৰিত ;
তাহাৰ ভিতৰে হই আখৰ তুৰিত।
কেইচ নামে এক চাঙ্গ সাজিচে কাঠৰ,
খোঁটালি খোঁটালি ঘৰ তাহাৰ ওপৰ,
আদি অন্ত নাহি জত আখৰ আচই ;
খোঁটালিৰ মাজে সব ভৰিয়া ৰাখই।
নানা দেসে নানা বাত্রা জত জত পাই,
ডাকেৰে সি সব কথা ইথানে পঠাই ;
মাচুলক দিয়া পাচে তাহাক আনই,
জিতো কথা অতি ভাল তাহাক লিখই।

তাত জত কথা থাকে কম্পোচ কৰই,
মিচা কথা তাৰ মধ্যে কিচু নে লেখই,
ওপৰে কাগজ দিয়া আখৰ চাপই;
চাহাবক দিএ নিয়া তাহাক পৰ্হই।
পৰ্হি সুনি পাই তাত জতেক অসুধ,
কৰেক্ত কৰিয়া পাচে তাক কৰে সুধ;
এই মতে হলে পাচে ফমক বান্ধই,
হজুৰ হুকুম মতে তাহাক চাপই।
দুই খান সাল আচে সমস্তে লোহাৰ,
আৰু ভালেমান জন্ত্র মাজত তাহাৰ;
তাহাৰ ওপৰে নিয়া আখৰক থই,
কলত কালিক আনি ওপৰে ঘঁহই।
ওপৰে কাগজ দিয়া কলক ঘুৰাই,
দুই পাকে গৈই তাৰ ভিতৰে সোমাই
এক চেপা দিলে তাত আখৰ বহই,
এক নিমিসতে চাৰি পাঁচ খন হই।
দুই এক দিনে জাক লিখিতে নোআৰে,
সি সব আখৰ জানা একে বাৰে পাৰে;
দুই পিঠি ভিন কথা জানিবা নিচই,
সেই হেতু দুই বাৰ পুনৰ চাপই;
কাগজ চৌবিচ পাত দিস্তাতে থাকই,
তেনে এক কুৰি দিস্তা দিনতে চাপই;
অকনউদই মধ্যে নক্চা জত আচে,
দিনে দিনে চাৰিজনে তাহাক কাটিচে।
পাঁচ চই দিনে তাক তৈয়াৰ কৰই,
দুই এক বাৰ বিনে আৰু নি দিয়ই।

এহি ঘৰে কর্ম্ম কাৰি প্রাই ত্রিচ জন,
আগ্যা অনুসাৰে সব কর্ম্মক সাধন ;
সবাৰ ওপৰে আচে এক অধিপতি,
জত কাম কৰে মানে তেঁওৰ অনুমতি ;
তাহাৰ ভিতৰে কাম কৰে জত জন,
লিখিব পর্হিব পাৰে আনন্দিত মন।
ইশ্বৰৰ অনুগ্রহ পাই নিৰন্তৰ,
বয়সে সমান সব দেখিতে সুন্দৰ,
ধন্য ধন্য ইংৰাজিহে বুধিমান হই,
দেৱৰ নির্ম্মান কর্ম্ম মানুহে কৰই।
আগে ৰজা গনে কৰে বহু প্রজা পাই,
জত কর্ম্ম ইংৰাজিএ কলেৰে চলাই ;
জিতো কাম বহু লোকে কৰিতে নোআৰে,
কল হেতু দুই তিনি জনে তাক কৰে।
অগাধ সাগৰে অবিলম্বে হই পাৰ,
সি সব কৰম দেখি অতি চমত্‌কাৰ,
সত্য শুনে ইশ্বৰৰ দায়া আচে পাই,
দেখা কেনে পুত্ৰৱন্তে প্রজাক পালই।
আমি সবে তাৰ কথা কি কহিব আৰ,
বুধিমন্ত জনে অন্ত নে পাৱন্ত জাৰ ;
পাঠক পণ্ডিত সমে লোক দেখিয়োক,
কথা জদি মিচা হই নিন্দিবা মোহোক।
ঘন্টা এক আচে সিতো ঘৰ ওপৰতে ;
নিতে নিতে বাদ্য কৰে প্রত্যেক ঘন্টাতে,
এক প্রহৰৰ পথ তাৰ সব্দ জাই,
নিকটে থাকিতে কর্ন তাল মাৰে ভাই ;

সেহি ঘণ্টা আনি আচে ভাটি দেস হৈত্তে,
চাৰি পাঁচ জনে মাত্ৰ পাৰই লাৰিতে ;
ইংৰাজিৰ কিনো কৰ্ম দেখিয়োক ভাই
অচম দেসতো এনেকুআ জন্ত্ৰ নাই।
কোন ৱিধি কৰি দিলে জন্ত্ৰ নিৰূপন,
কোনে কহি অন্ত পাব তাহাৰ কথন ;
ধন্য, ধন্য, ইঙ্গৰাজ কিনো বুধিমন্ত,
কোনো কালে এই মত ৰজা নহবন্ত।
মোৰ জানা নিজ গ্ৰাম উতৰ পাৰত,
জন্ম ধৰি আচোঁ, মই আহোম কুলত ;
মই অল্পমতি নৰ, দোস ন ধৰিবা,
জি সব অসুধ দেখা সমস্তো খেমিবা ;
আত পৰে আন কথা নে পালোঁ ভাবিয়া
সংখেপে ৰচিলোঁ মাত্ৰ দয়াৰাম চেটিয়া।

গুআহাটিৰ বিবৰণ।

Description of Gowahati.

৮ বচৰ। নম্বৰ ৬। জুন, ১৮৫৩।

সবাৰ চৰনে মই কৰি নমস্কাৰ,
গুআহাটি নগৰ কথা কৰিবো প্ৰচাৰ;
মোৰ পদ সুনি সবে দোস ন ধৰিবা,
অৱহেলা ন কৰিয়া কিঞ্চিত সুনিবা।
পুৰ্ব্বে ৰজা আচিলন্ত নৰ নাৰায়ন,
ইন্দ্ৰ বংসি ৰজা আহি কৰি আক্ৰমন।
বৰ ফুকন্ আদি কৰি বিসয়া পাতিয়া,
গৰগাঁৱতে ৰহিলন্ত নগৰ কৰিয়া।
তাৰ পাচে সুনা, সবে জেন কথা ভৈলা,
বদনচন্দ্ৰ নামে বৰ ফুকন এক হৈলা;
বুৰা গোঁহাই সহিতে কন্দল কৰিয়া
মান দেসে পলাই গৈলা নগৰ চাৰিয়া;
কতো দিন থাকি মান চিপাহি আনিলা,
মানে আহি নগৰক উচান কৰিলা।
সেহি দিন ধৰি অচমৰ দিন গৈলা,
মানক খেদিয়া কম্পানিৰ দেস ভৈলা,
সন্তোস পাইয়া পাচে জত চাহাবান;
বৰ বৰ পকিঘৰ কৰিলা নিৰ্ম্মান।
কৰিলা কচাৰি ঘৰ অতি ভয়ঙ্কৰ,
অচমিয়া লোকে জাক বোলে দোপদৰ;

পৰ্বত সমান ঘৰ দেখি লাগে ভই,
ওচৰত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদিও বহই ;
ভিতৰ সোমালে গাৱে বায়ু লাগে ভাই ;
কতো কতো লোক সব পৰি নিদ্ৰা জাই।
কোঁঠালি কোঁঠালি চাঙ্গ কাঠৰ সাজিয়া,
চতৰঞ্চি দলিচা তাত থইচে পাৰিয়া ;
ওপৰত পংখা সব আৰিয়া আচই,
কাকতি বহিয়া তাত কাকত লিখই।
সবাৰ মধ্যত এক দিব্য চাঙ্গ আচে ;
ওপৰত চন্দ্ৰতাপ প্ৰকাস কৰিচে।
কালকটৰি চৰাচৰি ফৌজদাৰি দেআনি,
তাহাৰ মাজত চাহাব বহই আপুনি ;
মাচিয়াত বহি থাকে দেখিতে সুন্দৰ
পদুম চকাৰ জেন চৌপাসে কেসৰ।
কচাৰিৰ পচিমত খাজনাৰ ঘৰ,
কম্পানি খাজনা থাকে তাহাৰ ভিতৰ ;
দিনে ৰাতি চিপাহিৰ পহৰা আচই,
নিতে নিতে চাহাব আহি তবিল গনই।
তাহাৰ পুবতে কমিস্তনৰ কচাৰি,
সনিকটে আছে এক দিঘলি পুখুৰি,
ইটাৰে নিৰ্মান ঘৰ অতি বিতোপন,
আৰ্চিৰ দুআৰ সব কৰিচে সোভন ;
কোঁঠালি কোঁঠালি চাঙ্গ বহুত আচই,
কেৰানি সকলে বহি ইংৰাজি লিখই ;
বিবছ্যি কমিস্তনৰি দুই চিৰস্তাৰ নাম,
আমলা সকলে তাত কৰি থাকে কাম

তাহাৰ মধ্যত্তে এক ওখ চাঙ্গ আছে,
বিচিত্ৰ মাচিয়া মেজ পাৰিয়া ৰাখিছে।
ওপৰত চন্দ্ৰতাপ প্ৰকাস কৰই,
চাহাবে বহিয়া তাত গোচৰ সোধই;
ডিপুটি কমিস্যনৰ তেওঁৰ প্ৰতিনিধি,
সমুখে বহিয়া তেঁৱো কাৰ্জ্জ কৰে সিধি।
তাৰ দখিনত আছে চিপাহি পল্টন,
সেনাপতি গৈয়া কৰে আখৰা সঘন।
সবাৰ মাজত সোভে এক গিৰ্জ্জাৰ ঘৰ,
দলৰ আকাৰ দেখি অতি ভয়ঙ্কৰ,
ওপৰত চাই আছে বগিতাম পাত।
ওখই আন্দাজ তাৰ হব ত্ৰিচ হাত;
আৰু আঠ সঁক দৌল তাত প্ৰকাসই,
সমুখতে বাট ঘৰ এগোটা আছই।
আৰ্চিৰ দুআৰ সব জল মল কৰে,
চাহিবাক নোআৰি চকুত চাট মাৰে,
বৰ বৰ পাটি ভিতৰত পাৰি দিছে,
সাৰি সাৰি চকি সব পাৰিয়া ৰাখিছে,
ওপৰত চন্দ্ৰতাপ অধিক জলই,
কাপৰৰ পখা সব আৰিয়া আছই;
পুবৰ মুধৰ ফালে ভেটিটো ইটাৰ,
কাঠৰ কুন্দুআ বেৰা অতি চমত্‌কাৰ;
ভেটিৰ ওপৰে অতি বহল মেজত,
বাইবল কিতাপ থৈছে তাৰ ওপৰত;
ইংৰাজি বাজনা আছে আপুনি বাজই,
প্ৰতি দিনে এই ৰূপে গিৰিজা কৰই।

এবে সুনা আৰু কিচু কহোঁ বিবৰণ,
নগৰৰ মাজত বজাৰ চাৰি খন ;
পুবে চক বজাৰ, পচিমে দলজ পাৰ,
দখিনে আচই এক পল্টন বজাৰ।
মাজত কাঁচি বজাৰ আচে একখান,
তিনিও বজাৰে জাৰ ন হই সমান ;
বজাৰৰ মধ্যত ডাঙ্গৰ পঞ্চ ঘৰ,
ইটাই নিৰ্মিচে ভেটি দেখিতে সুন্দৰ।
বজাৰ চৌধাৰি বুলি বিসয়া আচই।
অচমিয়া লোকে জাক হাটুখোআ বোলই।
চাৰি কোখে আলি সব ন জাই বৰ্ননা,
বজাৰ নিকটে আচে কম্পানিৰ থানা ;
বাট চাৰিও ফালে কেঁয়া পতি আচে,
মহা সুখে প্ৰজা সবে বিকিচে কিনিচে।
দুই তিনি শত লোক প্ৰতিদিনে হই ;
চোৰ দুষ্ট দগাবাজ কেহো ন কৰই।
পুবে লতাসিল ফাৰি, পচিমে দলজ পাৰ,
পহুলি পহুলি ৰাতি ফুৰে চৌকিদাৰ ;
বজাৰৰ মধ্যে জদি হুৰা মুৰা হই,
চৌধাৰিএ নিয়া তাক থানাত দিয়ই।
হাস্পিটাল নামে ঘৰ এগোটা আচই,
অচমিয়া লোকে জাক বেজ ঘৰ কই।
দুখি নিৰাশ্ৰই লোক পৰিলে নৰিয়া,
দেখি বৰ্কান্দাজ লোকে লৈ জাই ধৰিয়া ;
সেই ঘৰে বেজ সবে ঔষধক দিএ,
কতো কতো মৰি জাই কতো লোক জিএ ;

থানাৰ নিকটে বৰ ফাটক আচই,
ইটাৰ চৌদিগে গৰ দেখি লাগে ভই।
জিতো লোকে চোৰ খুন ডকাইতি কৰিচে,
ভৰিত জিজিৰি পিন্ধি মাটিক কাটিচে।
নগৰ উত্তৰ ফালে চাহাবৰ ঘৰ,
থানে থানে পকি ঘৰ আচই বিস্তৰ,
নগৰ পচিম ফালে ভৰলু নদি আচে,
কাঠৰ পাতেৰে তাত দলঙ্গ বান্ধিচে।
দলৰ আকাৰ দুয়ো পাৰে চাৰি খুঁটা,
ইটাই নির্ম্মিয়া তাত দিচে এক ফুটা,
ফুটাৰ মাজতে লোহা জিজিৰি লগাই,
দুয়ো পাৰে খুঁটা মাৰি দিয়াচে পোতাই,
তাৰ মাজে লোহাৰ ধৰনি সব দিচে,
তলে চাম খুআইয়া দলঙ্গ বান্ধিচে;
ঘোঁৰা গৰু গলে খোজ তাত নৰলই,
দুয়ো ফালে চুটি বেৰা একো ন পৰই;
দুয়ো পাৰে সম তাৰ নাই বেচি কমি,
আলাসতে আচে জেন বাদুলি ওলমি।
কচাৰি ওচৰে দুই স্কুল আচই,
অচমিয়া লোকে জাক বোলে বিদ্যালই;
কম্পানি মহিনা দিয়া পণ্ডিত ৰখিচে,
পৰ উপকাৰ কৰি সবাক পৰ্হাইচে।
মঠ মন্দিৰৰ পকি আচই জতেক,
মই মুর্খে তাৰ কথা বর্নিবো কতেক।
এতেকে ধর্ম্মিষ্ঠ নাহি ইংৰাজি সমান,
পৰৰ কাৰনে কোনে কৰে এত মান।

জথা সাধ্য পদ মই কৰিলো ৰচনা,
নিন্দা ন কৰিবা স্থনি জত বিগ্য জনা ;
অতি মুৰ্খ সিস্থ জানি দোসক খেমিবা,
আপোনাৰ গুনে সবে সন্তোস লভিবা ।
কুঁৰই গঁয়া খেল বুৰা গোহাঁই বংসৰ,
এই নগৰৰ মধ্যে দলজ পাবে ঘৰ
প্ৰকাৰেই বুজিও কুলৰ পৰিচই,
ধৰ্মকান্ত গোহাঁই এই নিবেদন কই ।

জাত্রা কৰা কথা।

A Missionary Journal.

৯ বচৰ। নম্বৰ ১। জানুআৰি, ১৮৫৪।

গুআহাটি নৱেম্বৰ ১৮ তাৰিখে তেজপুৰলৈ জাবৰ কাৰনে নাৱত উঠি উজাই আহি বৰ চাহাবৰ খাত পালত, নাৱৰিয়াবিলাকে ভাত খাবলৈ নাও চপালে। মই খাতৰ বঙ্গলাত ভোটৰ ৰজা আচে বুলি জানি, তেওঁক চাবলৈ তালৈ গৈ তেওঁক চিঠি লিখি বহি থকা পালোঁ। তেওঁ হলে এক বচৰ আগেএ আপোনাৰ দেসত কিবা দাই কৰি দণ্ড পাম বুলি ভই লাগি, তাৰ পৰা পলাই আহি কম্পানিৰ দেসত আশ্ৰই ললেহি। পাচে ভোটৰ জি প্ৰধান ৰজা লাচা নগৰত থাকে, তেওঁক ধৰিবলৈ ৫০০ মান চুটিয়া সৈন্যক পঠালে, কিন্তু সিহঁতে পৰ্ব্বতৰ পৰা নামি আহি গেৰাজৰ দুআৰ মুখত কম্পানিৰ সৈন্যবিলাক দেখি ভই কৰি উভতি গুচি গল। কিন্তু পলাই অহা ৰজাই পুনৰাই আপোনাৰ দেসত জাবলৈ এতিয়ালৈকে সাহ নে পালে, প্ৰাই এক বচৰ গুআহাটিতে থাকিল। মই তেওঁৰ লগত কিচুমান কথা বতৰা হৈ বিদাই লৈ, পুনৰাই নাৱলৈ আহিলোঁ। সেই দিন তাৰ পৰা আহি গধুলি কুঁকআত বলোঁহি। তাতে এটা বৰ নাম ঘৰ আৰু অনেক লোকো থাকে। সেইবিলাকৰ আগত আমাৰ ত্ৰান কৰ্ত্তা প্ৰভুৰ কথা বুজাবলৈ জাবৰ মোৰ বৰ ইচা আচিল, কিন্তু বালি সৰহ আৰু ৰাতিও হল, এই কাৰনে জাব নোআৰিলোঁ। ইয়াৰ পাচ দিন ৰৰাপি নামে এখান গাঁও পাই গধুলি তাতে থাকিলোঁ। কিন্তু সেই ৰাতিতে জাৰে বৰ টানকৈ ধৰিলে, প্ৰাই সবিল ৰখ্যা কৰিব নোআৰোঁ হেন দেখি মোৰ মনতে ভাবিলোঁ, এই দেসৰ জাৰ সহিবলৈ ইমান টান

হই জদি, তেন্তে উত্তৰ ফালে হিম দেসত থকা লোকবিলাকে কেনেকৈ এনে জ্ঞাৰৰ পৰা ৰখ্যা পাব ?

ৰাতিপুআ দেওবাৰ হল, আৰু ইস্বৰৰ চাবি আগ্যাৰ দৰে বিস্রাম কৰিলোঁ। পাচে ভাত পানি খাই বামত উঠি এটা নাম ঘৰলৈ গৈ, তাতে অনেক লোকবিলাকৰ লগত আমাৰ ত্রান কর্ত্তা প্রভুৰ বিসয়ে কিছুমান কথা বাত্রা হলোঁ। কিন্তু সিহঁতে মোত কলে, বোলে, আমি বৰ গৰিব, আৰু একো নে জানোঁ, তেতিয়া মই সিহঁতত সুধিলোঁ, পৰলোকত তোমোলাকৰ পৰিত্রান হব নে ? তেতিয়া সিহঁতে কলে, তাক আমি কেনেকৈ কম ? মই কলোঁ, তোমোলাকৰ সেস গতি জদি ঠিকনা নাই, তেন্তে সকলো সংসই হৈ থাকিচে, আৰু তোমোলাক নিচই দুখিয়া হই বুলি জানিচা। আৰু সুধিলো, তোমোলাকে নো কাক চিন্তা কৰিচা ? সিবিলাকে বোলে, পৰম ইস্বৰক। মই কলোঁ, সেয়ে হলে ভাল, পৰম ইস্বৰক চিন্তিবৰ উচিত; তেন্তে তেওঁ তোমো-লাকৰ চিন্তা গ্রহন কৰিচে নে, নাই কৰা ইয়াৰ কোনো প্রমান পাইচা নে ? সিহঁতে কলে, তেওঁ গ্রহন কৰিচে বুলি আমি আসা কৰিচোঁ, তথাপি তাৰ একো প্রমান এতিয়ালৈকে দেখা ন গল, আমাৰ দুখ গুচা নাই, আৰু পাপি স্বভাও গুচা নাই। তাতে মই কলোঁ, বন্ধুসকল, তেনেহলে মই জানিচোঁ, তোমোলাকৰ প্রার্থনা ইস্বৰে সুনা নাই; সুনা হলে তোমালোকৰ পাপৰ ভাৰ গুচাৰ প্রমান পালাহেঁতেন। বাৰু, তোমালোকে জদি কোনো চাহাবত কিবা কথা সুধি সুধি থকাত, তেওঁ বিমুখ হৈ একো উত্তৰ নি দিএ, তেন্তে কি বুলিবা ? চাহাবে বেজাৰ পাই আমাৰ কথা নু সুনে, এনেকৈ বুলিবা ন হই নে ? সেই ৰূপে তোমোলাকেও দিনে দিনে অনেক বচৰৰ পৰা ইস্বৰৰ নাম ভজিলা, তথাপি এতিয়ালৈকে এটি পাপ খেমা হল বুলি কব নোআৰা, আৰু তাৰ একো প্রমান নাই। পৰম ইস্বৰে নিচই বেজাৰ হৈ তোমালোকৰ পাপ পর্ব্বতৰ সমান ডাঙৰ হোআত তেঁও অহিত হৈচে, তেনেহলে আমি কি কৰিম ? মই

উত্তৰ দি কলোঁ, প্ৰাচিত হৱ লাগে, প্ৰাচিত নহলে ন হুই, তাত বাজে আৰু উপাই নাই। সিহঁতে সুধিলে, কি নো প্ৰাচিত হৱ লাগে? মই কলোঁ, কোনো মানুহে জদি এস কপ ধাৰ কৰে, তেন্তে তাক সুজিবলৈ এস কপ লাগে, তাতকৈ কম হলে ধাৰ মাৰিব নোআৰে। সেই ৰূপে পাপৰ বেচ দুখ, আৰু জিমান পাপ থাকে, তাৰ প্ৰাচিত্তৰ নিমিত্তে সেই মান দুখ লাগে, সিহঁতে বুলিলে, অহ, এনে কথা বৰ আচৰ্জ, আমাৰ পাপ অসিমা, আৰু এইমান দুখ কোনে সহিব পাৰে? মানুহবিলাকৰ মাজত কোনেও ভুজিব নোআৰে বুলি কলোঁ, আৰু ইস্বৰে উপাই নি দিলে আমি সকলো অনন্ত কাল নৰক জাতনা ভুজিলোঁ-হেঁতেন। সিহঁতে সুধিলে, ইস্বৰে নো কি উপাই কৰিলে, তাক আমি সুনা নাই। মই কলোঁ, হাই হাই, এনে সুভ বাত্ৰা তোমালোকৰ কানত ন পৰিল নে? মই হলে তাক নু সুনিলে একো আসা নো হোআকৈ এতিয়ালৈকে এন্ধাৰতে ফুৰি থাকিলোঁহেঁতেন। পাপৰ পৰা উধাৰিবলৈ মানুহবিলাকৰ মাজত উপাই নাই দেখি, পৰম ইস্বৰে অনুগ্ৰহ কৰি আপোনাৰ পুত্ৰক এই প্ৰিথিবিলৈ পঠালে; তেওঁ আমাৰ সকলোৰে পাপৰ ভাৰ লৈ আমাৰ সলনি হৈ, পেৰেকনিত আপোনাৰ প্ৰান তিয়াগ কৰিলে। তেওঁ সামান্য কপে মৰিল, এনে ন হুই, অসিমা দুখ খাইহে মৰিল, এই কাৰনে তেওঁৰ মৰনত পাপি লোকৰ জামিন হোআ হেন দেখা গল। আৰু এনে প্ৰাচিত্তত পৰম ইস্বৰো সন্তুষ্ট হ'ল, আৰু তেওঁৰ দোআৰাই আমাৰ প্ৰাৰ্থনাও সুনিব বুলি আমি ঠিককৈ জানিচোঁ। তথাপি প্ৰাৰ্থনা কৰোঁতে তেওঁৰ পুত্ৰৰ নাম সদাই লব লাগে, ন ললে ইস্বৰে সন্তুষ্ট হওক চাবি বিতুষ্টহে হব; কিয়নো আপোনাৰ পুত্ৰত বিস্বাস কৰিবলৈ সেই নাম পৰম ইস্বৰে দিলে, তাকে ন ললে কোনো কপে তেওঁৰ অনুগ্ৰহ পাব নোআৰা। সিহঁতে সুধিলে, বোলে, ইস্বৰৰ পুত্ৰৰ নাম লৈ প্ৰাৰ্থনা কৰিলে, পাপ খেমা হোআৰ প্ৰমান পোআ জাই নে? মই কলোঁ হুই, কিন্তু আমি তেওঁৰ আগত সকলো পাপ সৈ কাহিঁ অকপট মনেৰে

পৰম ইস্বৰৰ পুত্ৰৰ মৰনত আস্ৰই লব লাগে, তেহে-আমাৰ পাপ খেমা হোআৰ নিচই প্ৰমান পাম; আৰু বিদয়তে সকলো পাপ দমন কৰিবলৈ সক্তিমন্ত উতপতি হব। তেতিয়া সিবিলাকে বৰ মন দি মোলৈ একে ঠৰে চাই, আৰু সুধিলে, ইস্বৰৰ পুত্ৰত আস্ৰই ললতেই আমাৰ আগলৈ গতি কি হ'ব, তাক আমি জানিব পাৰিম নে? তেতিয়া মই সিহঁতক উতৰ দি কলোঁ, হই জানিব পাৰিবা। পৰম ইস্বৰ তুষ্ট হলে আমাৰ মনত সান্তনাৰে ভৰাই দি দ্ৰিঢ ভাৰসা কৰাব, আৰু তাতকৈও মৰনৰ ভই গুচিব, ভই কৰোক চাৰি সান্তনাহে পাব; কিয়নো পৰম ইস্বৰে দণ্ডৰ আগ্যা নো হোআকৈ আসা ভাৰসা সদায় মনতে দিচে, ইয়াক ঠিককৈ জানিব পাৰে। ইস্বৰ আৰু মানুহবিলাকৰ মাজত সেই পুত্ৰ সমজুআৰ বিসইৰ অধিকাৰ হল, আৰু তেওঁত বিস্বাস কৰাবিলাকক ইস্বৰে সৈতে নিচই মিল কৰিব। এই কথা সুনি সিবিলাকে ইটে সিটৰ মুখলৈ চাই বুলিলে, বোলে, এয়ে বৰ চিকন কথা। পাচে সিহঁতে আকও মোত সুধিলে, এই সকল কথা কোন সাস্ত্ৰত লিখিচে? তেতিয়া মই কলোঁ, ইস্বৰে ধৰম সাস্ত্ৰত লিখিচে, তাকে পঢ়িলে জানিব পাৰে, অৰ্থাত কি ৰূপে পাপৰ কাৰণ পৰম ইস্বৰৰ ক্ৰোধ লোকবিলাকৰ ওপৰত লাগিল, আৰু সেই ক্ৰোধ গুচাবলৈ তেওঁ আপোন পুত্ৰক পাপি লোকৰ কাৰনে প্ৰিথিবলৈ পঠাই তেওঁৰ তেজেৰে পাপৰ প্ৰাচিত্ত কৰিলে, আৰু কি ৰূপে তেওঁ তিন দিনৰ দিনা মৈদামৰ পৰা উঠি, ইস্বৰৰ ওচৰলৈ উভতি গ'ল, আৰু সেসৰ দিনা তেওঁ তেজস্বি মহিমাৰে পুনৰাই এই প্ৰিথিবিত লোকবিলাকৰ সোধ কাৰবলৈ আহিব, এই সকল কথা তাতে লিখা আচে, তাকে পঢ়িলে প্ৰকাস ৰূপে জানিব পাৰিবা। এনে কথা কৈ বিদাই লৈ উভতি আহিলোঁ।

সোম বাৰ ৰাতি পুআ নাও মেলি উজাই আহি গধুলি মঙ্গলদৈৰ ঘাট পাই তাতে নাও ৰাখিলোঁ। ঘাটৰ পৰা জিলালৈ এক ঘন্টামান বাট জাব লাগে, সেই কাৰনে মই জোআ নাই। পাঁচ জন চাহাব

লোক গোট খাইছিল, এজন পাদুৰি চাহাব, মেম চাহাব, আৰু দুই জন বাবাও আছিল। মেম চাহাবৰ কিচুমান বেমাৰ হোআতে নদিত হেৱা খাবলৈ গৈছিল, আৰু উইলমত চাহাব, তেওঁৰ মেম চাহাবে সৈতে কলিকতাৰ পৰা নাজিৰালৈ এখান বজৰাত চাহ কম্পানিৰ বিসই লবলৈ আহিচে। আৰু দিবুৰু গৰৰ পৰা জেঙ্কিন্স চাহাবে ভতিয়াই আহিচে, কাৰন তেঁওৰ মেম চাহাবক কলিকতালৈ ভাপ জাহাজত পঠাইছিল, কিন্তু জাহাজত জাঁওতে কোনো কাৰনে তেঁওৰ গিয়ান হিন হোআ হেতুকে আৰু জাব নোআৰে বুলি জাহাজৰ অধিকাৰে তেওঁক ঢাকাত এৰি গল, তেঁওকে দেখিবলৈ চাহাবে ভতিয়াই গৈচে। তেঁওৰ বদলি পিটাৰ চাহাব তেঁওৰ মেম, চাহাব আৰু এটি বাবাই সৈতে কলিকতাৰ পৰা আহিচিল। পাচে তেঁওৰ মেমৰ বাটত আহোঁতে কিবা বেমাৰ হৈ মঙ্গলদৈ পাঁওতেই মৰিল। তেঁওৰ মৰা স কবৰ দিবৰ কাৰনে গোআহাটি ভতিয়াই নি তাতে কবৰ দি পুনৰাই উজাই আহিল। আৰু তেজপুৰৰ কলেক্তৰ চাহাবে দৰঙ্গ জিলাৰ কপিত মাটি নদিএ নষ্ট কৰাৰ কাৰনে তাকে কি ৰূপে তেঁতি ৰাখিম বুলি চাবলৈ জাঁওতে গধুলি হোআৰ কাৰনে এই ৰাতি হাৰঞ্চ চাহাবৰ বঙ্গলাতে থাকিল। মই হলে বামলৈ উঠি এজুম ডোম মানুহক বহি থাকিবৰ দেখি সিহঁতৰ ওচৰলৈ গৈ সুধিলোঁ, তহঁতে ইয়াত কি কৰিচা? সিহঁতে কলে আমি কানি খাইচোঁ। মই কলো, অহ কানি খাইচা, সেয়ে তোমালোকৰ সত্ৰুহে; অনেক অনেক মানুহক নষ্ট কৰিলে, ইয়াক তহঁতে নে জানিলি নে? সিহঁতে বোলে, হই, এই সকল আমি জানোঁ, তথাপি কি কৰিম? এৰিব নোআৰোঁ, খোআ সহজ, কানিএ সকতকৈ টানিচে। জেতিয়া কানি খাবলৈ পাঁও তেতিয়াহে লৰা তিৰোতা আদি কৰি সকলোকে আলাপ প্ৰিতি কৰোঁ; কিন্তু কানি নে খালে সকলোকে একো মুল্য হেন নে দেখোঁ, কেৱল মাটিৰ নিচিনা মানোঁ। কম্পানিৰ দিনৰ পুৰ্ব্বে প্ৰাই কোনে নে খাইচিল, এতিয়া হলে প্ৰাই সকলোএ

কানি খাই, আৰু লোকবিলাকৰ প্ৰান হিন হল। মই সিহঁতত কলোঁ এই সক্ৰে বৰ সকত আৰু অচমিয়াবিলাকক সিত্ৰে বন্দি কৰিচে, তথাপি দমন কৰিলে কৰিব পাৰে। প্ৰথমতে সেই সক্ৰই দুই এক মাহ মানলৈকে বৰকৈ জুধ কৰিব; কি জানি কানিয়াবিলাকে বুলিব, হাই হাই, কেনেকৈ থাকিম, আমি হলে সকলো নিচই নষ্ট হম। এনে সক্ৰুক কোনেও সহিব নোআৰে, কিন্তু ক্ৰমে ক্ৰমে জদি খেদি দি থাকে, তেন্তে তাৰ বল কমি জাব, পাচত নিচই ঘাটি কৰা হব। সিহঁতে কিছু সম্মত হোআ জেন দেখি, মই আৰু কথা কলোঁ, তহঁতৰ সন্তানবিলাকে জদি সেই সক্ৰুক কেতিয়াও নো চোএ, তেন্তে কোনো ৰূপে দুই এক পুৰুস হলে তাক দেসৰ পৰা খেদোআ হব; এই সকলোকে কৈ নাৱলৈ আহিলোঁ।

বুধ বাৰ গধুলি এটা ঘাট পাই তাতে ৰাতি ৰলোঁ। সেই ঘাটতে মাচ কিনিবৰ নিমিত্তে দুই তিনি দিনমান বাটৰ পৰা অহা তিনি কুৰিমান কচাৰি লোকক তাতে লগ পালোঁ। সিহঁতে কাতি মাহৰ পৰা বহাগলৈকে অহা জোআ কৰি তিনি চাৰি কুৰিমান লোক এই ঠাইতে থাকে। সিহঁতে ডোম লোকৰ পৰা কেঁচা মাচ কিনি ৰদত স্নকুআই আপোন আপোন গাঁৱলৈ নি কোনোটোৰ তাৰে লা সলাই, পাচে সেই লা আনি কৈঁয়াবিলাকত বেচি ধন পাই, সেই ধন আনি খাজনা সোধাই, আৰু কোনোবোৰে হলে আপোনাৰ লৰা তিৰোতাই সৈতে ঘৰতে খাই। এতিয়া হলে সিহঁতে মাচ পোআ নাই, স্নধা হাতে ঘৰলৈ উভতি জাব লাগিব বুলি কলে। কচাৰি লোক হলে অগিয়ানি আৰু মহাজনবিলাকেও সিহঁতক বৰকৈ ঠগাই বুলি স্নুনিচোঁ। কম্পানিএ জদি সিহঁতলৈ অনুগ্ৰহ কৰি সিবিলাকৰ মাজত ইস্কুল পাতে, তেন্তে দুই এক বচৰতে সিবিলাক বৰ উত্তম লোক হব পাৰে।

সিঙ্গৰি পৰ্বত এৰি আহি ৰাতি পুআই উজাই জাঁওতে এটা ওখ গৰাৰ ওপৰত বহি থকা এটা বৰ ডাঙৰ বাঘ দেখিলোঁ। সি মানুহৰ মাত স্নুনি মুৰ দাঙ্গি দাঙ্গি চাই গোটা চাৰেক মানুহক দেখি, ভই

পাই মাটিত পেট পেলাই তাতে থাকিল। আমি তাৰ পৰা গুচি আহিলোঁ; পাচে আহি আহি তেজপুৰৰ পৰ্ব্বত মধ্য দেখা পালোঁ। সেই পৰ্বত দূৰৈৰ পৰা দেখিবলৈ সুন্দৰ, কিন্তু তাৰ ওচৰলৈ আহি নিবাসি লোক নিচই তাকৰ হেন দেখিলোঁ। ইয়াত চাবলৈ জি জি বস্তু আচে, তাৰ সকলোৰ মাজত শ্ৰীজুত মাৰ্তিন চাহাবৰ বৰ গচৰ এঁঠা বনোআ কলক আচৰিত হেন দেখিলোঁ। সেই এঁঠা কি ৰূপে বনাইচে, তাকে কিছুমান তলত লিখা হৈচে। সেই এঁঠা দুই তিনি দিনমান বাটৰ অন্তৰ এখান জাবণিৰ পৰা গাঁৱলিয়া মানুহবিলাকে বেচিবগৈ প্ৰতিজনে একে বেলিএ ত্ৰিচ সেৰ মান আনে। তাৰ দাম মোনত দুই টকা চাৰি অনা। এঁঠা কৰোআ বৰ্কচিএ সিহঁতৰ পৰা কিনি পুখুৰিৰ নিচিনা মাটিত পুতি বৰ একোটা পেৰাত থই। আৰু সেই পেৰাৰ তলত এঁঠাৰ পানি জাবলৈ দুই তিনিটা মান বাট পেচ দি ৰাখে। পাচে জিমান এঁঠা সেইমান পানি তাতে মিহলি কৰে; কাৰণ পানি নিদিলে এঁঠা গোট নে খাই আৰু পগাই বনাব নোআৰে। পাচে চাৰি পাঁচ দিনৰ মুৰত এঁঠা নিৰ্ম্মল হৈ পানিৰ ওপৰত উপঙ্গিলে তেতিয়া পেৰাৰ তলত থকা সেই পেচ খুলি দিলে, পানিবোৰ জাই, এঁঠাবোৰ থাকে। পাচে তাৰ পৰা তুলি আনি লোৰ বৰ থালিত দুই তিনি ঘণ্টামান পগাই। জেতিয়া সেই এঁঠা সিজে, তেতিয়া থালিৰ পৰা এডাল মাৰিৰ মুৰত থকা তিনিটা লোৰ কাঁইটেৰে খোচ মাৰি মাৰি উলিয়াই। ইটা বনোআৰ নিচিনা দিঘলে দুই হাত, পথালি এক হাত, ইমান ডাঙ্গৰ এখন খৰমাত ভৰাই। পাচে খৰমাৰ তলে ওপৰে তাৰ সমানে লোৰ দুই চতা পাত দি পাচে চেপা পেচৰ তাতে শুমাই দি পেচ দুই মানুহে ঘুৰাই এক ঘণ্টামান তাতে ৰাখে। পাচে জেতিয়া এঁঠা গোট খাই, আৰু তাৰ পানি ওলাই, তেতিয়া তাৰ পৰা উলিয়াই সমানে জুখি কৰতেৰে মাজতে কাতি চাৰি চুকিয়া দুইখান কৰি বদত থই। পাচে আকও তেল পেৰা সালৰ নিচিনা এক জন্ত্ৰত

সুনাই দি এক ৰাতি চেঁপি পানি ওলাব দিএ। পাচে তাৰ পৰা উলিয়াই আকও বৰ থালিত পানি দি ছুই তিনি ঘণ্টামান সিজাই থাকে। জেতিয়া হব তেতিয়া আকও সেই চেপা জন্ত্ৰত একদিন এক ৰাতি চেপে। পাচে তাৰ পৰা উলিয়াই ওপৰত চুন লিপি ৰদত সুকাবলৈ দিএ; জেতিয়া সুকাই তেতিয়া চন্দুকে পতি পাঁচ মোনকৈ ভৰাই বিলাত দেসলৈ পঠাই। গল সনে চাৰি স মোন মান পঠাইচিল। আৰু তাৰে পৰা অনেক লাভ পালে বুলি সুনিলোঁ। এই বচৰত বাৰ স মোন মান পঠাব বুলি সুনিচোঁ। বিলাতৰ কাৰিকৰবিলাকে তাকে কিনি সেই এঁঠাৰে জুতা পা ধোঅা চৰিয়া আৰু প্ৰাণ ৰক্ষা কৰা সৰু সৰু নাও তুমি অনেক ৰকমৰ কাপৰ পালঙ্গ আৰু লৰাই ওমলা অনেক ৰকমৰ বস্তু বনাই। সিবিলাকেও তাৰে দোআৰাই অনেক লাভ পাইচে।

ক. ভ.

১৭ আঘোন, সন ১৮৫৩।

অচমিয়া ভাষা।

On the Assamese Language.

৯ বচৰ। নম্বৰ ২। ফেবৰুআৰি, ১৮৫৪।

এতিয়া আমি অচমিয়া ভাসাৰ বিসয়ে প্রস্তাব কৰোঁ, ভাৰত বৰ্সত জিমান চলিত ভাসা আচে তাৰ প্রাই আটায়েই সংস্ক্রিত ভাসাৰ ঠাল, অর্থাৎ সকলোৰে সংস্ক্রিত ভাসা মুল। আৰু অচমিয়া ভাসাও ইবিলাকৰ নিচিনা সংস্ক্রিতৰ এটা ঠাল। কিন্তু অনেক লোকে সংস্ক্রিতনো অচমিয়া ভাসাৰ কেনেকৈ মুল হই তাক সুধিব পাৰে, এতেকে আমি তাক ভাঙ্গি কওঁ।

সংস্ক্রিত অতি প্রাচিন আৰু উৎক্রিষ্ট ভাসা, অতি পুৰনি কালৰে পৰা প্রধান প্রধান পণ্ডিত সকলে এই ভাসাৰে নানা বিসয়ক পুথি লিখি, ইয়াক প্রিথিবিৰ মাজত এক অপুর্ব আৰু বিত্তোপন ভাসা কৰিচে। এনে অভিপ্রাই বা বস্তু এই নাই জে ইয়াত সুন্দৰে প্রকাসিব নোআৰি; এই ভাসাত এনে একোখন সুন্দৰ সুন্দৰ পুথি আচে জে তাক পঢ়িলে মন প্রফুল আৰু গিয়ান উদই হই। অঙ্ক, জ্যোতিস, সাহিত্য সাস্ত্ৰৰ পুথি ইয়াত অনেক আচে। সুনা গৈচে পুৰনি গ্রিক দেসৰ লোক সকলে ভাৰত বৰ্সৰ পৰা জ্যোতিস আৰু অঙ্কবিদ্যা বিসয়ক অনেক কথা নিচে। পদ্য ৰচনাত সংস্ক্রিত ভাসা অতি অপুৰ্ব, মহাত্মা সৰ উলিয়ম জোন্‌স্ চাহাবে সংস্ক্রিত ভাসাৰ পদ্যৰ পুথি পঢ়ি পৰম হৰ্স পাই ইয়াক এক আচৰিত আৰু বিত্তোপন ভাসা বুলি কৈচে। সংস্ক্রিত কবি সকলে আদি ৰস, করুনা ৰস, হাস্য ৰস, সান্তি ৰস, বিৰ ৰস, অদ্ভুত ৰস সকলোকে সুন্দৰ ৰূপে বর্ননা কৰিব পাৰিছিল। কিন্তু আদি আৰু সান্তি

ৰসত বিসেস পাৰ্গত আচিল। পদ্য ৰচনাত স্কৃবি সকলে জেনে নিপুনতা দেখুআই গৈচে তাক লিখা অত্যান্ত বিস্তৰ, এতেকে তাক এৰিলোঁ। সংস্কৃত ভাসাত পদ পুথি সৰহ, গদ্য পুথি তাকৰ।

ভাৰত বৰ্সৰ পণ্ডিত সকলে সংস্কৃতক "দেবভাসা" বুলি কই, আৰু এতেকে ইয়াৰ লোক সকলে আগৰ কালত ইয়াৰে কথা বাত্ৰা কৈচিল আৰু পুথি লিখিছিল বুলি জনা জাই ; কিন্তু এতিয়া ই কথা বাত্ৰা কোআত বেৱহাৰ নাই, কেৱল পৰ্হাতহে বেৱহাৰ আচে। ইউৰপৰ পণ্ডিত সকলে লিখিচে, সংস্কৃত ভাসা ইৰান নামে এক দেসৰ লোক সকলৰ ভাসা আচিল, সিহঁতেই মাজে মাজে ভাৰত বৰ্স আৰু জাৰ্মানি, গ্ৰিক, ৰোম প্ৰভিৃতি দেসলৈ গৈ বাস কৰি এই ভাসা প্ৰচাৰ কৰিলে। কিন্তু এতিয়া এই সকলো এনে বেলেগ হৈচে শুৰিত একে ভাসা থকা বুলিবই নোআৰি। সেই সকল লোকৰ সন্তান সন্ততি ক্ৰমে বাহিলত নানা ঠাইলৈ গৈ নানাবিধ ভাসা সৃষ্টি কৰিলে। অৰ্থাত হিন্দুস্থানি, বঙ্গালি, অচমিয়া উৰিয়া মহাৰাষ্ট্ৰি প্ৰভিৃতি ভাসা কৰিলে। সংস্কৃত ভাষা সিকাত আমাৰ পখ্যে অনেক উপকাৰ হই। ইয়াক সিকিলে পুৰ্ব কালৰ হিন্দু সকলৰ ধৰম, নিতি, আচাৰ বেৱহাৰ জানিব পাৰি, আৰু অচমিয়া ভাসাকো সুৰনি কৰিব পাৰি, কিয়নো ই তাৰ ঠাল।

অচমিয়া ভাসাও সংস্কৃতৰ এটা ঠাল ইয়াক নিসংসয়ে জনা গল। এতেকে তাৰ কথা কিছুমান লিখোঁ। অচমিয়া ভাসা এতিয়া এনে ছুৰাৱস্থাত আছে জে তাৰ বিসয়ক প্ৰস্তাৱ লিখা আমাৰ নিচিনা অদুৰদৰ্সি মানুহৰ সমন্ধে অতি কঠিন। কোনো কোনো লোকে এনে ভাবিবও পাৰে অচমিয়া ভাসা বঙ্গালি ভাসাৰ পৰা ওলাইচে। কিন্তু এনে চিন্তা কৰা অতি অমুলক। সিহঁত দুইবো পৰস্পৰ জি মিল আছে সি কেৱল দুইও সংস্কৃতৰ ঠাল হোআ দেখিহে হৈচে, নতুবা আন কাৰন নাই। অকল বঙ্গালিও ন হই, সংস্কৃতৰ জি আন এটা ঠাল উৰিয়া ভাসা, সি বঙ্গাল দেসৰো

সিফাল অচম দেসব পবাও অনেক দূবৈ, তাবো সবহ্ কথা অচমিয়াই সৈতে মিলে। জি সকল কথা তলত লিখা গল, সি বঙ্গালিতকৈও উবিয়াই সৈতে বেচি সমন্ধ বাখে। ইয়াত জি সকল বঙ্গালি কথাব ভ্রিষ্টান্ত লিখা গল, সি প্রাই কলিকতাব ফালবহে। জদি অচমিয়াক বঙ্গালি ভাসাব পবা ওলোআ কোনো লোকে কই, তেন্তে এই সকল কথাব মিল দেখি উবিয়াব পবাও ওলোআ বুলিব পাবি। জদি কোনোএ কই বঙ্গাল দেস অচম দেসব ওচব, এতেকে তাব পবা ওলোআহে সম্ভও হই, তাত আমাব উত্তব এই, সি কথা অতি অমূলক, অচমিয়া ভাসা সংস্ক্রিতব ঠাল হোআব নিমিত্তে তাব আন আন ঠালে সৈতে অবস্তে মিল থাকিব। অচম দেসব চাবিও ফালে পর্বতিয়া জাতিবিলাক থকাব নিমিত্তে সিহঁতবো অনেক কথা ইয়াত সোমাইচে। বিসেসকৈ আহোমে অচম দেসক জয় কবি লোআত হেজাবে হেজাবে আহোমবিলাক আপোন দেশব পবা আহিলত সিহঁতবো অনেক কথা অচমিয়াব মাজত সোমাইচে। সিহঁত আহিবব দিনবে পবা অচমিয়া কথাব উচাবনবো অনেক বিক্রিতি পালে।

অচমিয়া আৰু উবিয়া কথাব মাজত জিবিলাক ইটে সিটে মিল আচে, তাব গোটাচাবেক লিখা গৈচে।

অচমিয়া	উবিয়া	বঙ্গালি
গচ	গচ	গাচ
পুখুবি	পুখুবি	পুকুব, পুষ্কর্নি
ঐ (টেঙ্গা)	ঐ	চাল্তে
পিছ্ছি	পিছ্ছি	পবে
খব	খবা	বঙ্গুব
বুলিলে	বুলিলে	বল্লে
তল	তল	তলায় নিচে
কেৰেলা	কলবা	উচ্ছে

ৰাট	বাট	পথ ৰাস্তা
বুলি	বুলি	বলিয়া
কৰিলন্ত	কৰিলন্ত	কৰিল, কল্লে
খাইলন্ত	খাইলন্ত	খাইল, খেলে
ইত্যাদি	ইত্যাদি	
খৈঁকাৰ	খংকাৰ	গয়েৰ
মাই	মাই	মামি
থিয় হই	থিয়া হই	দাঁড়িয়ে

ক্রমসঃ প্রকাস্য ।

এজন অচমিয়া লোক ।

৫ জানুআৰি কলিকতা ১৮৫৪

কির্তন কৰাৰ কথা।

A Missionary Journal.

৯ বচৰ। নম্বৰ ৩। মাৰ্চ, ১৮৫৪।

নবেম্বৰৰ ১০ তাৰিখে আমি তেজপুৰৰ উত্তৰ পচিম চুকে থকা গাঁওবিলাকৰ মানুহৰ মাজত প্ৰভু য়িচু খ্ৰিষ্টৰ মুক্ত বাৰ্ত্তাৰ কথা কিৰ্ত্তন কৰিবৰ মনেৰে জাত্ৰা কৰিলোঁ। তাৰে কোনো কোনো ঘটনা লিখিবৰ ইচা হোআত সংখেপে লিখি জনাব খুজিলোঁ। সেই সকল কথা মোৰ বিবৰনৰ পুথিত লিখিবলৈ নো হোআত জি জি কথা মনেৰে ভাৱনা কৰি সোঁৱৰনত আছিচে, তাকেহে তলত লিখিলোঁ।

প্ৰথমে আমি গৈ মৰপি মৌজাৰ নাম ঘৰত দু ৰাতি ৰলোঁ। তাতে ব্ৰহ্মা, বিষ্ণু, আৰু গোবিন্দ, এই তিনি মুৰ্ত্তি আচে। এটা কাঠৰ, দুটা পিতলৰ বা কাঁহৰ; তাক কাপৰেৰে ঢাকি থোআত ভালকৈ দেখিবলৈ ন হল। তাত থাকোঁতে এদিনা ৰাতি পুআতে সাত কি আঠ বজাৰ সময়ত, মই চাউল সিজাই নাম ঘৰৰ পিৰালিত থিয় হৈ আচিলোঁ, চাহাবে হাজিৰি খাইচিল। এনে সমইতে এটা গনক মানুহে আহি মোক সুধিলে, বোলে, চাহাব ইয়ালৈ কিয় আহিচে? মই কলোঁ, বোলোঁ, চাহাবে তোমালোকৰ আগত সত্য পৰম ইশ্বৰৰ কথা কিৰ্ত্তন কৰিবলৈ আহিচে। তাতে সি উত্তৰ দিলে, বোলে, আমাৰ জানো পৰম ইশ্বৰ নাই? মই বুলিলোঁ, তোমালোকৰ পৰম ইশ্বৰ হোআ হলে তোমালোকে সিল, কাঠ এইবিলাকৰ মুৰ্ত্তি সাজি তাৰ আগত আঠু পাৰি সেৱা কিয় কৰিবা? সেই ঠাইতে নাম ঘৰৰ পানি পোতাৰ কুআত, চাহাবৰ মচালচিএ

মলা ধঁপাত হুপি হোঁকাটো ওলোমাই থৈছিলে; সেই গনক মানুহটে তাকে চুই বুলিলে, আমি এই হোঁকাটোকে ইশ্বৰ বুলি মানিচোঁ। তুমি কি আমাক এক নতুন ইশ্বৰক চিনাবলৈ আহিচানে? আমি তাক নে মানোঁ, হোঁকাটোকেই মানিম। পাচে মই কলোঁ, জদি তুমি হোঁকাটোকে ইশ্বৰ বুলিচা, তেন্তে কাঠ পিতলৰ মুৰ্তি সাজি নাম ঘৰত থৈ সিবিলাকক সেৱা কৰা কিয়? হোঁকাটো থৈ তাকেই সেৱা কৰিব লাগিচিল। তাৰ দুদিনৰ পাচে আমাৰ তাম্বু ঘৰ তুলি সেই ঠাইৰ পৰা অলপ নিলগত ৰলোঁ। ১৫ দিন মান সেই ঠাইত থাকি, তাত থকা সকলো গাঁৱৰ ঘৰে ঘৰে গৈ ত্ৰান কৰ্ত্তাৰ কথা কিৰ্ত্তন কৰিলোঁ। জিবিলাকে সত্য ধৰম আৰু ত্ৰান কৰ্ত্তা য়িচু খি্ৰষ্টৰ কথা সত্য বুলি মানি সৈ কৰে, এনে অনেক মানুহক লগ পালোঁ। আমি এদিন দিপুতাৰ আলি বন্ধা চাৰি স কি পাঁচ স মানুহৰ আগত প্ৰভু য়িচু খি্ৰষ্টৰ কথা কিৰ্ত্তন কৰিলোঁ। আৰু আমি তিনটা মান গিত গাই সুনালোঁ, তাতে অনেকে মন দি সুনিলে; আৰু অনেকে আহি আমাৰ পৰা ধৰম সাস্ত্ৰৰ পুথি খুজি খুজি নিলে।

সেই মৌজাত থাকোঁতেই এজন গৱৰ্নমেণ্টৰ ইস্কুল পণ্ডিতে আহি মই চাউল সিজোৱা ঠাইৰ কিচু দুৰৈত থিয় হলহি। তেওঁ বামুন আচিল, ক্ৰমে ক্ৰমে মই তেওঁৰে সৈতে ধৰমৰ কথা আৰম্ভন কৰিলত তেওঁ কলে, বোলে, আন আন মানুহে সেই ধৰম ললে আমিও লম। আৰু আন এদিনা কলে, বোলে কম্পানিয়ে যদি হুকুম দিএ, তেন্তে আমি আটায়ে খ্ৰিষ্টিয়ান হম। হাই, হাই, দেখাচোন, কিমান মানুহে আন লোকলৈ বাট চাই আপোনাৰ জিৱৰ পৰিত্ৰান হেকআৰলৈ কাৰ্বাৰ কৰিচে।

আৰু এদিনা আমি ভেকা চুবুৰিৰ গাঁৱৰ ফাললৈ কিৰ্ত্তন কৰিবলৈ গলোঁ, সেই গাঁৱত গোপাল ঠাকুৰৰ মুৰ্ত্তি থকা এটা নাম ঘৰ আচিল; সেই ঘৰতে বামুন পোৰোহিত, আৰু গোসাঁই কেই জন মানেও হোম জঁগ্য আদি কৰম কৰিচিল। এনেতে আমি সেই ঠাইত

গৈ ওলালোঁ, সিবিলাকে আমাক নাম ধৰত বহিৱলৈ দিয়াত, মূৰ্ত্তি থকা পোনে মুখা মুখিকৈ দুআৰ মুখতে বহিলোঁ, আমি সিবিলাকত সুধিলোঁ, তোমালোকে কি কৰিচাইক? সিবিলাকে কলে, আমি ইশ্বৰলৈ বস্তু উচৰ্গিচো। আমি সুধিলোঁ, ইশ্বৰ দ্রিস্ত নে অদ্রিস্ত। সিবিলাকে কলে অদ্রিস্ত। আমি কলোঁ, হই এয়ে সত্য কথা। তেওঁ অদ্রিস্ত, তেওঁক কোনেও দেখা নাই, কিন্তু তেওঁ সকলোকে দেখে; তেওঁৰ আগত সকলো দ্রিস্ত; জদি তেওঁ অদ্রিস্ত অৰ্থাত তেওঁক কোনেও দেখা নে পাই আৰু দেখাও নাই; তেন্তে তেওঁৰ আকাৰ এনে বা তেনে হই, এই বুলি তেওঁৰ মূৰ্ত্তি কেনেকৈ সাজিচা? সিবিলাকে কলে, বোলে আমি মূৰ্ত্তিৰ আগত শি দিয়াকৈ আৰু আগত সেৱা ন কৰি কেনেকৈ ইশ্বৰক সেৱা কৰিম? পাচে আমি কলোঁ, বোলোঁ, দেখা ইশ্বৰে তোমাৰ আত্মা, মন, কান, চকু, নাক সকলোকে স্রজিচে। সিবিলাকে কলে, হই। বাক জি জনে তোমাক সুনিবলৈ কান স্রজিলে, তেওঁ নো তোমাৰ কথা নু সুনিব নে। জি জনে তোমাৰ বুজিবলৈ গিয়ান দিচে, তেওঁ নো তোমাৰ কথা নে জানিব নে? জি জনে তোমাৰ চকু স্রজিলে তুমি তেওঁ-লৈ কি কি কৰিচা, তাক নো নে দেখিব নে? তুমি জে কাঠৰ মূৰ্ত্তি সাজি অপ্রানি বস্তুৰ আগত ইশ্বৰ বুলি সেৱা কৰিচা।

পাচে আমি আৰুও কলোঁ, জি জনে স্বৰ্গ মৰ্ত্ত্য পাতাল আদি কৰি তিনিও ভুবনক স্রজিচে, এনে জি সৰ্ব্বসক্তিমন্ত ইশ্বৰ, তুমি তেওঁৰ স্রজা বস্তুৰপৰা এডোখৰ নকচা কাটি, ইশ্বৰ ইয়াতে নিবাস কৰিব বুলি আমাৰ নৈবেদ্যৰ স্রান লব বুলি ভাবিচা নে? গোটেই থন জগত তেওঁৰ ন হই নে? তেওঁৰ থকা ঠাই নাই নে? তেওঁ এনে কুচিত্ত মূৰ্ত্তিত থাকিব নে? আৰু জি জনে আমি অধম মনুস্য সুখে খাই লৈ থাকি তেওঁৰ গুন গাবলৈ আমাক জীৱনৰ নানা বিধ খোৱা আহাৰ আৰু বস্ত্র দিচে। এনে বস্তুৰ পৰা তুমি এমুঠি চাউল দি তেওঁক সুশ্রুসা কৰি কেনেকৈ সন্তুষ্ট কৰিব পাৰা?

জেনেকৈ এজন দয়াবন্ত ধনবান মানুহে কোনো দুখিয়া এটাক দায়া কৰি তাৰ দুখ দেখিব নোআৰি এখ লাখ টকা দিলে ; তাতে সি জদি ঘুৰি আকও তাৰ পৰা এটা পাই আনি তেওঁক দি কই, এই পাইটো মই আপোনাৰ ওচৰলৈ ভেঁটি আনিচোঁ, আপুনি সন্তুষ্ট হওক। তাতে তেওঁ কব, মই তোক দুখিয়া দেখি এই মান টকা দায়া কৰি দিচোঁ, তই পাই এটা আনি মোক সন্তুষ্ট কৰিব পাব নে? আটাই খনি কপ মোৰ ন হই নে?

পাচে সেই কপে তাত কির্ত্তন কৰি কৰি ১৫ দিন মান তাত থাকি তাৰ পৰা পিঠাখোআ মৌজাত বলোঁ। তাতে প্ৰাই এমাহ মান থাকি, তাতো নাম ঘৰে নাম ঘৰে গোসাঁইবিলাক, আৰু ভকত, আৰু বায়তৰ ঘৰে ঘৰে কির্ত্তন কৰি কৰি ফুৰিলোঁ।

বাঁহবাৰি গাঁৱৰ এক মানুহৰ ঘৰত বিয়া সভা কৰাইচিল, আৰু মানুহক ভোজ খুআইচিল। তাতো দু কুৰি মান মানুহৰ আগত ত্ৰান কৰ্ত্তা প্ৰভু য়িচু খ্ৰিষ্টৰ কথা কীৰ্ত্তন কৰিলোঁ। আৰু সেই মৌজাৰ নমাটি গাঁৱত নাম ঘৰত গোসাঁইবিলাকে মানুহ গোট খুআই তাত সভা কৰিচিল, তাতো ভালেমান মানুহৰ আগত নাম ঘৰৰ দুআৰ মুইত থিয় হৈ, সিবিলাকে কৰা কৰম সকলো বিফল হৈচে, তাৰে জে পৰিত্ৰাণ নে পাই, এনে কথা ভালেমান প্ৰমানেৰে বুজালোঁ। সেই পিঠাখোআ মৌজাত জিবিলাকে সত্য ধৰমৰ কথা ভাল পাই গ্ৰহন কৰিবৰ ইচা আচে, এনে অনেক মানুহক লগ পালোঁ; জদি সিইঁতৰ মাজত কোনো সাহিয়াল হোআ হলে, তেন্তে স্বকপকৈ ত্ৰান কৰ্ত্তাৰ নাম প্ৰকাস কপে সৈ কাহিলেহেঁতেন। আৰু এদিনা এজন প্ৰাই খ্ৰিষ্টিয়ান হোআ মানুহৰ ঘৰত আমাৰ লৰাবিলাক আৰু আমি গৈ গিত গালোঁ, প্ৰাৰ্থনা কৰিলোঁ। তাতে অনেক মানুহ গোট খাইচিল, তাৰ পৰিয়ালে সৈতে সকলোএ সুনিলে; আৰু সেই মানুহে আহি আমাৰ পৰা নতুন নিয়ম এখন খুজি নিলে; আমি সেই মৌজাতে বহুত বহুত সাস্ত্ৰ বিলাই দিলোঁ। এদিন এটা

মানুহে আহি সুধিলে, আমি কেনেকৈ পৰিত্ৰান পাম ?” আমি কলোঁ, য়িচু খ্ৰিষ্টত বিশ্বাস কৰা। সেই ৰূপে আমি ঈশ্বৰৰ ৰাজ্যৰ কথা সকলোৰে আগত কীৰ্ত্তন কৰি কৰি, ডিচেম্বৰৰ ১৭ কি ১৮ তাৰিখে তেজপুৰলৈ বৰদিনৰ কাৰনে আহিলোঁ।

ব. ন.

Style and Mode of Spelling.

৯ বচৰ। নম্বৰ ৪। এপ্ৰিল, ১৮৫৪।

কিন্তু আমি কেৱল পণ্ডিতলৈ লিখা ন হই, সকলো মান্নুহৰ নিমিত্তে লিখিচোঁ। সংক্ৰিত আৰু ভাষা মিহলি কৰিলে, আমি ভাল নে দেখোঁ; সংক্ৰিত হলে সুধ সংস্ক্ৰিতেই হব লাগে; ভাষা হলে সুদা ভাসা হব লাগে। সংক্ৰিতত প্ৰাই সঞোগি আখৰ, ভাসাত গোট গোট আখৰ। আগৰ কালৰ মান্নুহৰ মুখত সংস্ক্ৰিতৰ সকলো মাত লিখা দৰে ফুটিচিল; এতিয়া প্ৰাই পণ্ডিতৰ মুখতো নু ফুটে।

ভাসা লিখোঁতে, আখৰৰ জিমান জাতি, তিমানহে লিখিব লাগে; একে জাতিৰে দুই তিনি প্ৰভেদৰ সকাম নাই। জ, য় জৰ, এই দুইৰো একেটা উচাৰন; এই হেতুকে অন্তস্থ য়ৰ বাহিৰে আন য নি লিখোঁ। শ, ষ, স, তিনিটাৰে একে মাত; শ্ৰী স্ৰীৰ একো ভেদ নে দেখোঁ; আমি কেৱল সহে লিখোঁ। ন, ণ, আৰু হ্ৰস্ব দিৰ্ঘতো এই দৰে বুজিবা। ভাসাত ৰণ নো বোলে, ৰন হে বোলে; পানী হলে পানি বোলে, পাপীৰ ঠাইত পাপি; কূলৰ ঠাইত কুল; সূৰ্য্যৰ ঠাইত সুৰ্জ্জ বা সুৰুজ। আৰু ৰেফৰ পাচত এটা আখৰ দুটাকৈ নু ফুটে; পৰ্ব্বত নো বোলে, পৰ্বতহে বোলে; সৰ্ব্ব, ধৰ্ম্ম, কৰ্ম্ম, মৰ্ম্ম, মুখত নোলাই; সৰ্ব, ধৰ্ম, কৰ্ম, মৰ্ম নাইবা ধৰম, কৰম, মৰম, এই ৰূপে ওলাই। স্লোক লিখিলে সংক্ৰিতৰ ভাৱেৰে অৱশ্যে লিখিব লাগে; ভাসাত হলে আমাৰ দাই ন ধৰিবা। আৰু আমাৰ অৰুনোদইত জদি কোনো কোনো কথা ভাল নে দেখা, তেন্তে তাক এৰি ভালখিনি গ্ৰহন কৰিবা; জেনেকৈ স্লোকত লিখা আছে, প্ৰাজ্ঞস্তু জল্পতাং পুংষাং শ্ৰুত্বা বাচাশুভাশুভা। গুনৱদ্বাচ মাদত্তে হংসক্ষীৰমিবাম্ভষা।

অৰ্থাত পণ্ডিত গিয়ানি মান্নুহে কথা কোআ লোকৰ ভাল বেয়া বাক্য সুনি গুন থকা বাক্য গ্ৰহন কৰে; জেনেকৈ ৰাজ হাঁহক পানিএ গাখিৰে মিহলাই দিলে, এঁৰা গাখিৰ বাঁচি খাই, পানি নে খাই।

মলুআ ৰজাৰ এখন চিঠি।

The Mona.—Letter from Kopiraj.

১ বচৰ। নম্বৰ ৫। মেই, ১০৫৪।

মহা মহিম শ্ৰীজুত অৰুনোদই সম্পাদক
মহাসয়েষু।

মই জাঁজিৰ পৰা নগা পৰ্বতলৈ সকলো বান্দৰৰ ওপৰত ৰজা হৈছোঁ। মই মলুআ জাতিৰ দেখি মোক মলুআ ৰজা বোলে, তাহাৰে মোৰ নাম শুনিব পাই। মই প্ৰায়ে অৰুনোদই নে চাঁও, তথাচ এপ্ৰিল মাহৰ অৰুনোদই এটা মানুহৰ হাতত দেখি নকচা আৰু অলপমান কথা পঢ়ি বৰ ভাল পালোঁ, এই ৰূপে জদি মাহে মাহে বান্দৰৰ কথা লিখে, আমাৰ জাতৰ মাজত অৰুনোদই লোআ অনেক গৰাকি ওলাব, কিন্তু মানুহ জাতিএ হলে পিয়ানলৈ প্ৰায়ে ৰৰকৈ মন ন কৰে বুলি মই শুনিছোঁ, আৰু দুটা মান বিসয়া, আৰু ডাঙৰ পণ্ডিত লোকৰ বাহিৰে আনবোৰে বছেৰেকত এটকা দি অৰুনোদই লবলৈকো কিৰ্পিন হই। আৰু শুনিছোঁ, লোআবিলাকৰ মাজতো কোনো কোনোএ তিনি চাৰি বচৰলৈকো তাৰ মূল্য একো ধন নি দিএ, এই বৰ আচৰিত কথা। কিন্তু হে সম্পাদক মহাসই, মোৰ কথা পতিয়াবা, বান্দৰ সকল এইমান অনিয়াই কৰা আৰু কিৰ্পিন ন হই। এই হেতুকে মানুহৰ কথা এৰি, আমাক আদি কৰি সকলো জন্তুৰ কথা লিখিলে আমি ভাল দেখোঁ, কিন্তু কেৱল মানুহৰ কথা লিখিলেহে আমি বেজাৰ পাঁও। মানুহ জাতিএ আপোনাক জি জি অলপ ধন দিএ, তাৰে একো ন হই। আমাৰ প্ৰজাবিলাকক সিইতৰ দৰে শিখ্যা দিয়া হলহেঁতেন, তেতিয়া মন

ভাল হৈ অলপিয়া এটকা দুটকা নি দি, খৰালি কালত আপোনাক নি আমাৰ পৰ্বতৰ হিৰা মুকুতাৰ গাঁত আৰু পৰস পাথৰো দেখাই দিয়া হলহেঁতেন। আৰু আগেয়ে জি নকচা লিখিলে, সেইবোৰ ভাল হওঁতে হৈছে, কিন্তু এই দেসত থকা আমাৰ জাতৰ ন হয়। এই নিমিতে অলপ নিবেদন কৰোঁ, পাচৰ মাহত আমাৰ জাতৰ দুটা মানৰ নকচা, আৰু বিবৰন লিখিলে ভাল হয়। এতিয়া আমাৰ খনিকৰে মোৰ নকচা তুলিছে, তাক পঠাই দিম। অনুগ্ৰহ কৰি এই চিঠিৰ ওপৰত তাক লিখিলে আমাৰ পাত্ৰ মন্ত্ৰি সকলোৰে আনন্দ হব, আৰু আপোনাৰো জস নাম থাকিব। কিন্তু চাহাবে এটা কথা বুজিব লাগে, এই হিন্দুস্থান দেসত হনুমন্তা প্ৰধান, আৰু ধৰমি; পচিম হিন্দুস্থানত মানুহে সেই জাতিক দেৱতাৰ দৰে পুজনিয়কৈ পুহি পুহি থাকে; এই হেতু হনুমন্তাৰ এক নকচা দিলে ভাল হয়, কিন্তু মোৰ নকচাৰ ওপৰত কাৰো নকচা নি দিব। আৰু হলৌ সকলে সন্তুষ্ট হবৰ নিমিতে সিবিলাকৰো এটা নকচা লিখিলে ভাল; সেই দেখি মোৰ ৰাজ মন্ত্ৰি সন্দৰাজ হলৌ ডাঙ্গৰিয়াৰ নকচা দিব খুজিছিলো, কিন্তু তেওঁক কোনো সকামে পৰ্বতৰ সি ফাললৈ পঠোআ হেতুকে তেওঁৰ ঘৈনিএক আৰু লৰাৰ এই নকচা পঠাইছোঁ। কিন্তু চাহাব, মোৰ আৰু এক নিবেদন, দুষ্ট লোকে আমাৰ প্ৰজাবিলাকক ধৰি বন্দিকৈ বাখে, আৰু জাহাজতো দেসান্তৰ কৰে। অৰুনোদইৰ দোআৰাই এই অনিয়াই অৱস্থে নিবাৰণ কৰিব লাগে। সন্দৰাজৰ লৰা তিৰোতাৰ নকচা লিখোঁতে, মোৰ লৰা কি কৰিব বুলি ভাই বৰ ভয়েৰে হাত দাঙ্গি তাৰ কথা চাহাবলৈ লিখিবলৈ মানা কৰিছে। আৰু সেই ৰূপে ধৰি নিএ দেখি আমাৰ প্ৰজাসকলে চাহাব লোকলৈ সদায় ভয় কৰি থাকে। কিমধিক মিতি।

শ্ৰী শ্ৰী মনুআ কপিৰাজ চক্ৰবৰ্ত্তি।

প্ৰথমৰে পৰা অৰুনোদই লোআৰ সংখ্যা।

Circulation of the Orunudoi, from 1846 to 1854.

৯ বচৰ। নম্বৰ ৬। জুন, ১৯৫৪।

	১৮৪৬	১৮৪৭	১৮৪৮	১০৪৯	১৮৫০	১৮৫১	১৮৫২	১৮৫৩	১৮৫৪
বিদেসি চাহাব লোক									
সিৱসাগৰ	১৯	১৯	১৯	১৯	২৭	২৭	২৫	২৫	২৬
নাজিৰা	১	১	০	১০	১০	১০	১০	১০	১৪
লখিমপুৰ	৫	৫	৫	৫	৫	৫	২	২	২
ডিবুৰুগৰ	২০	২১	২৪	২৩	৩৯	৩৯	২৯	৪৪	৩২
জইপুৰ	২৩	১৮	৮	০	০	০	০	০	০
চইখোআ	০	১০	১০	১০	১০	১০	১০	১০	১২
গোলাঘাট	২	২	২	২	২	২	২	২	২
তেজপুৰ	৪৪	৪৪	৫৩	২৯	৪০	৪১	৪০	১৬	৭
মঙ্গলদৈ	১০	০	০	০	০	০	০	০	০
নগাঁও	১০	৮	৬	৬	৬	৬	৬	৭	৭
গুআহাটি	৭৪	৭৪	৬৫	৬৪	৭৪	৭৬	৬২	৫১	৫৬
গোআলপাৰা	৫	৫	৩	০	০	০	০	০	০
মুঠে	২১৩	২০৭	১৯৫	১৪৮	২১০	২১৬	১৮১	১৬৭	১৫৮
এই দেসি লোক									
শিৱসাগৰ	৪৪	৪৪	৩৫	৩৮	৪২	৪৯	৩৪	৪০	৪৭
নাজিৰা								১	২
জোৰহাট	১	১	৩	৩	৪	৫	৬	৭	৭
লখিমপুৰ	২৩	২৩	০	০	০	০	০	০	০
ডিবুৰুগৰ	১৬	২৪	২	৪	৪	৪	৪	৩	৫
গোলাঘাট	১৩	১৩	৯	৯	৯	৯	৯	১১	১১
তেজপুৰ	৩১	২৮	১১	৩	২৪	২৫	২৫	৭	৭
মঙ্গলদৈ	৪২	৪২	১১	০	০	০	০	০	০
নগাঁও	৩৮	০	৪	৪	৪	১২	১১	২৪	২৫
গুআহাটি	৪০	৩৯	৩৯	৩৯	৩৯	৩৫	৩৫	২৪	২৫
গোআলাপাৰা	১	১	০	০	০	০	০	০	০
বঙ্গাল							২	২	২
মুঠে	২৪৯	২১৫	১১৪	১০০	১২৬	১৩৯	১২৬	১১৯	১৩১

মিচনেৰি লোক

শিৱসাগৰ	১০	১০	১০	১০	১০	২৫	৩২	২৫	২?
নগাঁও	৪২	৪.	৪৭	৪৭	৫০	৫৪	৫২	৫২	৫৮
গুৱাহাটি	২২	২২	২২	৩২	২৫	৪৮	৪১	৩৩	২৮
বিলাতলৈ থোআ	৪০	৪০	৪০	৪০	৪০	৪০	৪০	৪০	৪০
মুঠ	১১৪	১১৪	১১৯	১২৯	১২৫	১৬৭	১৬৫	১৫০	১৫১
সৰ্ব্ব মুঠ	৫৭৬	৫৩৬	৪২৮	৩৯৭	৪৬৪	৫২২	৪৭৭	৪৩৬	৪৪০

শিৱসাগৰৰ গবৰ্ণমেণ্ট স্কুলৰ ছাত্ৰবিলাকৰ বিদ্যাৰ মহলা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১। জানোৱাৰি, ১৮৬১।

যোৱা শকৰ ডিচেম্বৰ মাহৰ শেষ তাৰিখে ওপৰে লিখা গবৰ্ণমেণ্ট স্কুলৰ ছাত্ৰবিলাকৰ ইংৰাজি আৰু বঙ্গালি বিদ্যাৰ পৰীক্ষা কৰা হৈছিল। তাতে শ্ৰীযুত জন থৰ্ণটন সৰ আশীষ্টাণ্ট কমিশনৰ চাহাবৰ দ্বাৰায় প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম ভাগৰ আৰু আমি দ্বীতিয় শ্ৰেণীৰ প্ৰথম ভাগৰ আৰু সৰ আশীষ্টাণ্ট চাৰ্জন শ্ৰীযুত বাবু ব্ৰজনাথ কৰ্ম্মাৰ দ্বাৰায় দ্বীতিয় শ্ৰেণীৰ আৰু ডিপুটী ইনস্পেকটৰ শ্ৰীযুত বাবু উৎসবানন্দ গোস্বামীৰ দ্বাৰায় তৃতীয় শ্ৰেণীৰ ইংৰাজী বিদ্যাৰ পৰীক্ষা কৰা হৈছিল। শ্ৰীযুত মুনশী কেফায়ৎ উল্লা ক্ষমতাপন্ন সদৰ আমীন আৰু শ্ৰীযুত বাবু নীলমণি গাঙ্গুলি স্কুলৰ হেড মাষ্টৰৰ দ্বাৰায় বঙ্গালি বিদ্যাৰ পৰীক্ষা লোৱা হৈছিল।

এই স্কুলৰ যি পৰীক্ষা কৰা গল, সেই পৰীক্ষাই স্কুলৰ শিক্ষক আৰু ছাত্ৰবিলাকৰ প্ৰতি অতি মান্যজনক হৈছিল, আৰু স্কুলো উন্নতি অৱস্থাত থকা যেন বুজা যায়। ইংৰাজি শিক্ষা ছাত্ৰবিলাকে ইংৰাজি পুথী পাঠ কৰাত, ব্যাকৰণ, ভূগোল, আৰু গণন আদি অন্য অন্য বিদ্যা শিক্ষাত সুন্দৰ মতে মহলা দিলে। ইংৰাজি বিদ্যা অভ্যাসৰ উচ্চাৰণেই কিজানি অতি কঠিন ভাগ; তথাপি পূৰ্ব্বে এই প্ৰদেশৰ ভিতৰৰ অন্য অন্য যি যি স্কুলৰ পৰীক্ষা আমি কৰিছিলোঁ, সেই-বিলাকতকৈ এই স্কুলৰ পৰীক্ষা কৰি কিছু ভাল যেন বুজিলোঁ। যি বিদেশী ভাষা, আৰু যিবিলাকৰ মাজত সেই ভাষা সদাই চলিত হৈ

থাকে, সেইবিলাকে সৈতে স্বতন্ত্ৰ ৰূপে একে লগ হৈ সেই ভাষা শিক্ষা কৰাৰ সুযোগ পোৱাত বিনে তাৰ উচ্চাৰণ কৰা অতি দুসাধ্য। তথাপি অতি মন দি শিক্ষা কৰিলে, সেই উচ্চাৰণৰ বিষয়তো বৰ সংশয় নাই।

এই স্কুলৰ ছাত্ৰবিলাকে বিদ্যাৰ মহলা দি নৈপুণ্যতা প্ৰকাশ কৰা হেতুকে, বৰ্ত্তমান মাহৰ ৮ তাৰিখে সিবিলাকক সেই মহলাৰ প্ৰাইজ অৰ্থাৎ বঁটা দিয়া হৈছিল। আৰু সেই বঁটা দিয়াৰ কৰমত অসম প্ৰদেশৰ ডিপুটী কমিশনৰ শ্ৰীযুত কৰ্ণেল ৰেত্‌চ চাহাবে আপুনি সভাপতি হৈ ছাত্ৰবিলাকক যোগ্য অনুসাৰে বিলাই দিছিলে।

বঁটা দি এঁটোয়াৰ পাছে প্ৰথম শ্ৰেণীৰ শ্ৰীযদুনাথ শৰ্ম্মা নামে এজন ছাত্ৰে এই অসম দেশৰ পুৰ্ব্ব আৰু বৰ্ত্তমান অৱস্থাৰো বিষয়ে ইংৰাজি ভাষাৰে এটা সংক্ষেপ ৰূপে প্ৰস্তাৱ ৰচনা কৰিছিল, আৰু সেই প্ৰস্তাৱকে স্কুলৰ হেড্‌মাষ্টৰ শ্ৰীযুত বাবু নীলমণি গাঙ্গুলিয়ে সকলোৰে সাক্ষাতে পঢ়ি শুনালে। সম্প্ৰত্তি যি জন স্কুলৰ হেডমাষ্টৰ হৈছে, তেওঁ আৰু অন্য অন্য শিক্ষক কেই জনেও সিবিলাকৰ অধীনে থকা ছাত্ৰবিলাকৰ শিক্ষাৰ উন্নতিৰ নিমিত্তে অতি মনযোগ ৰূপে শিক্ষা দি থকা যেন বুঝা গল।

মাতৃভাষা

১৬ বছৰ। নম্বৰ ২। ফেব্ৰুয়াৰি, ১৮৬১।

মাতৃভাষা, অৰ্থাৎ বঙ্গালি আৰু অসমীয়া আদি যি ভাষাৰে কিতাপ ৰচনা কৰোঁ তাকে চহা কি শাস্ত্ৰীয়, যি বিধ ভাষাৰে ৰচনা কৰা উচিত, এই বিষয়ে হিন্দু পাত্ৰিয়ত নামে এখন সমাচাৰ পত্ৰত এই ৰূপে লিখিছে, বোলে আমি মুখেৰে কথা বাৰ্ত্তা হোৱাৰে আৰু কিতাপ ৰচনা কৰা ভাষাৰে মাজত যিমান ভিন্ন হৈছে, সেইমান ভিন্ন হোৱা যে অতি অনুচিত, ইয়াত একো সংশয় নাই। কথা কওঁতে যেনে বিধ মানুহ থাকোঁ, পুথী ৰচনা কৰিবলৈ বা অন্য কোনো কথা লিখিবলৈ ধৰিলে, আমি একেবাৰে অন্য বিধ মানুহ হওঁ। চলিত ভাষাৰে যি যি কথা কোয়াকুই কৰোঁহক, সেই সকলো কথাৰ পৰা নিশ্চেই আঁতৰ হৈ, কোনো সাস্ত্ৰীয় বা সংস্কৃত কথা পাবলৈ বাঞ্চা কৰি মুৰ খুন্দিয়াবলৈ ধৰোঁ। এই কথা কোনো প্ৰকাৰে ভাল ন হয়; সেই ৰূপে কৰিলে, তিৰোতাৰ শিক্ষা হবলৈ প্ৰায় অসাধ্য হব।

আৰু অন্য কোনো পুথী ৰচনা কৰ্ত্তাবিলাকে সমূলি পৃথক ৰূপে কৰে; অৰ্থাৎ যি যি কথা কিছু সংস্কৃতৰ তুল্য, সেই সকলোলৈ ভয় কৰি, অকল চহা আৰু সামান্য ভাষাৰে যে ৰচনা কৰে এনে কথাও ভাল ন হয়। কিন্তু যি প্ৰধান আৰু উত্তম পথ, তাক মাজত হে পোৱা যায়, অৰ্থাৎ যি ভাষাৰে ৰচনা কৰিলে বা লিখিলে অপণ্ডিত আৰু তিৰোতা মানুহেও বুজিব পাৰিব, এনে ভাষাৰেই লিখা বা ৰচনা কৰা উচিত।

হিন্দু পাত্ৰিয়ত পত্ৰে যি বুদ্ধি দিছে, তাক আমি অতি ভাল পাওঁ; আৰু আমাৰ অসমীয়া পণ্ডিত আৰু বাবু লোক সকলেও

তাক ভালকৈ বিবেচনা কৰি দেখোক ; কিয়নো, দেখা, যদি কিবা লিখোঁ, তেন্তে কি কাৰণে তাক ৰচনা কৰোঁ? আমাৰ আপোনাৰ জ্ঞান প্ৰকাশ কৰিবলৈ নে? নতু লোকক হিত জ্ঞান দিবৰ নিমিত্তেহে ৰচনা কৰোঁ? অৱশ্যে জ্ঞান দিবৰ নিমিত্তেহে, আৰু কোনো অবাটে যোৱা লোকক ঘাই বাটলৈ অনাবৰ নিমিত্তে আমি ৰচনা কৰোঁ। এশ দুখিয়া মানুহৰ নিমিত্তে কোনো দয়ালু এজনে ভোজ পাতোঁ বুলি পাছে যদি সেই আহাৰবোৰ তিনি চাৰি জন ওখ মানুহে মাথোন ঢুকি পাব পৰা ওখ চাঙত থয়, আৰু সিহঁতত বাৰে তাক অন্য কেৱে ছুব নোৱাৰে, তেন্তে এনে শ্ৰমত সেইজনৰ নো কি লাভ? তেনেকৈ লোকক যদি জ্ঞান ৰূপ অহাৰ খুৱাব খোজোঁ, তেন্তে যি ভাষাত লোকবিলাকে সেই জ্ঞান ভালকৈ বুঝিব পাৰিব, এনে ভাষাৰে লিখাই উচিত। কোনো মতে লোকৰ মনত যদি হিত উপকাৰৰ জ্ঞান সুমাই দিব পাৰোঁ, সেয়েহে প্ৰধান কথা। ভাষাকো হেলা কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই ; তথাপি ভাষাতকৈ জ্ঞানহে ঘাই কথা। ভোক লগা মানুহে খাই তৃপ্তি পোৱাই প্ৰধান কথা, কিন্তু সেই বুলিয়েই তাক গাঁতভো খুৱাব নে লাগে, আৰু নৌ খাওঁতেই পৰ্ব্বততো উঠিব নে লাগে। সকলো কাৰ্য্যত মধ্যম ভাষাই উত্তম ; কিন্তু কেতিয়াবা কেতিয়াবা যদি সংস্কৃত কথাৰো প্ৰয়োজন থাকে, তেন্তে তালৈকো আমি ভয় কৰিব নে লাগে।

অৰুণোদয় পঢ়া লৰাবিলাকৰ প্ৰতি।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৪। এপ্ৰিল, ১৮৬১।

শ্ৰীমতী ওয়ার্দ মেম চাহাবে আপোন সন্তান সক লৰালৈ যি পত্ৰ লিখিছিল, তাকে এক ইংৰাজি সম্বাদ পত্ৰৰ পৰা ভাঙ্গি ইয়াত দিয়া হৈছে।

হে পৃয় লৰাসকল, তোমালোকে এই অৰুণোদয় জ্ঞান ভণ্ডাৰৰ পৰা মাহে মাহে কোনো নতুন নতুন জ্ঞানৰ কথা পায়, তাক পঢ়ি আপোন আপোন মন ৰূপ ভণ্ডাৰত জ্ঞান সাঁচি থৈচাইক, বুলি মই আশা কৰিছোঁ। এই মাহৰ অৰুণোদয়ত যেন আৰু এক নতুন কথা পায় আপোনাৰ মন ৰূপ ভণ্ডাৰত সাঁচি থবা, এই নিমিত্তে তোমালোকৰ হিতলৈ এটা কথা লিখোঁ।

তোমালোক সকলোএ মহা সাগৰৰ কথা কেতিয়াবা কেতিয়াবা শুনিছা; তথাপি সি কেনে, আৰু তাৰ ওপৰত জাহাজবিলাক বা কি ৰূপে চলি দেশ বিদেশলৈ অহা যোয়া কৰে, তাৰ একো কথা ভাল ৰূপে তোমালোকে বুঝিব নো পোয়া। এই হেতুকে তোমালোকে বুঝিবৰ নিমিত্তে মই তাৰে কিচু কথা ইয়াত লিখোঁ।

প্ৰথমে মহা সাগৰৰ কথা অলপ কওঁ, তোমালোকে কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাৰিষাৰ কালত কোনো কোনো বৰ বৰ দ পথাৰবোৰত বাঢ়নী পানী দেখিছা, ন হয় নে? সেই বাঢ়নী পানীক বান পানী, বা জলাহ বোলে। বাৰু সেই মহা সমুদ্ৰ এনে এক মহা জলাহৰ নিচিনা, অর্থাৎ আমাৰ এই অসম দেশ গোটেই থনৰ ওপৰত যদি এনে বাঢ়নী পানী হয়, তেতিয়া তাক কেনে মহা জলাহ দেখা যাব! কিন্তু তাতকৈও মহা সাগৰ অনেক অনেক গুণে দীঘল আৰু বহলো; তোমালোকৰ সক মনৰ ভাবনাৰে তাকি বুঝিবলৈ কঠিন হয়। এতেকে সেই কথা এৰি, মহা সমুদ্ৰৰ পানীৰ কথা অলপমান কওঁ। সমুদ্ৰৰ

পানী তোমালোকে কেনে বুলি ভাবিছাহঁক ? আমাৰ দেশৰ বৰ বৰ পুখুৰিৰ, বা বিলৰ, নতুবা ধীৰে বৈ যোৱা নদীৰ পানী যেন বুলি ভাবিছা নে ? তেনে ন হয়। সাগৰৰ পানী হলে কেৱল লোনা, মুখত দিবই নোয়াৰি ; আৰু উথলি থকা পানীৰ দৰে ধুমুহা বতাহৰ দ্বাৰায় সাগৰ খন সদায় অথিৰ হৈ থাকে। কিন্তু সামান্য বতাহত হলে প্ৰায়ে থিৰ হয় কেতিয়াবা ধুমুহা বতাহৰ দ্বাৰায় তাৰ ঢৌ পৰ্ব্বতৰ সমান ওখ হৈ ওপৰলৈ উঠে ; পাছে আকও তললৈ পৰে। তেতিয়া যি যি জাহাজবিলাক সাগৰৰ ওপৰত চলি যায়, সেইবোৰক তেনে ঢৌৰ আফালনীত পৰ্ব্বতৰ সমান ওখকৈ তুলি নিয়ে, আৰু পুনৰায় নিশ্চেই তললৈ পেলাই দিএ। এই ৰূপে বৰ ধুমুহা বতাহৰ দ্বাৰায় জাহাজবিলাক সাগৰৰ ওপৰত ঢলঙ্গ পলঙ্গ হৈয়ে চলি থাকে।

মোৰ প্ৰিয় লৰাবিলাক, সমুদ্ৰৰ ওপৰত যদি জাহাজবোৰ এনে ঢলঙ্গ পলঙ্গ কৰি ফুৰে, তেন্তে সি কলৈ গৈছে, আৰু তাৰ বাট বা কেনি হয়, কি জানি তোমালোকে এই কথা সুধিবৰ ইচ্ছা হব। বাৰু, সেই কথা ময় তোমালোকত বুঝাম। সাগৰ হলে, ময় ওপৰে কোয়াৰ দৰে অতি ডাঙ্গৰ, আৰু তাৰ ওপৰেদি দেশ বিদেশলৈ অহা যোৱা কৰি ফুৰা জাহাজৰ লোকবিলাকে ওপৰত সূৰ্য্য, চন্দ্ৰ আৰু তৰাবিলাক, আৰু তলত সাগৰৰ নীল বৰণীয়া অগাধ পানী, ইয়াত বাঝে পৰ্ব্বত, মাটী, বা গছ গছনী, এনে একো বস্তু দেখা নে পায়। আৰু আলি বাটৰ ওপৰেদি ৰথ, গাঁৰি আদি গলে, বাটত যেনেকৈ ৰথৰ চক্ৰৰ চিন বহি যায় ; তেনেকৈ সাগৰৰ ওপৰে দি অনেক অনেক জাহাজ চলি থাকিলেও, আৰু পানীত বহু দলেকে জাহাজ বহি গলেও, পানীৰ ওপৰেদি জাহাজ অহা যোৱা কৰাৰ একো চিন নৰয়। তথাপি তেনে মহা সাগৰৰ ওপৰতো জাহাজী লোকে বৰ বুদ্ধিৰ দ্বাৰায় আপোন জাহাজ চলাই নিয়ে। যেনেকৈ চিপাহীৰ ওপৰত একো জন কাপ্তান চাহাব অৰ্থাৎ সেনাপতি থাকি, সেনাক ৰণ কৰিবলৈ শিক্ষা দি যুদ্ধৰ

সময়ত আপোনাৰ সেনাবিলাকক চলাই, সেই ৰূপে জাহাজবোৰৰ ওপৰতো একো একো জনা কাপ্তান চাহাব থাকে; সিবিলাকে অতি জ্ঞানেৰে জাহাজ কলৈ যাব লাগে, আৰু তাৰ বাট বা কেনি হৈছে, সেই কথা ঠিককৈ বুজে; কিয়নো তেওঁৰ হাতত চম্বুক লোহা ৰাখি, তাৰ দ্বাৰায় পূব পশ্চিমৰ সীমা বিশেস ৰূপে বুজিব পাৰে। আৰু তাৰে সৈতেই জাহাজৰ বাট জানি তাক চলাই নিয়ে।

এই ৰূপে, মোৰ প্ৰিয় লৰা সকল, কাপ্তান চাহাবে অতি বুদ্ধি আৰু জ্ঞানেৰে চম্বুক লোহাৰ কম্পাচেৰে, আৰু দুৰ্ব্বিন আদিৰে জাহাজ চলাব পাৰে। সিবিলাকে সমুদ্ৰৰ ওপৰে যাওঁতে প্ৰায় দিনে দিনে অন্য অন্য অহা যোৱা কৰা অনেক জাহাজৰ লগ পায়। কোনো কোনো জাহাজ নিশ্চেই ওচৰে দি যায়, কোনোবিলাক এনেহে আঁতৰা আঁতৰি হৈ যায়, সেইবোৰক প্ৰায় আকাশত উৰি ফুৰা সৰু সৰু চৰাইবিলাকৰ নিচিনাহে দেখে। যেতিয়া ধুমুহা ন বলাই, তেতিয়া সাগৰৰ পানী প্ৰায়ে থিৰ হৈ থাকে, আৰু জাহাজবিলাকো সুথিৰে চলি যায়; কিন্তু যেতিয়া অতিশই ধুমুহা বতাহ বলাবলৈ ধৰে, তেতিয়া জাহাজ চলিবলৈ কিছু টান। আৰু কোনো সময়ত সাগৰৰ মহা প্ৰচণ্ড ঢৌ জাহাজৰ ওপৰত যদি পৰে, তেতিয়া জাহাজেই হানি হোৱাৰ শঙ্কা থাকে। আৰু ৰাতিতো কেতিয়াবা সমুখে অহা আন জাহাজলৈ ভয় থাকে; কিয়নো কোনো এন্ধাৰ নিশাত যদি আপোনাৰ সমুখে অহা আন জাহাজে সৈতে অকস্মাত খুন্দা খায়, তেতিয়া প্ৰায় দুয়ো খন জাহাজৰেই হানি হয়। এয়ে অতি ভয়ানক ঘটনা। এই ৰূপ ঘটনাৰ দ্বাৰায় বছৰে বছৰে বহু জাহাজী লোকৰ প্ৰাণ বিনষ্ট হয়।

ইমানতেময় এই কথাৰ শেষ কৰোঁ; কিন্তু মোৰ প্ৰিয় লৰা-বিলাক, যদি ঈশ্বৰৰ অনুগ্ৰহত কুশলে থাকোঁ তেন্তে মাজে মাজে তোমালোকলৈ কোনো কোনো উত্তম কথা অৰুণোদয়ত দিবলৈ ময় যতন কৰিম। ইতি ন, ল, ৰ,

স্ত্রী-শিক্ষা।

১৬ বছৰ, নম্বৰ ৪, এপ্রিল, ১৮৬১।

অৰুণোদয় পঢ়া সকলৰ মনত থাকিব পায়, আমি যোৱা এমাহৰ অৰুণোদয়ত বঙ্গাল দেশৰ তিৰোতাবিলাকক বিদ্যা নি শিকোৱাৰ পৰা পুৰুষবিলাক যে ব্যভিচাৰ কামত ৰত হৈছে সেই বিষয়ে "হিন্দু পেট্ৰিয়ট" পত্ৰত যি কথা লিখিছিল তাক আমাৰ পাঠকসকলে জানিবৰ কাৰণ ভাঙ্গি অৰুণোদয়ত প্ৰকাশ কৰিম বুলিছিলোঁ। এতিয়া তাক তলত লিখিলোঁ; পঢ়া সকলে পঢ়ি সন্তোষ পাব; কাৰণ সম্পাদকে যি কথা লিখিছে সি অতি সুন্দৰ আৰু সঁচা।

সেই পত্ৰত লিখিছে, বোলে, "অনেকে কয়, যে আমি অনুচিত ৰূপে আমাৰ দেশীবিলাকৰ পক্ষপাতি কৰোঁ, আৰু তেওঁবিলাকৰ স্বভাৱত যি দোষ আছে, তাকোঁ ভাল বোলোঁহঁক। তেওঁবিলাকে তেনেকৈ কওক; কিন্তু যি দোষে মনে মনে আমাৰ দেশীসমাজৰ ধৰ্ম্ম নীতিবিলাক নষ্ট কৰিব লাগিছে, তাক আমি নে দেখি থকা নাই। আমাৰ দেশৰ যিবিলাকে নন্দকুমাৰক "ফাঁসী" দিয়া দেখিলে, আৰু যিবিলাক লোক এই দেশৰ "দহ বচৰীয়া বন্দবস্ত" হওঁতে বৰ্ত্তমান আছিল, আমি তেওঁবিলাকৰ কথা নকওঁ; কাৰণ তেওঁ-বিলাক হিন্দু শাস্ত্ৰৰ যথাৰ্থ মত আৰু ধৰ্ম্মৰ দৰে চলিছিল। আৰু এতিয়াৰ বিবেচনা অনুসাৰে সেই ধৰ্ম্ম আৰু সেই মতৰ মূল যেই কি ন হওক; তথাপি আমাৰ বোপাই, দদাইবিলাক সকলো কামত সেই সেই নিয়মৰ দৰেই চলিছিল। তেওঁবিলাকৰ নীতি শাস্ত্ৰে ভাল, বেয়া, পাপ আৰু পুণ্যৰ মাজত সীমা নিৰূপণ কৰি কৈছে, বোলে, "ইমানলৈহে যাবা, ইয়াতকৈ বাঢ়ি নে যাবা।" কোনো যথাৰ্থ

হিন্দুএ সেই সীমা ভাঙ্গি এখোজো আগ বাঢ়ি যাব নোৱাৰে। এই ৰূপেই তেতিয়া অধৰ্ম্ম আৰু পাপৰ পৰা ৰক্ষা হবৰ বহুত উপায় আছিল। কিন্তু পশ্চিম ফালৰ পৰা যি ধৰ্ম্ম আৰু সমাজৰ নিয়ম এই দেশত প্ৰবেশ হৈছে, তাৰ দ্বাৰা ভাৰত বৰ্ষৰ ব্যাস আৰু মনুএ বিধান কৰা ধৰ্ম্ম হিন্দু জাতিৰ মনৰ পৰা ইমান হে লৰিছে, যে সি পুনৰায় আগৰ নিচিনা হোৱা টান। মহাৰাষ্ট্ৰীবিলাকৰ ভয়ত কঁপি থকা পূৰ্ব্বপুৰুষবিলাকতকৈ এতিয়াৰ যুবা বঙ্গালবিলাকৰ মত, ভাত, কাপৰ, মন আৰু আচাৰ বেৱহাৰ সমুদায় বেলেগ। কিন্তু এই ৰূপ সলনি হোৱাৰ পৰা কিবা ভাল হৈছে নে, বেয়া হৈছে তাকেহে কোৱা টান। তথাপি এইটো কথা সঁচা যে, আমাৰ দেশত বৰ্ত্তমান আচাৰ ব্যৱহাৰ দেখি তাৰ কোনো বন্ধুএ সন্তোষ পাব, বা গৰ্ব্ব কৰিব নোৱাৰে। আৰু জ্ঞান বিদ্যাৰ আলোচনা এই দেশত ইমান ৰূপে নোহোৱা হলে, কেতিয়াবা যে আমাৰ দেশী সকলৰ নীতি চৰিত্ৰ ভাল হ'ব, এনে আশা একেবাৰেই নাইকিয়া হলহেঁতেন। সঁচা কথা কলে, প্ৰায় কোনেও ভাল নে পায়, তথাপি কোনো কোনো সময়ত তাক নকৈ থাকিব নোৱাৰি। এই কাৰণ যদি আমি এতিয়ালৈকে আমাৰ দেশী সকলৰ প্ৰতি ফিৰিঙ্গীবিলাকৰ অহিত আচৰণ নিবাৰণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত বোধ কৰিছো, আৰু যদি আমি মিছা অপবাদ আৰু দৌৰাত্ম্যৰপৰা আমাৰ দেশৰ প্ৰাধান্য ৰাখিবলৈ উপায় কৰিছোহঁক, তেন্তে যিবিলাকৰ নিমিত্তে আমি ইমান চিন্তিত হওঁ, আৰু যাৰ কল্যাণ বঢ়াবলৈ আমাৰ অধিক শক্তি ন থকা বাবে বেজাৰ পাওঁহঁক, তেওঁবিলাকৰ পাপ আৰু দোষ তেওঁবিলাকক দেখোৱাটো আমাৰ কৰ্ত্তব্য কাম।

যুবা বঙ্গালী সকলৰ নিচিনা সমাজৰ অস্থিৰ অৱস্থাৰ আন আন দোষৰ মাজত বাগী লগা বস্তু পান আৰু পৰস্ত্ৰী গমন কৰা, এই দুটাই প্ৰধান। বঙ্গাল দেশ এই নিয়মৰ বাহিৰ ন হয়। অনেক উপহাস কাৰী গীত, কৌতুক জনক ভাৱনা, মিস্তনৰী চাহাব, টেকচাঁদ

ঠাকুৰ আৰু মাইকেল দত্তৰ কিতাপ, এই বিলাকেই তাৰ প্ৰমাণ। সেইবিলাকে যুবা বঙ্গালীবিলাকৰ মদ খোয়াৰ দোষ সম্পূৰ্ণ ৰূপে প্ৰকাশ কৰিছে। কিন্তু বোধ হয়, কোনেও এই পৰ্যন্ত ইয়াতকৈও ডাঙৰ আনটো পাপৰ বিষয় প্ৰকাশ কৰিবলৈ উদ্যোগ কৰা নাই। কোনো কোনো ভদ্ৰ লোকে সেই কামৰ বাঝ আছে হয়; কিন্তু তেওঁ-বিলাকৰ সংখ্যা এনেহে কম যে, আমি ভাবিছোঁ, প্ৰায় সকলো যুবা বঙ্গালীকে এই দোষৰ দোষী বুলিব পৰা যায়। যদিও সেই কামত আমাৰ বৰ বেজাৰ লাগে, তথাপি আমি তাৰ বিষয় নকৈ থাকিব নোয়াৰোঁ। আৰু সেই দুষ্ট কৰ্ম্ম দূৰ কৰিবৰ উপায় বিচাৰিবলৈ প্ৰাৰ্থনা ন কৰিও থাকিব নোয়াৰোঁ; কাৰণ এই কুকৰ্ম্মে মনে মনে তেওঁবিলাকৰ নীতি ধৰ্ম্ম আৰু পৰিয়াল ভিতৰৰ সুখ শান্তিকো নষ্ট কৰিব লাগিছে; আৰু সি কেতিয়াবা গোটেই দেশী সমাজক এক মহা হীন অৱস্থাৰ খালত পেলাব।

আমাৰ স্ত্ৰী পৰিয়ালৰ নীতি ধৰ্ম্ম সকলো জাতিতকৈ উত্তম, এই যে এটা আমাৰ গপ আছিল, যুবা বঙ্গালিবিলাকে তাকো শেষ কৰিবৰ উপক্ৰম কৰিছে। অনেকে কয়, এই পাপ পৃথিৱীৰ সকলো ঠাইতে আছে, আৰু যি ইংৰাজ সকল এতিয়া আমাৰ আচাৰ ব্যৱহাৰৰ আৰ্হি স্বৰূপ হৈছে, তেওঁবিলাকৰো অনেকৰ মাজত এই পাপ অধিক ৰূপে চলিছে। এই কথা সঁচা হব পাৰে, কিন্তু ভাবি চোৱা উচিত যে, বিলাত দেশত অনেক তিৰোতা আৰু মতা মানুহে বিয়া ন কৰাকৈ থাকে। কিন্তু আমাৰ ইয়াত বঁৰলা মানুহ প্ৰায় পোৱা নে যায়; আৰু দহ বছৰলৈকে বিয়া নহৈ থকা এজনী চোৱালী পোৱাও অসম্ভব। সুতৰাং বিবাহৰ নিয়ম ন ভঙ্গাকৈ কোনো হিন্দুএ বেশ্যাৰ ঘৰত সোমাব নোয়াৰে। বিয়া নৌ কৰাওঁতে বেশ্যা গমন কেৱল অধৰ্ম্ম, কিন্তু বিয়া কৰাৰ পাছত সি অপৰাধ হয়। এই নিমিত্তে হিন্দুবিলাকে তাক বৰ্জ্জিত নকৰি, একে বাৰেই এৰি পেলোৱাহে উচিত। ফলতঃ যেতিয়ালৈকে তাৰ কাৰণবিলাক থাকে তেতিয়ালৈকে সি দূৰ

হোয়া অসম্ভব। কোনো প্ৰকাৰ বিদ্যা, কোনো প্ৰকাৰ শাসন আৰু কোনো প্ৰকাৰ ৰাজ নিয়মেও এই নীতি-ৰোগক উপশম কৰিব নোয়াৰে। ইয়াৰে কেৱল এটা মাথোন উপায় আছে; যি পৰ্য্যন্ত সেই উপায় কৰা নে যায়, তেতিয়ালৈকে যুবা বঙ্গালীবিলাকৰ স্বভাব শুচি ন হয়।

এইটো কথা সম্বাদ পত্ৰত বিবেচনা কৰা টান। তথাপি এই কুকৰ্ম্ম চলাৰ এটা কাৰণ পষ্ট ৰূপে দেখাব পাৰি। যুবা বঙ্গালী-বিলাকৰ গাত যেইকি দোষ নে থাকোক, তেও তেওঁবিলাকৰ মনৰ বোধ আৰু কল্পনা অতি প্ৰবল, আৰু তেওঁবিলাক বৰ সমাজ-প্ৰিয়। তাতে সিবিলাক যিবোৰ অধম লোকৰ গুৰিলৈ ইমানকৈ খেদি যায়, সিহঁতৰ শৰীৰ আৰু মনত অনেক গুণ থকা হেতু তেওঁবিলাকে সেই পাপৰ ঠাইলৈ টানি নিয়া হয়। যুবা বঙ্গালীবিলাক বিদ্বান মানুহ; সুতৰাং আন আন জ্ঞানী মানুহৰ নিচিনাকৈ তিৰোতাৰ সঙ্গ বৰ ভাল পায়; কাৰণ ঈশ্বৰে নিয়ম কৰি দিছে যে, পুৰুষ স্ত্ৰীৰ অনুৰক্ত হব। এই নিমিত্তে সেই প্ৰকাৰৰ সকলোতকৈ ভাল সঙ্গ যত পোৱা যায়, তেওঁবিলাক তালৈ গলে, তাত দোষ দিয়া উচিত ন হয়। যতে তিৰোতাই তেওঁবিলাকক সমাদৰ কৰে, তেওঁবিলাকে তালৈকে খেদি যায়। ব্যৱসায়ত থকা মতা তিৰোতা দুয়ো বিধে নিজ নিজ ব্যৱসায় ভাল ৰূপে কৰে; তাতে তিৰোতাই মুনিহৰ দুৰ্ব্বল মনক বশ কৰিব নোয়াৰে বুলি ভাবিলে, সিহঁতৰ চতুৰতাত বিশ্বাস ন কৰা হয়।

তিৰোতাবিলাকে যুবা বঙ্গালীবিলাকৰ মনৰ ভাব ভালকৈ বুঝে; আৰু তেওঁবিলাকে যিহকে ভাল পায়, আপুনিও তাকে কৰে। যুবা বঙ্গালীবিলাকে নাচ, বাজনা ন জনা ভাল পায়; এই কাৰণ সিহঁতৰ ভিতৰত নাচিব আৰু বজাব এনে তিৰোতা নাই। আমাৰ ইয়াত যে সামান্য তিৰোতাবিলাকক নাচ, বাজনা শিকাই অনেক মানুহে বিস্তৰ লাভ কৰে, এই কথা আমাৰ পাঠক সকলক জনাবৰ কাম নাই। তিৰোতাই পুথী পঢ়া দেখিলে, যুবা বঙ্গালীএ বঙ্গ পায়; আৰু

তিৰোতাৰ হাতৰ লিখা পঢ়িবলৈ পালে আনন্দিত হয়। ইয়াকে সিহঁতে ভাল ৰূপে জানি সেই কামত আপোনাক পাৰক কৰিছে। কলিকতাত এই শ্রেণীৰ তিৰোতাবিলাকৰ মাঝত যাৰ আন আন গৃহ-সজ্জাৰ ভিতৰত এখান ভাৰত চন্দ্ৰৰ বিদ্যা সুন্দৰ, বিদ্যা সাগৰৰ বেতাল পঞ্চবিংশতি, নাইবা তাৰানাথ শৰ্মাৰ কাদম্বৰী কিতাপ নাই ; এনে এজনী তিৰোতাও নাই। আৰু চিঠী লিখিব নজনা তিৰোতাও সিহঁতৰ নিচেই তাকৰ। বিশেষ সিহঁতৰ অধিকাংশই ভালৰ ঘৰত জন্মিছে, বাহিৰে দেখিবলৈও সুন্দৰী আৰু সজ ব্যৱহাৰো জানে ; তাত বাঝে যিবিলাক গুণৰ দ্বাৰা মানুহৰ আদৰ পাব পাৰে, সেই সকলো গুণ সিহঁতৰ গাত আছে। এই হেতুকে সিহঁতৰ সঙ্গত বৰ আমোদ পোৱা যায়। যুবা বঙ্গালীবিলাকে গোটেই দিন পৰিশ্ৰম কৰি যি এফেৰি আজৰি পায়, তাক এনে ঠাইত এনে সঙ্গীএ সৈতে ন কটালে, আন ঠাইত ক'ত সুখ পাব ? এই ঠাইত তেওঁবিলাকে 'খেমটা' নাচৰ ঘুঙুৰৰ গুণ গুণ সব্দ আৰু 'তবলাৰ' মধুৰ মাত আৰু তাৰ মাঝে মাঝে দুটি এটি হিন্দুস্থানী মিঠা গানৰ দ্বাৰা আপোনাৰ নিস্তেজ মন আৰু প্ৰাণক সজীব কৰি যেতিয়া ন বজাত তোপ, নাইবা দহ বজাত গিৰ্জাৰ ঘণ্টা শুনে, তেতিয়া অতি অনিচ্ছাৰে, বাট চাই থকা তিৰোতা আৰু ঘৰৰ ফাললৈ লাহে লাহে বিদায় লয়।

এই খিনিতে কোনো বিদেশী মানুহে শুধিব পাৰে যে, নাচ বাদ্যৰ নিৰ্দ্দোষ আমোদ যুবা বঙ্গালীএ নিজ ঘৰত আৰু পৰিয়ালৰ ভিতৰত নো নে পাই নে ? যুবা বঙ্গালীৰ সহধৰ্ম্মিণীয়ে লিখা-পঢ়া, আৰু নাচ, গান কৰি আপোনাৰ ৰঙ্গিয়াল স্বামীৰ উপযুক্ত সঙ্গিনী হব নোৱাৰেনে ? ইয়াৰ উত্তৰ, হয় নোৱাৰে। আমাৰ স্ত্ৰী পৰিয়ালৰ ভূত, ভৱিষ্যত আৰু বৰ্ত্তমান অৱস্থা ভাবি চালে, আমাৰ মনত যেনে বেজাৰ লাগে, তাতকৈ অধিক আন একোতো নে লাগে। এই কথা সঁচা, আমাৰ তিৰোতাবিলাক সুৰূপ আৰু লাবণ্যৰ আহি স্বৰূপা, পতিব্ৰতা ধৰ্ম্ম, নম্ৰতা, আৰু মাতৃ এবং

ভগিনী স্নেহত সকলোতকৈ শ্ৰেষ্ঠা; অতিশয় ধৈৰ্য্যশীলা আৰু আপোনাৰ হানি কৰিও লোকৰ হিত চিন্তা কৰোঁতা; তথাপি সেই-ৰূপ গুণে মন আকৰ্ষন কৰিব নোৱাৰে, আৰু উচিত প্ৰতিষ্ঠাও নেপায়। কাৰণ মছলমানৰ পৰা শিকা আমাৰ পুৰণি নিয়মে সিবিলাকৰ কৰ্ম্মত বাধা জনমায়। এই কথাত আমাৰ যেনে অসুখ হয়, আৰু সি যিমান হানি কৰিব লাগিছে, তাৰ কবৰ ঠাই নাই। ভাৰত বৰ্ষৰ বাহিৰে সকলো দেশৰ নীতিৰ বিপৰীতে এই দেশৰ তিৰোতাবিলাকৰ ৰূপ গুণৰ আন একো লাভ নাই; সি কেৱল ঢাকি থবৰ নিমিত্তেহে হৈছে। আমাৰ তিৰোতা জেনিলিণ্ড, বা মাঞ্চৰতী পিকলোমিনীৰ তুল্য হলেও, তাই গীত গোৱা থাকক, ঘৰৰ মাৰলীএও তাইৰ মাত শুনিব নে পায়। যদি তাই অতি উত্তম ৰূপে নাচিবৰ যোগ্যা হয়, তেওঁ হিন্দুৰ তিৰোতাই নচাটো দেৱতাৰ বস্তু চুৰ কৰাৰ সমান। লিখা পঢ়াও অতি অলপ দিনৰ পূৰ্ব্বলৈকে মহা পাপ বুলি গণ্য আছিল। আন কি? চলিত ৰীতিত বাজে আন ৰূপে পিন্ধা টৰাও কম দোষ ন হয়। সুতৰাং যুবা বঙ্গালী-বিলাকে ইংৰাজী ভাষাৰ আদি ৰস-ঘটিত গপবিলাক পঢ়ি আৰু সেইবিলাক গপৰ পৰা তিৰোতাৰ গুণ আৰু কৰ্ত্তব্য কামবিলাক বুঝি, নিজ তিৰোতাৰ লুকা লুকিৰ নিচিনা আচৰণ বেয়া পোৱা একো আশ্চৰিত নহয়। আৰু আমাৰ ডেকাবিলাকে আপোনাৰ প্ৰবৃত্তি অনুসাৰে কিছু কাল আনন্দেৰে নিয়াবৰ মন কৰি, তেনে আনন্দ নিৰ্দ্দোষ ঠাইত নোপোৱা হেতু, ধৰ্ম্ম নষ্ট কৰিও যে সেই আনন্দ যত্ত পোৱা যায়, তালৈ যায়, ইয়াকো আমি আশ্চৰ্য্য নো বোলোঁ। তেওঁ-বিলাকে আপোন তিৰোতাৰ বোবা ৰূপ আৰু কুচকুচিয়া কথা দেখি শুনি অসীম বেজাৰ পায়; তাতে হিয়াৰ মাজৰ পৰা নিজ দেশ আৰু তাৰ ৰীতি নীতিক সাও দি বলিয়া মানুহৰ দৰে সেইবিলাক পাপৰ ঠাইলৈ লৰ মাৰে।

আমাৰ ডেকা ল'ৰাবিলাক আপোনাৰ জ্ঞান আৰু শিক্ষাৰ

বিপৰীতে যে কুকাম কৰে, তাৰ এটা কাৰণ আমি দেখিলোঁ। মানুহে যেতিয়া যেনে আৱশ্যক বুঝে, তেতিয়া তেনে ৰূপেই চলে, সুতৰাং যুবা বঙ্গালীবিলাকে নীতি জনা মানুহৰ যি কৰ্ত্তব্য, তাক জানিব নোয়ৰাত থাকি অনীতি কৰে। ইয়াৰ কোনো প্ৰতিকাৰ নাই নে? বঙ্গাল দেশৰ মানুহবিলাকে ইয়াৰ সজ উপায় কৰিব নোয়াৰে নে? ইযাৰ উত্তৰ অতি ঢিলা; আমাৰ তিৰোতাবিলাকক বিদ্যা শিকালেই ইযাৰ প্ৰতীকাৰ হ'ব। কেৱল লিখা পঢ়া বিদ্যাই বিদ্যা ন হয়। কিন্তু যিবিলাক গুণ বিদ্যাৰ দ্বাৰা তিৰোতাই সভ্য মানুহৰ মন আকৰ্ষণ কৰিব পাৰে, সেই আটাই বিদ্যা শিকাব লাগে। এই কাম যিমান টান বুলি ভৰা যায়, আমাৰ বিবেচনাত সি তাৰ আধামানো টান ন হয়। আমাৰ মানুহবিলাকৰ মন কুসংস্কাৰেৰে আবৃত হোয়া হেতু, এই কামত অনেক বিঘিনি আছে, হয়; কিন্তু যেতিয়া কলিকতাৰ চাৰি ভাগৰ তিনি ভাগ বাবু লোকে আমাৰ দেশৰ যথাৰ্থ মতবিলাক অবহেলা কৰি দেখা দেখিকৈ ইংৰাজী "হোটেলত" ভাত আৰু মদ খাব পাৰে, তেতিয়া আমাৰ দেশৰ তিৰোতাবিলাকক পুনৰ জনম দিয়া স্বৰূপ উত্তম কৰ্ম্ম কৰিবলৈ তেওঁবিলাকে কিয় ভয় কৰে, তাৰ কাৰণ আমি নে জানোঁ।

তিৰোতাবিলাকক বিদ্যা শিকাই যুবা বঙ্গালীবিলাকৰ সঙ্গিনী হবৰ উপযুক্ত কৰা, যি পুৰণি আবৰণীএ তিৰোতাবিলাকক বাহিৰৰ পৰা ঢাকি থৈছে, তাক গুচাই পেলোয়া, আৰু সিহঁতক সিহঁতৰ পুৰুষ কুটুমবিলাকে সৈতে মুকলি মুখে কথা বাৰ্ত্তা কৰ দিয়া; এয়ে হলেই বঙ্গাল দেশ আন আন সভ্য দেশৰ মাজত গণ্য হব; আৰু এতিয়া যিবিলাক পাপে আমাক মলিন কৰিছে, সেইবিলাক আপোনা আপুনি দূৰ হব।

স্ত্ৰী-শিক্ষা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৫। মেই, ১৮৬১

অনেকে কয়, যে আমাৰ তিৰোতাবিলাক অনেক কালৰে পৰা বন্ধ অৱস্থাত থকা হেতু এতিয়া একেবাৰেই মুক্তাবস্থা পালে, তাৰ পৰা ভাল হোয়া থাকোক অনেক দুৰ্গুণহে হব; কিন্তু আমি এনে কথাক ভাল বুলিব নোয়াৰোঁ। ভাপৰ জাহাজ আৰু ধুঁৱাৰ গাড়ীৰ পৰা যি অসীম উপকাৰ হয় তাৰে সৈতে তুলনা কৰিলে, তাইতৰ থালি ফাটি যি অলপ অনিষ্ট হব পাৰে সি অতি ক্ষুদ্ৰ। কিজানি ধুঁৱাৰ গাড়ী চলাওঁতে তাৰ যন্ত্ৰ ভাগিব, নাইবা তাৰ চাক "ৰেইলৰ" বাঝ হৈ পৰিব, এই ভয়ত ভাপৰ গাড়ী চলাব নিদিয়াটো যুগুত নে? কেতিয়াও ন হয়। কোনো অনিষ্টই এনে উপকাৰতকৈ ডাঙৰ হব নোয়াৰে। বিশেষ অধিক লাভৰ নিমিত্তে অলপ হানি হলে, সি হানি ন হয়। কিন্তু কি হ'ব? তিৰোতাবিলাকক মুক্তাবস্থা দিয়াৰ গুণ আমাৰ দেশী সকলে বুজিব নোয়াৰে। তথাপি আমি কওঁ, যে আমাৰ কথাৰ দৰে আচৰণ কৰিলে এতিয়া যুবা বঙ্গালীএ যিবিলাক বিদ্যাধাৰীৰ পূজা কৰিছে, সিইঁতকৈ আমি ভাল তিৰোতা পাব পাৰিমইঁক।"

আমাৰ দেশী সকলে ওপৰত লিখা কথা পঢ়ি, তাক বেয়া বুলিব নে পায়; আৰু অনেকে তাত মান্তিও হ'ব। এই কাৰণ তেওঁ-বিলাকক জনাওঁ; যে যেতিয়ালৈকে তিৰোতাবিলাকক বিদ্যা শিকাই মুক্তাবস্থা দিয়া নে যায়, তেতিয়ালৈকে দেশৰ মঙ্গল হবৰ সম্ভাবনা নাই। এতিয়া ভাল মানুহৰ তিৰোতা আনৰ আগত ওলোয়া থাকোক, গিৰিয়েক আহিবৰ গম পালে "ডাঙৰিয়া আহিছে বুলি" পাঁচ হাত মান ওৰণি লৈ, বাঘৰ ভয়ত গৰু পলোয়াদি চুকত সোমাইগৈ। ডাঙৰীয়া জনাইও তিৰোতাক মৰম কৰিলে বা ভাল

মুখে কথা কলে তিৰোতাই আশই পাব বুলি ঘৈণীয়েকৰ কাললৈ কপালৰ গাঁঠী থোপা কৰিছে চায়, আৰু অনেকে গালি পাৰিছে ঘৈণীয়েকক মাতে ; আন কি ? অলপ দোষতে ঘৈণীয়েকক (ছিঃ ছিঃ কি ঘিণৰ কথা !) পাবে মানে মাৰে। আৰু যদি কোনোবাই ঘৈণীএকক অলপ মৰম কৰে আৰু ঘৈণীয়েকেও পৈয়েকে সৈতে মুকলি মুখে কথা বাৰ্ত্তা কয় আৰু হাঁহে, মাতে ; তেন্তে তাক "তিৰোতা সেকুয়া" আৰু ঘৈণীয়েকক নিলাজী বুলি আনে উপহাস কৰে। এইবোৰ কথা যে অতি গৰিহিত, ইয়াক কবৰ কাম নাই ; আৰু যেতিয়ালৈকে দেশাচাৰৰ দাস হৈ, মানুহে এই ৰূপে আচৰণ কৰে, তেতিয়ালৈকে দেশৰ মঙ্গল হবৰ আগন্তুক নাই। তিৰোতাৰ প্ৰতি যেনে আচৰণ কৰিব লাগে, তাকে হিন্দু শাস্ত্ৰত ভাল ৰূপে লিখিছে ; তথাপি যিবোৰ মানুহে শাস্ত্ৰৰ শৰণ দি অষ্টমীত মাছ নে খায়, সেইবোৰ মানুহেই সেই শাস্ত্ৰৰ কথা দলিয়াই পেলাই তিৰোতাৰ প্ৰতি অনুচিত ব্যবহাৰ কৰে, ইহে অতি আচৰিত। অতএব হে আমাৰ 'দেশী সকল ! তোমালোকে তোমালোকৰ তিৰোতাৰ অহিতে যি কুসংস্কাৰ আছে, তাক এৰি পেলাই, সিহঁতক জ্ঞান বিদ্যা শিকাই উত্তম সঙ্গী জ্ঞান কৰা ; কাৰণ সিহঁত তোমালোকৰ শৰীলৰ একাল আৰু উত্তম বন্ধু।'

এই সময়তে আৰু এটা কথা মনত পৰি বৰ বেজাৰ লাগিছে ; সেয়ে এই, যে বিয়াৰ পূৰ্ব্বে আমাৰ দেশৰ মতা তিৰোতাই পৰস্পৰ দেখা শুনাকৈ দুইবো দুইতো মন মিলে নে নিমিলে, তাক বুজিবলৈ নে পায়। জীয়াই থকা যায় মানে যাবে সৈতে পৰম বন্ধু ভাবে থাকিব লাগিব, তেওঁৰ নো ৰূপ গুণ কেনে, তাক নে জানি যে বন্ধুতা কৰা যায়, ইয়াতকৈ অসুখৰ কথা আন কি আছে ? এই কাৰণেই আমাৰ দেশত অনেক মতা তিৰোতাৰ অমিল অপ্ৰীতি হৈ, বৰ অসুখ হয়। আৰু যেতিয়ালৈকে এই নিয়ম চলি থাকে, তেতিয়ালৈকে আমাৰ গৃহ সুখ হবৰ আগন্তুক নাই। হ. চ.

গৰগাওঁ নগৰৰ কথা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৬। জুন ১৮৬১।

এই অসম দেশৰ আদি পুৰাতন মহা নগৰ যি গৰগাওঁ, সেয়ে বহু কালৰে পৰা উচ্ছন্ন হৈ আছে; আৰু তাত কাৰেঙ্গ নামে পাঁচ মহলাৰ এটা ওখ অট্টালিকাও আছে, তাৰ তুল্য পকি ঘৰ এই দেশত আৰু নাই। সেই কাৰেঙ্গ সজাৰ ভালেমান শ বছৰ হ্‌স, তথাপি তাৰ এখনি ইটাও আজিলৈকে খহি পৰা নাই। এনে ধৰ্ম্মী যে আজিলৈকে অৰণ্যৰ মাজত থাকি মলিন হৈ আছে, আৰু তাক মাত-তাওঁতা যে কোনো নাই, অকল সেয়েহে দুখৰ কথা। সম্প্ৰতি জিল্লা শিৱসাগৰৰ বিজ্ঞবৰ শ্ৰীযুত মুনশী কেফায়ৎউল্লা ক্ষমতাপন্ন সদৰামানে সেই মনোৰঞ্জন ঘৰত সাধাৰণ ৰূপে মানুহৰ সভা হব পৰাকৈ পৰিস্কাৰ কৰাই, গত জেঠ মাহৰ প্ৰথম দিবসত ওপৰ মহলাত নেগেৰা আদি বাদ্য, তাৰ নামৰ মহলাত গান আৰু তাৰ তলৰ মহলাত ভোজনৰ ঠাই নিৰূপণ কৰি অতি সমাৰোহে অপূৰ্ব্ব ৰূপে সভা সম্পাদন কৰিলে। সভাস্থ মৰামৰা সত্ৰৰ শ্ৰীযুত অধিকাৰী গোসাঁই আৰু ডেকা গোসাঁই আদি দৰ্শক প্ৰায় ৪০০।৫০০ লোকৰ কম নাছিল। এই জিন্ন উদ্ধাৰ আৰু আনন্দসূচক ব্যাপাৰ সকলোৰে সন্তোষজনক হৈছিল। এতিয়া সেই ঘৰত অনায়াসে সভা সম্পাদন হব পাৰে, ইয়াত কোনো সংশয় নাই।

হে পাঠক সকল, আপোনা সকলৰ বিবেচনাৰ কৰ্ত্তব্য যে তেলিয়াৰ মুৰত তেল দিয়াতকৈ কুপহুয়াৰ মুৰত তেল দিয়াহে প্ৰশংসাৰ কথা। যেতিয়া বহু দিনিয়া বন্ধ হৈ থকা বাটটী মুকলি হ'ল, তেতিয়া নে দেখাবিলাকেও আহি বন্নিত বজা সকলৰ সদকীৰ্ত্তি আৰু যত্নৰ প্ৰতি মনযোগ কৰাই আনন্দৰ কথা। যথাৰ্থ বক্তা।

কানী এৰাবৰ কথা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৬। জুন, ১৮৬১।

আফু আৰ্জিবলৈ নিষেধ হোয়াৰে পৰা অসম দেশৰ মাজত অনেক লোকে কানী খাবলৈ এৰিছে বুলি আমি অনেকৰ পৰা শুনিছোঁ। তাৰ নিষেধ হোয়াতেই যদি এনে ফল ওলাবলৈ ধৰিছে, তেনে অসম দেশী লোকৰ নিমিত্তে আশাও হব পাৰিব ; কিয়নো কানীৰ কাৰণেই দেশ নষ্ট আৰু উচ্ছন্ন হৈ গৈছে। মানুহবিলাক অলপ দিনহে মাথোন জীয়াই থাকে, কাৰণ কানী খোয়া হেতুকেই শৰীল নিৰ্ব্বলী আৰু তাৰ জীৱৰ বসবো হানি হোয়াত সকলো বিধ ৰোগে শীঘ্ৰে ধৰেহি, আৰু পাচে ঔষধৰ দ্বাৰায়ো একো ফল ন ধৰে, আৰু স্বস্থ হবলৈকো অতি কঠিন। এই কাৰণে মাউৰ আৰু গ্ৰহণী আদি টান ৰোগত অসম দেশী লোক অতি শীঘ্ৰে মৰি মৰি যোয়াত দীৰ্ঘ আয়ুৰী হৈ থাকিব নোয়াৰে। আৰু কানীয়া লোকৰ সন্তানবোৰো আন লোকৰ সন্তানৰ নিচিনা শকত আৰু ভাল নহৈ, ডাঙ্গৰ হলে কানীলৈহে মন দিয়ে।

তাত বাঝে কানীয়া লোকৰ গুণ ক্ৰমেৰে বেয়া হৈহে যায় ; জ্ঞান গুচে, যতে ততে সদাই কলমটিয়াই থাকে, আৰু এলেহুয়াও হয় ; আৰু কানি পাবলৈ টান হলে, মানুহক ফাঁকি দি চুৰ আদি কৰি সকলোবিধ অন্যায় কৰে, কিয়নো তাক নেপালে থাকিব নোয়াৰে। ইয়াৰ বাহিৰেও কানীৰ লগত কিমান ধন খৰচ কৰি অকাৰণে পানীত পেলোয়া হৈছে! হায়! হায়! এই অসম দেশত বছৰি বছৰি কত লাখ টকা এই সহজৰ দ্বাৰায়েই পেলোয়া হৈছে, তাক মানুহে জনা হলে, কেনে বিস্ময় মানিলেহেঁতেন! প্ৰতি গাঁৱে তাৰে

সৈতে এটা এটা ভাল স্কুল পাতি লৰা চোয়ালি আটাইবোৰকে ভালকৈ শিখাই জ্ঞান দিব পাৰিলেহেঁতেন।

আৰু যি মানুহ এতিয়া দৰিদ্ৰ, যাৰ গৰু তাকৰ, ঘৰো বেয়া, আৰু জাৰ কাললৈ যেয়ে ভাল কাপৰ কিনিবও নোয়াৰে, সেই মানুহে কানী খাবলৈ এৰি তাৰ খৰচ খনি সাচি থোয়া হলে, তাৰ কেনে উন্নতি হলহেঁতেন!

কিন্তু মানুহবিলাকে তাক খাবলৈ এতিয়া অলপ অলপকৈ এৰিছে বুলি শুনি বৰ আনন্দিত হৈছোঁ; কিয়নো সম্প্ৰতি অসম দেশৰ ঘোৰ ৰাতিৰ শেষ ওচৰ হোয়াত অলপমান অৰুণোদয় যেন দেখিছোঁ।

যিবিলাক ভদ্ৰ লোকে এই দেশৰ উন্নতিলৈ চিন্তা অপেক্ষা কৰিছে, সিবিলাকে অতি হিত কৰম কৰিবলৈ শুভ কাল আহিল। এতিয়া কোনো ভাল লোক ওলাই লোকবিলাকক বৰকৈ উদগাই, অনেকক সেই কানীৰূপ সমুদ্ৰৰ পৰা ৰক্ষা কৰিলে, সেই জনৰ নাম দেশৰ বিবৰণত চিৰস্মৰণীয় হব; আৰু তেওঁ জীয়াই থকা কালত দেশৰ মানুহবিলাক যে আগতকৈও ভাল হৈ গল, এই কথা তেওঁ আপোন মৰণ কালত জানিব পাৰিব।

যুব ভদ্ৰ লোক সকল গোট খাই কানীৰ বিৰুদ্ধে সভা পাতি কিমান লোকক সেই কুসংস্কৰ পৰা একয়াৰ পাৰে, তালৈ পুৰুষাৰ্থ ৰাখি, আমাক তাৰ বুজ দিয়া হলে আমি বছৰি বছৰি আমাৰ সমাচাৰ পত্ৰত প্ৰকাশ কৰাত সিও অতি আনন্দৰ কথা হলহেঁতেন।

কিন্তু মানুহে যে নিশ্চয়কৈ কানী এৰিব পাৰে, ইয়াকে বুজা অতি প্ৰয়োজন। মানুহে কানী নেই এৰিলে যে অনেক দিনলৈকো বৰ দুখ পায়, ইয়াকে মই বুজিছো; কিন্তু সেই দুখ কেবল ১৫ দিন মানলৈহে থাকে। তথাপি তাৰ আৰু উপায় আছে; অৰ্থাৎ তাক এৰিবলৈ অনেক ঔষধ আছে।

মানুহে জনা অনেক বিধাল ঔষধ আছে, কিন্তু সেইবোৰৰ নাম

ময় প্ৰকাশ কৰিব নো খোজোঁ; কিয়নো কোনো-অজ্ঞানী মানুহে কি জানি তাক সৰহকৈ খাই মৰিব। কিন্তু একো দুখ নি দিয়া এনে এটা ঔষধো আছে, তাক সাহাব লোক থকা সকলো জিল্লাতে পোয়া যায়; সেই বস্তুৰ নাম কফি, আৰু সাহাব লোকে তাক চাহৰ দৰে উতলাই খাই। সেই ৰূপে কানীয়া মানুহেও কানী এৰি, পূৰ্ব্বে কানী খোয়া সময়তে যদি কফি ভাজি গুৰি খুন্দি পানীত উতলাই তাৰ ৰস খাই, তেন্তে কানীৰ ৰাগ আৰু তাৰ দুখো গুচিব। এই ৰূপে এমাহ মানলৈ খাই থাকিলে, পাছে সেই কফিকো সমূলি এৰিব পাৰিব।

কানী এৰিবলৈ শাক এবিধ ভাল শাক আছে বুলি আমি পূৰ্ব্বৰ কমিস্তনৰ শ্ৰীযুত জেঙ্কিঞ্চ সাহাবৰ দ্বাৰায় শুনিছোঁ; সেই শাকৰ নাম বন জালুক। সেই মান্যবন্ত সাহাবে শ্ৰীযুত ডক্তৰ চিমঞ্চ সাহাবলৈ এই ৰূপে লিখি জনাইছে, বোলে, কামৰূপৰ অনেক মানুহে কানী এৰিবৰ নিমিত্তে সেই বন জালুক সৰহকৈ গোটাই সাঁচি থৈছে। মানুহৰ হিতলৈ চাই এই উত্তম কথা অৰুণোদয় পত্ৰত ছাপি দিছোঁ। সেই বন জালুকক কেনেকৈ খাব লাগে, আমি তাৰ বুঝ নেপাওঁ; কিন্তু অনেক মানুহে সেই ঔষধৰ গুণ জানে, আৰু তাক পগাই খাব পায়।

হে পাঠক সকল, এতিয়া তোমালোকেও হিন্দুলোকৰ কোনো পৰিয়াল বা বন্ধু বা মিতিৰ কুটুম, বা চুবুৰিয়াও যদি সেই দুৰ সহজত আছে, তেন্তে সিবিলাকক এই সকলো কথা জনাই উন্নতিৰ পথলৈ আনিবৰ নিমিত্তে পৰিশ্ৰম কৰাইক; তাতে তোমালোকৰ কৰমৰ দ্বাৰায় অনেকৰ অনেক বিধ লাভ হ'ব।

সভ্য হবলৈ নিবেদন।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৮। আগষ্ট, ১৮৬১।

শ্ৰীযুত অৰুণোদয় সম্পাদক মহাশয়েষু,

সমুচিত সম্মান পূৰ্ব্বক নিবেদনং। সম্পাদক মহাশয়, আমি দেশৰ লোকবিলাকৰ অৱস্থাৰ বিষয়ে অলপমান ৰচনা কৰি প্ৰাৰ্থিত হলোঁ, যেন আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি অৰুণোদয় পত্ৰৰ একুখণ্ড ছাপি দি চিৰ বাধিত কৰিব।

হায় হায়! আমাৰ অসম দেশৰ লোকবিলাক কেতিয়াকৈ নো সভ্য হ'ব? সভ্য হ'বৰ আশা থাকিব পাৰে নে? আজি প্ৰায় ৩০ বছৰমান কম্পানী বাহাদুৰ এই দেশৰ অধিকাৰ হৈ যিমান উপকাৰ কৰিছে, কিন্তু অসম দেশৰ মানুহ সেই উপকাৰৰ ফল ভোগ কৰিবলৈ চেষ্টা ন কৰি, তাক কেৱল অপকাৰ যেন জ্ঞান কৰি তাৰ পৰা মুকুত হবলৈহে সদা সৰ্ব্বদায় যতন কৰে। দেখাচোঁন গবৰ্ণমেণ্টে ইমান খৰচ কৰি লোকৰ উপকাৰ হবৰ নিমিত্তে ঠায়ে ঠায়ে স্কুল থাপন কৰিছে; কিন্তু আমাৰ মানুহে তাক উপকাৰ জ্ঞান কৰোক চাৰি, কেৱল অপকাৰহে বোধ কৰিছে। আমাৰ দেশৰ মানুহে লৰাই ইংৰাজি পঢ়িলে জাত যায় বুলি ভয়ত স্কুলত পঢ়িবলৈ নি দিয়ে; কিয়নো ভেওঁবিলাকৰ মানত মানুহৰ জাত চুলিতহে থাকে, চুলি কাটিলেই জাত নে থাকে; আৰু ধৰ্ম্ম কাপৰত থাকে; এই কাৰণে যদি আমাৰ দেশৰ মানুহে চুৰিয়া নি পিন্ধি, চৈলা ইত্যাদি পিন্ধে, তেনে হলে ধৰ্ম্ম নষ্ট পায়, হায় হায়, কেনে দেশ। মানুহৰ জাতি ধৰ্ম্ম চুলি আৰু কাপৰত হে থাকে। অসম দেশৰ মানুহে জাত নেথাকে বুলি লৰাক বিদ্যা নিশিকাই; কিন্তু

যেতিয়া সিবস্তাদাৰ আৰু পেস্কাৰ সকলত ধৰি, কাছাৰিত ৪।৫ টকাতে মহৰি সোমাই, তেতিয়া বা জাতটো কত থয়? সেই সময়তহে চুলিলৈ যায় হবলা। এনেকৈ হলে খ্ৰীষ্টীয়ান, বা অন্য জাতি মানুহক ছুলেও গা ধোএ, কিন্তু কাছাৰিত বৰ সাহাব জনাত হলে দোষ নাই; তেওঁ বজা হোয়া দেখি, সেই নিমিত্তে তেওঁৰ ছুয়া পাত অৰ্থাৎ ভাত খোয়া মেজ ছুই ঘৰত আহি জলপান খালেও দোষ নাই। চিঃ চিঃ! এই দেশী মানুহ নো কেনে, যে ছুটকা ৰূপলৈকে লোকৰ ভৰিত পৰে, কিন্তু হেজাৰ টকা পাবলৈকো চেষ্টা ন কৰে। চোয়াচোন, একে লগৰ বঙ্গাল দেশত কিমান উন্নতি হৈছে! "ইয়ং বঙ্গাল" অৰ্থাৎ ডেকা বঙ্গালীবিলাক বৰ সভ্য ও সুশিক্ষিত, তেওঁবিলাকে এই "চুপৰষ্টিস্যন" অৰ্থাৎ মিছা ভ্ৰান্তিৰ পৰা কেতিয়াবাই মুক্ত হল। হে পৰম ঈশ্বৰ আমাৰ এই ছুখিত অসম দেশক এই ছুখিত অৱস্থাৰ পৰা কেতিয়া মুক্ত কৰিব? অসম দেশত গণক, বামুণ, মঙ্গলতী এই সকলেই অনেক প্ৰকাৰে উন্নতিৰ পথ বাধা কৰিছে; কিয়নো তেওঁবিলাকে "গ্ৰহৰ দোষ, বুৰা ডাঙ্গৰিয়াৰ দোষ," এই বুলিয়েই মিছা মিছিকৈ ফাঁকি দি খাই। সেই সকল গুচিলেই তেও অলপ ভাল হোয়াৰ আগন্তুক থাকে। তেওঁবিলাকে লৰাই ইংৰাজি পৰ্হিলে বাপেক মাকৰ পিণ্ড নিদিএ বুলি কয়; কিন্তু যিবিলাকে যি ছুটী এটী পিণ্ড দিবলৈ বৰ আশা কৰি থয়, সেই লৰাৰ বা কি গতি হয়, আৰু বাপেক মাকৰ নো কেনেকৈ পিণ্ড দিয়ে, তাক কানীয়াৰ কীৰ্ত্তন পৰ্হা সকলেই জানিছে। তেও ইমানতো কইহে, বোলে, ইংৰাজি পৰ্হিলেই জাত যায়; কি মিছা ভ্ৰান্তি একা? ইংৰাজি পৰ্হিলে বা কিমান জ্ঞানী হই, তাক পৰ্হা সকলেহে জানে; তেওঁবিলাকে বুৰা ডাঙ্গৰিয়া, জলখাই ডাঙ্গৰিয়া, শণিৰ দোষ, মঙ্গলৰ দোষ, তুলশি গছ, সালেগ্ৰাম আৰু ভূত পিসাঁচ, এই সকল পাপক নে মানে। কিন্তু অতি উৎকৃষ্ট ধৰ্ম্মক অৱলম্বন কৰে; লোকৰ ছুখত উপকাৰ কৰি, যেত মাশনৰ-

লিলা সম্বৰণ কৰে। কিন্তু বিদ্যাহীন সকলে এই ধৰ্ম্ম আশ্রয় লব নোৱাৰি, প্ৰায় চোৰ, ডকাইত, ফাঁকি, আৰু ঠগবাজ হয়; তেনে হলে তাৰ কি ধৰ্ম্ম থাকিল? কিন্তু আজি কালি সকলো গৈ চুলিতহে মাত্র জাতটো আছে, তাক যেয়ে কাটে তাৰ জাত যায়। আৰু, বিদ্যাৰ কি গুণ! বিদ্যাৰ গুণ যদি এই দেশত অলপ বিস্তাৰিত হবলৈ পায়, তেনে হলে ময় ঠিক কৰি কব পাৰোঁ, যোবাৰ নেজৰ নিচিনা চুলিত জাত বান্ধি ন থব, আৰু তাৰ গুণেৰেই অন্তৰোৰ মিছা ভ্ৰান্তিৰ পৰা উদ্ধাৰ হৈ সত্য পৰম ঈশ্বৰক ভক্তি কৰি কেৱল সুখেৰে কাল নিয়াব পাৰিব। এতেকে, হে অসম দেশৰ যুৱা সমূহ সকল, তোমালোকে বিদ্যা স্বৰূপ বস্তুৰ অলপ ভাগ পাইছা; সেই নিমিত্তে তোমালোকক হাত যোৰকৈ জনাওঁ, যেন তোমালোকে এই বিদ্যাৰ গুণকে প্ৰকাশ কৰি আৰু অন্য সকলকো তালৈ পথ দেখুৱাইঁক; তোমালোকে এনে ন কৰিলে, আগৰ বুঢ়া সকলৰ পৰা এই জন্মত কেতিয়াও ভৰসা কৰিব নোৱাৰি। ইয়াকে নিবেদন কৰোঁ।

শিৱসাগৰ স্কুল, ৫ আগষ্ট ১৮৬১।	নিতান্ত অনুগৃহিত এজন স্কুলৰ ছাত্ৰ।

নম্রতাই জ্ঞানৰ ফল।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৬১।

কোনো এক সময়ত এটা ডেকা গঁফাল মানুহে এজনা অতি জ্ঞানী বুঢ়াক আলি বাটত লগ পালে; তাত ডেকাই অতি অহঙ্কাৰেৰে আপোনাৰ মুৰ থিয়কৈ বাটত ফুৰি আছিলে, কিন্তু সেই বৃদ্ধ জনাই হলে মুৰ দোঁৱাই ফুৰি গৈছিল। তেতিয়া ডেকাটে সেই বুঢ়াৰ আগত এই কথা ক'লে, বোলে, হেৰা আতা, তুমি কি কাৰণে আপোনাৰ মুৰ তলকৈ ফুৰিছা? তেতিয়া বুঢ়াই মূৰ দাঙ্গি তাক এই উত্তৰ দি বুলিলে, হে ডেকা, তুমি বাটৰ কাখৰত থকা ঘেঁহু ধান দেখিছা নে? তাতে ডেকাটে সমিধান দি ক'লে, হয়, আতা, দেখিছোঁ। বুঢ়াই শুধিলে, তেন্তে তুমি সেই ঘেঁহু ধানবোৰৰ কোনো কোনোৰ থোক দাঙ্গ খায় থকা, আৰু কোনো কোনোবোৰ থোকক তললে মুৰ দোঁৱাই থকা দেখিছা, ন হয় নে? বাৰু, তাৰ যি কাৰণ, তাক কওঁ শুনা; যিবোৰ থোকত গোট নাই পতানহে, সেইবোৰ থিয়ে থাকে, কিন্তু যিবোৰত গোট আছে, সেইবোৰ থোকেই তললৈ মুৰ দোঁৱাই থাকে। ইয়াকে কৈ সেই বুঢ়া মানুহ জনাই ডেকাক চালাম দি বিদায় লৈ গুচি গ'ল। তাতে সেই ডেকাও সেই কথাত অতিশয় লাজ পায় গুচি গল। এয়ে ঠিক কথা, আৰু ইয়াত এটা উত্তম উপমাও আছে। দেখা, যি জনৰ অধিক জ্ঞান আছে, সেই মানুহেই নম্ৰ। যি মানুহৰ ঘৰত বিস্তৰ সোণ থাকে, সি আপোনালৈ কাঁহৰ বা পিতলৰ অলঙ্কাৰ গৰ্হাই, তাৰ ওপৰত বাজ পাতা লগাই সোভা ন কৰাব; যি নদীৰ পানী দ, সেই পানী নিসমৰ ৰূপে ধীৰে ধীৰে বৈ যায়; কিন্তু যাৰ পানী তবাজ, সেই নদীতহে তৰ্জন গৰ্জনৰ কোলাহল শুনি। পৃথিবীৰ মাজত আটাইতকৈ

যত যত প্ৰধান প্ৰধান দেশ আছে, সেই সেই দেশবিলাকৰ ৰজাই প্ৰায় একো অহঙ্কাৰ নে দেখাই ; কিন্তু যি যি ৰজাবিলাকৰ ৰাজ্য সৰু, অৰ্থাৎ যিবিলাক কেৱল নামেৰেহে ৰজা, এনে ৰজা সকল যেতিয়া যেতিয়া ফুৰিবলৈ ওলাই যায়, তেতিয়া সিবিলাকে আপোনাৰ পাছত লা লস্কৰ, সেনা সেনাপতি লয়, আৰু আগতো কালী ভেঁৰি আদি অনেক বাদ্যেৰে বাদ্য কৰে, আৰু আপুনি হাঁতিত উঠি, গা ঘেলাই ঘেলাই ময় পৃথিবী খনৰে ৰজা হেন জ্ঞান কৰি, প্ৰজাবিলাকৰ আগত আপোনাকে কোনো এক মহা দেৱতা যেন প্ৰখ্যাত কৰে। যেতিয়া কোনো দুখিয়া মানুহৰ লৰাই গোটা চাৰেক পয়চা পায়, তেতিয়া সি তাত অতিশয় ৰঙ্গ কৰি তাৰ লগৰ আন আন লৰাৰ আগত সেই কথা কৈ বৰ হায় পাতে; কিন্তু যাৰ লাখ লাখ টকা থাকে, সি কেতিয়াবা হেজাৰ টকা পালেও অলপ হেনহে জ্ঞান কৰে। যেনেকৈ কোনো এটা বৰ পিপাত একলহ মান পানী ভৰাই তাক জোকৰাত, সি তাকৰিয়া পানীৰ কাৰণে খলকনি খায় ৰৰকৈ শবদ কৰে, কিন্তু তাক পানীৰে নিশ্চেইকৈ ভৰাই জোকাবিলে, সি একো শবদ নকৰিব ; কিয়নো খলকনিৰ শবদ হবলৈ তাৰ ভিতৰত ঠায়েই নাই। এই ৰূপে সকলো কথা হৈছে ; যি মানুহ ডাঙ্গৰ, আৰু জ্ঞানৱন্ত, যাৰ নিশ্চেই উত্তম মন থাকে, সি আপোনাক বৰ বোলাই নু ফুৰে, আৰু একো গঁক অহঙ্কাৰো ন কৰে ; কিন্তু যি মানুহ একো নহৈও আপোনাৰ মাজ্ঞ আপুনি যদি বিচাৰি ফুৰে, সি ভুলহে কৰে ; কিয়নো তাৰ নিচিনা অজ্ঞানীএ যদি কেতিয়াবা তাক সেৱা সত্তকাৰ কৰেও, তেও জ্ঞানী লোকে তাক অকল হেলা কৰি বুলিব, অস, সি বৰ গঁফাল মানুহ। সি আপোনাক কোনো এক মহন্ত লোক হেন ভাবে, গলা টোপৰ দৰে, সি আপোনাকে আপুনি ডাঙ্গৰটো কৰে! আমি তাৰ সঙ্গ কেনেকৈ লম? এই ৰূপে জ্ঞানী আৰু ভদ্ৰ লোকৰ মাজত এনে বিধ লোক কেৱল হেলাৰ পাত্ৰহে হয় ; ভাল মানুহে তাক কেতিয়াও সমাদৰ নকৰে।

আৰু বিবেচনা কৰি চালে, কাৰণ ওলাই ; দেখা, যি মানুহে আপোনাকে জ্ঞানী বুলি বখানে আৰু সেই ৰূপ হৈছোঁ বুলি আপোনাক মানেও, সি আৰু অধিক জ্ঞানলৈ কাৰ্য্যাৰ ন কৰে ; ময় আটাই জ্ঞানকে পালোঁ হেন ভাবি, এলাহতে থাকে। তাত বাবে সি আপুনি কেনে ডাঙৰ মানুহ, আৰু কেনে জ্ঞানী হৈছে, আৰু লোকৰ পৰা সি কেনে সেৱা সত্‌কাৰ পাবৰ যোগ্য, এই ৰূপে আপোনাৰ কথাকে আপোনা আপুনি ভাবি চিন্তি থাকিয়েই তাৰ আয়ুষৰ কাল নিওয়াত, নকৈ জ্ঞান আৰ্জিবলৈ তাৰ কালেও নো জোৰে। জ্ঞানৰ হলে সীমাও নায় ; জ্ঞান অধিক পালেও, আৰু অসংখ্যা জ্ঞান পাবলৈ আছে, এই কথা সকলোএ ভাবিবৰ উচিত। নিউটন নামেৰে এজন ইংৰাজীৰ বৰ জ্ঞানৱন্ত চাহাব আছিল। তেওঁৰ সদ গুণ আৰু জ্ঞানৰ নিমিত্তে তেওঁৰ নাম গোটেই জগতত প্ৰখ্যাত হৈছে ; তথাপী তেওঁ আপেনাৰ বৃদ্ধ কালত এই কথা কৈছিলে, বোলে, জ্ঞান ৰূপ মহা সাগৰৰ তিৰতহে ফুৰি ময় তাৰ পৰা কিছু সৰু সৰু শিল বিচাৰি পায় সাঁচিলো ; কিন্তু জ্ঞান ৰূপ অপাৰ সমুদ্ৰৰ শোতৰ ঢৌ মোৰ আগত বৈয়ে আছে।

পাঠক সমুহে ইয়াকে বিবেচনা কৰি দেখোক, নম্ৰভাই জ্ঞানৰ ফল ন হয় নে ? এয়ে স্বৰূপ কথা ; ইয়াক কেৱে মুই কৰিব নোয়াৰে। বিলাতৰ জ্ঞানৱন্ত লোকৰ মাজত ই নিশ্চেই প্ৰমানীক হয়।

"তয়ো মাৰি দিবি"।

১৬ বচৰ। নম্বৰ ৯। চেপ্তেম্বৰ, ১৮৬১।

ময় এদিন বাটত ফুৰিবলৈ যাওঁতে ছুটা সৰু লৰাৰ দন্দ লাগি ইটে সিটক মৰা মৰি কৰা দেখিলোঁ, সিহঁতৰ বয়স আঠ দহ বছৰ মান হব। সেই ছুটা লৰাৰ মাঝৰে এটা বৰ সৰুত আৰু বলিও আছিল, কিন্তু আনটোৰ শৰীৰ কিবা নৰিয়াৰ কাৰণে ক্ষীণ আৰু নিৰ্ব্বলীও। এই হেতুকে সৰুতটে ক্ষীণটোক অনেক মাৰিলে। পাছে সি লগৰীয়াৰ হাতৰ কোৰ কিল খায় কান্দি কান্দি বাপেক মাকৰ আগলৈ লৰি গৈ আপোনাৰ যি যি হৈছিল, সেই আটাইকে সিহঁতৰ আগত আকও কান্দি কান্দি কবলৈ ধৰিলে। আৰু সেই কথা কওঁতে আপোনাৰ দোষ নিশ্চয়ে লুকায়, সিটৰ জগৰহে বৰকৈ দেখায় কলে, বোলে, আমি ছুয়ো বাটত ঘিলা খেলি উমলি আছিলোঁ; তাতে ময় তাতকৈ ঘনে ঘনে জিকি থাকোঁ দেখি, কটা, তইহে ঘনে পতি জিকি থাক, এই বুলি আহি সি মোৰ গালত চৰ মাৰি দিলে, তাতে বোপাইৰ আগত কৈ দিওঁগৈ বোলাত, সি আকও ধৰি মোক এই দৰে পাৰে মানে মাৰিলে। পাছে বাপেক মাকে লৰাৰ মুখৰ পৰা এই ৰূপ কথা শুনি, একো বিচাৰ পৰ ন কৰি, বৰ খঙেৰে পুৰ হৈ, আপোনাৰ পুত্ৰেকত কলে, বোলে, সি যে তোক মাৰিলে, তয় নো তাক নে মাৰিলি কিয়? আজিৰ পৰা তয়ো মাৰি দিবি; যি জহ জগৰ লাগে, তাৰ উত্তৰ ময় দিম।

হে পাঠক সকল, বিশেষকৈ, হে পিতৃ মাতৃ সকল, তোমালোকৰ নিমিত্তেই এই কথাটো লিখা হৈছে। দেখা, লৰাৰ কথা শুনিয়েই যে বাপেক মাকে এনে অনুচিত কুসাহলৈ লৰাক বুদ্ধি দি আগ

বৰ্হাই দিয়ে, ই নো কেনে কথা ! পিতৃ মাতৃৰ মুখৰ পৰা এনে কথা শুনিলে সেই লৰা আপুনি বেয়া হবলৈ কি বাধা থাকিল ? এনে লৰা যে আগলৈ দুষ্ট হৈ নে যাব, ইয়াত একো সংশয় নাই। পাঠক সকলে এই কথা পঢ়ি এনেকুয়া কথাত আপোনাৰ লৰা-চোয়ালিক কেনে বুধি দিয়া উচিত, তাক আপোন আপোন মনে দাঙ্গি পাৰি চাওক। সেই লৰাৰ মাক বাপেক ধৰমী লোক হোয়া হলে, সিবিলাকে আপোনাৰ সন্তানক সেই ৰূপ কুসাহলৈ বুদ্ধি দিলেহেঁতেন নে ? কেতিয়াও ন হয়। ধৰমী লোক হোয়া হ'লে, লৰাই এনে কথাত আগলৈ কি ৰূপ সহণিয় হব পাৰিব, আৰু অপকাৰৰ শলনি অপকাৰ নিচিন্তি, আপোনাক দুখ দিয়াবোৰবে কেনেকৈ উপকাৰ চিন্তিব পাৰিব, সেই ৰূপ কথাৰেহে লৰাক শিকনি দিলেহেঁতেন। আৰু ধৰমী হোয়া হলে, লৰাৰ মুখৰ কথা শুনিয়েই ক্ৰোধেৰে তাৰ সিদ্ধান্ত নিদি, সেই কথা সঁচা কি মিছা, আগেয়ে তাৰ ঠিক প্ৰমাণ বিচাৰিহে লৰাক উত্তৰ দিলেহেঁতেন। কিন্তু এইদৰে নকৰি অবিবেচনা ৰূপে "তয়ো মাৰি দিবি", এনেকৈহে কলে। পাছে লৰাই তেনে কথা শুনি, লোকলৈ তাৰ মনত কেনে হিংসা ৰূপ অগ্নি জ্বলি, তাক দুখ দিয়াটোকো দুখ দিবলৈ আপোনাৰ মনত কুআলচ চিন্তিবলৈ ধৰিছিল। কিন্তু যি পিতৃ মাতৃয়ে আপোনাৰ সন্তানক এইৰূপ অনুচিত শিকনি দিয়ে, সিবিলাকে আপোনাৰ সন্তান ডাঙৰ হলে, তেনেকুৱা শিকনি দিয়াৰ বিষম ফল ভোগ ন কৰিব বুলি কোনে ভাবিব পাৰে ? নিশ্চয়ে এনে লৰাই আগলৈ অতি তিক্ত শুলেৰে তাৰ পিতৃ মাতৃৰ হৃদয় বিদাৰিব ; ইয়াত একো সংশয় নাই।

এতেকে, হে পিতৃ মাতৃ সকল, তোমালোকে আপোন আপোন সতি সন্তানক সিবিলাকৰ সক কালত যি ৰূপ শিক্ষা দিছা, তালৈ সাৱধান হোয়া। কিয়নো তোমালোকে লৰা চোয়ালিক সকতে যেনেকৈ শিকোয়া, সিবিলাকে তেনেকৈ শিকিয়েই ডাঙৰ হব।

এই কাৰণে ঈশ্বৰৰ ভয়েৰে আপোন আপোন সন্তানক ধৰম ৰূপ শিকনি দিয়া ; তেনে কৰিলে, তোমালোকে বৃদ্ধ কালত সিবিলাকৰ পৰা সন্তোষ পাবা, আৰু সন্তানেও তোমালোকৰ পৰা তেনে সজ শিকনি পোয়াত তোমালোকক উত্তম ৰূপে সমাদৰ কৰিব।

ন. ল. ফ.

শ্রীযুত ব্রাওন চাহাবৰ পত্ৰ।

নুয়র্ক নগৰ, জুলাই ৪ তাৰিখ, ১৮৬১।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১০। অক্টোবৰ, ১৮৬১।

শ্রীনিধি লিবাই আৰু কলিবৰ আদি কৰি আমাৰ সকলো খ্রীষ্টীয়ান ভায় ভনীবিলাকলৈ পাছুৰি ব্রাওন চাহাব আৰু মেম চাহাবেও হেজাৰ হেজাৰ চেলাম দিছে।

হে আমাৰ প্রিয় সকল, তোমোলাকৰ পত্র সকল পাই আমাৰ বৰ আনন্দ লাগিছে; শ্রীযুত হোয়াইটিং চাহাবে মোৰ হাতত দিলত, ময় ঘৰলৈ আনি সেইবোৰ পঢ়ি মেম চাহাবকো শুনালত আমাৰ দুয়োৰো চকুৰ লো ওলাবলৈ ধৰিলে; কিয়নো আমি বহু দিনৰ পৰা তোমোলাকৰ একো চিঠি পোয়া নাই, আৰু তোমোলাকে আমাৰ পৰা এখন চিঠি মাথোন পালা, তাক শুনি আমি বৰ বিস্ময় মানিছোঁ। কেতিয়াবা ময় আৰু মেম চাহাবেও লিখিছোঁ বুলি ভাবোঁ, কি জানি বাটত ডাকে নিওঁতে কোনোবাই এৰিলে। তথাপী এতিয়া লিখি তোমোলাকলৈ আমাৰ যি প্রেম চেনেহ সদাই থাকি আছে, তাক জনাম।

হে আমাৰ প্রিয় সকল, আমি তোমোলাকৰ কথা শুনি বৰ আনন্দ পাইছোঁ, কিয়নো তাৰ দ্বাৰায় আমি জানিছোঁ তোমোলাক এতিয়ালৈকে ধৰমত থিৰ হৈ আচাইক, আৰু তোমোলাকৰ মাজৰ প্রায় কোনো শিষ্য উভতি ন গল; কিন্তু প্রভু য়ীচু খ্রীষ্টৰ অনুগ্রহত থাকি স্বৰগৰ পবিত্র পথত চলি আছা; আৰু পাছে সেই পৰম থানত আমি সকলোএ আনন্দেৰে দেখা দেখি হবলৈ পাম; তাতে আমাৰ আনন্দ পুৰ হ'ব।

আৰু তোমোলাকে যি কথা আমাৰ উন্নতি যাবৰ অৰ্থে লিখিলা, তাক পাহি আমি যাবলৈ বৰ ইচ্ছা কৰিছোঁ। আমি আপোনাৰ পো জীৱিলাকৰ লগত, অৰ্থাৎ তোমোলাকে সৈতে মৈদামত পৰি প্ৰভুৰ দিনলৈকে একে লগে, একে মাটিতে যেন থাকিম, আমাৰ এই অতি বাঞ্চা। কিন্তু যাব পাৰিম নে নোয়াৰিম, তাক আমি কব নোয়াৰোঁ, ঈশ্বৰেহে জানে। ছুই তিনি বছৰলৈকে আমাৰ এনে আশা আছিল, কিন্তু এতিয়া প্ৰায় আশা গুছিল। তিনি বছৰ মান ময় বৰ নৰিয়া হৈ প্ৰায় একো কাম কৰিব নোয়াৰিছিলোঁ। পাছে ক্ৰমে ক্ৰমে কিছু শক্তি পায় অলপ অলপ কাম কৰিব ধৰিলোঁ। তাতে এই নুয়ৰ্ক নগৰত প্ৰচাৰ কৰা এখন সমাচাৰ পত্ৰ (যাক আমেৰিকান বাপ্তিষ্ট বোলে,) তাক লিখা চাহাব নৰিয়া পৰাত তেওঁৰ বিষয় লবলৈ মোক মাতিলে। তেতিয়া ময় সেই কাম লৈ এতিয়ালৈকে তাকে কৰি আছোঁ। সেই সমাচাৰৰ লগত যি মিশুনেৰি সমাজ আছে, সিবিলাকৰো মিশুনেৰিবিলাক ঠায়ে ঠায়ে আছে; কোনো মান দেশত আছে, কোনো যাপান দেশত, কিন্তু প্ৰায় আফ্ৰিকা লোকৰ কাৰণে সেই মিশুনেৰি সমাজ যুগুত কৰা হৈছে। কিয়নো এতিয়ালৈকে এই আমেৰিকা দেশত আফ্ৰিকা লোকক বন্দি কৰি বৰ দুখ দিয়ে। দক্ষিণৰ লোকে বন্দি কিনি অসীমা দুখ দি তাৰ দ্বাৰায় চহকি হৈ যায়। সিবিলাকৰ সহায় হৈ আমি এই মহা পাপ দেখায় সিবিলাকক এৰুয়াবলৈ শিকাই থাকোঁ। আৰু আমাৰ কেতবিলাক আফ্ৰিকা কলা মিশুনেৰি লোকো আছে। এই কামত থাকি ময় ক্ৰমে তাত বৰ উচাহি হৈছোঁ; তথাপী ছুই তিনি বেলি আমাৰ সমাজত কৈছিলোঁ, বোলোঁ, মোক এৰি দিয়া, তাতে ময় আগৰ কাম কৰিবলৈ অসমলৈ যাওঁ। কিন্তু সমাজৰ লোকে তাত মন নি দিলে। আৰু এতিয়া ফ্ৰিমিশুন কৰম অৰ্থাৎ আফ্ৰিকা লোকৰ উপকাৰ কৰি থাকিবলৈ অতি প্ৰয়োজন। এতেকে ময় কি কৰিম? ছুই কালে দুটা

মনে ধৰি টানিছে, কলৈকো যাবলৈ শক্তি নাই। আৰু এতিয়া এই দেশত ঈশ্বৰৰ শাও পৰিছে বুলি জানিছোঁ : কিয়নো বন্দি বেচা কিনা লোকে আমাৰ ওপৰত অধিকাৰ হবলৈ এতিয়া ৰণ পাতিছে। আমাৰ প্ৰেচিদেন্ত ৰজা আৰু তেওঁৰ ৰাজ নগৰৰ অহিতে ১০০০০০ মান ৰণুৱা আনিছে; আমাৰ ৰজা অতি ধৰমী হৈ বহু বেলি সহি থাকিলে; দুখন তিনি খন নগৰ কোঁঠ সিহঁতে যুদ্ধ কৰি ল'লে। এতিয়া প্ৰেচিদেন্ত লিঙ্কন চাহাবে আৰু সহিবলৈ যোগ্য যেন নে ভাবি ৰণুৱা মাতি গোটালে। প্ৰায় ২০০০০০ মানুহ আমাৰ ফালে ওলাল। কেতবোৰ সৰু সৰু যুদ্ধ হ'ল, ৫।১০।২০, এইমান মানুহ ঠায়ে ঠায়ে যুদ্ধত পৰিল। বৰ যুদ্ধ বেগাই হব, কি জানি আজি কাইলৈ, বা পৰ্শুইলৈ বাৰ্ত্তা পাম। আৰু সিহঁতৰ চাৰিও ফালে প্ৰেচিদেন্ত চাহাবে বন্ধ কৰি সিহঁতৰ জাহাজ ওলাব, বা সোমাব নোৱাৰাকৈ ৰাখিছে; তাতে কাৰো সৈতে বেচা কিনা কৰিব নোৱাৰে।

হে আমাৰ প্ৰিয়বিলাক, আমাৰ আৰু বহু কথা কবলৈ আছে, কিন্তু চিঠি প্ৰায়ে পুৰ হল। আজি অৰ্থাৎ জুলাই ৫ তাৰিক্ষত শ্ৰীযুত দেন্‌ফৰ্থ চাহাব আৰু মেম চাহাব আহি আমাৰে সৈতে বহু অসমীয়া কথা কোৱা কুই কৰিলে। হোৱাইটিং মেম চাহাবক নে দেখিলোঁ, চাহাবকহে দেখিলোঁ। আৰু ভলমান চাহাবকো দেখিলোঁ, তেওঁৰ গা ভাল হোৱা নাই। উভতি যাব নোৱাৰিব হবলা। স্তদাৰ্দ চাহাব আৰু মেম চাহাবক বহুদিনৰ পৰা দেখা নাই। মোৰ আপোন পিতৃ আৰু ভায় ভনীকো দুবছৰ মানৰ পৰা নে দেখিলোঁ। এই বছৰৰ ভিতৰত উইলি বাবাই মন পালটাই খ্ৰীষ্টত আশ্ৰয় লৈ যুৰ পালে। লিজী বাবাই আমাৰ ওচৰত থাকি ইঙ্গলণ্ডত চোৱালীবোৰক পৰ্হাইছে। শেষত কি ক'ম? তোমোলাক যেন ধৰমত থিৰ হৈ থাকা, আৰু ধৰম যেন তোমোলাকৰ গুৰুৰমৰ বাবায় বাঢ়ি যায়, আৰু এই সংসাৰত আমাৰ সকলোৰে দিন ওৰ পৰিলে, তোমোলাকে

আমিও একে ঠাইতে নিবাস যেন পাম, আৰু প্ৰভু যীচু খ্ৰীষ্টৰ চৰণত অনন্ত কাললৈকে পৰি স্তুতি গীত যেন গাম, এয়ে আমাৰ সদায় প্ৰাৰ্থনা।

তোমোলাকৰ প্ৰিয় মিত্ৰিৰ

শ্ৰী ব্ৰাওন চাহাব

আৰু শ্ৰীমতী মেম চাহাব

নগঞা দ্রোহী লোকৰ চৰিত্র বৰ্ণন।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১১। নৱেম্বৰ, ১৮৬১।

আমি যোৱা মাহত নগাঁৱৰ দ্রুহী লোকৰ অৰ্থে যি বাৰ্ত্তা শুনিলোঁ, সেই কথা আমাৰ অৰুণোদয় পাঠক সকলোএ শুনিব পাই; এই হেতুকে তাৰ বিশেষ সম্বাদ ইয়াত চাপিবলৈ বৰ প্রয়োজন নাই; অকল সেই দ্রুহীবোৰৰ চৰিত্র কিছুমান পাঠক সমূহৰ সন্তোষৰ নিমিত্তে বৰ্ণনা কৰিব খোজোঁ।

দেখা, কোনো এক ৰজাই আন ৰজাৰে সৈতে যুদ্ধ কৰিব খোজে, তেতিয়া তেওঁ অনেক বিবেচনা কৰি আপোনাৰ ৰাজ মেলৰ পাত্র মন্ত্রী সকলোএ সৈতে নানা ৰূপ আলচ কৰে; অৰ্থাত তেওঁ যি জনৰ লগত যুদ্ধলৈ ইচ্ছা কৰিছে, সেই জনৰ সৈন্য আৰু তেওঁৰ পৰাক্রমৰ বিৰোদ্ধে আগ বাঢ়িবলৈ আপোনাৰ সমৰ্থ আছে কি নাই, এই কথা প্রথমে বিবেচনা কৰি চাই। আৰু যদি শত্রু ৰজাৰ বিৰোদ্ধে আগ বাঢ়িবলৈ আপোনাৰ সমৰ্থ আছে বুলি নিশ্চয়ে জানে, তেতিয়াহে সেই ৰণমলৈ উদ্যোগ হয়। আৰু তাত বাঝেও নানা ৰূপে ৰণৰ সামগ্রি চাৰিও ফালৰ পৰা গোটাই উত্তম উত্তম সেনা সেনাপতী-বিলাককো সেই মহা ৰণমৰ নিমিত্তে নিয়োজন কৰে। এই ৰূপে যেতিয়া সকলোকে থিৰ কৰা হয়, তেতিয়াহে শত্রু ৰজাৰ অহিতে উঠি যায়। কিন্তু আমাৰ দেশৰ নগঞা লোকে হলে, গোটেই জম্বুদ্বীপৰ অধিকাৰ যিবিলাক, আৰু বলে বীৰ্য্যে জ্ঞানে বুদ্ধিয়েও যি সকল লোক পৃথিবীৰ আটাই জাতি লোকতকৈ বৰ্হা, এনে মহা পৰাক্রমী অজয় লোকৰ বিৰোদ্ধে বিনা অস্ত্রে সস্ত্রে, বিনা সেনাপতীৰেই দ্রোহ পাতি যুদ্ধলৈ ওলাই। এইবিলাক লোকক জ্ঞানীৰ মাজত গণিব লগিয়া

হয়। কিয়নো সিহঁতে অকল ভলুকা বাঁহৰ টাঙ্গোন; আৰু চৰাই পছ কঁৰিওয়া কাঁৰকাঁই আৰু চুঁটিয়া ধেণু আৰু টোনত জাতি বাঁহৰ কাঁৰ আৰু কিজানি কোনো কোনোৰ হাতত দুই এপাট ৰবছা আৰু জাঠিও, বা দুখন এখন কপি বা আঁকুৰি দাও থাকিব পাই। এনে-বোৰ অস্ত্রেৰেই ইংৰাজীৰ হিলৈ আৰু বৰ টোপৰ সম্মুখে যুজিলৈ সাহ কৰে। এইবোৰ নো অনুমান সাহিয়াল মানুহ নে। এনেবোৰেই মহৰ সিঙ্গত কঁকীলা দাঁৰ মৰা মানুহ। এই নগঞা মানুহবোৰক যদি গবর্ণমেণ্টে আপোনাৰ সৈন্যবিলাকৰ মাঝত সেনা সেনাপতীকৈ নিযোজন কৰি লোয়া হলে, তেন্তে ৰুচিয়াৰ যুদ্ধত কোন মুহূৰ্ত্তে ৰুচিয়াৰ সৈন্য দলক পৰাজয় কৰি চেবাস্তপলৰ মহা কোঠা লোকক ইংৰাজীৰ অধীন কৰি দিলেহেঁতেন।

আমাৰ মানুহে উপকথাত যেনেকৈ কয়, বোলে "মৌপীয়া চটকে পৰ্ব্বত লই তুলি, ঢোল যেন কনি পাবে চুঙ্গাৰ বাতুলী", তেনেকৈ এই উপকথাই সেই নগঞা দ্রুহীবোৰত কেনে সুন্দৰ ৰূপে খাটিছে। এইবোৰ মানুহৰ এনে কৰমৰ ভাবায় বুঝিছো, সিহঁতৰ মাঝত কোনো কোনো প্ৰধান প্ৰধান মন্ত্ৰী ওলাব পাই; আৰু কিজানি সেই মন্ত্ৰীবোৰৰ কোনোএ সিহঁতৰ আগত এই ৰূপে কব পাই, "তোমো-লাকে ইংৰাজীৰ হিলৈ বৰ টোপলৈ কিয় ভয় কৰিছাইক? ময় বকণৰ বাণেৰে ইংৰাজীৰ হিলৈ বৰ টোপ আটাইবোৰকে কলা কৰি পেলাম; আৰু বৰ টোপৰ গুলিবোৰকো ময় কোঁচ পাতি লম; তোমোলাকে ভয় ন কৰি সিহঁতৰ বিৰোদ্ধে উঠা। আৰু আন কোনোটে কি জানি বুলিছিলে, অ, এই নগাঁও জিল্লাত নো কেইটা ইংৰাজী আছে? যি কেইটা আছে, সিহঁতক আমি ভলুকা বাঁহৰ টাঙ্গোনেৰেই গুৰি কৰিম। বলাইক ভয় ন কৰিবা; ময়েই সেই কেইটাক মাৰি পেলাম। তোমোলাকে অকল খাজানা গাৰ্ড লুৰিবলৈ মাথোন ওলোয়া; আৰু ইংৰাজীৰ হিলৈ, খাৰ বৰ টোপ আদি যি যি আছে, সেইবোৰকো ময় হাতকৈ লৈ, তাবে সৈন্তেই

পাছেকৈ আমাৰ বিৰোদ্ধে যিবোৰ আহিব, সেইবোৰক ৰণ কৰি খেদাম।" এই ৰূপে সিহঁতৰ মাঝৰ পৰা মন্ত্ৰীবোৰ ওলাই, লোকবিলাকক ইংৰাজীৰ বিৰোদ্ধে দ্ৰোহ পাতিবলৈ উদগাব পাই। এই কাৰণেই নগঁয়া লোকে সাহ পাই ইংৰাজীৰ অহিতে উঠিল। কিন্তু হায়, হায়। সেইবোৰৰ কৰমৰ শেষ কি হ'ব, সেই কথা বুঝাওঁতা সুমন্ত্ৰী লোক কোনো নাইকিছিল হবলা। এই কাৰণে নগাঁৱৰ ক্ৰুহি লোকে পানীৰ তলৰ কাঁইট দেখিব নোৱাৰি, তাত ভৰি দিলতে এতিয়া ফুটি মৰিছে, লোকলৈ বুলি হুল পাতি সিহঁত আপুনিয়েই তাত পৰিল। এনেবোৰকহে কুসাহিয়াল মানুহ বুলি জ্ঞানী লোকে কয়। আগৈএ সিহঁতৰ যি যি মন্ত্ৰীবোৰ ওপৰে লিখাৰ দৰে লোকবিলাকক সাহ দেখাই ইংৰাজীৰ বিৰোদ্ধে উদগালে; এতিয়া সিহঁতে ইংৰাজীৰ বৰ টোপৰ সন্মুখে থিয় হৈ তাৰ গুলিবোৰক আপোনাৰ কোঁচ পাতি লোৱা দূৰে থাওক, এক নলিয়া হিলৈৰ আগতে থমকিব নোৱাৰি পৰ্বতে হাবিয়ে পলাই ফুৰিছে। এতিয়া তেনে সাহসীক মন্ত্ৰীবোৰৰ এটাকো চকুৰে দেখিবলৈ নাইকিয়া হল। কুসাহীয়াল লোকৰ দশা এই। চোৱা! এতিয়া সিহঁতৰ এই সাহীয়ালবোৰৰ কেতবোৰ ফাটক ঘৰত পৰি, কেনে ৰূপে কেঁকাব লাগিছে। আৰু সিহঁতৰ লৰা চোৱালী, আৰু তীবোতাবোৰৰ বা কি গতি হৈছে। হাই হাই। তাৰ কথা কি কম। আমাৰ অৰুণোদয়ৰ পাঠক সকলে আপোনা আপুনি এই কথা, আৰু এনে লোকবোৰৰ দশাকো অলপ বিবেচনা কৰি চালেই বুঝিব পাৰিব।

ন. ল. ক.

জ্ঞানী অজ্ঞানীৰ চৰিত্ৰ বৰ্ণনা।

১৩ বছৰ। নম্বৰ ১১। নবেম্বৰ ১৮৬১।

জ্ঞানীৰ অজ্ঞান মুৰ্খ শত্ৰু সদা হয়,
মুৰ্খৰ এই মন্দ ভাব জানিবা নিশ্চয়।
চিকাৰী কুকুৰ দেখি বাটৰ কুকুৰ,
ভয় কৰে, ভুঁকী মৰে থাকি বহু দূৰ।
কম্পি মৰে, দেৱ পাৰে, নাহেতো নিকট,
চিকাৰীৰ মহিমা দেখি কৰে ছটফট।
বিষ্টাৰ মক্ষিকা যদি গালত পৰয়,
অশুচি নহয় কভু সকলে জানয়।
মসায় জম্প দিয়ে ৰক্তৰ লোভতে,
মনুষ্যৰ সতর্ক গুণে মাৰ খাই মৰে।
পণ্ডিতৰ গুণ যেন আতৰৰ ঘ্ৰাণ,
ঝঁপাৰ ভিতৰৰ পৰা ক্ৰমে কৰে দান।
বাজীকৰে ঢোল বজায়, শব্দ মাত্ৰ হয়,
ঢোলৰ ভিতৰে দেখা কিছুমাত্ৰ নায়।
মুখে বোলে নাথ ২, হাতে জঁপে মালা,
বেশ ধৰি ঠগি খায়, ঘটে ছলা ২।
মুৰ্খৰ মুখত মাত্ৰ আছে কটকটা,
কোনো ঠাইত ঠেলা পালে ভাগে মটমটা।
যদি মুৰ্খে পণ্ডিতকো কৰে পৰাজয়,
মানিককো শিলে থুন্দি কৰে চুৰ্ণময়।

বসন্ত পক্ষিৰ যেন সুমধুৰ বানি,
কাকৰ কাকা শব্দে হয় অধোগামী।
তথাপি নেযায় মান কাকৰ শব্দতে,
গুণিৰ গুণৰ কথা সৰ্ব্ব লোকে জানে।
গুণি নানা ৰঙ্গ কৰে, কাব্ব্য শাস্ত্র পঢ়ি,
মূৰ্খে ৰঙ্গ কৰি মৰে কিলা কিলী কৰি।
হেন জানি বালক বিদ্যাত দিয়া মন,
সভা মধ্যে তেতিয়াহে হবা এক জন।
জ্ঞান জানি জ্ঞানৱন্ত ধনী হয় দানী
ইয়াক ন হলে আমি মূৰ্খ বুলি জানি।

শ্ৰীযুত মুনশী কেফায়ৎ উল্লা
ক্ষমতাপন্ন সদৰামীন।

কাচাৰ আৰু অসম দেশত ছাহ ওলোআৰ কথা।

১৬ বছৰ। নম্বৰ ১২। ডিচেম্বৰ, ১৮৬১।

কাচাৰ প্ৰদেশত পাঁচ বছৰ মানৰ আগেয়ে কেৱল ঘোৰ হাবিহে আছিল; আৰু পৰ্বতীয়া লোকত বাজে আন কোনো মানুহ সেই দেশত নাইকিছিল। কিন্তু তাত ছাহ আৰ্যিবৰে পৰা এতিয়া সেই দেশ নিচেই বেলেগ হৈছে। সেই দেশলৈ ৮০ জন মান চাহাব লোক আহি সিবিলাকে এতিয়া ভালেমান ছাহ বাৰি পাতিছে। দেশৰ মাজৰ ওখ ওখ ভূমি চাই সেই চাহাব সকলে ছাহ খেতি কৰিছে, আৰু বঙ্গালী মানুহবিলাকো আহি সিবিলাকৰ ওচৰতে ৰপীত মাটী লৈ, সিহঁতে তাত বৰ উত্তম ধানৰ খেতিও কৰিছে। পাঁচ বছৰৰ পূৰ্ব্বে গবৰ্ণমেণ্টে সেই প্ৰদেশৰ পৰা অকল ৫০,০০০ টকা খাজনা পাইছিল; কিন্তু এতিয়া তাত ২০০,০০০ লাখ টকা খাজনা ওলাই। ইয়াৰ আগেয়ে তাত প্ৰায়ে আলি পহুলি নাইকিছিল, কিন্তু এতিয়া চাহাব লোকৰ দ্বাৰাই অনেক আলি বাট কৰা হৈছে। ছাহৰ কামত বছৰি বছৰি ৭০০,০০০ মান টকা খৰছ কৰা যাই। এই ৰূপে হলে আৰু পাঁচ বছৰ মানৰ পাছে সেই প্ৰদেশ এতিয়াতকৈ সকলো কথাতে কেনে বেলেগ হব, আৰু তাৰ মাজত কিমান অধিক ৰূপে ধন উৎপন্ন হব, ইয়াক লোকবিলাকে বিবেচনা কৰি চাওক। এই অসম দেশতো ছাহেই এক অতি ভাল কৰম হৈছে, আৰু দেশী লোকলৈকো ই বৰ উপকাৰৰ কৰম হই। কিয়নো এই দেশৰ ভিতৰত অলপতে অধিক ছাহ ওলাব; আৰু সেই কৰমৰ নিমিত্তে

যিমান ধন খৰছ কৰা যাই, দেশী লোকলৈ সিমান উপকাৰহে হব; আৰু তেতিয়া আটাই লোকৰ হাতত্তে ধন পৰিব। তৃথীয়া লোকৰ নিমিত্তে কামো অধিক হব। কিন্তু বিশেষকৈ এই যি দেশ দুই পৰ্ব্বতৰ মাঝৰ এন্ধাৰত প্ৰায়ে আছে, আৰু পূৰ্ব্বে জ্ঞানী দেশে সৈতে কোনো বেবহাৰ আৰু সমন্ধো নেৰাখিছিল, এতিয়াৰ পৰা সেই ৰূপ আৰু হৈ নেথাকিব। ইয়ালৈ জাহাজবিলাক সদাই অহা যোআ কৰি থাকিব; আৰু ভাটী দেশবিলাকৰ জ্ঞানো কিছু বেগেৰে সোমাই থাকিব।

পূৰ্ব্বে হলে জগতৰ আটাই দেশী লোকে মহা চিন অৰ্থাৎ খেহ দেশৰ পৰাহে ছাহ কিনি কিনি নিছিল; আৰু তাৰ নিমিত্তেই অশীমা ধন সেই দেশলৈ নি নি থাকিছিল; কিন্তু আৰু অলপ কালৰ পাছে এই ফাললৈহে আহিব। আৰু কোনো ৰূপে অসমীয়া লোকে ছাহ অধিক আৰু সাস্তা হোআৰ পাছত যদি আফিম কাণী এৰি, তাৰ সলনি ছাহ খাবলৈ ধৰে, তেতিয়া এই দেশী লোকলৈ বৰ আশা হব। কিয়নো ছাহ হলে, কাণীৰ নিচিনা বিষম আৰু মানুহৰ প্ৰাণ নাসক বস্তু ন হই। তাক খালে মানুহৰ একো বিষম ন কৰে, তাৰ ৰাগী নাই, আৰু কোনো মানুহৰ শৰিলৰ বা মনৰে একো হানি ন কৰে, ছাহ তামোলৰ সমানো সকত ন হই।